

ΘΕΣΕΙΣ

**ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΓΙΑ ΤΟ 22° ΣΥΝΕΔΡΙΟ**

ΟΚΤΩΒΡΗΣ 2025

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	σελ. 5

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΤΟ ΚΟΜΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ, ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ, ΣΕ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΑΡΝΗΤΙΚΟΥ ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΟΥ, ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΥ	σελ. 7

A. Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ	σελ. 7

1. Συνολική εκτίμηση για το πού βρισκόμαστε σήμερα
2. Ανισόμετρα ανάπτυξη και όξυνση των ανταγωνισμών
3. Η πορεία της ΕΕ και της Ευρωζώνης
4. Ο ιμπεριαλιστικός πόλεμος στην Ουκρανία, οι θέσεις του ΚΚΕ για τις αιτίες του πολέμου και τον χαρακτήρα του, ο κίνδυνος γενίκευσης
5. Ο ιμπεριαλιστικός πόλεμος στη Μέση Ανατολή, οι στόχοι των Ισραήλ - ΗΠΑ - ΝΑΤΟ, η γενοκτονία του Παλαιστινιακού λαού, η διεθνιστική αλληλεγγύη και η στήριξη του δίκαιου αγώνα του
6. Άλλες σημαντικές εστίες συγκρούσεων και έντασης σήμερα
7. Στρατηγικές κατευθύνσεις του ΝΑΤΟ και της ΕΕ
8. Η στάση του ΔΚΚ στους ιμπεριαλιστικούς πολέμους

B. Η ΕΛΛΑΔΑ ΜΕΣΑ ΣΤΟΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΟΣΜΟ	σελ. 20

1. Για την ελληνική οικονομία
2. Στροφή στην πολεμική οικονομία
3. Ψηφιακός μετασχηματισμός και Τεχνητή Νοημοσύνη
4. Ενδοαστικές αντιθέσεις
5. Συνολική επιδείνωση της κατάστασης του λαού
6. Μεγαλώνει η επιθετικότητα της ελληνικής αστικής τάξης και το βάθεμα της εμπλοκής της Ελλάδας στους ιμπεριαλιστικούς πολέμους
7. Η πορεία των ελληνοτουρκικών σχέσεων
8. Η πορεία του Κυπριακού
9. Για το μεταναστευτικό - προσφυγικό ζήτημα

Γ. ΟΙ ΔΙΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΟ ΑΣΤΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	σελ. 29

1. Μέσα σε ποιες συνθήκες διαμορφώνονται αυτές οι διεργασίες
2. Ποια είναι τα βασικά στοιχεία των διεργασιών στο πολιτικό σύστημα
3. Οι αντιδραστικές εξελίξεις στην αστική Δικαιοσύνη και η παρέμβαση του Κόμματος
4. Ειδικά για την Τοπική και Περιφερειακή Διοίκηση

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΠΑΝΕΤΟΙΜΟ, ΙΚΑΝΟ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΑ - ΠΟΛΙΤΙΚΑ - ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΑ ΝΑ ΗΓΗΘΕΙ ΤΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΛΑΪΚΗΣ ΠΑΛΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΤΟΥ ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΥ	σελ. 37

A. ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΚΑΘΟΔΗΓΗΤΙΚΗΣ ΔΟΥΛΕΙΑΣ, ΤΗΣ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΑΛΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΥ ΣΕ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΑΡΝΗΤΙΚΟΥ ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΟΥ	σελ. 38

1. Επιθεωρούμε τις δυνάμεις μας
2. Άξονες παρέμβασης σε συνθήκες ιμπεριαλιστικού πολέμου
3. Κρίσιμη η ολόπλευρη προετοιμασία του Κόμματος

Β. ΜΕΣΑ ΣΕ ΔΥΣΚΟΛΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΖΟΜΑΣΤΕ

ΓΙΑ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΑΠΟΤΟΜΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΚΑΜΠΕΣ ΤΗΣ ΤΑΞΙΚΗΣ ΠΑΛΗΣ ..... σελ. 41

1. Η κομματική οικοδόμηση ως πολυπαραγοντικό ζήτημα
2. Να δέσουμε καλύτερα, ως ενιαίο καθήκον, τους στόχους της οργανωτικής ισχυροποίησης με τους στόχους της ιδεολογικής ισχυροποίησης του Κόμματος

Γ. ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ ΓΕΝΝΑΙΑ ΒΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΚΟΜΜΑΤΙΚΗ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ, ΣΤΗ ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΙΑ, ΣΤΗΝ ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΩΝ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ..... σελ. 45

1. Η σημερινή οργανωτική κατάσταση και σύνθεση του Κόμματος
2. Να κάνουμε πιο γενναία βήματα στην κομματική οικοδόμηση

Δ. Η ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ, ΤΗΣ ΚΑΘΟΔΗΓΗΤΙΚΗΣ ΔΟΥΛΕΙΑΣ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ, ΤΩΝ ΚΟΜΜΑΤΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΣΤΟ ΚΙΝΗΜΑ, ΤΩΝ ΚΟΒ, Η ΔΙΑΤΑΞΗ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΚΑΙ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ..... σελ. 50

1. Πιο αποφασιστικά βήματα να κάνουμε στη λειτουργία των ΚΟΒ
2. Η σταθερή και πλούσια εσωκομματική λειτουργία των ΚΟΒ κρίσιμος παράγοντας
3. Σημαντικός ο ρόλος των Γραμματέων των και Γραφείων των ΚΟΒ
4. Η διάταξη των ΚΟΒ
5. Να δυναμώσουν η πολιτική επαγρύπνηση, η περιφρούρηση του Κόμματος, η πολιτική πληροφόρηση προς κάθε κατεύθυνση στους σημερινούς δύσκολους καιρούς
6. Ειδικά για την πορεία της εξειδικευμένης δουλειάς του Κόμματος και της ΚΝΕ στις γυναίκες εργατικής - λαϊκής ένταξης και καταγωγής
7. Κρίσιμο ζήτημα η βελτίωση της λειτουργίας των καθοδηγητικών οργάνων των Τομεακών Επιτροπών
8. Ο ρόλος των Επιτροπών Περιοχής και των Γραφείων Περιοχής
9. Για τις Βοηθητικές Επιτροπές των καθοδηγητικών οργάνων
10. Για τις Κομματικές Ομάδες
11. Η φροντίδα για την εκπαίδευση και ανάδειξη των στελεχών

Ε. Η ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΗ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΔΟΥΛΕΙΑ ΣΤΟ ΚΟΜΜΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΝΕ ΒΑΣΙΚΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΠΟΡΑΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ..... σελ. 65

1. Γενική εκτίμηση
2. Αξιοποιούμε και διευρύνουμε ό,τι σημαντικό πετύχαμε από το 21ο στο 22ο Συνέδριο
3. Ο «Ριζοσπάστης» πρώτο καθήκον του κάθε κομματικού μέλους
4. Συστηματική διάδοση και αξιοποίηση της ΚΟΜΕΠ και των εκδόσεων της «Σύγχρονης Εποχής» ως στοιχείο της καθοδηγητικής δουλειάς
5. Ουσιαστική βελτίωση της συγκρότησης, λειτουργίας και αξιοποίησης των Ιδεολογικών και άλλων Επιτροπών και της εξειδίκευσης της διαπάλης
6. Για την αναβάθμιση του συστήματος εσωκομματικής μόρφωσης και των σχολών οπαδών
7. Για την ιδεολογική στήριξη της ΚΝΕ και την ιδεολογική δουλειά στη νεολαία
8. Κωδικοποιούμε ορισμένα βασικά μέτωπα του ιδεολογικού αγώνα για τα οποία πρέπει να ανέβει η σχετική ικανότητα παρέμβασης των ΚΟΒ συλλογικά και ατομικά των μελών του Κόμματος

ΣΤ. ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΟΔΟ ΤΗΣ ΔΟΥΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΠΑΙΔΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗΝ ΚΝΕ ..... σελ. 75

Για την παρέμβαση του Κόμματος στις μικρότερες ηλικίες της νεολαίας

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Η ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΤΑΞΗ,
ΣΤΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ, ΣΤΙΣ ΣΥΜΜΑΧΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ,
ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΙΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΗΣ - ΑΝΤΙΜΟΝΟΠΩΛΙΑΚΗΣ ΣΥΜΜΑΧΙΑΣ ..... σελ. 78

A. ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΚΑΙ ΤΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΑΠΑΛΗΣ ..... σελ. 80

1. Πού βρισκόμαστε σήμερα
2. Δυναμώνουν οι αγωνιστικές κινητοποιήσεις
3. Καθοριστικός ο ρόλος του Κόμματος στη διαπάλη για το τι κίνημα, τι ταξικός αγώνας απαιτείται σήμερα
4. Η παρέμβαση του Κόμματος και η ευθύνη του εργατικού κινήματος για την κοινωνική συμμαχία σε αντικαπιταλιστική - αντιμονοπωλιακή κατεύθυνση

B. ΤΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΣΤΟΥΣ ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΥΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΙΝΗΜΑ ΤΟΥΣ ..... σελ. 92

1. Τα λαϊκά μεσαία στρώματα στην πορεία από το 21ο Συνέδριο μέχρι σήμερα. Ιδιαίτερες οι απαιτήσεις της ιδεολογικοπολιτικής διαπάλης στους αυτοαπασχολούμενους
2. Το κύριο πρόβλημα της κομματικής δουλειάς

Γ. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΙΝΗΜΑ ΤΩΝ ΒΙΟΠΑΛΑΙΣΤΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗ ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΩΝ ΣΕ ΑΥΤΟ ..... σελ. 96

1. Η κατάσταση στους βιοπαλαιστές αγρότες, η ανασυγκρότηση του κινήματος και η ενίσχυση της αντιμονοπωλιακής κατεύθυνσης
2. Για την καθοδηγητική ικανότητά μας

Δ. ΓΙΑ ΤΗ ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΡΙΩΝ ΣΤΟ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΟ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΚΙΝΗΜΑ (ΟΓΕ) ..... σελ. 101

- Τα βήματα που μετράμε από το 21ο Συνέδριο

Ε. Ο ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ, ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΜΜΑΧΙΑΣ ΣΕ ΟΞΥΜΕΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΟΥ ΛΑΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ..... σελ. 104

1. Η αστική στρατηγική στον τομέα της Παιδείας και η παρέμβαση του Κόμματος στο κίνημα
  - Βασικό καθήκον του Κόμματος στους χώρους της εκπαίδευσης
2. Για τη δράση μας στον τομέα της Υγείας
  - Πιο ειδικά για την παρέμβασή μας στους χώρους της Πρόνοιας
3. Για την εξασφάλιση της λαϊκής στέγης και η πάλη κατά των πλειστηρισμών
4. Για τη δράση μας στον Πολιτισμό
5. Για την προστασία του περιβάλλοντος
6. Για την αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου, για τη Φυσική Αγωγή και τον Αθλητισμό
7. Πάλη ενάντια σε όλα τα ναρκωτικά και όλες τις πολύμορφες εξαρτήσεις

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΝΕΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ
ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ..... σελ. 122

Κωδικοποίηση συγκεκριμένων καθηκόντων σχετικά με τις επόμενες επεξεργασίες μας
έως το 23ο Συνέδριο

ΕΠΙΛΟΓΟΣ ..... σελ. 131

ΟΙ ΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΕ

Υποδεχόμαστε το 22ο Συνέδριο του ΚΚΕ με πνεύμα ευθύνης, περηφάνιας, μαχητικής ρεαλιστικής αισιοδοξίας για το δίκαιο του αγώνα μας και την προώθηση του Προγράμματός μας, για μια ζωή χωρίς εκμετάλλευση και ιμπεριαλιστικούς πολέμους, με αξιοπρέπεια, κοινωνική ευημερία, όπως αρμόζει στις σύγχρονες ανάγκες της εργατικής τάξης, των άλλων λαϊκών δυνάμεων και της νεολαίας, όπως ταιριάζει στον 21ο αιώνα.

Η ΚΕ του ΚΚΕ, εδώ και έναν χρόνο, μπαίνοντας στην τελική ευθεία για το 22ο Συνέδριο, έδωσε έγκαιρα για συζήτηση σε όλο το Κόμμα τις Αποφάσεις που αφορούσαν τις εξελίξεις στα μέτωπα του ιμπεριαλιστικού πολέμου και τα καθήκοντά μας, την πορεία της κομματικής οικοδόμησης του Κόμματος και της ΚΝΕ, την ιδεολογικοπολιτική δουλειά του Κόμματος, την πορεία του «Ριζοσπάστη», καθώς και τα συμπεράσματα από τη δράση μας στο εργατικό - συνδικαλιστικό κίνημα και τους αγώνες του λαού μας. Οι Αποφάσεις αυτές της ΚΕ αποτέλεσαν στοιχεία ουσιαστικής προετοιμασίας, βαθύτερης αφομοίωσης κρίσιμων εκτιμήσεων και συμπερασμάτων, ώστε καλύτερα να συνειδητοποιούνται οι συνθήκες μέσα στις οποίες δρούμε, για να ανταποκριθούμε στον σκοπό ύπαρξης του Κόμματος. Ως ιδεολογική και πολιτική πρωτοπορία, καθοδηγτής της εργατικής τάξης για την εκπλήρωση της ιστορικής της αποστολής, την απαλλαγή της εργατικής τάξης από τα δεσμά της καπιταλιστικής εκμετάλλευσης και την οικοδόμηση της νέας σοσιαλιστικής - κομμουνιστικής κοινωνίας.

Οι Θέσεις για το 22ο Συνέδριο, που δίνουμε στη δημοσιότητα, κωδικοποιούν και ενσωματώνουν την πλούσια συζήτηση που προηγήθηκε, μέσα από επανειλημμένες Γενικές Συνελεύσεις των ΚΟΒ σε όλη την Ελλάδα και το εξωτερικό. Φιλοδοξούμε με την προσυνεδριακή συζήτηση και τις ίδιες τις εργασίες του Συνεδρίου μας, το Κόμμα να κάνει ένα ακόμα μεγάλο, στέρεο βήμα στην ανάπτυξη όλων των σύγχρονων επαναστατικών του χαρακτηριστικών.

Το κεντρικό θέμα του 22ου Συνεδρίου είναι το ΚΟΜΜΑ. Το Κόμμα που όλη η λειτουργία του, η κατάσταση των δυνάμεών του, πρέπει να εναρμονιστεί πλήρως και με πιο γρήγορους και αποτελεσματικούς ρυθμούς με το επαναστατικό του Πρόγραμμα και το Καταστατικό του, να είναι πραγματικά «κόμμα παντός καιρού», «κόμμα έτοιμο για όλα», όχι ως σύνθημα ή ως ένας γενικός στόχος, αλλά στόχος που θα αποτυπώνεται στην καθημερινή του δράση και προσφορά, συνεγείροντας τις εργατικές - λαϊκές συνειδήσεις, καθοδηγτής της πάλης του λαού μας για τον σοσιαλισμό. Η ικανότητα και προετοιμασία του Κόμματός μας αφορά και την ανάλογη στρατηγική προγραμματική ετοιμότητα, αλλά αφορά και την τρέχουσα οργανωτική του πολιτική και δράση στις σημερινές συνθήκες σε μια αδιάσπαστη ενότητα.

Κρίσιμο ζήτημα είναι ο συνδυασμός του επαναστατικού Προγράμματός μας με την καθημερινή επαναστατική δράση, σε όλους τους τομείς, σε κάθε κρίκο της καθοδηγητικής δουλειάς. Άλλωστε, και σε μη επαναστατική κατάσταση, όπως η σημερινή, οφείλουμε να κάνουμε επαναστατική δουλειά προετοιμασίας

με προοπτική. Οφείλουμε να κάνουμε συστηματική δουλειά, να πείθουμε όλο και περισσότερους εργάτες και εργάτριες, εργαζόμενους στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, αλλά και ευρύτερα λαϊκά στρώματα να ξεκόβουν οριστικά από την αστική ιδεολογία και κάθε εκδοχή της (φιλελεύθερη, σοσιαλδημοκρατική κ.λπ.), τον οπορτουνισμό, από όλα τα αστικά κόμματα, με όποιον μανδύα και αν αυτά εμφανίζονται, να πυκνώνουν, να δυναμώνουν με όλες τους τις δυνάμεις τους αγώνες, τις διεκδικήσεις, τις απεργιακές κινητοποιήσεις, τις διαδηλώσεις, το επαναστατικό κίνημα, χωρίς να λυπόμαστε θυσίες, χωρίς όρια στην προσφορά μας, οργανώνοντας μακροχρόνια, επίμονη προετοιμασία.

Η συνολική εκτίμηση της πορείας του Κόμματος και της συμβολής σε αυτήν την πορεία των καθοδηγητικών του οργάνων, των στελεχών και μελών του εδράζεται στο αν η καθοδηγητική δουλειά μας αντιστοιχεί στον κατακτημένο από το Κόμμα -προγραμματικά και καταστατικά- επαναστατικό του χαρακτήρα, ζήτημα που πρέπει να επιβεβαιώνεται συνεχώς, σε κάθε Συνέδριο, εμπλουτιζόμενο οπωσδήποτε με τις ίδιες τις εξελίξεις και τη γενίκευση της πείρας της ταξικής πάλης. Τα αναμφίβολα συνολικά θετικά βήματα σε πολλούς τομείς της δράσης μας δεν πρέπει να κρύψουν αδυναμίες, κενά και ελλείψεις, με στόχο την πλήρη αντιστοίχιση όλου του Κόμματος με το επαναστατικό μας Πρόγραμμα.

Το ερώτημα που τίθεται και πρέπει να είναι διαρκώς στην προσοχή μας είναι το πώς κατακτιέται στην πράξη και μέσα στην κομματική λειτουργία ο πρωτοπόρος, επαναστατικός χαρακτήρας του Κόμματος. Εστιάζουμε στο ζήτημα της λειτουργίας των ΚΟΒ, γιατί σε αυτό το επίπεδο εκφράζονται όλες οι καθοδηγητικές αδυναμίες. Η ετοιμότητα, η ικανότητα, η θέληση και η γεμάτη αυταπάρνηση δουλειά του κάθε κομμουνιστή και κομμουνίστριας, όπου κι αν βρίσκεται, κάτω από όλες τις συνθήκες, αποδεικνύονται ως γενικά, υποχρεωτικά, ενιαία στοιχεία. Είναι απαραίτητο να αναδεικνύονται σε λαϊκούς ηγέτες στον χώρο τους, στο περιβάλλον τους, να αφήνουν το αποτύπωμά τους παντού, έτοιμοι να αντιμετωπίσουν κάθε δυσκολία.

Συνεπώς, απαιτείται συνολικά καλύτερη ποιοτική οργάνωση της καθημερινής δουλειάς του Κόμματος. Να δράσουμε μέσα στους εκατοντάδες χιλιάδες εργάτες, φτωχούς αγρότες, αυτοαπασχολούμενους της πόλης, οι οποίοι υποφέρουν από το καπιταλιστικό σύστημα, από τα δεινά των πολέμων, της εκμετάλλευσης, της φοροληστείας και τόσα άλλα προβλήματα, από όσα, δηλαδή, δεν μπορούν ούτε υπάρχει περίπτωση να απαλλαγούν χωρίς την ανατροπή της αστικής τάξης και την εγκαθίδρυση της εργατικής εξουσίας, εξηγώντας αυτό συγκεκριμένα, απλά, κατανοητά, στις πλατιές μάζες, στα εκατομμύρια του λαού. Να μιλάμε και να προβάλλουμε τα χαρακτηριστικά της σοσιαλιστικής κοινωνίας την οποία εμείς σχεδιάζουμε, επιδιώκουμε να οικοδομήσουμε, με όρους ζύμωσης και προετοιμασίας από σήμερα. Να προετοιμάζουμε πρωτοπόρες, εργατικές και σύμμαχες λαϊκές δυνάμεις στην απόκτηση πείρας σκληρών συγκρούσεων της ταξικής πάλης.

Το ΚΚΕ δρα στην Ελλάδα, στην Ευρώπη, στην ευρύτερη περιοχή, σε συνθήκες πολύ δύσκολες, συνολικού αρνητικού συσχετισμού, στον αγώνα για την οριστική ανατροπή του καπιταλισμού, για την οικοδόμηση του σοσιαλισμού - κομμουνισμού, του μόνου συστήματος που μπορεί να βάλει τέρμα στους ιμπεριαλιστικούς πολέμους, στη φτώχεια, στην εκμετάλλευση, στην προσφυγιά, στην καταπίεση.

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΤΟ ΚΟΜΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ, ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ, ΣΕ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΑΡΝΗΤΙΚΟΥ ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΟΥ, ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΥ

Α. Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

1. Συνολική εκτίμηση για το πού βρισκόμαστε σήμερα

Τριάντα πέντε χρόνια μετά τις αντεπαναστατικές ανατροπές παραμένει αρνητικός ο συσχετισμός της ταξικής πάλης παγκόσμια, παρά τα προβλήματα του καπιταλισμού, την όξυνση των αντιθέσεων του. Η καπιταλιστική εξουσία κατόρθωσε να ενσωματώσει όχι μόνο τμήματα της εργατικής τάξης, του εργατικού συνδικαλιστικού κινήματος και λαϊκών μεσαίων στρωμάτων, αλλά και Κομμουνιστικά Κόμματα. Ωστόσο, όλο και περισσότερο οι ίδιες οι εξελίξεις δείχνουν ένα σύστημα γερασμένο, σάπιο, ξεπερασμένο πλέον ιστορικά.

Στο διάστημα που εξετάζουμε από το 21ο Συνέδριο του Κόμματος, διευρύνθηκε το χάσμα ανάμεσα στον πλούτο που συγκεντρώνεται στους μονοπωλιακούς ομίλους και τη σχετική και απόλυτη φτώχεια που βιώνει η μεγάλη πλειοψηφία των εργαζομένων.

Στα χέρια του κεφαλαίου οι νέες τεχνολογικές δυνατότητες, ο ψηφιακός μετασχηματισμός και η Τεχνητή Νοημοσύνη, αντί να αξιοποιούνται για την πλήρη ικανοποίηση των κοινωνικών αναγκών που διευρύνονται, υπηρετούν την αύξηση της κερδοφορίας και τη συγκέντρωση του κεφαλαίου, την αύξηση του βαθμού εκμετάλλευσης, την καταστολή και τη χειραγώγηση της εργατικής τάξης και γενικότερα του λαού. Η καπιταλιστική αξιοποίησή τους οδηγεί στη γιγάντωση των αντιθέσεων του ίδιου του καπιταλιστικού συστήματος.

Η ενίσχυση της τάσης σχετικής και απόλυτης εξαθλίωσης και μακρόχρονης ανεργίας, η ακύρωση της αξιοποίησης των σύγχρονων επιστημονικών και τεχνολογικών δυνατοτήτων για την προστασία της υγείας του λαού, την κάλυψη των μορφωτικών αναγκών του, την προστασία του περιβάλλοντος αναδεικνύουν την όξυνση της βασικής αντίθεσης ανάμεσα στο κεφάλαιο και την εργασία και γενικότερα του συνόλου των κοινωνικών αντιθέσεων στο πλαίσιο του καπιταλιστικού συστήματος.

Η επιβράδυνση της διεθνούς οικονομίας την τελευταία τριετία, σε σχέση με τον μακρόχρονο μέσο όρο της περιόδου 2000 - 2019, αναδεικνύει το μεγάλο μέγεθος του υπερσυσσωρευμένου κεφαλαίου, το οποίο δεν μπορεί να ανακεφαλαιοποιηθεί, να επενδυθεί, διασφαλίζοντας ικανοποιητικό ποσοστό κέρδους. Η ύφεση στην οικονομία της Ευρωζώνης, ειδικότερα της Γερμανίας, αλλά και της Ιαπωνίας στην Ασία, η οριακή επιβράδυνση στις ΗΠΑ, η μείωση της αναπτυξιακής δυναμικής της Κίνας και της Ινδίας αποτελούν χαρακτηριστικές όψεις της πραγματικής κατάστασης της διεθνούς καπιταλιστικής οικονομίας.

Η υπερσυσσώρευση κεφαλαίου και η εκδήλωση της κρίσης δημιουργείται περιοδικά από τη φυσιολογική λειτουργία της καπιταλιστικής οικονομίας. Δεν αποτελεί κάποια εκτροπή της, όπως θέλουν να την προβάλλουν οι αστικές αναλύσεις. Γεννιέται από την αντίφαση που υπάρχει στον πυρήνα λειτουργίας του καπιταλιστικού συστήματος στη σφαίρα της παραγωγής.

Την προηγούμενη περίοδο αποδείχτηκε επίσης, για μια ακόμη φορά, ότι καμιά πρόταση αστικής διαχείρισης, κεϋνσιανή ή νεοφιλελεύθερη, επεκτατική ή περιοριστική δημοσιονομική και νομισματική πολιτική, δεν μπορεί να ακυρώσει τις νομοτέλειες της καπιταλιστικής παραγωγής, την αντίθεση ανάμεσα στον κοινωνικό χαρακτήρα της παραγωγής και την καπιταλιστική ιδιοποίηση των αποτελεσμάτων της, που αποτελεί τη βασική αντίθεση του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής και την κύρια αιτία των οικονομικών κρίσεων του.

Δοκιμάστηκαν ξανά όλες οι διαχειριστικές επιλογές (όπως η αύξηση και στη συνέχεια η μείωση των επιτοκίων από τις Κεντρικές Τράπεζες των ιμπεριαλιστικών κέντρων, τα μεγάλα πακέτα κρατικών ενισχύσεων για την «πράσινη μετάβαση») και επιβεβαιώθηκε, για άλλη μια φορά, ότι μόνο συγκυριακά αμβλύνουν αντιθέσεις, δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν τις εγγενείς αντιφάσεις του καπιταλιστικού συστήματος που διογκώνονται.

Σ' αυτό το πλαίσιο, και με δεδομένη την όξυνση των ενδοϊμπεριαλιστικών αντιθέσεων, προωθείται η στροφή προς την πολεμική οικονομία και την προετοιμασία για έναν ιμπεριαλιστικό πόλεμο μεγάλης κλίμακας, με στόχο αφενός να μεταθέσουν με τις επενδύσεις στην πολεμική οικονομία τον χρόνο εκδήλωσης της επόμενης μεγάλης καπιταλιστικής κρίσης και αφετέρου να διαμορφωθούν προϋποθέσεις για μια σχετικά ελεγχόμενη, μεγάλη απαξίωση, καταστροφή κεφαλαίου στις διάφορες πολεμικές εστίες. Η στροφή αυτή συνοδεύεται από αύξηση του βαθμού εκμετάλλευσης των εργαζομένων, μείωση των δαπανών κοινωνικής πολιτικής και ένταση του αυταρχισμού και της καταστολής σε όλα τα ιμπεριαλιστικά κέντρα.

Αποδεικνύεται, άλλη μια φορά, ότι δεν υπάρχει έγκλημα που το μεγάλο κεφάλαιο θα διστάσει να διαπράξει προκειμένου να διαφυλάξει την εξουσία του και να αυξήσει τα κέρδη του.

Για τους ίδιους λόγους, που κλιμακώνει την επίθεση στο εισόδημα και τα δικαιώματα των εργαζομένων στην περίοδο της ιμπεριαλιστικής ειρήνης, σχεδιάζει να σύρει τους λαούς στο πεδίο των πολεμικών αναμετρήσεων.

Το σύνολο των εξελίξεων επιβεβαιώνει ότι ο καπιταλισμός είναι ένα σύστημα ιστορικά ξεπερασμένο. Φωτίζει ότι η μόνη προοδευτική διέξοδος για την εποχή μας είναι το επαναστατικό πέρασμα στον σοσιαλισμό - κομμουνισμό.

2. Ανισόμετρα ανάπτυξη και όξυνση των ανταγωνισμών

Η ανισόμετρα ανάπτυξη επιδρά στην αλλαγή του συσχετισμού και οξύνει τις αντιθέσεις ανάμεσα στις ιμπεριαλιστικές συμμαχίες, στο εσωτερικό των

σημερινών συμμαχιών καθώς και τις ενδοαστικές αντιθέσεις στα καπιταλιστικά κράτη.

Ο ιμπεριαλιστικός ανταγωνισμός για τον έλεγχο ορυκτού πλούτου, ενεργειακών πηγών, πλούσιων εδαφών, υδάτινων πόρων, δρόμων μεταφοράς Ενέργειας και εμπορευμάτων, διασφάλισης γεωπολιτικών στηριγμάτων, μεριδίων των αγορών έχει προκαλέσει δύο περιφερειακούς ιμπεριαλιστικούς πολέμους, στην Ουκρανία και στη Μέση Ανατολή, στους οποίους με τον έναν ή άλλον τρόπο εμπλέκεται μεγάλος αριθμός καπιταλιστικών κρατών του πλανήτη. Επιπλέον, δεκάδες είναι οι εύφλεκτες εστίες σε όλες τις ηπείρους, που αιματοκυλούν τους λαούς για τα συμφέροντα των μονοπωλίων και των αστικών τάξεων. Διατάσσονται και αναδιατάσσονται ιμπεριαλιστικές συμμαχίες, οξύνονται οι αντιθέσεις στις γραμμές τους.

Βασικό στοιχείο της διαπάλης σε διεθνές επίπεδο είναι η αμφισβήτηση της πρωτοκαθεδρίας των ΗΠΑ και του μπλοκ των δυνάμεων NATO - ΕΕ στο διεθνές ιμπεριαλιστικό σύστημα.

Απέναντι στην ευρωατλαντική συμμαχία προβάλλει η υπό διαμόρφωση ευρασιατική, με βασικές δυνάμεις την Κίνα, που διεκδικεί την πρωτοκαθεδρία από τις ΗΠΑ στο διεθνές ιμπεριαλιστικό σύστημα, και τη Ρωσία, που παραμένει η 2η ισχυρότερη πολεμική δύναμη. Η συμμαχία αυτή, παρά τις διάφορες μορφές που παίρνει, είναι λιγότερο «αποκρυσταλλωμένη» σε σχέση με την ευρωατλαντική (ΗΠΑ - NATO - ΕΕ) και σε αυτό επιδρούν οι αντιθέσεις στις γραμμές της, οι παρεμβάσεις της ευρωατλαντικής συμμαχίας.

Οι ΗΠΑ, που διατηρούν ακόμα την πρωτοκαθεδρία, προσπαθούν να ανακόψουν την τάση αλλαγής συσχετισμού προς όφελος της Κίνας. Αυτή η τάση αποτυπώνεται στην υποχώρηση του μεριδίου των ΗΠΑ και στη σημαντική αύξηση του μεριδίου της Κίνας στο Παγκόσμιο Προϊόν (Παγκόσμιο ΑΕΠ) την περίοδο 2000 - 2025, στη σημαντική διαφορά του ρυθμού ανάπτυξης ΗΠΑ - Κίνας, στο μεγάλο εμπορικό έλλειμμα των ΗΠΑ στο διμερές εμπόριο με την Κίνα και την ΕΕ, στη θεαματική αύξηση του αμερικανικού κρατικού χρέους. Ήδη διεθνείς οίκοι του χρηματιστικού κεφαλαίου υποβαθμίζουν την πιστοληπτική ικανότητα των ΗΠΑ.

Σ' αυτό το πλαίσιο, η νέα κυβέρνηση Τραμπ ενισχύει σημαντικά τα μέτρα προστατευτισμού των προηγούμενων αμερικανικών κυβερνήσεων, αυξάνοντας τους εμπορικούς δασμούς και απειλώντας για κλιμάκωση του εμπορικού πολέμου, ακόμα και τους συμμάχους στο ευρωατλαντικό στρατόπεδο. Εγκαταλείπει τις διεθνείς δεσμεύσεις της «πράσινης μετάβασης» και ενισχύει τις εξορύξεις κοιτασμάτων υδρογονανθράκων. Διευκολύνει μια σχετική υποτίμηση του δολαρίου για την ενίσχυση των εξαγωγών των ΗΠΑ και αυξάνει την πίεση προς την Κίνα, με στόχο να εμποδίσει την επέκταση της επιρροής της και να ενισχύσει τη ροή κεφαλαίων προς τις ΗΠΑ.

Προσπαθεί να διεμβολίσει την επιρροή της Κίνας στην υπό διαμόρφωση συμμαχία των BRICS μέσα από ιδιαίτερες συνομιλίες και διαπραγματεύσεις με τη Ρωσία και την Ινδία και να αποδυναμώσει το σχέδιο του «Δρόμου του Μεταξιού» της Κίνας, που αυξάνει τους οικονομικούς δεσμούς της με κράτη της Ασίας και της Ευρώπης.

Η πολιτική των ΗΠΑ οξύνει τις αντιθέσεις μέσα στο ευρωατλαντικό στρατόπεδο και οδηγεί σε επιδείνωση των σχέσεων των ΗΠΑ με την ΕΕ, τον Καναδά, την Αυστραλία. Οξύνει τις ενδοαστικές αντιθέσεις και στο εσωτερικό των ΗΠΑ, που αντανακλώνται και στις διεργασίες στο αστικό πολιτικό σύστημα. Αυξάνει τις πιθανότητες εξασθένησης του δολαρίου ως διεθνούς νομίσματος. Επιδρά αρνητικά στο διεθνές εμπόριο και ενισχύει την τάση επιβράδυνσης της διεθνούς καπιταλιστικής οικονομίας.

Παράλληλα, η Κίνα έχει πάρει μια σειρά από μέτρα για να αντιμετωπίσει την πίεση της πολιτικής προστατευτισμού των ΗΠΑ. Έχει μειώσει την εξάρτηση των εξαγωγών της από την αμερικανική αγορά, χρηματοδοτεί γενναία την ανάπτυξη της εγχώριας νέας τεχνολογίας και την εγχώρια κατανάλωση. Αξιοποιεί την προνομιακή της θέση στη βιομηχανική παραγωγή και τις εφοδιαστικές αλυσίδες, και ιδιαίτερα στον έλεγχο των σπάνιων γαιών που παίζουν σημαντικό ρόλο σε σημαντικούς κλάδους των ΗΠΑ και της ΕΕ, όπως η αυτοκινητοβιομηχανία, η πολεμική βιομηχανία, η αεροδυναμική. Ενισχύει τη στρατηγική συμμαχία της με τη Ρωσία και τη δυναμική των BRICS που περιλαμβάνουν πλέον 10 κράτη και άλλα 10 ως συνεργαζόμενους εταίρους. Γι' αυτό και η κυβέρνηση των ΗΠΑ, παρά τις επιθετικές εξαγγελίες της στον εμπορικό πόλεμο, υποχρεώνεται να κάνει προσωρινούς συμβιβασμούς - συμφωνίες με την Κίνα.

Η ΛΔ Κίνας αποτελεί σήμερα το πιο τρανταχτό παράδειγμα καπιταλιστικής παλινόρθωσης που καθοδηγείται από ένα ΚΚ το οποίο έχει ενσωματωθεί στην καπιταλιστική εξουσία, αξιοποιώντας τη δυνατότητά του για διευρυμένη κρατική παρέμβαση στην οικονομία, γεγονός που, ωστόσο, δεν έχει μειώσει καθόλου την κοινωνική ανισότητα και την ταξική εκμετάλλευση στην Κίνα, όπως συμβαίνει σε όλο τον καπιταλιστικό κόσμο.

Οι BRICS ξεπερνούν πλέον κατά πολύ τους G7 στο ποσοστό που κατέχουν στο Παγκόσμιο Προϊόν και στο εργατικό δυναμικό. Έχουν συγκροτήσει Αναπτυξιακή Τράπεζα (NDB) και Κοινό Ταμείο για περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης (CRA), κάνουν βήματα για ενίσχυση των διμερών συναλλαγών τους με βάση τα εθνικά τους νομίσματα και όχι το δολάριο, όμως η συγκρότησή τους παραμένει χαλαρή, χωρίς αυστηρές δεσμεύσεις και με αντιθέσεις στο εσωτερικό τους (ιδιαίτερα Κίνας - Ινδίας).

Η όξυνση των ενδοϊμπεριαλιστικών αντιθέσεων μπορεί να διευρύνει υπάρχουσες ρωγμές στον ευρωατλαντικό άξονα τα επόμενα χρόνια. Ήδη καταγράφονται σημαντικές διαφορές και αυξάνονται οι αποκλίσεις για τη στάση απέναντι στον πόλεμο στην Ουκρανία και γενικότερα για τη Ρωσία, την Κίνα, τους εμπορικούς δασμούς, τις στρατιωτικές δαπάνες, την «πράσινη μετάβαση».

Η ΕΕ χάνει έδαφος και βλέπει να επιδεινώνεται η θέση της στον διεθνή ανταγωνισμό σε σχέση με τις ΗΠΑ και την Κίνα.

Σε αυτές τις συνθήκες, όλο και λιγότερο μετράνε για τα αστικά κράτη τα διπλωματικά μέσα και παίρνουν προτεραιότητα οι εμπορικοί - οικονομικοί πόλεμοι καθώς και η πολεμική προετοιμασία. Παρατηρείται γενικότερη τάση προς τη λεγόμενη πολεμική οικονομία.

3. Η πορεία της ΕΕ και της Ευρωζώνης

Η οικονομία της Ευρωζώνης βρίσκεται σε σχετική στασιμότητα την τελευταία τριετία, με ρυθμό ανάπτυξης που δεν ξεπερνά το 0,5%. Οι πιο αισιόδοξες προβλέψεις αναφέρουν τη δυνατότητα να φτάσει το 1,1% το 2025.

Σημειώνεται υποχώρηση της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ σε σχέση με τις ΗΠΑ και την Κίνα, που οφείλεται σε μια από σειρά λόγους: Το υψηλότερο ενεργειακό κόστος, την υστέρηση στον ψηφιακό μετασχηματισμό, στην Τεχνητή Νοημοσύνη και γενικότερα στις νέες τεχνολογίες, τον μεγαλύτερο βαθμό εξωστρέφειας που την κάνει πιο ευάλωτη στον εμπορικό πόλεμο, στην υψηλή εξάρτησή της στις εισαγωγές κρίσιμων πρώτων υλών (π.χ. σπάνιες γαίες).

Η πιθανή κλιμάκωση του εμπορικού πολέμου από την αμερικανική κυβέρνηση σε συνδυασμό με τη σχετική ανατίμηση του ευρώ έναντι του δολαρίου και τις συγκριτικά υψηλότερες τιμές Ενέργειας θα έχουν αρνητική επίδραση στις εξαγωγές εμπορευμάτων της Ευρωζώνης.

Σ' αυτό το έδαφος, οξύνονται οι ενδοαστικές αντιθέσεις στο εσωτερικό κρατών-μελών της ΕΕ (π.χ. Γαλλία, Γερμανία, Ολλανδία) και μεταξύ κρατών λόγω της αντικειμενικής διαφοράς της δημοσιονομικής τους κατάστασης, της διαφοράς των συνεπειών από την υλοποίηση της «πράσινης μετάβασης» και τη στροφή στην πολεμική οικονομία, της αντιμετώπισης του Μεταναστευτικού, γενικότερα λόγω της επίδρασης της ανισόμετρης καπιταλιστικής ανάπτυξης. Ήδη 9 κράτη - μέλη της ΕΕ βρίσκονται εκτός των δημοσιονομικών ορίων (π.χ. Γαλλία, Ιταλία, Βέλγιο). Οι διαφορές αφορούν και στη στάση απέναντι στην πολιτική Τραμπ, αλλά και απέναντι στη Ρωσία και την Κίνα (π.χ. Ουγγαρία, Σλοβακία, Πολωνία).

Σε κάθε περίπτωση, η ΕΕ βρίσκεται σε πορεία περαιτέρω αντιδραστικοποίησης. Η υλοποίηση των κατευθύνσεων της ΕΕ προϋποθέτει κλιμάκωση της επίθεσης στο εισόδημα και στα δικαιώματα του λαού, επέκταση των ελαστικών εργασιακών σχέσεων και των ορίων συνταξιοδότησης, νέες περικοπές στις δαπάνες κοινωνικής πολιτικής (π.χ. Υγεία), αύξηση της σχετικής και απόλυτης εξαθλίωσης των εργαζομένων.

Ταυτόχρονα, η ηγεσία της ΕΕ και της ΕΚΤ προβάλλει την κλιμάκωση του εμπορικού πολέμου με τις ΗΠΑ ως ευκαιρία, για να επιταχυνθεί η προσπάθεια διασφάλισης της «στρατηγικής αυτονομίας της ΕΕ». Συγκεκριμένα: Η ΕΕ προσπαθεί να πετύχει βελτίωση της θέσης του ευρώ ως διεθνούς νομίσματος, αντιστροφή της ροής κεφαλαίων (από τις ΗΠΑ προς την ΕΕ) και διεύρυνση των διεθνών συμμαχιών της.

Σ' αυτό το πλαίσιο, εντάσσεται η στροφή στην πολεμική οικονομία και στην ενίσχυση των στρατιωτικών δυνάμεων της ΕΕ. Η στροφή αυτή συνοδεύεται από τη σημαντική αύξηση και ανακατανομή της κοινοτικής χρηματοδότησης στην προσαρμογή πολλών κλάδων της οικονομίας και της επιστημονικής έρευνας στην κατεύθυνση της πολεμικής οικονομίας (σχέδιο «ReArm Europe» για την αξιοποίηση έως και 800 δισ. ευρώ, χρηματοδοτικό εργαλείο SAFE κ.λπ.).

Βέβαια, η στροφή στην πολεμική οικονομία εμπεριέχει αντιφάσεις, αφού,

λόγω της στάσης της ΕΕ στις ενδοϊμπεριαλιστικές αντιθέσεις και του γεγονότος ότι η συντριπτική πλειοψηφία των κρατών-μελών της είναι ταυτόχρονα και κράτη-μέλη του ΝΑΤΟ (με εξαίρεση την Ιρλανδία, την Κύπρο και τη Μάλτα), οδηγεί σε αγορές αμερικανικών οπλικών συστημάτων και στην ενίσχυση της πολεμικής βιομηχανίας των ΗΠΑ. Παράλληλα, η στροφή αυτή οξύνει αντιθέσεις για τη νέα κατανομή των κοινοτικών κονδυλίων (π.χ. για τον αγροτικό τομέα, για την «πράσινη μετάβαση»), καθώς και για τον τρόπο χρηματοδότησης (π.χ. μορφές κοινού δανεισμού) και την κατανομή τους.

4. Ο ιμπεριαλιστικός πόλεμος στην Ουκρανία, οι θέσεις του ΚΚΕ για τις αιτίες του πολέμου και τον χαρακτήρα του, ο κίνδυνος γενίκευσης

Το Κόμμα μας έγκαιρα ανέδειξε τον ιμπεριαλιστικό χαρακτήρα του πολέμου στην Ουκρανία και από τις δύο πλευρές. Σημείωσε πως ο λαός της Ουκρανίας πληρώνει τους ανταγωνισμούς και τις επεμβάσεις του ΝΑΤΟ και της ΕΕ, που στηρίζουν την κυβέρνηση Ζελένσκι, από τη μια, και της καπιταλιστικής Ρωσίας, από την άλλη. Αποτελεί κορύφωση μιας διαδικασίας που ξεκίνησε με την ανατροπή του σοσιαλισμού και εντάθηκε τουλάχιστον τα τελευταία 10 χρόνια, έπειτα από τα περιβόητα γεγονότα της πλατείας Μαϊντάν, που στηρίχτηκαν από τμήμα των ουκρανικών αστικών δυνάμεων καθώς και από την ΕΕ, το ΝΑΤΟ και άλλα καπιταλιστικά κράτη και οδήγησαν στην πραξικοπηματική ανατροπή της ουκρανικής κυβέρνησης και σε επιθέσεις εναντίον κομμουνιστών, των ρωσόφωνων πληθυσμών της Ουκρανίας και στην απαγόρευση όλων των πολιτικών κομμάτων που δεν στηρίζουν την ένταξη της Ουκρανίας στο ΝΑΤΟ και την ΕΕ.

Το ΚΚΕ παρουσίασε στον λαό το πώς συσσωρεύτηκε η «καύσιμη ύλη» του πολέμου. Ανέδειξε τις ευθύνες των αστικών τάξεων όλων των εμπλεκόμενων δυνάμεων, απορρίπτοντας τα προσχήματά τους, δίνοντας απαντήσεις στην αντικομμουνιστική και αντισοβιετική διαστρέβλωση της Ιστορίας, στην οποία επιδίδονται και οι δύο πλευρές. Τόνισε την αναγκαιότητα της κοινής πάλης των λαών και συγκρούστηκε με την πολύμορφη εμπλοκή της Ελλάδας στον πόλεμο, με ευθύνη της κυβέρνησης της ΝΔ και όλων των κομμάτων του ευρωατλαντισμού.

Στα τριάντα χρόνια αυτού του πολέμου έχουν χάσει τη ζωή τους εκατοντάδες χιλιάδες Ουκρανοί και Ρώσοι και από τις δύο πλευρές, νέοι άνθρωποι κυρίως από την εργατική τάξη και τα φτωχά - λαϊκά στρώματα. Περίπου 25 εκατομμύρια άνθρωποι έχουν εγκαταλείψει τις εστίες τους. Τεράστιες είναι οι καταστροφές στις κατοικίες και τις δημόσιες υποδομές και πάνω στα ερείπια ανταγωνίζονται καπιταλιστικά κράτη και μονοπώλια για την «ανοικοδόμηση» της Ουκρανίας ως «επενδυτικής ευκαιρίας», που θα κοστίσει εκατοντάδες δισ. ευρώ και θα πληρώσει ακριβά ο λαός.

Η ρωσική αστική τάξη έχει καταφέρει να καταλάβει το 20% των εδαφών της Ουκρανίας, επιδιώκει να ενσωματώσει την Ουκρανία, με τον έναν ή άλλον τρόπο, στις δικές της ιμπεριαλιστικές συμμαχίες, αποτρέποντας την ένταξή της σε ΝΑΤΟ και ΕΕ. Ως ενδιάμεσος στόχος προβάλλεται σήμερα από τη ρωσική ηγεσία η αποστρατιωτικοποίηση της Ουκρανίας και η μη ένταξή της στο ΝΑΤΟ, με ταυ-

τόχρονη αναγνώριση της απώλειας των εδαφών που έχει κατακτήσει η Ρωσία στα πεδία των μαχών.

Η αστική τάξη της Ουκρανίας και οι Ευρωατλαντικοί σύμμαχοί της επιδιώκουν αποχώρηση της Ρωσίας απ' όλα τα εδάφη της Ουκρανίας, προωθώντας τη βαθύτερη συμμετοχή του ΝΑΤΟ στον πόλεμο και την παράλληλη προσκόλληση της Ουκρανίας σε αυτό.

Η αμερικανική προεδρία Τραμπ τάσσεται υπέρ της διευθέτησης της σύγκρουσης, χωρίς να επιλύονται οι αιτίες της, αλλά οικοδομώντας μια προσωρινή «ειρήνη», που θα δώσει έδαφος για την κερδοφορία μονοπωλίων από την ανοικοδόμηση και θα επιτρέψει στις ΗΠΑ να διευρύνουν την πολιτικο-οικονομική συνεργασία με τη Ρωσία, μπαίνοντας «σφήνα» στο υπό διαμόρφωση ευρωασιατικό μπλοκ, επιδιώκοντας να συγκεντρώσουν τις δυνάμεις τους στην αναμέτρηση με την Κίνα, να αναδιαταχθούν οι παγκόσμιες ισορροπίες που διέπουν τις ανισόμενες σχέσεις αλληλεξάρτησης στην ιμπεριαλιστική «πυραμίδα». Αναδιάταξη, που με βάση τον σχεδιασμό των ΗΠΑ θα πρέπει να οδηγήσει στην αναστροφή της σημερινής τάσης μείωσης της ισχύος τους.

Σε αυτόν τον σχεδιασμό αντιδρούν κυρίαρχοι κύκλοι της ΕΕ, που εκτιμούν πως δεν υπολογίζονται τα δικά τους συμφέροντα. Αντιδρούν, επίσης, μερίδες του μονοπωλιακού κεφαλαίου και αστικές τάξεις άλλων χωρών, που έχουν συμφέροντα από τη συνέχιση της πολεμικής σύγκρουσης και της πολιτικής των κυρώσεων κατά της Ρωσίας. Είναι ένα ζήτημα που προκαλεί όξυνση των αντιπαράθεσεων και στο εσωτερικό της.

Η πυροδότηση αντιθέσεων και ανακατατάξεων στις ιμπεριαλιστικές συμμαχίες, στη βάση της εξέλιξης της ιμπεριαλιστικής σύγκρουσης και των γενικότερων ιμπεριαλιστικών ανταγωνισμών, έτσι που οι χτεσινοί εχθροί να μετατρέπονται σε συμμάχους και το αντίστροφο, δεν είναι κάτι παράδοξο ή πρωτοφανές, αλλά αποτελεί κοινό χαρακτηριστικό των ιμπεριαλιστικών πολέμων.

Είτε συνεχιστεί ο πόλεμος, είτε επιτευχθεί μια προσωρινή «ειρηνική» διευθέτηση, οι αιτίες της σύγκρουσης παραμένουν, καιροφυλακτούν η κλιμάκωση και ο κίνδυνος της γενίκευσης, διατηρούνται οι όροι για μεγάλη ανθρωπιστική και περιβαλλοντική καταστροφή, μιας και συγκρούονται δυνάμεις που χρησιμοποιούν όλο και πιο σύγχρονα όπλα, πιο εξελιγμένα και με μεγαλύτερη εμβέλεια, ακόμα και σε μάχες που διεξάγονται και κοντά σε πυρηνικούς σταθμούς. Ο κίνδυνος του πυρηνικού ολέθρου εντείνεται και από το γεγονός ότι η Ρωσία, καθώς και κράτη-μέλη του ΝΑΤΟ και της ΕΕ, που εμπλέκονται στο πλευρό της Ουκρανίας, όπως οι ΗΠΑ, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Γαλλία, κατατάσσονται στις ισχυρότερες πυρηνικές δυνάμεις του κόσμου.

5. Ο ιμπεριαλιστικός πόλεμος στη Μέση Ανατολή, οι στόχοι των Ισραήλ - ΗΠΑ - ΝΑΤΟ, η γενοκτονία του Παλαιστινιακού λαού, η διεθνιστική αλληλεγγύη και η στήριξη του δίκαιου αγώνα του

Η ισραηλινή πολεμική μηχανή, με τη στήριξη των ΗΠΑ και ΕΕ, χρησιμοποιώντας ως πρόσχημα την επίθεση της Χαμάς, προχώρησε σε μια γιγαντιαία

επιχείρηση στη Λωρίδα της Γάζας, σκοτώνοντας και τραυματίζοντας δεκάδες χιλιάδες αθώους, άοπλους ανθρώπους, μικρά παιδιά, γυναίκες και ηλικιωμένους,

Το Κόμμα μας με συνέπεια στάθηκε στο πλευρό του λαού της Παλαιστίνης, διοργανώνοντας μεγάλες κινητοποιήσεις, απαιτώντας την αναγνώριση του Παλαιστινιακού κράτους στα σύνορα πριν τον Ιούνιο του '67 με πρωτεύουσα την Ανατολική Ιερουσαλήμ. Δώσαμε αποφασιστική μάχη στην ιδεολογική αντιπαράθεση με το πρόσχημα της καταπολέμησης της «τρομοκρατίας» ή τα περί δικαιώματος «αυτοάμυνας» του Ισραήλ και άλλα που επικαλείται η κυρίαρχη αστική προπαγάνδα, υποστηρίζει η κυβέρνηση και τα άλλα αστικά κόμματα, όπως και στα επιχειρήματα που χρησιμοποιεί η πλευρά που στηρίζει τον υπό διαμόρφωση ευρασιατικό ιμπεριαλιστικό άξονα.

Καταγγείλαμε και πολεμήσαμε τη στάση της ελληνικής κυβέρνησης, που αρνείται να υλοποιήσει την ομόφωνη απόφαση της Ελληνικής Βουλής του 2015 για την αναγνώριση του Παλαιστινιακού κράτους και «ξεπλένει» τα εγκλήματα του Ισραήλ, υλοποιώντας τη στρατηγική της αστικής τάξης της χώρας, που έχει χαράξει γραμμή οικονομικής, πολιτικής και στρατιωτικής συνεργασίας με το Ισραήλ, ήδη από την εποχή της κυβέρνησης ΠΑΣΟΚ με πρωθυπουργό τον Γ. Παπανδρέου, στη συνέχεια η κυβέρνηση Σαμαρά (ΝΔ - ΠΑΣΟΚ - ΔΗΜΑΡ) επέκτεινε τις συμφωνίες συνεργασίας, η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ - ΑΝΕΛ με πρωθυπουργό τον Αλ. Τσίπρα διαπραγματεύτηκε και συμφώνησε τους όρους υπογραφής της συμφωνίας αμυντικής συνεργασίας με το Ισραήλ που τελικά εγκρίθηκε από την κυβέρνηση της ΝΔ με πρωθυπουργό τον Κ. Μητσοτάκη.

Είναι και ζήτημα ιδεολογικοπολιτικής σημασίας να δυναμώσει η αλληλεγγύη στους λαούς που αγωνίζονται ενάντια στα ιμπεριαλιστικά σχέδια των ΗΠΑ - ΝΑΤΟ, όπως ο λαός της Παλαιστίνης. Ο ιμπεριαλιστικός χαρακτήρας του πολέμου στην περιοχή της Μέσης Ανατολής, ο αστικός χαρακτήρας της Χαμάς και της Παλαιστινιακής Αρχής, δεν ακυρώνει το δίκαιο της πάλης του Παλαιστινιακού λαού και των άλλων λαών της περιοχής, που αντιστέκονται και παλεύουν ενάντια στην ξενική κατοχή και σε άλλους ιμπεριαλιστικούς σχεδιασμούς και μέσα στο πλαίσιο αυτής της πάλης μπορούν να διαμορφώσουν προϋποθέσεις για να ξεμπλέξουν οριστικά με το σύστημα της εκμετάλλευσης και των πολέμων. Είναι ζήτημα διεθνιστικής αλληλεγγύης η υπεράσπιση του αγώνα και του δικαιώματος των Παλαιστινίων για την απόκτηση της δικής τους πατρίδας, που απαιτεί το άνοιγμα μετώπου στις κατηγορίες περί «τρομοκρατίας» και «τρομοκρατών», που εξαπολύουν ΗΠΑ - ΝΑΤΟ - Ισραήλ, όπως και στο ιδεολόγημα που ταυτίζει κάθε κριτική στο κράτος του Ισραήλ με τον αντισημιτισμό.

Το Ισραήλ, εκτός των Παλαιστινιακών Εδαφών, κατέχει εδάφη του Λιβάνου και της Συρίας, που μεταξύ άλλων του επιτρέπουν να ελέγχει και να αξιοποιεί προνομιακά μεγάλο μέρος των υδάτινων πόρων της περιοχής.

Στοχεύει να επιβάλει έναν ευρύτερο σχεδιασμό στην περιοχή, είτε με τις οικονομικές συμφωνίες τύπου «Αβραάμ» είτε με το «μαστίγιο» της στρατιωτικής επιθετικότητας, ώστε να αναδειχτεί το Ισραήλ σε βασική δύναμη σε όλη την περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής, σύμφωνα με τις στοχεύσεις της ισραηλινής αστικής τάξης και τα συμφέροντα των ΗΠΑ. Αυτή η επιδίωξη «κουμπώνει» στη χάραξη του «ινδικού εμπορικού δρόμου», που θα

περνάει από τα ισραηλινά λιμάνια, θα φτάνει στην Ελλάδα, στην Ευρώπη και θα διευκολύνει τις ΗΠΑ στους σχεδιασμούς τους για πλήρη προσεταιρισμό της Ινδίας στους ανταγωνισμούς τους με την Κίνα και το Ιράν.

Άλλες περιφερειακές δυνάμεις (Ιράν, Τουρκία), που παρουσιάζονται με τον «μανδύα» της «προστασίας» του Παλαιστινιακού λαού, έχουν τους δικούς τους σχεδιασμούς, όπως είναι η διεκδίκηση τμήματος της «πίτας» των δρόμων μεταφοράς εμπορευμάτων και Ενέργειας από την Ασία προς την Ευρώπη.

Ανάλογα συμφέροντα του κεφαλαίου κρύβονται και πίσω από τη στάση των άλλων αστικών τάξεων της περιοχής (Αιγύπτου, Σαουδικής Αραβίας, Εμιράτων, Κατάρ κ.ο.κ.).

Οι ανταγωνισμοί αυτών των δυνάμεων οδήγησαν στην ανταλλαγή χτυπημάτων μεταξύ Ισραήλ και Ιράν - Υεμένης, στην ισραηλινή εισβολή στον Λίβανο και στην κατοχή εδαφών του, όπως και στην ανατροπή του καθεστώτος Άσαντ στη Συρία από τους τζιχαντιστές, που εκπαίδευσε και εξόπλισε η Τουρκία. Στην εξέλιξη εμπλέκεται και το ζήτημα των Κούρδων, που γίνεται προσπάθεια να το εκμεταλλευτούν με διαφορετικό σχεδιασμό τόσο το Ισραήλ όσο και η Τουρκία, που ενισχύει την παρουσία της στη Συρία, συνεχίζει τις επιθετικές ενέργειες της αστικής τάξης της με το όχημα του «νεο-οθωμανισμού».

Παραμένει ισχυρή η παρέμβαση των ΗΠΑ, που, στηρίζοντας το Ισραήλ και τις μοναρχίες του Κόλπου, επιδιώκουν διευθέτηση τόσο της αναμέτρησης Ισραήλ - Τουρκίας στη Συρία, όσο και του ζητήματος του πυρηνικού προγράμματος του Ιράν, «εργαλειοποιώντας» και από την πλευρά τους το Κουρδικό για να εξυπηρετήσουν τις στοχεύσεις τους.

Όλα αυτά τα δεδομένα δείχνουν πως η περιοχή παραμένει «κινούμενη άμμος» των ιμπεριαλιστικών ανταγωνισμών και διαμορφώνονται όροι για παραπέρα κλιμάκωση του πολέμου στη Μέση Ανατολή και στην ευρύτερη περιοχή. Σε αυτή την κατεύθυνση κινήθηκε η σχεδιασμένη αεροπορική και πυραυλική επίθεση του Ισραήλ εναντίον του Ιράν στις 13/6/2025 και στη συνέχεια των ΗΠΑ, που χρησιμοποίησαν στις 22/6/2025, βαρέα βομβαρδιστικά και βόμβες μεγάλης ισχύος κατά του Ιράν, με πρόσχημα το πυρηνικό πρόγραμμά του, αλλά με πραγματικό στόχο την προώθηση του σχεδίου για τη «Νέα Μέση Ανατολή» και τον ασφυκτικό έλεγχο της ευρύτερης περιοχής.

6. Άλλες σημαντικές εστίες συγκρούσεων και έντασης σήμερα

Στην περιοχή του Ινδικού - Ειρηνικού, στη Νότια Θάλασσα της Κίνας, που είναι σημαντική ναυτιλιακή αρτηρία, από την οποία διέρχεται το 1/3 των θαλάσσιων μεταφορών και στο στενό της Ταϊβάν μετατοπίζεται το βάρος των ΗΠΑ στον ανταγωνισμό με την Κίνα και αποτελεί βασική εστία έντασης.

Εστίες έντασης αποτελούν και οι θαλάσσιοι δρόμοι του Παναμά και της Γροιλανδίας, η Αρκτική.

Διαστάσεις λαμβάνει και η σύγκρουση Πακιστάν - Ινδίας, χωρών που διαθέτουν πυρηνικό οπλοστάσιο.

Σχετικά κοντά στη χώρα μας βρίσκονται 2 ένοπλες εμφύλιες συγκρούσεις, σε Λιβύη και Σουδάν, που έχουν στερήσει τη ζωή σε δεκάδες χιλιάδες ανθρώπους και έχουν αφάνταστα δυσκολέψει τη ζωή εκατομμυρίων άλλων. Στις συγκρούσεις αυτές παρεμβαίνουν αστικές τάξεις γειτονικών και παρακείμενων καπιταλιστικών χωρών καθώς και ισχυρότερες ιμπεριαλιστικές δυνάμεις. Αντικείμενο κι εδώ είναι η μοιρασιά του ορυκτού πλούτου (π.χ. πετρέλαιο, ουράνιο, χρυσός), των δρόμων μεταφοράς εμπορευμάτων (π.χ. λιμάνια), των στρατιωτικών στηριγμάτων (π.χ. ξένων στρατιωτικών βάσεων), ενώ στη σύγκρουση στο Σουδάν ισχυρός παράγοντας είναι και ο έλεγχος των νερών του Νείλου.

Καμία περιοχή δεν μένει έξω από τους σφοδρούς ανταγωνισμούς, όπως δείχνουν οι κινήσεις Τραμπ απέναντι στον Καναδά, στο Μεξικό, στον Παναμά και τη Βενεζουέλα, τη στιγμή που η τελευταία προωθεί εδαφικές αξιώσεις σε βάρος της Γουιάνας για την πετρελαιοπαραγωγό περιοχή του Εσεκίμπο.

Και στα Βαλκάνια και στον Καύκασο εντείνονται οι αντιθέσεις αστικών τάξεων, με την εμπλοκή και ισχυρότερων ιμπεριαλιστικών κρατών, που μπορεί να αιματοκυλήσουν τους λαούς.

7. Στρατηγικές κατευθύνσεις του NATO και της ΕΕ

Η στρατηγική του NATO αντανακλά την όξυνση των ανταγωνισμών ΗΠΑ - Κίνας και ΗΠΑ - Ρωσίας και τις απαιτήσεις του πολέμου στην Ουκρανία. Υλοποιείται η Στρατηγική Αντίληψη NATO-2030, συγκροτούνται ετοιμοπόλεμες πολυεθνικές στρατιωτικές μονάδες, με εκσυγχρονισμό του συμβατικού και πυρηνικού οπλοστασίου, με επανασχεδιασμό της δράσης του στην κατεύθυνση της συγκρότησης του «παγκόσμιου NATO», που θα μπορεί να παρεμβαίνει σε όλη την υδρόγειο. Δυναμώνουν οι σχέσεις με Ιαπωνία, Αυστραλία, Ν. Ζηλανδία, Ν. Κορέα, Ινδία. Ενισχύεται η Νοτιοανατολική Πτέρυγα (Μεσόγειος, Μέση Ανατολή, Βόρεια Αφρική κ.ά.) και επεκτείνονται οι «εταιρικές σχέσεις» με κράτη αυτών των περιοχών, αναβαθμίζεται η «κινητικότητα» για τη μεταφορά NATOικών δυνάμεων και όπλων στα πολεμικά ή εν δυνάμει πολεμικά μέτωπα. Βασικά στοιχεία είναι:

- Διεύρυνση του NATO (έχουν ήδη ενταχθεί Β. Μακεδονία, Φινλανδία, Σουηδία), πολιτικο-στρατιωτική στήριξη της Ουκρανίας, διαπάλη για ενσωμάτωση των Γεωργίας - Μολδαβίας.
- Αύξηση πολεμικών δαπανών (στο 3% και στη συνέχεια στο 5% του ΑΕΠ των κρατών-μελών) και επιτάχυνση της πολεμικής παραγωγής, ενίσχυση της «διαλειτουργικότητας» και διασφάλιση κρίσιμων αλυσίδων εφοδιασμού.
- Εκσυγχρονισμός πυρηνικής υποδομής στο πλαίσιο του δόγματος του «πρώτου πυρηνικού πλήγματος».

Η ΕΕ για τις ανάγκες και τα συμφέροντα των ευρωπαϊκών μονοπωλίων στον διεθνή καπιταλιστικό ανταγωνισμό και την αναβάθμιση της θέσης της στο παγκόσμιο ιμπεριαλιστικό σύστημα, δραστηριοποιείται σε συνεργασία με το ΝΑΤΟ και τις ΗΠΑ, αλλά και αυτοτελώς στους ιμπεριαλιστικούς πολέμους και επεμβάσεις. Στη βάση της «Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας» (ΚΕΠΠΑ) και της «Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας» (ΚΠΑΑ) προχωρά στη συγκρότηση στρατιωτικών και μη στρατιωτικών αποστολών και επιχειρήσεων σε πολλές περιοχές της υδρογείου. Μέσα σε κλίμα εσωτερικών αντιθέσεων, μπαίνουν οι βάσεις για την αποκαλούμενη Στρατηγική Αυτονομία προσθέτοντας νέα όπλα στο ευρωενωσιακό οπλοστάσιο.

Έτσι κι αλλιώς, βασικό στοιχείο της περιόδου είναι η στροφή της ευρωπαϊκής καπιταλιστικής οικονομίας προς τον πόλεμο, η πολεμική οικονομία, και στο πλαίσιο της η ενίσχυση της πολεμικής βιομηχανίας. Καθοριστική είναι η στροφή των ενισχύσεων της ΕΕ από την «πράσινη ανάπτυξη» προς την πολεμική βιομηχανία, στροφή που αφορά τόσο τα όρια της «πράσινης ανάπτυξης» ως πεδίου εκτόνωσης της υπερσυσσώρευσης κεφαλαίου, όσο και την προετοιμασία μιας επερχόμενης πολεμικής εμπλοκής. Σημειώνεται πως η στροφή φυσικά δεν σημαίνει «εγκατάλειψη» της πολιτικής της «πράσινης ανάπτυξης» αλλά κυρίως αναπροσαρμογή ενισχύσεων και επενδύσεων το επόμενο διάστημα. Στο πλαίσιο της πολεμικής οικονομίας και προετοιμασίας, υλοποιείται, εκτός των άλλων, και η αποκαλούμενη Λευκή Βίβλος που συμπεριλαμβάνει τον κανονισμό Safe της ΕΕ, που προβλέπει δανειοδοτήσεις 150 δισ. ευρώ, προς όφελος της πολεμικής βιομηχανίας σε κράτη-μέλη και τρίτες χώρες, συγκροτώντας ένα νέο πεδίο ανταγωνισμών που επιδρούν και στις σχέσεις Ελλάδας, Κύπρου, Τουρκίας.

8. Η στάση του Διεθνούς Κομμουνιστικού Κινήματος στους ιμπεριαλιστικούς πολέμους

Ο ιμπεριαλιστικός πόλεμος στην Ουκρανία προκάλεσε νέες και βάθυνε παλιές ιδεολογικοπολιτικές διαιρέσεις. Κομμουνιστικά Κόμματα, που προηγουμένα ταύτιζαν τον ιμπεριαλισμό μόνο με την επιθετική εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ και ορισμένων ισχυρών καπιταλιστικών κρατών της Ευρώπης και εξωραΐζαν τον ρόλο άλλων καπιταλιστικών κρατών, βλέπουν τώρα στο πρόσωπο της Ρωσίας ή της Κίνας και του Ιράν κάποιες δήθεν «αντιιμπεριαλιστικές δυνάμεις» ή ακόμη και έναν κατά φαντασία «αντιιμπεριαλιστικό άξονα».

Τέτοιες δυνάμεις, αυθαίρετα και αντιεπιστημονικά, ξεπερνούν τις ενδοϊμπεριαλιστικές αντιθέσεις και τους αντίστοιχους ανταγωνισμούς, που αποτελούν τη βασική αιτία των ιμπεριαλιστικών πολέμων, εκτιμούν πως αργά ή περισσότερο γρήγορα διαμορφώνεται ένας «δίκαιος», «ειρηνικός», «πολυπολικός κόσμος» και κάποιες από αυτές στηρίζουν την Κίνα ή τη Ρωσία ή την Ευρωπαϊκή Ένωση, θεωρώντας αυτές τις δυνάμεις ως «νέους πόλους» και «αντίπαλο δέος» στις ΗΠΑ, ταυτίζοντας τις επιδιώξεις των αστικών τάξεων αυτών των κρατών ή ενώσεων με τα συμφέροντα της εργατικής τάξης και των λαϊκών στρωμάτων των χωρών τους.

Μεγάλη σημασία έχουν δύο ζητήματα:

α) Ο χαρακτήρας της Κίνας: Τα ΚΚ που δεν βλέπουν τον καπιταλιστικό χαρακτήρα της -λόγω του εκτεταμένου κρατικού τομέα στην οικονομία της και του τίτλου του κυβερνητικού κόμματος- αντιμετωπίζουν την αντίθεση της Κίνας με τις ΗΠΑ για την πρωτοκαθεδρία στο παγκόσμιο καπιταλιστικό σύστημα ως διαπάλη «σοσιαλισμού - καπιταλισμού».

β) Τα κόμματα που έχουν στη στρατηγική τους τη λογική των σταδίων στην επαναστατική διαδικασία, που βλέπουν την παρεμβολή κάποιου υποτιθέμενου φιλολαϊκού σταδίου πριν τον σοσιαλισμό, και επίσης αντιμετωπίζουν τον φασισμό ως κάποια «εκτροπή από την αστική δημοκρατία» και όχι ως γέννημα - θρέμμα του καπιταλισμού, είναι επιρρεπή σε μια «αντιφασιστική» ρητορική, που μεταφράζεται σε αντιλήψεις περί «αντιφασιστικών μετώπων», «αντιφασιστικού πολέμου», τις οποίες αξιοποιούν αστικές δυνάμεις και κυβερνήσεις, για να προωθήσουν τους αντιλαϊκούς στόχους τους, πολιτικές συμμαχίες, ακόμη και πολεμικές επιχειρήσεις. Η διατήρηση της στρατηγικής των σταδίων οδηγεί τα κόμματα αυτά να θεωρούν λαθεμένα μια σειρά από αστικές -σοσιαλδημοκρατικής κατεύθυνσης- κυβερνήσεις ως «αντιιμπεριαλιστικές - προοδευτικές».

Ο ιμπεριαλιστικός πόλεμος στην Ουκρανία επηρέασε τις διεθνείς μορφές συνεργασίας στις οποίες συμμετέχει το Κόμμα μας. Η Διεθνής Κομμουνιστική Επιθεώρηση (ΔΚΕ) χρειάστηκε να περάσει από μια φάση ανασυγκρότησης, ενώ στη θέση της Ευρωπαϊκής Κομμουνιστικής Πρωτοβουλίας (ΕΚΠ), που διαλύθηκε, συγκροτήθηκε η Ευρωπαϊκή Κομμουνιστική Δράση (ΕΚΔ). Δυνάμωσε η ιδεολογικο-πολιτική διαπάλη και στο πλαίσιο των Διεθνών Συναντήσεων των Κομμουνιστικών και Εργατικών Κομμάτων (ΔΣΚΕΚ), που έγιναν στην Αβάνα (2022) και στη Σμύρνη (2023), εκφράστηκε στις τοποθετήσεις των ΚΚ και με ξεχωριστά ψηφίσματα.

Η κατάσταση των ΔΣΚΕΚ είναι πολύ προβληματική, έχουν ατονήσει σημαντικά τα ζητήματα της κοινής δράσης και της αλληλεγγύης, με χαρακτηριστικές περιπτώσεις αυτές γύρω από το ΚΚ Βενεζουέλας και την αλληλεγγύη στους λαούς της Μέσης Ανατολής. Διαμορφώνεται μια κατάσταση που απειλεί τη συνέχισή τους, ενώ εμφανίζονται, με τη συμμετοχή και ΚΚ, μορφές («πλατφόρμες» και «φόρουμ») που ξεπλένουν ιμπεριαλιστικούς σχεδιασμούς και επιδιώκουν να σύρουν το κομμουνιστικό κίνημα στην υπηρεσία του υπό διαμόρφωση ιμπεριαλιστικού ευρασιατικού άξονα, κατά το παράδειγμα του Κόμματος Ευρωπαϊκής Αριστεράς (ΚΕΑ), που στηρίζει την ιμπεριαλιστική ΕΕ.

Σ' αυτήν τη δύσκολη και σύνθετη κατάσταση παρεμβαίνει το Κόμμα μας, στηρίζοντας ΚΚ με τα οποία συνεργαζόμαστε, διαδίδοντας τις θέσεις του για τον ιμπεριαλιστικό πόλεμο και μια σειρά άλλα καθοριστικά ζητήματα, για να ανοίξει συζήτηση στις γραμμές Κομμουνιστικών Κομμάτων και Κομμουνιστικών Νεολαίων.

Δίπλα στα κόμματα που συνεργαζόμαστε στενά, υπάρχουν ΚΚ, σε όλες τις ηπείρους, με τα οποία διατηρούμε καλές σχέσεις, παρακολουθούν τις επεξεργασίες και εκτιμούν θετικά τη δράση του ΚΚΕ.

Απαιτείται:

- Να δυναμώσουμε τη διεθνιστική μας αλληλεγγύη ενάντια στην ιμπεριαλιστική επιθετικότητα, την καταστολή και τον αντικομμουνισμό, με μεθοδική στήριξη πρωτοβουλιών, εργατικών - λαϊκών αγώνων, προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα ΚΚ, συνδικάτα, εργατικές - λαϊκές δυνάμεις.

- Να διαφυλάξουμε και να ενισχύουμε τη συνεργασία με τα ΚΚ της ΕΚΔ και της ΔΚΕ και διαμορφώνουμε σχέδιο για την ανάπτυξη της κοινής δράσης και της συνεργασίας με ΚΚ, αλλά και με κομμουνιστικές δυνάμεις που παρακολουθούν θετικά τη δράση του ΚΚΕ και της ΚΝΕ, ανησυχούν για την κατάσταση στο κομμουνιστικό κίνημα.

- Να υπερασπιστούμε, όσο εξαρτάται από εμάς, τα όποια κομμουνιστικά χαρακτηριστικά στις ΔΣΚΕΚ, προετοιμαζόμενοι για κάθε ενδεχόμενο.

Ιδιαίτερα, επιδιώκουμε την κοινή δράση και τη συνεργασία με ΚΚ και κομμουνιστικές δυνάμεις που ανταποκρίνονται στα εξής κριτήρια:

α) Υπερασπίζονται τον μαρξισμό - λενινισμό και τον προλεταριακό διεθνισμό, την ανάγκη διαμόρφωσης κομμουνιστικού πόλου διεθνώς.

β) Αντιπαλεύουν τον οπορτουνισμό, τον ρεφορμισμό, απορρίπτουν την κεντροαριστερή διαχείριση, κάθε είδους αστική διαχείριση, συμμετοχή ή στήριξη αστικών κυβερνήσεων και την οποιαδήποτε παραλλαγή της στρατηγικής των σταδίων.

γ) Υπερασπίζονται τις νομοτέλειες της σοσιαλιστικής επανάστασης. Με αυτές κρίνουν την πορεία της σοσιαλιστικής οικοδόμησης, επιδιώκουν να ερευνήσουν και να αντλήσουν διδάγματα από τα προβλήματα και τα λάθη της, απορρίπτουν θέσεις περί «σοσιαλισμού με αγορά» ή την άρνηση των νομοτελειών της σοσιαλιστικής οικοδόμησης λόγω εθνικών ιδιομορφιών.

δ) Καταδικάζουν τον ιμπεριαλιστικό πόλεμο, αναδεικνύουν τις εκατέρωθεν ευθύνες των αστικών τάξεων. Έχουν ιδεολογικό μέτωπο απέναντι σε λαθεμένες αντιλήψεις για τον ιμπεριαλισμό, ιδιαίτερα αυτές που αποσπούν τη στρατιωτική πολεμική επιθετικότητά του από το οικονομικό του περιεχόμενο, έχουν μέτωπο απέναντι σε κάθε ιμπεριαλιστική συμμαχία. Δεν επιλέγουν πλευρά στην ιμπεριαλιστική σύγκρουση.

ε) Αναπτύσσουν δεσμούς με την εργατική τάξη, προσπαθούν να δράσουν στο συνδικαλιστικό κίνημα, στα κινήματα των λαϊκών τμημάτων των μεσαίων στρωμάτων, επιδιώκουν να εντάξουν την καθημερινή πάλη για τα εργατικά και λαϊκά δικαιώματα σε μια σύγχρονη επαναστατική στρατηγική για την εργατική εξουσία.

στ) Δεν αποσπούν την αντιπολεμική και αντιφασιστική πάλη από την πάλη ενάντια στον καπιταλισμό, που γεννά τον πόλεμο και τον φασισμό. Απορρίπτουν τον κάλπικο «αντιφασισμό» και τα διάφορα «αντιφασιστικά μέτωπα», που χρησιμοποιούν αστικές και οπορτουνιστικές δυνάμεις για τον εγκλωβισμό στους σχεδιασμούς τους.

Οι Κομματικές Οργανώσεις στο εξωτερικό έχουν μεγάλη προσφορά στη στήριξη και προώθηση της πολιτικής του ΚΚΕ στις χώρες όπου παλεύουν και σήμερα μπορούν να συμβάλουν πιο ουσιαστικά στην ανάπτυξη του κομμουνιστικού και εργατικού κινήματος. Αντικειμενική βάση μιας τέτοιας πολιτικής κατεύθυνσης αποτελεί το γεγονός ότι τα μέλη του ΚΚΕ και της ΚΝΕ στις χώρες του εξωτερικού αντιμετωπίζουν ίδια ή παρόμοια προβλήματα με τις υπόλοιπες εργατικές - λαϊκές δυνάμεις στις χώρες όπου διαμένουν, εργάζονται, σπουδάζουν.

Β. Η ΕΛΛΑΔΑ ΜΕΣΑ ΣΤΟΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΟΣΜΟ

1. Για την ελληνική οικονομία

Η εγχώρια οικονομία βρίσκεται σε φάση ανάπτυξης, μετά τη βαθιά καπιταλιστική κρίση του 2008 - 2015, την περίοδο στασιμότητας που την ακολούθησε και τη μικρότερη κρίση του 2020 - 2021. Ωστόσο, παρά το γεγονός πως το ΑΕΠ αυξάνεται και το ποσοστό ανεργίας μειώνεται την τελευταία 4ετία, το ΑΕΠ παραμένει μικρότερο από το ΑΕΠ του 2008, όπως συγκριτικά μικρότερος παραμένει και ο συνολικός αριθμός των απασχολούμενων. Παράλληλα, η καπιταλιστική ανάπτυξη παραμένει σχετικά επισφαλής μεσο-μακροπρόθεσμα, καθώς η εγχώρια οικονομία είναι στενά συνδεδεμένη με τις οικονομίες των χωρών της ΕΕ και μια νέα ύφεση στην ΕΕ αναμένεται να έχει αρνητικά αποτελέσματα στην εγχώρια καπιταλιστική οικονομία.

Η ελληνική οικονομία, αν και τον τελευταίο χρόνο κινείται με μεγαλύτερο ρυθμό ανάπτυξης από τον μέσο όρο της ΕΕ, παραμένει στην τελευταία θέση της ΕΕ στην παραγωγικότητα εργασίας και στον δείκτη επενδύσεων ως ποσοστό του ΑΕΠ. Οι επενδύσεις συγκεντρώνονται στον Τουρισμό και την Εστίαση, στην αντικατάσταση κεφαλαίου που αφορά στην αλλαγή εργασιακών σχέσεων και πρακτικών, ειδικά όσον αφορά την ψηφιακή κάρτα εργασίας και την υποτιθέμενη καταπολέμηση της υποδηλωμένης ή αδήλωτης εργασίας. Το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών και ιδιαίτερα το εμπορικό έλλειμμα διευρύνθηκε. Οι βασικές τάσεις αύξησης της μισθωτής εργασίας και επέκτασης των μονοπωλιακών ομίλων ενισχύθηκαν την τελευταία τετραετία.

Η αστική πολιτική και η καπιταλιστική ανάπτυξη των τελευταίων ετών έχουν μεταβάλει σχετικά τη διάρθρωση των κλάδων της εγχώριας οικονομίας, σε σχέση με τη διάρθρωση την περίοδο 2000 - 2008. Η ισχυροποίηση του κλάδου του Τουρισμού και η υποχώρηση του κλάδου των Κατασκευών, παρά την επίσης μεγάλη ανάπτυξή του, είναι οι σημαντικότερες αλλαγές που αντανακλώνται στο σύνολο της οικονομίας, με αναπροσαρμογές σε όλους τους σχετικούς κλάδους.

Πλέον, ο Τουρισμός αποτελεί τον κλάδο με τη σημαντικότερη συμβολή στο ΑΕΠ, συμπαρασύροντας πολλούς άλλους κλάδους (Τρόφιμα - Ποτά, Μεταφορές), ενώ είναι κύριος εξαγωγικός κλάδος της εγχώριας οικονομίας. Το καθοριστικό ποσοστό των νέων θέσεων εργασίας τις τελευταίες 5ετίες αφορά τον ευρύτερο τουριστικό κλάδο.

Μεγάλες εξαγωγές καταγράφει και ο κλάδος των πετρελαιοειδών. Ισχυροποιήθηκαν επίσης σημαντικά οι κλάδοι της ηλεκτρικής ενέργειας και των τηλεπικοινωνιών, αντανακλώντας και την πολιτική της πράσινης ψηφιακής μετάβασης, ενώ και ο κλάδος των βασικών μετάλλων εμφανίζεται ισχυροποιημένος κυρίως λόγω της σχέσης του με την Ενέργεια (καλώδια, σωλήνες).

Οι θαλάσσιες μεταφορές εμπορευμάτων (εφοπλισμός) παραμένουν βασικός πυλώνας της ελληνικής οικονομίας.

Παραμένουν, επίσης, σημαντικοί για την εγχώρια καπιταλιστική οικονομία ο κλάδος της αγροτικής παραγωγής, σε αντιδιαστολή με την πορεία του στις περισσότερες χώρες της ΕΕ, και ο κλάδος του εμπορίου που παραμένει -ειδικά τους χειμερινούς μήνες- ο μεγαλύτερος εργοδότης.

2. Στροφή στην πολεμική οικονομία

Η εμπλοκή της χώρας στον πόλεμο και στην πολεμική προετοιμασία γενικά δεν αφορά μόνο την καθ' αυτό πολεμική βιομηχανία (όπλα, πυρομαχικά, ηλεκτρονικός πόλεμος), ούτε ευρύτερα, τη στεφάνη των επιχειρήσεων που παράγουν εμπορεύματα χρήσιμα για τον πόλεμο (π.χ. είδη επιμελητείας, κατασκευές κ.ά.). Η πολεμική οικονομία τελικά αφορά τη γενικότερη προετοιμασία και «υπαγωγή» πολλών κλάδων στον πόλεμο. Η χώρα συμμετέχει ενεργά στον ενεργειακό και εμπορικό πόλεμο και στις οικονομικές κυρώσεις προς τη Ρωσία, που έχουν δραστικό αρνητικό αποτύπωμα στις τιμές της Ενέργειας, ενώ συμμετέχει στην οικονομική και υλική στήριξη της Ουκρανίας.

Παράλληλα, ως μέλος του NATO και της ΕΕ, η χώρα εμπλέκεται βαθύτερα στη συνολική διεθνή αντιπαράθεση των δύο μεγάλων μπλοκ ΗΠΑ - NATO/Κίνας - Ρωσίας, που εκτείνεται από τις σπάνιες γαίες και την τεχνολογική υπεροχή μέχρι την προτεραιοποίηση των δρόμων μεταφοράς. Χαρακτηριστική είναι η όξυνση των αντιθέσεων για τον έλεγχο εγχώριων λιμανιών (π.χ. Θεσσαλονίκης, Βόλου) και για την υλοποίηση ενεργειακών δρόμων από τη Μέση Ανατολή στην ΕΕ (π.χ. σχέδια Great Sea, Gregy, East Med) και στο εσωτερικό της ΕΕ (π.χ. Κάθετος Διάδρομος). Γενικότερα, η διττή χρήση (πολιτικοοικονομική και στρατιωτική) ορισμένων υποδομών (μεταφορές, λιμάνια, τηλεπικοινωνίες, αγωγοί Ενέργειας κ.ά.), αλλά και η γεωπολιτική σημασία τους αναδιατάσσει τις προτεραιότητες στην προώθησή τους, φορτώνοντας σε κάθε περίπτωση το κόστος τους στα εργατικά - λαϊκά στρώματα.

3. Ψηφιακός μετασχηματισμός και Τεχνητή Νοημοσύνη

Την τελευταία πενταετία προωθήθηκε μια ταχεία ψηφιοποίηση πλευρών τόσο της οικονομίας, με την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου, όσο και της κρατικής διοίκησης, με το ψηφιακό αστικό κράτος να βρίσκεται στην αιχμή του δόρατος. Το ψηφιακό αστικό κράτος μπορεί να λειτουργεί πολύ αποτελεσματικότερα προς όφελος του κεφαλαίου, σε βάρος των λαϊκών δυνάμεων,

διευκολύνοντας την προώθηση αντιδραστικών αλλαγών, για παράδειγμα στη φορολογία (myData). Παράλληλα, αποκτά μεγάλη έκταση ο βαθμός της παραχώρησης και αξιοποίησης δεδομένων από το αστικό κράτος σε εγχώριους και ξένους ομίλους.

Οι νέες τεχνολογίες, και ιδιαίτερα η Τεχνητή Νοημοσύνη, αξιοποιούνται από την εξουσία του κεφαλαίου -διεθνώς και στην Ελλάδα- ως μέσο αύξησης της εκμετάλλευσης και μέσο ελέγχου, χειραγώγησης και καταστολής του λαού. Ο καπιταλισμός αξιοποιεί τις τεχνολογίες αιχμής για να προσεγγίσει την πλήρη υπαγωγή της εργασίας στους στόχους του κεφαλαίου.

Τα σχέδια και το πλαίσιο της ΕΕ και του ΝΑΤΟ για την ανάπτυξη της Τεχνητής Νοημοσύνης, τα οποία προωθεί η ελληνική κυβέρνηση, επιβεβαιώνουν αυτήν την αντιδραστική κατεύθυνση.

Ο καπιταλισμός ακυρώνει τη δυνατότητα που προσφέρει το βάθεμα του κοινωνικού χαρακτήρα της παραγωγής, η ανάπτυξη της Τεχνητής Νοημοσύνης και της αυτοματοποίησης, της γενικής επιστημονικής εργασίας, για να μειωθεί ο εργάσιμος χρόνος της καταναγκαστικής εργάσιμης μέρας και να διευρυνθεί και αναβαθμιστεί το περιεχόμενο του μη εργάσιμου χρόνου σε όλες τις πλευρές της κοινωνικής ζωής. Ακυρώνει τις τεράστιες δυνατότητες να ικανοποιηθούν οι σύγχρονες ανάγκες μας, για να αποκτά η εργασία δημιουργικό χαρακτήρα, για ουσιαστική μόρφωση και προστασία της υγείας μας, με πλούσιο σε περιεχόμενο ελεύθερο χρόνο. Έτσι, η είσοδος στην εποχή της Τεχνητής Νοημοσύνης οξύνει σήμερα τη βασική αντίθεση ανάμεσα στο κεφάλαιο και την εργασία.

Σε κάθε περίπτωση, η σύγχρονη εργατική τάξη είναι η κύρια παραγωγική δύναμη, ο αποφασιστικός παράγοντας για την αντιμετώπιση των σύγχρονων μηχανισμών του συστήματος της εκμετάλλευσης, για την ανατροπή του καπιταλισμού και την οικοδόμηση του σοσιαλισμού - κομμουνισμού. Ο καπιταλισμός που σαπίζει δεν είναι ούτε ανίκητος, ούτε παντοδύναμος.

4. Ενδοαστικές αντιθέσεις

Στο φόντο και αυτών των τεχνικών αλλαγών εμφανίζεται πλέον η τάση ακόμα μεγαλύτερης μεγέθυνσης ορισμένων μεγάλων ομίλων που έχουν καθοριστική σημασία στην παραγωγική διαδικασία και συχνά «πανελλαδικό χαρακτήρα», αναφορικά τόσο με τη διάρθρωση της παραγωγής όσο και με την επίδραση στα εργατικά - λαϊκά στρώματα.

Οι προαναφερθείσες αλλαγές στη διάρθρωση της οικονομίας και την αστική πολιτική τροφοδοτούν μια σειρά από ενδοαστικές αντιθέσεις, που διογκώθηκαν την τελευταία περίοδο. Οι αντιθέσεις αυτές σχετίζονται -μεταξύ άλλων- με την Ενέργεια και το υψηλό κόστος της πράσινης ενέργειας στη βιομηχανία, με την γενικότερη διάρθρωση των κλάδων και τη «μονοκαλλιέργεια» του Τουρισμού, που επιδρά ανταγωνιστικά με άλλους κλάδους της οικονομίας και λαμβάνει τη μορφή συζητήσεων για το λεγόμενο παραγωγικό μοντέλο της εγχώριας οικονομίας, την κατανομή των κρατικών και των κοινοτικών κονδυλίων ανάμεσα σε τομείς και κλάδους της οικονομίας και την ιεράρχηση των ενισχύσεων.

Ειδική πλευρά αυτών των αντιθέσεων αποκτά το ζήτημα του λεγόμενου υπερτουρισμού, δηλαδή της υπερβολικής εισροής τουρισμού σε περιοχές της χώρας. Πρόκειται για σύνθετο ζήτημα, που αφορά, μεταξύ άλλων, το μέγεθος του Τουρισμού σε σχέση με άλλους κλάδους, την κατανομή του τουριστικού εισοδήματος ανάμεσα στο τουριστικό κεφάλαιο και σε μικροαστικά στρώματα και τις μεγάλες αρνητικές επιπτώσεις που δημιουργεί η κατάσταση από ένα μεγάλο τουριστικό ρεύμα στα λαϊκά στρώματα τα οποία κατοικούν σε μια περιοχή (όπως στη χρήση υποδομών και φυσικών πόρων κ.λπ.).

5. Συνολική επιδείνωση της κατάστασης του λαού

Η οικονομική ανάπτυξη των τελευταίων ετών δεν έχει οδηγήσει σε βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των εργαζομένων, αλλά σε σημαντική υποχώρηση. Ο μισθός στην Ελλάδα είναι ο δεύτερος χαμηλότερος στην ΕΕ μετά τη Βουλγαρία, ενώ η χώρα καταλαμβάνει την πρώτη θέση σε μηνιαίες ώρες εργασίας. Ο ονομαστικός μισθός αυξήθηκε μεν, αλλά αφενός παραμένει -σε ονομαστικούς όρους- μικρότερος από τα προ κρίσης επίπεδα ενώ είναι πολύ χαμηλότερος αν υπολογίσει κανείς τα επίπεδα, που θα είχε ο ονομαστικός μισθός με τις αυξήσεις που προβλέπονταν από τις Συλλογικές Συμβάσεις της περιόδου προ κρίσης. Κυρίως, όμως, ο πραγματικός μισθός, παρά την αύξηση του ονομαστικού, μειώθηκε την εξεταζόμενη περίοδο λόγω του τεράστιου πληθωρισμού, που οφείλεται σε πολλούς παράγοντες, μεταξύ άλλων, στη νομισματική πολιτική της ΕΚΤ, στις τεράστιες αυξήσεις στις τιμές της Ενέργειας, στην επιβολή υψηλών τιμών από διεθνείς και εγχώριους ομίλους, που έχουν καθοριστική θέση στην αγορά (δύο όμιλοι ελέγχουν τα πετρελαιοειδή, τρεις -τέσσερις όμιλοι την πώληση τροφίμων, τρεις όμιλοι τις τηλεπικοινωνίες, τρεις όμιλοι την αεροπορία κ.ά.), τη φορολογική επίθεση της κυβέρνησης μέσω του υπέρογκου ΦΠΑ, αλλά και τη φοροεπιδρομή σε αυτοαπασχολούμενους, που αντικειμενικά αυξάνουν το κόστος των εμπορευμάτων. Την επίθεση στο εργατικό εισόδημα συμπληρώνει η διεύρυνση της εμπορευματοποιημένης λειτουργίας μιας ολόκληρης κατηγορίας υπηρεσιών, οδηγώντας σε μεγάλη αύξηση των τιμών τους, με χαρακτηριστικά παραδείγματα την Υγεία και την Παιδεία καθώς και η αύξηση των ενοικίων και των στεγαστικών δανείων. Καταγράφεται, επίσης, τάση μείωσης των λαϊκών αποταμιεύσεων, ενώ η ψαλίδα μεταξύ των επιτοκίων καταθέσεων και δανείων αυξάνεται και παραμένει μια από τις μεγαλύτερες της ΕΕ.

Ταυτόχρονα, η παρούσα φάση καπιταλιστικής ανάπτυξης δίνει περιθώρια στο καπιταλιστικό σύστημα να εφαρμόσει πολιτικές συμμαχιών με μεσαία στρώματα λαϊκών δυνάμεων. Επίσης, σε συνδυασμό με τη μείωση της ανεργίας και την επέκταση του χρόνου εργασίας, διαμορφώνονται όροι ενσωμάτωσης εργατικών τμημάτων με ορισμένες αυξήσεις σε μισθούς κ.λπ.

Στην πορεία των χρόνων που εξετάζουμε είναι απολύτως συνένοχες όλες οι αστικές πολιτικές δυνάμεις για τη σημερινή κατάληξη. Η «πράσινη - ψηφιακή μετάβαση», οι πανάκριβες «εναλλακτικές» μορφές Ενέργειας και η

ψηφιοποίηση είναι πλευρές μιας ενιαίας πολιτικής από τη «Δανία του Νότου» του ΠΑΣΟΚ, στην επιθετική προώθηση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) και της ψηφιακής ατζέντας με τις πιστωτικές κάρτες από τον ΣΥΡΙΖΑ, για να φτάσουμε στην περίοδο της κυβέρνησης της ΝΔ. Όλοι είναι συνένοχοι για τη φοροεπιδρομή σε μισθωτούς και στους αυτοαπασχολούμενους και κυρίως για την εκτόξευση του ΦΠΑ και για το στεγαστικό πρόβλημα. Η γενική συμφωνία των αστικών κομμάτων στις κεντρικές πολιτικές της ΕΕ για την «πράσινη ανάπτυξη», την ανταγωνιστικότητα, για την προώθηση της ενιαίας αγοράς, τελικά η φύση τους ως διαχειριστών της καπιταλιστικής εξουσίας, βρίσκεται πίσω από τις κοινές ευθύνες τους για την πορεία σχετικής εξαθλίωσης των εργαζομένων.

Η επίθεση στο εισόδημα και τα δικαιώματα των εργαζομένων αποτελεί μονόδρομο για τη στρατηγική του κεφαλαίου. Η στροφή στη νέα αύξηση των πολεμικών δαπανών, ο τερματισμός του Ταμείου Ανάκαμψης το 2026 και η πίεση για προσέλκυση μεγάλων επενδύσεων την επόμενη τριετία καθώς και ο στόχος για προεξόφληση των δανείων προς την ΕΕ, θα οδηγήσουν σε κλιμάκωση της αντιλαϊκής επίθεσης, ιδιαίτερα σε σχέση με τα όρια συνταξιοδότησης, την επέκταση των ελαστικών εργασιακών σχέσεων, τη διατήρηση των υψηλών τιμών στα τρόφιμα και την Ενέργεια.

6. Μεγαλώνουν η επιθετικότητα της ελληνικής αστικής τάξης και το βάθεμα της εμπλοκής της Ελλάδας στους ιμπεριαλιστικούς πολέμους

Η ελληνική αστική τάξη, με ιδιαίτερη επιθετικότητα, υπερασπίζεται και προωθεί τα στρατηγικά της συμφέροντα αυτοτελώς και μέσα από τις ιμπεριαλιστικές συμμαχίες του ΝΑΤΟ και της ΕΕ, αλλά και την ενδυνάμωση των σχέσεων με τις ΗΠΑ, για την αναβάθμιση της θέσης της Ελλάδας στο διεθνές ιμπεριαλιστικό σύστημα και την περιοχή, ως ισχυρός ενεργειακός - μεταφορικός κόμβος, διεκδικώντας μεγαλύτερο μερίδιο από τη λεία των ιμπεριαλιστικών πολέμων και επεμβάσεων.

Αυτούς τους στόχους υλοποιεί σήμερα η κυβέρνηση της ΝΔ με τη στήριξη του ΣΥΡΙΖΑ, του ΠΑΣΟΚ, όλων των αστικών κομμάτων, εμπλέκοντας τη χώρα στους ΝΑΤΟικούς και ευρωατλαντικούς σχεδιασμούς, στον ρόλο του θύτη κατά άλλων λαών, βάζοντας τον ελληνικό λαό σε μεγάλους κινδύνους, στο στόχα-στρο αντιποίνων αντίπαλων ιμπεριαλιστικών συμμαχιών.

Στους κόλπους της αστικής τάξης της χώρας υπάρχουν και ισχυρά επιχειρηματικά συμφέροντα που πλήττονται από τις εξελίξεις και δυσφορούν, επιδιώκουν «διορθωτικές κινήσεις», εκφράζουν προβληματισμούς για την «άνευ όρων» -όπως οι ίδιοι χαρακτηρίζουν- συμμετοχή στον ΝΑΤΟικό σχεδιασμό και ζητούν να διατηρηθούν οι σχέσεις με τη Ρωσία. Οι ενδοαστικές αντιθέσεις για την εξωτερική πολιτική του ελληνικού κράτους δεν αντανakλώνται στην παρούσα φάση στην ύπαρξη συγροτημένης αστικής πολιτικής δύναμης, που να αμφισβητεί τον σταθερό προσανατολισμό της χώρας στο ιμπεριαλιστικό ΝΑΤΟικό και ευρωενωσιακό στρατόπεδο.

Η πολιτική της εμπλοκής του ελληνικού αστικού κράτους διαπερνά όλες τις κυβερνήσεις, συνολικά το αστικό πολιτικό σύστημα, αποκτά χρόνο με τον χρόνο ποιοτικά και πιο επικίνδυνα χαρακτηριστικά, προειδοποιεί ακόμα και για άμεση συμμετοχή των ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων στο μέτωπο, σε πολεμικές συγκρούσεις.

Χαρακτηριστικά στοιχεία της πολιτικής της εμπλοκής είναι:

- Η μετατροπή της Ελλάδας σε αμερικανοΝΑΤΟικό ορμητήριο, μέσα από τον Στρατηγικό Διάλογο Ελλάδας - ΗΠΑ και συμφωνίες επέκτασης των αμερικανοΝΑΤΟικών στρατιωτικών βάσεων, που ξεκίνησε ο ΣΥΡΙΖΑ και υλοποιεί η ΝΔ, με τη συμφωνία του ΠΑΣΟΚ και των άλλων φιλοΝΑΤΟικών κομμάτων. Στρατιωτικές βάσεις σε Σούδα, Λάρισα, Μαγνησία, Αλεξανδρούπολη, Άκτιο κ.α., χρησιμοποιούνται ως προκεχωρημένα φυλάκια των ΗΠΑ και του ΝΑΤΟ σε όλους τους ιμπεριαλιστικούς πολέμους στην περιοχή, με ειδική αποστολή στον πόλεμο στην Ουκρανία και τη Μέση Ανατολή.

- Η αποστολή όπλων και πυρομαχικών στην Ουκρανία, συνομιλίες για εφοδιασμό της Ουκρανίας με μαχητικά αεροσκάφη.

- Η ένταξη των ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων στον ΝΑΤΟικό σχεδιασμό του προωθημένου εξοπλιστικού προγράμματος - «Ατζέντα 2030», ύψους 28 δισ. ευρώ, που φορτώνει συνεχώς με νέα βάρη τον λαό. Ήδη, για τις ΝΑΤΟικές ανάγκες ο ελληνικός λαός πλήρωσε σε στρατιωτικές δαπάνες το 2022 8.054 δισ. ευρώ, το 2023 6.224 δισ. και 7.126 δισ. ευρώ το 2024.

- Η αποστολή ελληνικών πολεμικών πλοίων και στρατιωτικών μονάδων σε ευρωατλαντικές αποστολές στο εξωτερικό.

- Στρατιωτικές συμφωνίες με Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα (ΗΑΕ) και Σαουδική Αραβία, στο πλαίσιο του ΝΑΤΟικού σχεδιασμού ενάντια στο Ιράν.

- Η συμμετοχή σε ΝΑΤΟική προετοιμασία γενικευμένου ιμπεριαλιστικού πολέμου, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης πυρηνικών.

Το ΚΚΕ από θέση αρχών καταδικάζει και αντιπαλεύει την πολιτική της εμπλοκής, βρίσκεται σε πλήρη ταύτιση με τα συμφέροντα της εργατικής τάξης, των λαϊκών στρωμάτων και τα δικαιώματα της νεολαίας, σε αντιπαράθεση με τα διάφορα προσχήματα που χρησιμοποιούν η αστική τάξη και η κυρίαρχη πολιτική, για να εγκλωβίσει τον λαό, είτε πρόκειται για το αποκαλούμενο εθνικό συμφέρον ή αναμασώντας τα περί «συμβατικών συμμαχικών υποχρεώσεων» κ.ά.

7. Η πορεία των ελληνοτουρκικών σχέσεων

Η πορεία των ελληνοτουρκικών σχέσεων χαρακτηρίζεται από τη συνεργασία και την αντιπαράθεση των αστικών τάξεων των δύο καπιταλιστικών κρατών - ΝΑΤΟικών συμμάχων.

Η αποκαλούμενη επανεκκίνηση των ελληνοτουρκικών σχέσεων που δρομολογήθηκε στη Σύνοδο Κορυφής του ΝΑΤΟ στο Βίλνιους της Λιθουανίας τον

Ιούλη του 2023 και ο «Οδικός Χάρτης», που καταρτίστηκε και προωθείται, με αμερικανοΝΑΤΟϊκή εποπτεία, με τον «Πολιτικό Διάλογο», τα «Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης» και τα λεγόμενα Θετικά Μέτρα (εμπορικές, οικονομικές συμφωνίες, με κέντρο τα συμφέροντα των επιχειρηματικών ομίλων), υπηρετούν συγκεκριμένους στόχους που αφορούν:

- Την ενίσχυση της Νοτιοανατολικής Πτέρυγας του ΝΑΤΟ, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των ιμπεριαλιστικών ανταγωνισμών και των πολέμων στην Ουκρανία και τη Μέση Ανατολή.

- Την ανάπτυξη των οικονομικών και ενεργειακών σχέσεων των δύο κρατών, τη συνεκμετάλλευση και συνδιαχείριση στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο, στο πλαίσιο του γενικότερου ευρωατλαντικού σχεδιασμού για τα συμφέροντα των μονοπωλίων σε βάρος των λαών.

Παρά τα σχέδια συνεργασίας για συνεκμετάλλευση και συνδιαχείριση του Αιγαίου και περιοχών της Ανατολικής Μεσογείου, ο ανταγωνισμός ανάμεσα στις δύο αστικές τάξεις δεν πρόκειται να εκλείψει. Προστίθενται νέα ζητήματα που αφορούν τον Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχεδιασμό και τα Θαλάσσια Πάρκα.

Το τουρκικό κράτος θέτει επίμονα ένα πακέτο απαράδεκτων διεκδικήσεων, που αμφισβητούν την κυριαρχία και τα κυριαρχικά δικαιώματα ελληνικών νησιών του Αιγαίου, αναπαράγοντας τα περί «γκρίζων ζωνών» (νησιών και βραχονησίδων) και την αποστρατιωτικοποίηση των νησιών. Προβάλλει το αποκαλούμενο δόγμα της «Γαλάζιας Πατρίδας» με διεκδικήσεις σε μια ευρύτερη περιοχή (Αιγαίο, Αν. Μεσόγειος, Μαύρη Θάλασσα), αξιοποιεί το «Τουρκολυβικό Σύμφωνο», με την απειλή ενεργειακών ερευνών σε θαλάσσιο χώρο που δεν ανήκει στην Τουρκία, ενώ η θρησκευτική, μουσουλμανική μειονότητα της Θράκης χαρακτηρίζεται τουρκική, σε αντίθεση με τη Συνθήκη της Λοζάνης. Στην περιοχή παρεμβαίνει το τουρκικό προξενείο και δυνάμεις του εθνικισμού για τον διχασμό και τον εγκλωβισμό του λαού.

Η κυβέρνηση σκοπίμως επιχειρεί να καλλιεργήσει κλίμα εφησυχασμού, αλλά ο λαός καλείται να επαγρυπνεί, γιατί έτσι και αλλιώς στο «παζάρι» των ελληνοτουρκικών διαπραγματεύσεων περιλαμβάνονται ζητήματα κυριαρχίας και κυριαρχικών δικαιωμάτων.

Το κρίσιμο ζήτημα είναι η ενίσχυση της φιλίας και της κοινής πάλης του τουρκικού και του ελληνικού λαού, ενάντια στις αστικές τάξεις και τα συμφέροντά τους, τις συμμαχίες τους, την αντιλαϊκή πολιτική των αστικών κρατών και κυβερνήσεων. Αυτήν την υπόθεση υπηρετεί το ΚΚΕ σε συνεργασία με το ΚΚ Τουρκίας, θέτοντας τον στόχο «καμιά αλλαγή των συνόρων και των συνθηκών που τα καθορίζουν», που παραμένει στόχος επίκαιρος και αναγκαίος.

8. Η πορεία του Κυπριακού

Παρά τις αβάσιμες προσδοκίες που καλλιεργήθηκαν από τον στόχο ανάδειξης της Κύπρου ως ενεργειακού κόμβου στην περιοχή, διαιωνίζεται η

τουρκική κατοχή του 37% των κυπριακών εδαφών και οξύνεται το κυπριακό πρόβλημα μέσα στις συμπληγάδες των ιμπεριαλιστικών ανταγωνισμών. Προωθούνται επικίνδυνες διευθετήσεις στο έδαφος της αναβάθμισης του νησιού στον ευρωατλαντικό σχεδιασμό, λόγω των εξελίξεων στην περιοχή.

Οι ισχυρισμοί ότι η ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ και η ενδυνάμωση των σχέσεων με τις ΗΠΑ και το ΝΑΤΟ θα έχουν ευεργετική επίδραση στην αναζήτηση «δίκαιης» λύσης έχουν καταρρεύσει.

Αναβαθμίζεται ο ρόλος του ψευδοκράτους στη στρατηγική της Τουρκίας και εργαλειοποιείται ως στρατιωτική βάση και μέσο διεκδίκησης ενεργειακών πόρων στην περιοχή. Επιχειρείται να ανοίξει ο δρόμος για «απευθείας εμπόριο, πτήσεις και επαφές», με τη συνένοχη στάση του ευρωατλαντικού παράγοντα και κατεύθυνση διεθνούς αναγνώρισης.

Στην Κύπρο, ως πεδίο έντονων ιμπεριαλιστικών ανταγωνισμών και κάτω από την επίδραση των ελληνοτουρκικών αστικών αντιθέσεων, μπορεί να παγιωθεί ο κρατικός διαμελισμός.

Έχει αδυνατίσει η αντιμετώπιση του κυπριακού προβλήματος ως διεθνούς προβλήματος εισβολής και κατοχής. Η πρόταση για «διζωνική, δικοινοτική ομοσπονδία», η οποία από θέση συμβιβασμού μετατράπηκε σε θέση αρχής, στη βάση των «δύο συνιστώντων κρατών», αποτελεί συνομοσπονδιακή λύση, διευκολύνει αντικειμενικά διχοτομικές επιδιώξεις και οδηγεί σε «νομιμοποίηση» των συνεπειών της εισβολής και της κατοχής. Η γραμμή αυτή είναι σε αντίθεση με την αναγκαιότητα ανάπτυξης της συντονισμένης εργατικής - λαϊκής πάλης, Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, για την επανένωση της Κύπρου και του λαού της, για να υψωθεί τείχος αντίστασης στον εθνικισμό και τον κοσμοπολιτισμό του κεφαλαίου, για Κύπρο ανεξάρτητη και ενιαία, δηλαδή ένα και όχι δύο κράτη, με μία και μόνη κυριαρχία, μία ιθαγένεια και διεθνή προσωπικότητα, κοινή πατρίδα Ελληνοκυπρίων, Τουρκοκυπρίων, Μαρωνιτών, Αρμένιων και Λατίνων, χωρίς κατοχικά και κάθε είδους ξένα στρατεύματα και βάσεις, χωρίς εγγυητές και προστάτες, με τον λαό κυρίαρχο.

9. Για το μεταναστευτικό - προσφυγικό ζήτημα

Στις σημερινές συνθήκες το μεταναστευτικό - προσφυγικό ζήτημα γίνεται ολοένα και πιο σύνθετο. Η κλιμάκωση του ιμπεριαλιστικού πολέμου, η ληστρική εκμετάλλευση των χωρών, η καταστροφή του περιβάλλοντος από την ασύδοτη δράση των επιχειρηματικών ομίλων, ο αδυσώπητος ανταγωνισμός στον παγκόσμιο καταμερισμό εργασίας προκαλούν ολοένα και μεγαλύτερη μεταναστευτική και προσφυγική μετακίνηση ανθρώπων. Οξύνονται οι αντιθέσεις των αστικών δυνάμεων στο μείγμα διαχείρισης ανάμεσα στην καταστολή και την προσέλκυση εργατικού δυναμικού. Φανερώνονται τα αγιάτρευτα αδιέξοδα του συστήματος της καπιταλιστικής εκμετάλλευσης.

Οι αντιθέσεις αυτές εκφράζονται στο νέο Σύμφωνο της ΕΕ για τη Μετανάστευση και το Άσυλο, που αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της πολεμικής οικονομίας και προετοιμασίας και συνιστά την πυξίδα της αστικής στρατηγικής στο

Μεταναστευτικό - Προσφυγικό σε όλα τα κράτη-μέλη. Με το Σύμφωνο δίνεται προτεραιότητα στην ένταση της καταστολής, παραβιάζοντας κάθε έννοια «Διεθνούς Δικαίου», που είχε επικρατήσει μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και την επίδραση του σοσιαλισμού. Ο έλεγχος των συνόρων αφορά τόσο τα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ, όπως λέγεται, όσο και τα εσωτερικά σύνορα ανάμεσα στα κράτη-μέλη, οδηγώντας ακόμα και σε μερική αναστολή της Συνθήκης Σένγκεν. Οι λεγόμενες χώρες πρώτης υποδοχής, όπως η Ελλάδα, εξακολουθούν να έχουν τον ρόλο του «χωροφύλακα» και του εγκλωβισμού. Ταυτόχρονα, προωθείται πλέγμα συμφωνιών με τρίτες χώρες εκτός ΕΕ, που σε αντάλλαγμα της διείσδυσης επενδυτικών κεφαλαίων αναλαμβάνουν την αποτροπή εισόδου μεταναστών και προσφύγων στην ΕΕ, δηλαδή άγρια καταστολή, τη δημιουργία και διατήρηση στο έδαφός τους κέντρων κράτησης μεταναστών και προσφύγων («κόμβοι επιστροφής»), αλλά και την τροφοδότηση ανακυκλώνόμενου φθηνού εργατικού δυναμικού («κυκλική νόμιμη μετανάστευση»). Οι πολιτικές προσέλκυσης εργατικού δυναμικού συνοδεύονται με τη συζήτηση για το δημογραφικό πρόβλημα και τη γήρανση του πληθυσμού.

Το προσφυγικό - μεταναστευτικό ζήτημα εξακολουθεί να «εργαλειοποιείται» στα μεγάλα γεωπολιτικά παζάρια (π.χ. ευνοϊκή μεταχείριση Ουκρανών προσφύγων σε σχέση με τους πρόσφυγες των άλλων εμπόλεμων χωρών, σχέσεις με Τουρκία και με αφρικανικές χώρες όπως Λιβύη και Τυνησία, παλαιστινιακό ζήτημα κ.ά.).

Παράλληλα, βρίσκεται στο επίκεντρο αστικών πολιτικών διεργασιών σε πολλές χώρες της ΕΕ και αξιοποιείται για την αναμόρφωση του αστικού πολιτικού συστήματος. Καλλιεργείται το ρατσιστικό και ξενοφοβικό μίσος, ενισχύονται ακροδεξιές και φασιστικές δυνάμεις. Τα κατασταλτικά μέτρα σε βάρος των μεταναστών και των προσφύγων εντάσσονται στο συνολικότερο πλέγμα καταστολής, αυταρχισμού και τρομοκράτησης των λαών στις συνθήκες της πολεμικής προετοιμασίας. Εξυπηρετούνται συνολικότερες στοχεύσεις για την υποταγή ευρύτερων εργατικών και λαϊκών στρωμάτων σε επικίνδυνους ιμπεριαλιστικούς σχεδιασμούς.

Η ελληνική αστική τάξη μένει πιστή στην παραπάνω πυξίδα για το μεταναστευτικό - προσφυγικό ζήτημα. Η κυβέρνηση της ΝΔ, σε συνέχεια του έργου της προηγούμενης κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ - ΑΝΕΛ, προσφέρει πολύτιμες υπηρεσίες στην προώθηση των κατευθύνσεων της ΕΕ. Ο πρόσφατος ρατσιστικός και απάνθρωπος νόμος της κυβέρνησης της ΝΔ (νόμος Πλεύρη) για τις απελάσεις και τις φυλακίσεις μεταναστών και προσφύγων ανοίγει πολύ επικίνδυνους δρόμους. Ταυτόχρονα, με τις διακρατικές συμφωνίες για την εισαγωγή εργατικού δυναμικού (μέχρι τώρα με Αίγυπτο και Μπαγκλαντές) και το πλαίσιο της λεγόμενης μετάκλησης εργαζομένων και εποχικών εργατών εξυπηρετούνται τα συμφέροντα του κεφαλαίου σε σημαντικούς κλάδους της ελληνικής οικονομίας (Κατασκευές, Τουρισμός, πρωτογενής τομέας κ.ά.). Το Μεταναστευτικό - Προσφυγικό εντάσσεται σταθερά στην ατζέντα της εξωτερικής πολιτικής και συνδέεται με ευρύτερες γεωπολιτικές αντιπαραθέσεις και διεργασίες, όπως στις ελληνοτουρκικές σχέσεις, τις σχέσεις με τη Λιβύη, την Αίγυπτο κ.ά.

Σ' αυτές τις συνθήκες, το Κόμμα έχει μεγάλη καθοδηγητική ευθύνη για την άνοδο των κοινών αγώνων Ελλήνων και μεταναστών και προσφύγων εργαζομένων, τη βαθύτερη ιδεολογική δουλειά για την κατανόηση του μεταναστευτικού φαινομένου και την απόκρουση των αστικών ιδεολογημάτων και του ρατσιστικού και ξενοφοβικού δηλητηρίου. Παραμένει το καθήκον που θέσαμε στο 21ο Συνέδριο για την ανάπτυξη της δράσης για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων μεταναστών και προσφύγων, τόσο σε επίπεδο αλληλεγγύης ενάντια στην όξυνση της καταστολής όσο και σε αντιπαράθεση με την επιδίωξη του κεφαλαίου να αξιοποιηθούν για περαιτέρω μείωση της τιμής της εργατικής δύναμης συνολικά. Παραμένει το καθήκον να ασχοληθούμε ακόμη πιο συστηματικά, ώστε να ενταχθούν στα συνδικάτα και να παλέψουν μαζί με τους Έλληνες εργαζόμενους, τόσο για τα δικά τους προβλήματα, που γεννά το σύστημα της εκμετάλλευσης, όσο και για τα συνολικά ζητήματα της εργατικής τάξης. Το καθήκον αυτό σήμερα αποκτά και νέα χαρακτηριστικά, μπροστά στην προσπάθεια εισαγωγής φθηνού εργατικού δυναμικού με τις διακρατικές συμφωνίες, που σωστά έχουμε χαρακτηρίσει ως συμφωνίες σύγχρονου δουλεμπορίου.

Γ. ΟΙ ΔΙΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΟ ΑΣΤΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

1. Μέσα σε ποιες συνθήκες διαμορφώνονται αυτές οι διεργασίες

Οι εξελίξεις στην οικονομία, η όξυνση των ενδοϊμπεριαλιστικών αντιθέσεων και η κλιμάκωση των πολεμικών συγκρούσεων, οι ανταγωνισμοί ανάμεσα σε τμήματα του κεφαλαίου καθώς και η πολεμική προετοιμασία είναι το έδαφος πάνω στο οποίο εξελίσσονται και οι διεργασίες στο αστικό πολιτικό σύστημα.

Επιβεβαιώνεται η εκτίμηση, που έχουμε εδώ και πολύ καιρό ως Κόμμα, ότι μέσα στην εργατική τάξη και πλατιά στις λαϊκές δυνάμεις αναπτύσσεται μια ευρύτερη δυσaréσκεια εξαιτίας μιας σειράς εξελίξεων στην καπιταλιστική οικονομία. Βιώνονται πια στην πράξη, οι επιπτώσεις από την «ωρίμανση» των «νέων» ευέλικτων εργασιακών σχέσεων, των νέων μεθόδων έντασης της καπιταλιστικής εκμετάλλευσης, τη συρρίκνωση του πραγματικού εργατικού - λαϊκού εισοδήματος, την αύξηση της ακρίβειας, αλλά και την όξυνση μιας σειράς προβλημάτων όπως π.χ. της στέγης, της Υγείας κ.ά. Έχει ταυτόχρονα ενισχυθεί η δυσπιστία σε ορισμένους «θεσμούς» και λειτουργίες του αστικού κράτους, έχουν διευρυνθεί η αβεβαιότητα, η ανησυχία για το μέλλον, ο φόβος του πολέμου, παρόλο που συνεχίζει να μην αξιολογείται σωστά ως υπαρκτός κίνδυνος για τη χώρα.

Αν και αυτή η ευρύτερη δυσaréσκεια εκφράστηκε και με πολύ μαζικό και αγωνιστικό τρόπο στις πρόσφατες κινητοποιήσεις με αφορμή τα δύο χρόνια από το έγκλημα στα Τέμπη, παραμένει ρηχή και σε σημαντικό βαθμό περιορισμένη πολιτικά, εστιάζοντας κυρίως σε επιμέρους υπαρκτά ζητήματα ατομικών ευθυνών ορισμένων πολιτικών προσώπων, στη μεγάλη διαφθορά καθώς και στην έλλειψη «κράτους δικαίου», αναζητώντας διέξοδο μόνο στην πτώση της

κυβέρνησης της ΝΔ, ή στην παραίτηση Μητσοτάκη, ή στο να μπουκωθούν φυλακή κάποιοι ένοχοι κ.λ.π. Στην ενίσχυση αυτής της δυσαρέσκειας και της αντίθεσης στην κυβερνητική πολιτική συμβάλλουν και προσπαθούν να παρέμβουν στον προσανατολισμό της και αστικές δυνάμεις, επιχειρηματικά συμφέροντα, που έχουν ανοιχτούς λογαριασμούς με την κυβέρνηση της ΝΔ και τη σημερινή ηγεσία της και σε αυτήν την κατεύθυνση κίνησαν μηχανισμούς, ΜΜΕ κ.ά.

Παρόλο που, σε έναν βαθμό, κάτω από την επίδραση των δικών μας δυνάμεων υιοθετήθηκαν συνθήματα, όπως τα «κέρδη τους ή οι ζωές μας» κ.λπ., αναγνωρίστηκαν, επίσης, οι διαχρονικές ευθύνες όλων των αστικών κυβερνήσεων, η δυσαρέσκεια αυτή δεν σηματοδοτεί συνολική αμφισβήτηση του καπιταλιστικού συστήματος, της καπιταλιστικής ιδιοκτησίας και της εξουσίας του κεφαλαίου. Όλα αυτά σηματοδοτούν αρνητικό συσχετισμό δυνάμεων και αποδεικνύουν ότι η ανάπτυξη της ταξικής πάλης είναι πίσω από τις ανάγκες της περιόδου.

Ωστόσο, από τη σκοπιά της αστικής τάξης, το βλέμμα είναι στραμμένο στο μέλλον. Είναι στραμμένο στην πιθανότητα μαζικής αμφισβήτησης του αστικού πολιτικού συστήματος σε συνθήκες γενίκευσης του ιμπεριαλιστικού πολέμου, νέας βαθιάς οικονομικής κρίσης, μεγάλης όξυνσης των ενδοαστικών αντιθέσεων. Σήμερα, η συζήτηση για την αναμόρφωση του πολιτικού συστήματος δεν είναι ίδια με την ανάλογη συζήτηση που γίνεται εδώ και περίπου μια 20ετία.

2. Ποια είναι τα βασικά στοιχεία των διεργασιών στο πολιτικό σύστημα

α. Προς το παρόν, σημαντικά τμήματα της αστικής τάξης συνεχίζουν να στηρίζουν την κυβέρνηση της ΝΔ ως καλύτερο διαχειριστή των συμφερόντων του κεφαλαίου.

Ταυτόχρονα, όμως, εκφράζεται δυσαρέσκεια σε σχέση με τις προτεραιότητες σε «αναπτυξιακούς σχεδιασμούς», από τους οποίους ένα τμήμα του κεφαλαίου θεωρεί ότι είναι «ριγμένο», καθώς επίσης διατηρεί επιφυλάξεις σε σχέση με τη διάρρηξη όλων των σχέσεων με τη Ρωσία αλλά και για τις εξελίξεις και συμβιβασμούς στα Ελληνοτουρκικά.

Ειδικό ζήτημα αποτελούν τα σχέδια Συνταγματικής Αναθεώρησης που βρίσκονται στα σκαριά με πρωτοβουλία της κυβέρνησης. Αστικές αναλύσεις επισημαίνουν ότι με αφορμή τα 50 χρόνια από το Σύνταγμα του 1975, πρέπει να ανοίξει μια ευρύτερη συζήτηση για την ανάγκη το αστικό Σύνταγμα να εκσυγχρονιστεί ριζικά, να προσαρμοστεί ακόμα περισσότερο στις τρέχουσες και μελλοντικές ανάγκες της καπιταλιστικής διαχείρισης. Το ζήτημα της συνταγματικής αναθεώρησης αποτελεί και ένα πεδίο στο οποίο επιδιώκονται ευρύτερες συγκλίσεις και συναινέσεις ανάμεσα στα αστικά κόμματα. Από την άλλη μπορεί να αποτελέσει και πεδίο αντιπαράθεσης και διαμόρφωσης πλαστών διαχωριστικών γραμμών ανάμεσα, από τη μια μεριά, σε αυτούς που θα υπερασπιστούν δήθεν προοδευτικές ρυθμίσεις του ισχύοντος Συντάγματος ή θα προτείνουν άλλες αντιδραστικές με αυτόν τον μανδύα, και, από την άλλη μεριά, στη «νεοφι-

λελεύθερη» κυβέρνηση που επιδιώκει την αλλαγή τους. Ωστόσο, η κυβέρνηση και η ΝΔ φανερώνει συνοχή ακόμα, παρ' όλες τις τάσεις και τις κινήσεις αμφισβήτησης της ηγεσίας της που εκδηλώνονται στο εσωτερικό της.

β. Εκφράζεται προβληματισμός για το λεγόμενο κενό που υπάρχει στο αστικό πολιτικό σύστημα σε σχέση με τη διαμόρφωση εναλλακτικής αστικής κυβερνητικής πρότασης, ώστε η δυσαρέσκεια, που αντικειμενικά διαμορφώνεται από την υλοποίηση στρατηγικών επιλογών του κεφαλαίου, να ενσωματώνεται στο αστικό πολιτικό σύστημα.

Ο προβληματισμός ιδιαίτερα εστιάζει στην κατάσταση των υπαρχόντων πολιτικών φορέων της σοσιαλδημοκρατίας: Την τάση συρρίκνωσης του ΣΥΡΙΖΑ και των δυνάμεων που προέρχονται από αυτόν, κυρίως της «Νέας Αριστεράς». Τη μεγάλη δυσκολία του ΠΑΣΟΚ να αναδειχθεί σε κυρίαρχη δύναμη εναλλακτικής διακυβέρνησης. Το γεγονός ότι ευρύτερα εργατικές και λαϊκές δυνάμεις που αποτελούσαν παραδοσιακή βάση της σοσιαλδημοκρατίας εμφανίζονται δυσανεσποιημένες και απογοητευμένες, προδομένες από την πορεία των φορέων αυτού του χώρου, εξαιτίας και της πολιτικής που ακολούθησαν τα προηγούμενα χρόνια, είτε ως κυβερνητικές είτε ως αντιπολιτευόμενες δυνάμεις. Ταυτόχρονα, εκφράζεται η επιφύλαξη από τη σκοπιά ισχυρών τμημάτων της αστικής τάξης να στηρίξουν αποφασιστικά δυνάμεις που τις θεωρούν φθαρμένες και σε μεγάλο βαθμό αναξιόπιστες ως εναλλακτική κυβερνητική λύση. Σε αυτό το πλαίσιο, μέσα στις διεργασίες που συντελούνται, «τρέχουν» και διάφορα σενάρια για ανασύνθεση του ευρύτερου σοσιαλδημοκρατικού χώρου, του ρόλου που μπορούν να παίξουν διάφορες προσωπικότητες (όπως π.χ. ο πρώην πρόεδρος του ΣΥΡΙΖΑ, Αλ. Τσίπρας) ή ακόμα και συγκρότησης νέων πολιτικών φορέων.

Ταυτόχρονα, όλα τα εναλλακτικά σχέδια αναμόρφωσης της σοσιαλδημοκρατίας προσκρούουν στην αντικειμενική πραγματικότητα της καπιταλιστικής οικονομίας, στην οποία οφείλεται και η αδυναμία των σοσιαλδημοκρατικών πολιτικών φορέων να διαμορφώσουν προτάσεις αστικής διαχείρισης, που θα ενσωματώνουν ευρύτερες εργατικές - λαϊκές δυνάμεις, όπως συνέβαινε στο παρελθόν.

γ. Η κατάσταση στην οποία βρίσκονται οι πολιτικοί φορείς της σοσιαλδημοκρατίας δεν σημαίνει ότι το «σοσιαλδημοκρατικό» και «ρεφορμιστικό» ρεύμα έχει συρρικνωθεί, ακόμα και αν αυτήν τη στιγμή δεν «βρίσκει» επαρκή «κομματική έκφραση». Η σοσιαλδημοκρατία έχει ισχυρή κοινωνική βάση μέσα σε τμήματα της εργατικής τάξης καθώς και σε τμήματα των λαϊκών δυνάμεων που θίγονται από την πολιτική της καπιταλιστικής διαχείρισης που ασκείται σήμερα. Γι' αυτόν τον λόγο, παρά τα πλήγματα που έχει δεχθεί, διατηρεί σημαντικά ερείσματα στο συνδικαλιστικό κίνημα της εργατικής τάξης αλλά και σε αρκετούς φορείς μεσαίων στρωμάτων. Επίσης, διατηρεί σημαντικά ερείσματα στην Τοπική Διοίκηση (Δήμους και Περιφέρειες) που τα αξιοποιεί και συνολικότερα για την αναμόρφωση του πολιτικού χώρου. Παραμένει ισχυρή η προσδοκία μιας «προοδευτικής εναλλακτικής» κυβερνητικής λύσης εντός των τειχών, μιας «λιγότερο αντιλαϊκής οικονομικής και πολιτικής διαχείρισης». Κάτω από το σύνθημα της «δικαιοσύνης» και του «κράτους δικαίου» συντηρούνται ισχυρές αυταπάτες και ψευδαισθήσεις πως μπορεί να υπάρξει μια «πιο δίκαιη διαχεί-

ριση» του καπιταλιστικού συστήματος, μια «πιο δίκαιη λειτουργία» του αστικού κράτους. Παρά τη σχετική -συγκριτικά με το παρελθόν- απαξίωση της ΕΕ ως καπιταλιστικής συμμαχίας παραμένει και αναπαράγεται η πεποίθηση ότι η Ελλάδα είναι εξαίρεση στην «ευρωπαϊκή κανονικότητα», ότι παραμένει ως ένας παράγοντας «ασφάλειας» για τη χώρα. Η αρνητική πείρα από την κυβερνητική πορεία της σοσιαλδημοκρατίας, είτε του ΠΑΣΟΚ είτε του ΣΥΡΙΖΑ, θεωρείται αποτέλεσμα της αθέτησης υποσχέσεων, της προδοσίας και εξαπάτησης και όχι ως αποτέλεσμα των νομοτελειών του καπιταλιστικού συστήματος και της στρατηγικής του κεφαλαίου, που υπηρετεί στο ακέραιο και η σοσιαλδημοκρατία, των ψευδαισθήσεων ότι μπορεί να ταιριάξει το κυνήγι του μέγιστου κέρδους των επιχειρηματικών ομίλων με τα συμφέροντα των λαϊκών δυνάμεων. Παραμένει το ενδεχόμενο διαμόρφωσης ενός μαζικού ρεφορμιστικού ρεύματος στο άμεσο χρονικό διάστημα. Σε αυτήν την κατεύθυνση, ιδιαίτερο ρόλο παίζουν οι δυνάμεις του ομοιοτισμού μέσα στο κίνημα, που, συγκεντρώνοντας την αιχμή της δράσης τους στον αποσπασματικό στόχο να «πέσει η κυβέρνηση του Μητσοτάκη», ουσιαστικά βάζουν πλάτη στο να ενισχύονται και να δυναμώνουν ρεφορμιστικές αυταπάτες και ψευδαισθήσεις, συμβάλλουν στο να παραμένουν εγκλωβισμένες σε αυτό εργατικές - λαϊκές δυνάμεις.

δ. Διαμορφώνεται με την άμεση και έμμεση στήριξη τμημάτων του κεφαλαίου ένας ψευδεπίγραφος «αντισυστημικός πόλος» μέσα στο πολιτικό σύστημα. Βασικά στοιχεία αυτού το πόλου είναι:

- Η έντονη καταγγελτική ρητορεία όσον αφορά την κυβέρνηση της ΝΔ αλλά και των υπόλοιπων «συστημικών κομμάτων», όσων βασικά έχουν συμμετάσχει σε κυβερνήσεις.
- Η αποθέωση του ρόλου που μπορεί να παίξει η αστική Δικαιοσύνη, η υπεράσπιση του αστικού Συντάγματος και των νόμων, η λειτουργία της «διάκρισης των εξουσιών».
- Η προσωποπαγής συγκρότηση και η προβολή των δήθεν «αυτοδημιούργητων» επιχειρηματιών ή επιστημόνων επαγγελματιών, που τάχα δεν εξαρτώνται ούτε λογοδοτούν σε κανέναν «κομματικό μηχανισμό».
- Η ανάδειξη των διαφόρων «κοινοβουλευτικών σόου» ως κριτήριο αγωνιστικότητας και μαχητικότητας.
- Ο αντικομμουνισμός και η συκοφαντία ότι το ΚΚΕ είναι ένα συμβιβασμένο συστημικό κόμμα «που κάνει πλάτη στην κυβέρνηση της ΝΔ» κ.ά., που, ορισμένες φορές, παίρνουν και τον χαρακτήρα προβοκάτσιας.

Πρόκειται για μια συνολικά αντιδραστική και επικίνδυνη για τον λαό και τη νεολαία λογική, που οδηγεί τελικά στην υπεράσπιση αυτού του συστήματος, αφού ως πρόβλημα προβάλλεται «η μη σωστή λειτουργία των θεσμών του», αντιστρέφοντας έτσι την πραγματικότητα.

Σε αυτήν τη γραμμή κινούνται το κόμμα της Πλεύσης Ελευθερίας της Ζ. Κωνσταντοπούλου, οι δυνάμεις που συσπειρώνονται στο Κίνημα Δημοκρατίας του Στ. Κασσελάκη, το εθνικιστικό κόμμα Ελληνική Λύση του Βελόπουλου κ.ά.

Η προσπάθεια αυτή είχε την άμεση στήριξη αστικών ΜΜΕ ιδιοκτησίας μεγάλων επιχειρηματικών συμφερόντων. Αναβιώνει, μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η συνύπαρξη δυνάμεων που προέρχονται από τον «οπορτουνισμό», αλλά και την ακροδεξιά, όπως περίπου είχε γίνει στο «κίνημα των πλατειών» την περίοδο της κρίσης. Σκοπός αυτού του πόλου είναι να ψαρέψει στα θολά νερά, να εγκλωβίσει λαϊκή δυσαρέσκεια, να συμβάλει στη συγκρότηση νέων εναλλακτικών για το σύστημα πολιτικών φορέων σε αντιδραστική κατεύθυνση.

Πλευρά αυτής της προσπάθειας αποτελεί και η αξιοποίηση των συγκλονιστικά μεγάλων μαζικών κινητοποιήσεων για το έγκλημα στα Τέμπη στη συγκρότηση ενός τέτοιου πόλου. Πίσω από τις εκκλήσεις περί «ακομμάτιστου και ακηδεμόνευτου κινήματος», της προσπάθειας να δημιουργηθεί αντίθεση με το οργανωμένο εργατικό-λαϊκό κίνημα, των συνθημάτων για «δικαιοσύνη», κρύφτηκαν και κρύβονται ορισμένα μεγάλα επιχειρηματικά και πολιτικά συμφέροντα, που θέλουν να αξιοποιήσουν διάφορους «διαθέσιμους», οι οποίοι μιλάνε εξ ονόματος των νεκρών και των συγγενών τους. Σε αυτήν την κατεύθυνση, ειδικό ρόλο παίζουν επίσης ορισμένες δυνάμεις του οπορτουνισμού που προσπαθούν να εξωραϊσουν, όπως είχαν κάνει και την περίοδο των μνημονίων, την αντιδραστική κατεύθυνση τέτοιων σχεδιασμών ή να ταυτίσουν τον αντισυστημισμό με έναν φετιχισμό των μορφών σύγκρουσης με τις δυνάμεις καταστολής.

ε. Απέναντι στην προσπάθεια αναμόρφωσης του αστικού πολιτικού συστήματος το ΚΚΕ αναπτύσσει την ιδεολογικοπολιτική του παρέμβαση, αναδεικνύοντας τα αδιέξοδα για τον λαό που προκύπτουν όταν η αποδυνάμωση μιας μερίδας αστικών πολιτικών δυνάμεων διοχετεύεται στη στήριξη άλλων.

Αναδεικνύει τον ταξικό και κατά συνέπεια αντιλαϊκό χαρακτήρα του αστικού πολιτικού συστήματος, των κοινοβουλευτικών διεργασιών και των κυβερνήσεων στο έδαφος του καπιταλισμού, συνολικά των αστικών θεσμών, όπως η Δικαιοσύνη κ.λπ.

Αποκαλύπτει τον ιστορικά υπονομευτικό ρόλο της σοσιαλδημοκρατίας στον εγκλωβισμό εργατικών - λαϊκών δυνάμεων, αξιοποιώντας τα παραδείγματα του πρόσφατου αλλά και του ιστορικού παρελθόντος. Ένα τμήμα εργατικών - λαϊκών δυνάμεων με σοσιαλδημοκρατικές αντιλήψεις προσεγγίζουν τις δυνάμεις του Κόμματος στο εργατικό - συνδικαλιστικό κίνημα, συμπορεύονται μαζί τους σε ορισμένα μέτωπα πάλης, εκφράζονται συνδικαλιστικά σε αρχαιρεσίες μέσα από ψηφοδέλτια που στηρίζουν οι κομμουνιστές, παρακολουθούν με ενδιαφέρον το Κόμμα. Προφανώς και διαμορφώνονται δυνατότητες για απεγκλωβισμό δυνάμεων με βασική όμως προϋπόθεση το βάθεμα της ιδεολογικής - πολιτικής διαπάλης και την προβολή του Προγράμματος του ΚΚΕ, ώστε να αμβλύνονται ψευδαισθήσεις, να σπάνε αυταπάτες, αξιοποιώντας και την πείρα από τη συμμετοχή στους αγώνες, από τις διαδικασίες του κινήματος. Αντιπαλεύει επιζήμιες αντιλήψεις ότι δήθεν οι κάθε 4 χρόνια αστικές κοινοβουλευτικές εκλογές αποτελούν την ανώτερη μορφή δημοκρατίας, ότι η λεγόμενη κυβερνησιμότητα και η συμμετοχή ή στήριξη αστικών κυβερνήσεων στο πλαίσιο του καπιταλισμού και στο όνομα της «πολιτικής σταθερότητας» συνιστούν βήμα προς τη διέξοδο υπέρ των λαϊκών συμφερόντων.

Κρίσιμος δείκτης όλης αυτής της προσπάθειας αποτελεί η διεύρυνση της συμφωνίας και της συσπείρωσης πρωτοπόρων εργατικών - λαϊκών δυνάμεων με το Πρόγραμμα του Κόμματος, δηλαδή με την πάλη σήμερα για τη συγκέντρωση δυνάμεων σε αντικαπιταλιστική - αντιμονοπωλιακή κατεύθυνση, με την προοπτική του σοσιαλισμού. Αυτό είναι, άλλωστε, και όρος -όπως έχει διδάξει και η πείρα- ώστε να αντιμετωπίζονται και οι ομορτιστικές πιέσεις, που αντικειμενικά διαμορφώνονται από τις εξελίξεις, για να υποχωρήσει το Κόμμα μπροστά σε ένα ρεφορμιστικό και σοσιαλδημοκρατικό ρεύμα. Η δράση αυτή του Κόμματος συμβάλλει στο να δυσκολέψει τέτοιες διεργασίες μέσα στο αστικό πολιτικό σύστημα, να μην κλείνουν ρήγματα που διαμορφώνονται στην εργατική - λαϊκή συνείδηση, στην εμπιστοσύνη στην αστική πολιτική.

Το ΚΚΕ αναδεικνύει ότι πραγματικός αντισυστημισμός είναι η αμφισβήτηση και αντιπαράθεση με το καπιταλιστικό σύστημα, το αστικό κράτος, το αστικό πολιτικό σύστημα στο σύνολό του και όχι η υπεράσπιση των αστικών θεσμών, της Δικαιοσύνης και του Συντάγματος, ότι πραγματική αντισυστημική δράση δεν είναι τα σόου στη Βουλή αλλά η ανάπτυξη της ταξικής πάλης, ο αγώνας για τα εργατικά - λαϊκά συμφέροντα, για τη συγκέντρωση δυνάμεων σε αντικαπιταλιστική και αντιμονοπωλιακή κατεύθυνση, ο δρόμος δηλαδή για τη ριζική αλλαγή του συσχετισμού δυνάμεων σε βάρος του κεφαλαίου και υπέρ της εργατικής τάξης και των συμμάχων της.

3. Οι αντιδραστικές εξελίξεις στην αστική Δικαιοσύνη και η παρέμβαση του Κόμματος

Στο διάστημα από το 21ο Συνέδριο όχι μόνο επιταχύνθηκε μια σειρά αντιδραστικών μεταρρυθμίσεων στον χώρο της Δικαιοσύνης αλλά τέθηκαν και στο επίκεντρο της πολιτικής αντιπαράθεσης τα ζητήματα του αστικού «κράτους δικαίου», της «ανεξαρτησίας της Δικαιοσύνης», με αιχμή είτε το σκάνδαλο των υποκλοπών το 2022, είτε το έγκλημα στα Τέμπη και το πρόσφατο σκάνδαλο του ΟΠΕΚΕΠΕ.

Από τα σοσιαλδημοκρατικά κόμματα προβάλλεται η υπεράσπιση του «κράτους δικαίου της ΕΕ» ως βασική γραμμή της αντιπαράθεσης με την κυβέρνηση της ΝΔ, η «ανεξαρτησία της Δικαιοσύνης» και οι διάφορες «ανεξάρτητες αρχές» ως εκέγγυα για τον «έλεγχο της εκτελεστικής εξουσίας». Ενώ, η ΕΕ, τα ευρωπαϊκά δικαστήρια και διάφορα ευρωπαϊκά όργανα (όπως η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία) παρεμβαίνουν ενεργά στις εξελίξεις, προβάλλονται ως «εγγυητές» κατά της διαφθοράς, ως αποκούμπι για τους εργαζόμενους και τα λαϊκά στρώματα.

Την ίδια στιγμή, βασική κατεύθυνση της ΕΕ και προαπαιτούμενο του Ταμείου Ανάκαμψης αποτελούν οι συνεχείς αντιδραστικές μεταρρυθμίσεις στη Δικαιοσύνη, τις οποίες προωθεί η κυβέρνηση της ΝΔ με δυο βασικούς στόχους: Αφενός την αποτελεσματικότερη και ταχύτερη στήριξη στα επενδυτικά σχέδια και τις ευρύτερες ανάγκες του κεφαλαίου και αφετέρου την ένταση της καταστολής απέναντι στον «εχθρό λαό», το οργανωμένο εργατικό - λαϊκό κίνημα. Αυτούς τους στόχους θα υπηρετήσει και η επερχόμενη Συνταγματική Αναθεώρηση.

Φυσικά, η κυβέρνηση στηρίχτηκε στα πεπραγμένα των προηγούμενων κυβερνήσεων, ιδιαίτερα της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ, αφού οι αντιδραστικές αναδιαρθρώσεις στη Δικαιοσύνη ήταν βασικό ζητούμενο και των μνημονίων (π.χ. ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί και «ιδιώνυμο» για όσους κινητοποιούνταν, Ποινικοί Κώδικες κ.λπ).

Από πλευράς της κυβέρνησης της ΝΔ ξεδιπλώθηκε, με αιχμή την «επιτάχυνση» και την «ψηφιακή μετάβαση στη Δικαιοσύνη», ισχυρή προσπάθεια νομιμοποίησης και αποδοχής των αλλαγών αυτών από τους εργαζόμενους και τα λαϊκά στρώματα. Σε αυτήν την προσπάθεια το ΚΚΕ αντιπαρατέθηκε έντονα, αναδεικνύοντας το πραγματικό περιεχόμενο αυτών των μεταρρυθμίσεων, ως βασικών συστατικών του «επιτελικού κράτους» για τη στήριξη της κερδοφορίας των μονοπωλιακών ομίλων, εχθρικών για τον λαό και τα δικαιώματά του.

Συνολικά απέναντι σε αυτές τις εξελίξεις το Κόμμα έγκαιρα, μέσα και από εκδηλώσεις, ημερίδες και εκδόσεις, αποκάλυψε τον ταξικό χαρακτήρα των κυβερνητικών μέτρων, του αστικού «κράτους δικαίου» και της αστικής δημοκρατίας, τον ειδικό ρόλο του Συντάγματος και της «ανεξάρτητης Δικαιοσύνης» στην υπεράσπιση των συμφερόντων του κεφαλαίου.

Φώτισε την προσπάθεια ενίσχυσης του κατασταλτικού πλαισίου με «αιχμή του δόρατος» την ενσωμάτωση - ενεργοποίηση των διατάξεων του «Δικαίου της ανάγκης» σε συνθήκες «κανονικότητας».

Στην ίδια κατεύθυνση, αποκάλυψε και αντιπαλεύει αντίστοιχα μέτρα που δρομολογήθηκαν και ενισχύονται και στο εσωτερικό της χώρας και στοχεύουν:

α) Στην ενίσχυση και αναβάθμιση της ηλεκτρονικής, ψηφιακής και συμβατικής παρακολούθησης και φακελώματος από το αστικό κράτος και στην κατεύθυνση της προληπτικής κρατικής παρέμβασης ενάντια στον λαϊκό παράγοντα.

β) Στην ενίσχυση της κατασταλτικής νομοθεσίας και στη συνταγματική νομιμοποίησή της.

γ) Στην ένταση των μέτρων για την ιδεολογική αποδοχή της κρατικής καταστολής: Με την επίκληση γενικών εννοιών-λάστιχο (όπως η «εθνική ασφάλεια» ή η «αντιμετώπιση της τρομοκρατίας» κ.ο.κ.), με την αξιοποίηση οξυμένων προβλημάτων που γεννά το ίδιο το σύστημα και η αντιλαϊκή πολιτική.

Ταυτόχρονα, καταδεικνύοντας την πραγματική στόχευση νομοσχεδίων όπως οι αλλαγές στους ποινικούς κώδικες, τα μέτρα καταστολής στα ΑΕΙ, αξιοποιώντας εκδόσεις όπως το «ΜΑΘΕ - ΠΑΛΕΨΕ για τα δικαιώματά σου», το Κόμμα ανέδειξε τη σημασία το ίδιο το εργατικό - λαϊκό κίνημα να γνωρίζει και να υπερασπίζεται τα δικαιώματα και τις ελευθερίες του, να βάζει εμπόδια στην ένταση της καταστολής, να σπάει στην πράξη την προσπάθεια τρομοκράτησης από πλευράς αστικού κράτους και κυβέρνησης.

Αντίστοιχα, πρωτοστάτησε ώστε να κατανοηθεί πλατιά ότι οι προωθούμενες αλλαγές στην αστική Δικαιοσύνη αφορούν πρώτα και κύρια τους εργαζόμενους και τα λαϊκά στρώματα, αφού ενισχύουν τα εμπόδια για την πρόσβαση

τους σε αυτή, «σφίγγουν τα λουριά» για την έκδοση όλο και περισσότερων αντιδραστικών - εχθρικών για τον λαό αποφάσεων (όπως π.χ. με τη διευκόλυνση των funds να αρπάζουν τα σπίτια του λαού, την «ταφόπλακα» στα αναδρομικά που δικαιούνται δεκάδες χιλιάδες συνταξιούχοι, την έγκριση της ίδρυσης ιδιωτικών ΑΕΙ κ.λπ.). Έδωσε τις δυνάμεις του ώστε σωματεία, φορείς, χιλιάδες λαού να αντιπαλέψουν την υλοποίηση και εφαρμογή απαράδεκτων νομοσχεδίων με πιο πρόσφατα τον δικαστικό χάρτη, το φορολογικό έκτρωμα κ.ά.

Σε αυτήν την κατεύθυνση, άνοιξε δρόμους στη δράση του Κόμματος για τη συσπείρωση ευρύτερων δυνάμεων και την αλλαγή συσχετισμών, η προσπάθεια να ενταθεί η προβολή της ανωτερότητας της εργατικής εξουσίας, ως ανώτερου τύπου δημοκρατίας, όπου οι εργαζόμενοι έχουν ενεργό ρόλο στη λήψη, στην υλοποίηση και στον έλεγχο των αποφάσεων.

Η εξειδίκευση αυτής της προσπάθειας στους εργαζόμενους στον χώρο της Δικαιοσύνης από το 21ο Συνέδριο δέθηκε με ενίσχυση της παρέμβασής μας στο κίνημα, με αρκετά βήματα:

- Στην αυτοτελή οργάνωση τόσο των μισθωτών και ασκούμενων δικηγόρων (Σωματεία Μισθωτών Δικηγόρων Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας), όσο και των αυτοαπασχολούμενων (με σχετική πρωτοβουλία για την ίδρυση Συλλόγου Αυτοαπασχολούμενων Δικηγόρων).
- Στον κοινό συντονισμό των εργαζομένων στον χώρο (αυτοαπασχολούμενων, μισθωτών και ασκούμενων δικηγόρων, δικαστικών υπαλλήλων, επιμελητών, διερμηνέων και συμβολαιογράφων), με την επεξεργασία πλαισίου αιτημάτων, καταγράφοντας άνοδο σε ψήφους και σε εκλεγμένους στα ΔΣ των σωματείων και των συλλόγων τους.
- Στην αναγκαία κοινή δράση και παρέμβαση των αυτοαπασχολούμενων και μισθωτών επιστημόνων (μηχανικών - δικηγόρων - οικονομολόγων - λογιστών κλπ.) όπως με αιχμή το φορολογικό νομοσχέδιο και άλλα οξυμένα προβλήματα (χρέη από ασφαλιστικές εισφορές κ.λπ.).

4. Ειδικά για την Τοπική και Περιφερειακή Διοίκηση

Οι εξελίξεις επιβεβαιώνουν τη θέση μας για τον ρόλο της Τοπικής και Περιφερειακής Διοίκησης ως τμήματος του κρατικού μηχανισμού και ενεργητικού παράγοντα για την υλοποίηση του αστικού σχεδιασμού.

Το πλαίσιο της δημοσιονομικής σταθερότητας, οι αντιθέσεις μεταξύ κλάδων της οικονομίας και η στροφή στην πολεμική οικονομία, η γενικότερη δυσκολία του πολιτικού συστήματος και η οργανωτική - ιδεολογική - πολιτική κατάσταση των αστικών κομμάτων, η εμπλοκή της Τοπικής και Περιφερειακής Διοίκησης στην αντιλαϊκή αντεργατική διαχείριση του αστικού κράτους και οι άμεσες, καθημερινές λαϊκές αντιδράσεις που δημιουργεί αυτό, σε συνδυασμό με την εγγύτητα της Τοπικής και Περιφερειακής Διοίκησης με τα λαϊκά στρώματα, θα δημιουργούν δυσκολίες στην υλοποίηση των αστικών σχεδιασμών.

Σε κάθε περίπτωση, διαφαίνονται δυνατότητες παρέμβασης και επαφής με έναν κόσμο που αποτελεί τη μάζα των εργαζομένων και των αυτοαπασχολούμενων της πόλης και του χωριού που οι περισσότεροι από αυτούς βρίσκονται έξω από τα σωματεία τους και τη συλλογική διεκδίκηση.

Ιδιαίτερες απαιτήσεις υπάρχουν στους έξι δήμους που αναλάβαμε διοίκηση, στις Περιφέρειες γενικά και στους πολλούς δήμους όπου έχουμε υψηλά ποσοστά. Είναι μια σχετικά νέα πραγματικότητα για τις κομματικές/ΚΝίτικες οργανώσεις/όργανα και τις κομματικές δυνάμεις που διατάσσονται στη δουλειά της «Λαϊκής Συσπείρωσης». Έχουμε κάνει βήματα στην καλύτερη λειτουργία Κομματικών Ομάδων και επιτελείων, αλλά δεν καταφέρνουμε ακόμα να τροφοδοτούνται τα όργανα με τα στοιχεία της ζωντανής διαπάλης και των πολιτικών διεργασιών. Αποτέλεσε μία σημαντική πρωτοβουλία οι τοπικές συγκεντρώσεις – κινητοποιήσεις, που έγιναν μέσα στο πρώτο 4μηνο από την ανάληψη των δημοτικών αρχών στους 6 δήμους, κυρίως γιατί σηματοδότησαν τον τρόπο δουλειάς μας και το τι εννοούμε «λαϊκή αντιπολίτευση και από τη θέση της δημοτικής αρχής». Έγινε προσπάθεια και εξειδικεύτηκε το πολιτικό πλαίσιο με αιτήματα, στην προπαγάνδα κωδικοποιήσαμε στοιχεία που αποκαλύπτουν καλύτερα το «ανάπτυξη για ποιον».

Η κατακτημένη πείρα δεν αρκεί, αλλά και η υπάρχουσα εμπειρία δεν έχει γίνει συστατικό κομμάτι της καθοδηγητικής μας δουλειάς στις ΚΟΒ, στις Κομματικές Ομάδες και στα όργανα, δεν έχει γίνει αντικείμενο συνεργασίας με τον κλάδο των εργαζομένων ΟΤΑ για την ανάπτυξη και στοιχείων αλληλεγγύης, που είναι απαραίτητα το επόμενο διάστημα. Απαιτείται τα κομματικά όργανα να στηρίζουν συστηματικά την οργανωτική και ιδεολογικοπολιτική δουλειά των Κομματικών Ομάδων, να είναι πιο απαιτητικά προκειμένου για την καλύτερη αποτύπωση/παρέμβαση στον χώρο ευθύνης τους, τη δουλειά για το δυνάμωμα και τη διεύρυνση των δεσμών, την επαφή με μαζικούς φορείς και κινήματα της γειτονιάς, εθελοντικές ομάδες. Κάθε σύντροφος έχει ατομική ευθύνη να συμβάλει στο να ανέβει η ικανότητα συνολικά των κομματικών δυνάμεων σε έναν δήμο - μια Περιφέρεια, στη ζωντανή διαπάλη, στην εκλαΐκευση, καταγραφή και αποκάλυψη, στη λήψη πρωτοβουλιών που θα διευκολύνουν την κίνηση μαζών.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΠΑΝΕΤΟΙΜΟ, ΙΚΑΝΟ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΑ - ΠΟΛΙΤΙΚΑ - ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΑ ΝΑ ΗΓΗΘΕΙ ΤΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΛΑΪΚΗΣ ΠΑΛΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΤΟΥ ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΥ

Με βάση το Πρόγραμμα του Κόμματος, το ΚΚΕ αναδεικνύεται έμπρακτα ως η καθοδηγητική δύναμη μέσα στην επαναστατική διαδικασία, εφόσον διασφαλίσει την επαναστατική γραμμή και ικανότητά του να έχει Οργανώσεις στις μεγάλες παραγωγικές μονάδες, σε τομείς και υπηρεσίες που παίζουν αποφασιστικό ρόλο στην ανατροπή της αστικής εξουσίας.

Η οργανωτική, ιδεολογική και πολιτική αυτοτέλεια του ΚΚΕ ισχύει σε όλες τις συνθήκες και σε κάθε περίπτωση. Η ύπαρξη γερών Κομματικών και ΚΝίτικων Οργανώσεων εξασφαλίζει τη διαμόρφωση κομματικών μελών και ΚΝιτών ικανών να διοχετεύουν τις ιδεολογικές και πολιτικές θέσεις του Κόμματος, να εμπνέουν εμπιστοσύνη, να αποτελούν παράδειγμα πρωτοπόρας, ανιδιοτελούς και με αυτοθυσία δράσης, να αξιοποιούν την πρωτοβουλία δυνάμεων σε δράση, αντιπαλεύοντας τον ρεφορμισμό - οπορτουνισμό και τη ναζιστική - φασιστική δράση. Το Κόμμα παλεύει για την ενότητα της εργατικής τάξης στην Ελλάδα, ανεξάρτητα από φυλή, εθνική καταγωγή και γλώσσα, πολιτισμική ή θρησκευτική κληρονομιά. Ο καθοδηγητικός ρόλος του Κόμματος στη συγκέντρωση δυνάμεων για την επανάσταση, δεν είναι μονόπρακτο έργο, ούτε μια ομαλά εξελισσόμενη διαδικασία, θα έχει ανοδικές και καθοδικές φάσεις, θα εκφράζεται στη συνειδητοποίηση της πλειοψηφίας της εργατικής τάξης, στην αποκόλληση των μισοπρολετάριων, των φτωχών αγροτών και άλλων αυτοαπασχολούμενων από την αστική τάξη, τις οπορτουνιστικές επιρροές.

Α. ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΚΑΘΟΔΗΓΗΤΙΚΗΣ ΔΟΥΛΕΙΑΣ, ΤΗΣ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΑΛΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΥ ΣΕ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΑΡΝΗΤΙΚΟΥ ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΟΥ

1. Επιθεωρούμε τις δυνάμεις μας

Διανύοντας φέτος τον τελευταίο χρόνο της πρώτης 25ετίας του 21ου αιώνα, έχουμε υποχρέωση να επιθεωρήσουμε τις δυνάμεις μας, βαθαίνοντας όλο και περισσότερο τη σκέψη και την πολιτική μας σε θέματα κομματικής λειτουργίας, καθοδήγησης και οικοδόμησης του Κόμματος. Συνειδητοποιώντας ότι απαιτούνται πιο γρήγορα και κυρίως πιο σταθερά βήματα για την ανάπτυξη της ικανότητας και ετοιμότητας όλου του Κόμματος, πρώτα και κύρια των καθοδηγητικών οργάνων, για την αποτελεσματική προώθηση και προβολή της στρατηγικής του Κόμματος για τον σοσιαλισμό - κομμουνισμό και των καθηκόντων της ταξικής πάλης στην καθημερινή παρέμβαση και δράση των Κομματικών Οργανώσεων.

Η υλοποίηση αυτού του καθήκοντος αποκτά επείγουσα σημασία σε μια περίοδο γρήγορων και σύνθετων εξελίξεων, όπου αυξάνονται οι απαιτήσεις, για να ανταποκριθούμε σε δύσκολες συνθήκες και σε απότομες αλλαγές κατά τις οποίες είναι πιο πιθανό -σε σχέση με άλλες περιόδους- οι ιμπεριαλιστικοί ανταγωνισμοί, οι πολεμικές αναμετρήσεις, η καπιταλιστική οικονομική κρίση να οδηγήσουν σε μαζική ριζοσπαστικοποίηση εργατικών - λαϊκών δυνάμεων, σε όξυνση της ταξικής πάλης ακόμα και σε αποσταθεροποίηση της καπιταλιστικής εξουσίας. Η όξυνση όλων των αντιθέσεων του καπιταλιστικού συστήματος που αλληλεπιδρούν μπορούν να δημιουργήσουν και κατάσταση μεγάλης κίνησης μαζών, δυνατότητας ακόμη και εξεγέρσεων ενδεχομένως και συνθηκών επαναστατικής κατάστασης, η οποία βεβαίως δημιουργείται αντικειμενικά και σε μη προβλεπόμενο χρόνο. Χωρίς να αποκλείουμε οποιοδήποτε ενδεχόμενο, έχει επιβεβαιωθεί ιστορικά και σε ευρωπαϊκό και σε παγκόσμιο επίπεδο ότι σε αυτές τις συνθήκες κρίνεται η ιδεολογική - πολιτική και οργανωτική ετοιμότητα του Κομμουνιστικού Κόμματος και

πως η ικανότητά του να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της ταξικής πάλης, απαιτεί μακρόχρονη προετοιμασία και πάλη. Αυτή ξεκινά στις σημερινές συνθήκες που δυναμώνει η λαϊκή δυσарέσκεια και αυξάνονται οι δυνατότητες να ενισχυθούν η μαζικότητα και ο προσανατολισμός του ρεύματος αμφισβήτησης.

Συνεπώς, δρώντας σε συνθήκες μη επαναστατικής κατάστασης μεν αλλά και σε συνθήκες όξυνσης των αντιθέσεων και ανταγωνισμών, οφείλουμε να προετοιμάζουμε από σήμερα τις αυριανές μάχες, εξασφαλίζοντας διαρκώς την ιδεολογική - πολιτική ανεξαρτησία του Κόμματος από κάθε εκδοχή της αστικής πολιτικής. Ενισχύοντας συνεχώς την ικανότητα του Κόμματος στον συνδυασμό του επαναστατικού Προγράμματος με την καθημερινή σε όλους τους τομείς δράση, σε κάθε κρίκο της καθοδηγητικής δουλειάς.

2. Άξονες παρέμβασης σε συνθήκες ιμπεριαλιστικού πολέμου

Απαιτείται ετοιμότητα για κάθε είδους εξέλιξη, θετική ή αρνητική, που μπορεί να οδηγήσει σε απότομη όξυνση της ταξικής πάλης ή σε νέα οπισθοχώρησή της, ενώ και στις δύο περιπτώσεις προσαρμόζεται η ιδεολογική – πολιτική παρέμβαση του αντιπάλου, των μηχανισμών του αστικού κράτους και του κεφαλαίου, που αξιοποιούν και τις νέες επιστημονικές – τεχνολογικές δυνατότητες στην επιδίωξη ενσωμάτωσης της λαϊκής δυσарέσκειας και καταστολής του κινήματος. Έτσι κι αλλιώς, ο άνθρωπος αποτελεί τον αποφασιστικό παράγοντα στη χρήση και στην αντιμετώπιση κι αυτών των μηχανισμών.

Σε κάθε περίπτωση, προϋπόθεση για να ανταποκρινόμαστε στις σύγχρονες απαιτήσεις της ταξικής πάλης, ήταν και είναι η θεωρητική και προγραμματική ετοιμότητα που αναπτύσσεται με τη μελέτη της πείρας και των συμπερασμάτων από την Ιστορία των ταξικών αγώνων, η οποία όμως είναι απαραίτητο να εκδηλώνεται στην καθημερινή ικανότητα ταξικής ανάλυσης των εξελίξεων, στην καθοδηγητική δράση, στην πολιτική και ιδεολογική πάλη του Κόμματος, στην εσωκομματική ζωή. Ξεκωρίζοντας σε αυτήν τη φάση ότι η όξυνση των ανταγωνισμών και η εξέλιξη του ιμπεριαλιστικού πολέμου καθορίζει αποφασιστικά το συνολικό πλαίσιο δράσης, το έδαφος πάνω στο οποίο αναπτύσσεται η ταξική πάλη και στην Ελλάδα.

Το Πρόγραμμα του Κόμματος έχει καθορίσει με σαφήνεια τη θέση μας για τον ιμπεριαλιστικό πόλεμο και τη γραμμή της δράσης μας. Οι Αποφάσεις των 19ου, 20ού και 21ου Συνεδρίων μας επιβεβαιώθηκαν και μαζί με την πρόσφατη Απόφαση της ΚΕ είναι μέρος του πολιτικού οπλοστασίου του Κόμματος. Βάλαμε βάσεις που συνέβαλαν στην ετοιμότητα του Κόμματος και στον πρωταγωνιστικό του ρόλο στην ταξική πάλη, στην πάλη για την έξοδο της Ελλάδας από το πολεμικό σφαγείο.

Έχουμε προσδιορίσει τους άξονες της παρέμβασης του Κόμματος στις σημερινές συνθήκες που πρέπει να στοχεύουν στα εξής ζητήματα:

α. Ανάδειξη του ιμπεριαλιστικού χαρακτήρα του πολέμου, της σχέσης του πολέμου με τον καπιταλισμό και αποδόμηση όλων των επιχειρημά-

των και των δύο πλευρών της ενδοϊμπεριαλιστικής σύγκρουσης, με έμφαση στην απόκρουση της εγχώριας αστικής και ΝΑΤΟικής προπαγάνδας για τα «οφέλη» από τη συμμετοχή της Ελλάδας στον πόλεμο. Ξεκαθαρίζοντας ότι η σωστή πλευρά της Ιστορίας καθορίζεται από την πάλη για τα συμφέροντα του λαού, την κοινή πάλη των λαών για την ανατροπή του εκμεταλλευτικού συστήματος.

β. Δουλειά για την καλλιέργεια αμφισβήτησης και έλλειψης εμπιστοσύνης στην αστική κυβέρνηση και το εκθρικό κράτος για τον λαό, καλλιέργεια της αντίληψης ότι δεν υπάρχουν κοινά εθνικά συμφέροντα ανάμεσα στους εργαζόμενους και τους κεφαλαιοκράτες και σε συνθήκες πολέμου. Όχι μόνο με όρους ιδεολογικοπολιτικής ζύμωσης αλλά και από τη σκοπιά της παρέμβασης στο εργατικό - λαϊκό κίνημα.

γ. Ενδυνάμωση του μετώπου ενάντια στην πολεμική οικονομία και τις συνέπειές της σε βάρος της εργατικής τάξης και των λαϊκών στρωμάτων.

δ. Ανάπτυξη της δουλειάς μέσα στη στρατευμένη νεολαία, ενίσχυση του κλίματος αμφισβήτησης και απειθαρχίας στις εντολές της αστικής κυβέρνησης, στην πολιτική της εμπλοκής στον ιμπεριαλιστικό πόλεμο και το ΝΑΤΟ.

ε. Διαμόρφωση όλων των όρων και προϋποθέσεων, ετοιμότητα για δράση του Κόμματος σε όλες τις συνθήκες, για εναλλαγή της νόμιμης με την παράνομη δουλειά. Εξασφαλίζοντας συνεχή επεξεργασία του σχεδιασμού, ώστε να στηρίζεται σε στενή παρακολούθηση των εξελίξεων και να αναπτύσσεται με την ανάλογη κλιμάκωση της ιδεολογικοπολιτικής παρέμβασης, των συνθημάτων της πάλης και των αντίστοιχων ενεργειών, συνδυάζοντας και εξειδικεύοντας γενικά στρατηγικά καθήκοντα. Άλλωστε, δεν αναμένουμε κάποια «ημέρα Χ», όταν μάλιστα το βάθεμα της εμπλοκής προωθείται ημέρα την ημέρα, βήμα το βήμα και όταν βεβαίως συνδέεται και με άλλα σχέδια στην περιοχή όχι καθαρά στρατιωτικά αλλά με στρατηγική πολεμική σημασία.

3. Κρίσιμη η ολόπλευρη προετοιμασία του Κόμματος

Στις σημερινές συνθήκες, η ικανότητα του Κόμματος να ανταποκρίνεται στον καθοδηγητικό του ρόλο ως επαναστατικής πρωτοπορίας της εργατικής τάξης κατακτιέται διαρκώς και στην πράξη κατά την προετοιμασία του εργατικού κινήματος, των κινήματων των σύμμαχων λαϊκών δυνάμεων, στον αγώνα σύγκρουσης με τους στρατηγικούς στόχους της αστικής τάξης, του καπιταλιστικού κράτους και των ιμπεριαλιστικών συμμαχιών όπου συμμετέχει. Μόνο έτσι μπορούν να αξιοποιηθούν οι αντιθέσεις και οι τριγμοί που θα δημιουργούνται στο εσωτερικό καπιταλιστικών κρατών και ιμπεριαλιστικών συμμαχιών, για την αποσταθεροποίηση του καπιταλιστικού συστήματος και την ανατροπή του. Γι' αυτό κριτήριο της ικανότητας και αποτελεσματικότητας της παρέμβασης του Κόμματος είναι η διαδικασία ταξικής πολιτικής χειραφέτησης και διεύρυνσης πρωτοπόρων δυνάμεων στον αγώνα του Κόμματος για τη σοσιαλιστική επανάσταση.

Μπορεί να μην είναι η στιγμή του σαλπίσματος άμεσης «εφόδου», είναι όμως απαραίτητη και αναγκαία η διαφώτιση για τον σκοπό, τον στόχο, τους όρους και τις προϋποθέσεις της επαναστατικής ανατροπής. Είναι η περίοδος της συστηματικής δουλειάς προετοιμασίας με προοπτική, με ιδιαίτερη προσοχή και προσανατολισμό να καθοδηγούμε το κίνημα, να παλεύουμε, για να ξεκόβουν πιο μαζικά τμήματα της εργατικής τάξης και σύμμαχων λαϊκών δυνάμεων από κάθε αστική πολιτική, φιλελεύθερη ή σοσιαλδημοκρατική, από τους οπορτουνιστές, να οξύνουν με όλες τους τις δυνάμεις τις διεκδικήσεις τους, τους αγώνες, τις απεργιακές κινητοποιήσεις τους, τις διαδηλώσεις και τα συλλαλητήρια, να ενισχύεται η αντικαπιταλιστική και αντιμονοπωλιακή κατεύθυνση συσπείρωσης και πάλης, συνολικά το επαναστατικό κίνημα. Να προετοιμάζουμε εργατικές και λαϊκές δυνάμεις μέσα στην πάλη ενάντια στην καθημερινή καταπίεση του κεφαλαίου για την απόκτηση πείρας σκληρών συγκρούσεων και θυσιών.

Για να τα καταφέρουμε, χρειαζόμαστε πιο βαθιά και ανώτερη επαναστατική συγκρότηση των οργανωμένων δυνάμεων του Κόμματος και της Νεολαίας του, με όρους που δυναμώνουν τη μαχητική αταλάντευτη στάση, την αντοχή και τη στρατηγική σταθερότητα, την ικανότητα δράσης σε όλες τις συνθήκες καθώς και μιας ευρύτερης πρωτοπορίας εργατικών και λαϊκών δυνάμεων συσπειρωμένης με το Πρόγραμμα του Κόμματος.

Η κάθε Κομματική Οργάνωση να μετατραπεί σε κύτταρο - φορέα υλοποίησης αυτών των καθηκόντων, αντιμετωπίζοντας πετυχημένα τις πιέσεις προσαρμογής της δράσης του Κόμματος στην αστική - συστημική - οπορτουνιστική κοινοβουλευτική και συνδικαλιστική δράση. Δυναμώνοντας συνολικά την ιδεολογικοπολιτική ικανότητα του Κόμματος, να είναι δραστήριο και μαχητικό στα γεγονότα, ετοιμοπόλεμο σε κάθε αναπάντεχο, σε κάθε επιβράδυνση ή επιτάχυνση της πορείας των γεγονότων.

Σε κάθε τρέχουσα στιγμή να έχει την ικανότητα άμεσων προσαρμογών ανάμεσα στις πιο διαφορετικές και γρήγορα μεταβαλλόμενες συνθήκες, με σταθερό προσανατολισμό την επεξεργασία της γραμμής της αντιμονοπωλιακής - αντικαπιταλιστικής συσπείρωσης και πάλης. Με στόχο να εκδηλώνεται οργανωμένα και να προσανατολίζεται η δυσaráσκεια και η εργατική - λαϊκή πάλη, στην κατεύθυνση της ανάπτυξης ενός πανελλαδικά συντονισμένου ενιαίου -στην πορεία- κινήματος, με την έννοια των κοινών θέσεων και στόχων διεκδίκησης, κίνημα με αντιμονοπωλιακή - αντικαπιταλιστική κατεύθυνση, ενάντια στην ΕΕ, στο ΝΑΤΟ, με πανελλαδικά ενιαία αιτήματα.

Β. ΜΕΣΑ ΣΕ ΔΥΣΚΟΛΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΖΟΜΑΣΤΕ ΓΙΑ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΑΠΟΤΟΜΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΚΑΜΠΕΣ ΤΗΣ ΤΑΞΙΚΗΣ ΠΑΛΗΣ

1. Η κομματική οικοδόμηση ως πολυπαραγοντικό ζήτημα

Το ζήτημα της κομματικής οικοδόμησης δεν το αντιμετωπίζουμε στενά, με βάση μόνο τα ποσοτικά στοιχεία της ανάπτυξης, αλλά ως ένα πολυπαραγο-

ντικό ζήτημα που έχει να κάνει με το επίπεδο της ιδεολογικοπολιτικής παρέμβασης και καθοδήγησης των Οργανώσεων, το επίπεδο της λειτουργίας τους, την παρέμβασή τους στο εργατικό - συνδικαλιστικό κίνημα, στο κίνημα των αυτοαπασχολούμενων αγροτών και ΕΒΕ, την πορεία ανάπτυξης της ΚΝΕ, την αλλαγή συσχετισμών στο κίνημα και στις υπόλοιπες πολιτικές μάχες, τη διάταξη των κομματικών δυνάμεων και στελεχών, την ποιότητα της καθοδηγητικής δουλειάς, την κοινωνική, ηλικιακή, φύλου, σύνθεση των στρατολογίων κ.ο.κ.

Χρειάζεται να αντιμετωπίζουμε συνδυασμένα, ενιαία, χωρίς αποσπασματικότητα τα ζητήματα αυτά, ώστε να διασφαλίζεται η ολόπλευρη ιδεολογική - πολιτική - οργανωτική ισχυροποίηση του ΚΚΕ, στις σύγχρονες συνθήκες. Συγκεντρώνοντας την προσοχή μας και διαμορφώνοντας ενιαία αντίληψη για την αντιμετώπιση και νέων προβλημάτων που προκύπτουν, στην προσπάθεια να ισχυροποιείται το Κόμμα ως καθοδηγητής του επαναστατικού εργατικού κινήματος, της κοινωνικής συμμαχίας, στην πάλη για τον σοσιαλισμό - κομμουνισμό.

Στην εισήγηση του 21ου Συνεδρίου σημειώναμε ότι η κομματική οικοδόμηση αποδείχτηκε πολύ δύσκολο καθήκον μέσα στις συγκεκριμένες συνθήκες πίεσης, αυταπατών που καλλιεργήθηκαν πλατιά σε λαϊκές δυνάμεις, σε συνδυασμό με την πτωπάθεια και τους περιορισμούς λόγω της πανδημίας. Σχεδόν τέσσερα χρόνια μετά, οι απαιτήσεις για να υλοποιείται το καθήκον της κομματικής οικοδόμησης έχουν μεγαλώσει κι άλλο, ενώ στις δυσκολίες έχουν προστεθεί νέα στοιχεία.

2. Να δέσουμε καλύτερα, ως ενιαίο καθήκον, τους στόχους της οργανωτικής ισχυροποίησης με τους στόχους της ιδεολογικής ισχυροποίησης του Κόμματος

Ως αναγκαιότητα παραμένει να γίνουμε καθοδηγητικά πιο ικανοί να συνδέσουμε την πλούσια ιδεολογική, πολιτική, πολιτιστική παρέμβασή μας και στα κινήματα με το καθήκον της κομματικής και ΚΝίτικης οικοδόμησης.

Παραμένει ως πρόβλημα το γεγονός ότι οι στόχοι οργανωτικής ισχυροποίησης σε μεγάλο βαθμό είναι αποσπασμένοι από την ιδεολογικοπολιτική ισχυροποίηση, αποτελούν ακόμα ένα «παράλληλο καθήκον». Αυτό εκφράζεται στον πολιτικό σχεδιασμό των Οργανώσεων, όπου δεν είναι λίγες οι φορές που χάνονται οι ιεραρχήσεις και οι προτεραιότητες κάτω από την πίεση του όγκου της πρακτικής δουλειάς. Η επισήμανση αυτή αφορά και τις μορφές παρέμβασης αλλά και στην επεξεργασία του περιεχομένου, τη θεματολογία και άλλα σχετικά ζητήματα ώστε να είναι εύστοχες. Αυτό εκφράζεται, επίσης, στη λίγο ως πολύ τυπική δουλειά με το Πρόγραμμα και το Καταστατικό του Κόμματος. Εκφράζεται στο γεγονός ότι στην πράξη από αρκετές ΚΟΒ δύσκολα έρχεται εικόνα από την ιδεολογικοπολιτική διαπάλη στον χώρο ευθύνης τους με βάση το Πρόγραμμα του Κόμματος (περιεχόμενο σοσιαλισμού, δρόμος κατάκτησης).

Είναι βασικό το έδαφος της πάλης, των αγώνων, όμως η ανάπτυξη και ωρίμανση της πολιτικής συνείδησης δεν προωθείται μόνο σε αυτό το έδαφος, χωρίς την απαραίτητη σύνδεση και συνδρομή της ιδεολογικής διαπάλης, της

ανάπτυξης του ιδεολογικοπολιτικού επιπέδου του Κόμματος κ.λπ. Παίρνουμε υπόψη ότι η αστική τάξη, με τη μακρόχρονη ελληνική και διεθνή εμπειρία της, με τον ρόλο της επιστήμης και της τεχνολογίας στην υπηρεσία της, μέσα στην παραγωγική διαδικασία, με την έκταση και το βάθος της επεξεργασμένης προπαγάνδας της, ασκεί πολύμορφο αρνητικό ρόλο, οδηγεί σε συνεχή συντηρητικοποίηση της κοινωνικής και πολιτικής συνείδησης συνολικά.

Παραμένουν αντιλήψεις ότι αυτή η απαιτητική δουλειά αφορά στην ουσία μόνο έναν περιορισμένο κύκλο υποψήφιων για στρατολογία και σταθερών οπαδών ή ότι μπορούμε να την αφήσουμε για αργότερα, γιατί μπορεί να αποδυναμώσει τη διεύρυνση των δεσμών μας, με αποτέλεσμα ένα σημαντικό μέρος της κομματικής επιρροής να παραμένει στην πράξη μόνο ως συνδικαλιστική επιρροή. Αυτό εκφράζεται στην πράξη, ως έναν μεγάλο βαθμό, εξαιτίας της ισχυρής πίεσης που ασκείται στο στελεχικό και κομματικό δυναμικό, συνολικά στις γραμμές μας, από την επικρατούσα σήμερα αντίληψη στην κοινωνία, μέσα στην εργατική τάξη, στα λαϊκά στρώματα, στη νεολαία, ότι «αυτά που λέτε δεν είναι εφικτά», «δοκιμάστηκαν και απέτυχαν», ή «ο κόσμος δεν καταλαβαίνει», «αυτός ο κόσμος δεν θα αλλάξει ποτέ» και άλλα. Απόψεις που έρχονται και ως αποτέλεσμα της αντεπανάστασης, του ιστορικού πισωγυρίσματος που συντελέστηκε πριν από 35 χρόνια, αλλά και του συνολικά αρνητικού συσχετισμού διεθνώς, ζητήματα που δυστυχώς οδηγούν σε υποχώρηση μέλη του Κόμματος και της ΚΝΕ, ουσιαστικά σε παραίτηση από την προσπάθεια με επιμονή και υπομονή να διαδίδουν τη στρατηγική πολιτική μας πρόταση για τον σοσιαλισμό - κομμουνισμό και τον τρόπο που θα φτάσουμε εκεί με βάση τη θεωρία μας, αλλά και την πλούσια ιστορική πείρα του ελληνικού και διεθνούς κομμουνιστικού και εργατικού κινήματος. Αυτές οι επισημάνσεις και εκτιμήσεις έχουν στόχο την εμπέδωση της αναγκαιότητας για ένταση της ιδεολογικής καθοδηγητικής δουλειάς και λειτουργίας των Οργάνων και των ΚΟΒ.

Παρότι στις Κομματικές Οργανώσεις υπάρχει ιδεολογική - πολιτική συμφωνία με τη στρατηγική μας, αυτή, όμως, πρέπει να εκφραστεί πιο συγκεκριμένα:

- Με τη συνεχή επεξεργασία του περιεχομένου, την ουσιαστική σύνδεση της ιδεολογικής, μορφωτικής δουλειάς με το περιεχόμενο της καθημερινής δράσης όλων των Οργανώσεων του Κόμματος και της ΚΝΕ, με σκοπό και σταθερό στόχο να διευρύνεται και να δυναμώνει το επαναστατικό ρεύμα μέσα στις γραμμές της εργατικής τάξης και της νεολαίας.

- Με την καθημερινή καθοδηγητική δουλειά των Οργάνων, των Γραφείων Περιοχής, των Τομεακών Επιτροπών και των Γραφείων των ΚΟΒ, των Κομματικών Ομάδων, καθώς και των Τμημάτων της ΚΕ, των Βοηθητικών Επιτροπών των Κομματικών Οργανώσεων Περιοχής, να αντιμετωπιστούν διάφορες λαθεμένες αντιλήψεις, σχετικά με τη σωστή, κατά τα άλλα, ανάγκη πλατιάς προβολής της στρατηγικής μας διεξόδου όσο γίνεται πιο εκλαϊκευτικά, που δεν θα εκχυδαίζει όμως το επιστημονικό περιεχόμενό της ή δεν θα συσκοτίζει την ουσία της.

- Με την ένταξη του συνόλου των πλευρών της κομμουνιστικής μορφωτικής δουλειάς, όπως η αξιοποίηση και διάδοση του «Ριζοσπάστη», του «Οδηγητή», της ΚΟΜΕΠ, των εκδόσεων του Κόμματος, των συστημάτων εσωκομματικής μόρφωσης κ.λπ., στο ενιαίο, μόνιμο πρόγραμμα της καθημερινής δράσης των Οργανώσεων.

- Με την ουσιαστική καθοδηγητική βοήθεια προς την ΚΝΕ, σε μια περίοδο που έχουν αυξηθεί οι απαιτήσεις, ιδιαίτερα σε σχέση με τη δουλειά της αφομοίωσης των νέων μελών, που περιλαμβάνει και την κατανόηση των κριτηρίων στρατολογίας. Έκφραση προβλημάτων στην καθοδήγηση της ΚΝΕ είναι η αναλογία στρατολογιών και διαγραφών, πιθανά προβλήματα εξαρτήσεων που αντιμετωπίζουν κάποια μέλη της ΚΝΕ, που μπορεί να προϋπήρχαν της πρότασης στρατολογίας τους, ή η επικρατούσα «απογοήτευση λόγω αρνητικού συσχετισμού», ή η περιορισμένη συνδικαλιστική παρέμβαση μελών της ΚΝΕ στο πλαίσιο του Συλλόγου, κυρίως στους χώρους των ΑΕΙ.

Μια από τις βασικές αιτίες για τις αδυναμίες και καθυστερήσεις στα παραπάνω πρέπει να την αναζητήσουμε στο γεγονός ότι ο μεγαλύτερος όγκος της δουλειάς είναι οργανωμένος «από τα πάνω». Από αυτήν την άποψη είναι ευθύνη της ΚΕ, των Τμημάτων της, των Γραφείων Περιοχής να δώσουμε μεγαλύτερο βάρος στην ενίσχυση της δουλειάς, του σχεδιασμού, των δράσεων «από τα κάτω», από την ίδια την ΚΟΒ, βοηθώντας αποφασιστικά σε αυτή την κατεύθυνση, έτσι ώστε να συνειδητοποιούν όλα τα μέλη καλύτερα τις χρεώσεις τους, το «άνοιγμα» στον περίγυρό τους, την υποχρέωση να έχει αυτή η δράση αποτελέσματα στη στρατολογία νέων μελών και στην οικοδόμηση Οργανώσεων. Εδώ εκφράζονται αρκετές δυσκολίες, αντικειμενικά, αλλά κυρίως ζητήματα μη κατανόησης, αφομοίωσης, ακόμα και συγχύσεων που πρέπει να αντιμετωπίσουμε. Επισημαίνοντας αυτά δεν εννοούμε η ΚΕ, τα υπόλοιπα καθοδηγητικά όργανα να υποκαθιστούν τη δουλειά των παρακάτω οργάνων και των ΚΟΒ, οργανώνοντας τα ίδια τη δουλειά ή παρεμβαίνοντας διοικητικά, αλλά να συμβάλλουν στην ουσιαστική βοήθεια, ιδεολογική, πολιτική, οργανωτική, σκύβοντας συντροφικά σε όλα τα προβλήματα που απασχολούν τις Οργανώσεις μας, τα στελέχη και μέλη του Κόμματος, που δίνουν καθημερινά μια πολύ δύσκολη μάχη σε πολλούς τομείς της ζωής και δράσης τους.

Η ιδεολογική δουλειά με το Πρόγραμμα και το Καταστατικό για τη στρατολογία στο Κόμμα δεν είναι τυπική διαδικασία. Αυτά τα κείμενα είναι η βάση, που απαντούν αν και πώς αλλάζει ο κόσμος, γιατί η εργατική τάξη είναι η μόνη επαναστατική δύναμη, τι κόμμα είναι το ΚΚΕ, γιατί έχει τις συγκεκριμένες αρχές συγκρότησης και λειτουργίας. Από αυτήν τη σκοπιά, η ουσιαστική συζήτηση με τα υποψήφια κομματικά μέλη δεν μπορεί να είναι ένας τυπικός έλεγχος, εάν τα διάβασαν και εάν συμφωνούν με αυτά. Είναι αντικείμενο συστηματικής συζήτησης και ουσιαστικής κατανόησης, ατομικής προετοιμασίας αλλά και οργανωμένης συμμετοχής σε δραστηριότητες που ενισχύουν τις προϋποθέσεις να οργανωθούν σωστά και να αφομοιωθούν πιο εύκολα στην κομματική ζωή και δράση.

Είναι απαραίτητο να γίνει αντικείμενο προβληματισμού στις ΚΟΒ το ζήτημα για το σε πόσο κόσμο διακινούμε το Πρόγραμμα του Κόμματος, ανοίγουμε

συζήτηση μαζί του, αυτοτελώς για αυτό, ιδιαίτερα στα τρία βασικά στοιχεία του, όπως είναι η επανάσταση, η συγκέντρωση δυνάμεων για αυτήν, ο σοσιαλισμός και η οικοδόμησή του. Αυτήν τη συζήτηση δεν μπορεί να τη λύσει η επεξεργασία, που κάνει ένα Όργανο με βάση φυσικά τη στρατηγική μας, για ένα ειδικό θέμα, η οποία είναι οπωσδήποτε και αναγκαία και απαραίτητη, όπως π.χ. για την αντιπλημμυρική προστασία, την Ενέργεια, τις υποδομές. Όλα αυτά είναι πολύ αναγκαία για τη στήριξη της προσπάθειας ώστε να επεξεργάζονται τους στόχους πάλης με βάση τη γενική στρατηγική μας θέση, να αναδεικνύεται η ανωτερότητα του σοσιαλιστικού τρόπου παραγωγής, για την επίλυση βασικών προβλημάτων. Εμείς ταυτόχρονα και παράλληλα, πρέπει να προβληματιστούμε περισσότερο, πώς θα φέρουμε και στο επίκεντρο της συζήτησης, στην καθημερινή μας δουλειά, για το τι κίνημα χρειάζεται, για να ανατραπεί η επιρροή της σοσιαλδημοκρατίας και του αστικού εκσυγχρονισμού, να κυριαρχήσει η ταξική ιδεολογική - πολιτική χειραφέτηση απέναντι στους μηχανισμούς της καπιταλιστικής εξουσίας, να συνειδητοποιηθούν η αναγκαιότητα και οι προϋποθέσεις της σοσιαλιστικής επανάστασης. Αυτό απαιτεί διαρκή και συστηματική προσπάθεια σε καθημερινή βάση με αφετηρία τα κρίσιμα ζητήματα της ταξικής πάλης και της πείρας της. Να μας απασχολήσει, δηλαδή, πώς οι ΚΟΒ θα συζητάνε συχνά, τουλάχιστον με έναν περίγυρο, την πείρα ενός αγώνα που έγινε, πόσο αναδεικνύουμε τα αντικειμενικά όρια στο πλαίσιο του καπιταλισμού, το πώς δεν αντιμετωπίζουμε στενά με όρους προπαγάνδας αλλά ανοίγουμε την ίδια ώρα ζητήματα για το τι σημαίνει να νικάει πραγματικά η εργατική τάξη σε έναν αγώνα, ποιες προϋποθέσεις υπάρχουν γι' αυτό σήμερα κ.λπ., σε τελευταία ανάλυση να κάνουμε περισσότερη δουλειά με την ουσία του Προγράμματος του Κόμματος.

Γ. ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ ΓΕΝΝΑΙΑ ΒΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΚΟΜΜΑΤΙΚΗ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ, ΣΤΗ ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΙΑ, ΣΤΗΝ ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΩΝ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ

1. Η σημερινή οργανωτική κατάσταση και σύνθεση του Κόμματος

Η κομματική δύναμη πανελλαδικά ανάμεσα στο 21ο και 22ο Συνέδριο καταγράφει νέα μικρή αλλά διακριτή άνοδο. Υπάρχει ουσιαστική βελτίωση στη συνολική εργατική σύνθεση του Κόμματος και πιάστηκε ο στόχος του 21ου Συνεδρίου, οι μισθωτοί εργαζόμενοι να είναι απόλυτη πλειοψηφία στην κοινωνική σύνθεση του Κόμματος. Σήμερα μισθωτοί - εργατοϋπάλληλοι είναι το 50,80% των μελών του Κόμματος, σε σχέση με 46,64% που ήταν στο 21ο Συνέδριο.

Το θετικό αυτό αποτέλεσμα δεν μας εφησυχάζει. Ιδιαίτερη σημασία έχει πλέον η βελτίωση της σύνθεσης και μέσα σε αυτό το 50,8% της εργατικής τάξης, ρίχνοντας βάρος ιδιαίτερα στο βιομηχανικό προλεταριάτο και στις καινοτόμες επιχειρήσεις νέων τεχνολογιών.

Η πρόοδος που υπάρχει στη συγκέντρωση κομματικών δυνάμεων σε ορισμένους κλάδους και κρίσιμους χώρους δουλειάς είναι αποτέλεσμα συνδυ-

ασμένης κομματικής και μαζικής παρέμβασης, κυρίως σε ορισμένους κλάδους της μεταποίησης, σε νοσοκομεία, αεροδρόμια, νέες τεχνολογίες κ.α. Όμως, η πρόοδος που έχουμε πετύχει είναι αναντίστοιχη με τις ανάγκες να οικοδομηθεί το Κόμμα και να αποκτήσει γερές και μαζικές Οργανώσεις σε κρίσιμους χώρους και κλάδους μεγάλης σημασίας. Εξακολουθούμε να είμαστε λίγοι στους κλάδους των Μεταφορών, της Ενέργειας. Παραμένουμε έξω από μεγάλα εργοστάσια και ομίλους στο Μέταλλο, στα Τρόφιμα, καθώς και στα μεγάλα ξενοδοχεία και τις μεγάλες αλυσίδες σούπερ μάρκετ.

Είναι θετικό ότι η ηλικιακή σύνθεση του Κόμματος βελτιώθηκε. Η μισή και πλέον κομματική δύναμη βρίσκεται στις παραγωγικές ηλικίες έως 50 χρόνων, ενώ περίπου τα 2/3 των κομματικών μελών έχουν στρατολογηθεί μετά το 1991.

Επίσης, αυξήθηκε το ποσοστό των οργανωμένων γυναικών στο Κόμμα. Η βελτίωση αυτή είναι αποτέλεσμα νέων στρατολογιών και κοριτσιών από την ΚΝΕ αλλά και από το γυναικείο ριζοσπαστικό κίνημα που γίνονται κομματικά μέλη. Όμως, το γενικό ποσοστό είναι πίσω από το ποσοστό συμμετοχής γυναικών στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό, ειδικότερα στους μισθωτούς. Επίσης, κρύβει τη μεγάλη ανομοιογένεια από περιοχή σε περιοχή. Επιβεβαιώνεται ότι χρειάζεται σταθερά στα καθοδηγητικά όργανα να υπάρχει εκτίμηση της παρέμβασης των αστικών θεσμών και ιδεολογικών μηχανισμών στις γυναίκες, ώστε να οργανώνεται η εύστοχη ιδεολογική - πολιτική αντιπαράθεση. Αφορά και στην εκτίμηση της παρέμβασης μονοπωλιακών ομίλων στις μισθωτές, η οποία έχει πυκνώσει με επίκεντρο την ανάγκη του κεφαλαίου να αυξηθεί η γυναικεία συμμετοχή στην απασχόληση.

Την περίοδο που εξετάζουμε δεν είχαμε πρόοδο στην οργάνωση αυτοαπασχολούμενων και βιοπαλαιστών αγροτών στο Κόμμα. Εδώ αντιμετωπίσαμε μεγαλύτερες δυσκολίες και εκφράστηκαν περισσότερες αδυναμίες να επεξεργαστούμε στόχους στρατολογίας και οικοδόμησης, μολοντί η δράση και η γενική πολιτική επιρροή του Κόμματος σε αυτά τα στρώματα έχουν βελτιωθεί. Απαιτείται καλύτερη επεξεργασία σχεδίου σε κάθε Κομματική Οργάνωση Περιοχής με ιεράρχηση, διάταξη και μέτρα.

Αυτή η «φωτογραφία» των κομματικών δυνάμεων εμπεριέχει ελπιδοφόρα στοιχεία, αλλά γεννά και νέες μεγάλες απαιτήσεις για την ενίσχυση και το ατσάλωμα των επαναστατικών - κομμουνιστικών χαρακτηριστικών στις γραμμές μας, για πιο θαρραλέους στόχους στην κομματική οικοδόμηση.

2. Να κάνουμε πιο γενναία βήματα στην κομματική οικοδόμηση

Με βάση την πείρα που έχουμε συγκεντρώσει, τη δράση του Κόμματος και το κύρος που έχει κατακτηθεί σε ένα πρωτοπόρο τμήμα της εργατικής τάξης, των λαϊκών στρωμάτων και της νεολαίας, το Κόμμα μπορεί και πρέπει να κάνει πιο γενναία βήματα στην κομματική του οικοδόμηση, με νέα πρωτοπόρα μέλη του Κόμματος και της ΚΝΕ, σε όλους τους μεγάλους χώρους δουλειάς του

ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, μέλη ενταγμένα στις ΚΟΒ και ΟΒ που θα γίνονται πραγματικοί καθοδηγητές, ηγέτες στον χώρο τους.

Μπορούμε να επεξεργαστούμε καλύτερα τους στόχους προσέγγισης, επαφής, στρατολογίας και οικοδόμησης, εντοπίζοντας και ξεπερνώντας εμπόδια και δυσκολίες, βγάζοντας συμπεράσματα, με βάση και την πείρα που αποκτήθηκε τα τελευταία χρόνια διείσδυσης σε νευραλγικούς και κρίσιμους τομείς για την οικοδόμηση του Κόμματος, με προσηλωμένη και πειθαρχημένη δουλειά στους στόχους που κάθε φορά θέτουμε.

Δεν πρέπει να υποτιμήσουμε ότι υπάρχει επίδραση της αστικής προπαγάνδας σε τμήμα του περίγυρού μας, ιδιαίτερα νεότερων σε ηλικία που αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την οργάνωσή τους στο Κόμμα. Το βασικό είναι ότι πρέπει να πείθονται με βάση την ιδεολογία μας για να οργανωθούν στο Κόμμα. Οι προϋποθέσεις, για να ξεπερνιούνται δυσκολίες υποκειμενικού χαρακτήρα στην κομματική οικοδόμηση, αφορούν στην αναγκαία επεξεργασία του σχεδίου μαζικής ιδεολογικής και πολιτικής δράσης που βασίζεται στη μελέτη των εξελίξεων και στην καλή παρακολούθηση των τάσεων στους κλάδους, στις μεγάλες επιχειρήσεις, σε όλες τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης, η επεξεργασία της διαπάλης με την εργοδοσία, τις άλλες πολιτικές και συνδικαλιστικές δυνάμεις, την κυβέρνηση, την ΕΕ, όλους τους μηχανισμούς (ιδεολογικούς, πολιτιστικούς, κατασταλτικούς), που επιδρούν στη χειραγώγηση της ταξικής συνείδησης, ώστε να γινόμαστε πιο ικανοί στην εξειδίκευση στον κλάδο, στον χώρο δουλειάς, κυρίως στο πώς βλέπουμε τον συγκεκριμένο κλάδο στην πολιτική μας πρόταση για την εργατική εξουσία. Μεγάλη σημασία επίσης έχει η δουλειά του Κόμματος στα ΑΕΙ και τις Σχολές Κατάρτισης για τη διαμόρφωση κομματικής υποδομής εκεί όπου εκπαιδεύεται το νέο δυναμικό, που θα μπει στην παραγωγική διαδικασία.

Με βάση τα παραπάνω χρειάζεται να συγκεντρωθεί η προσοχή μας, σε όλη την κλίμακα του Κόμματος, από πάνω προς τα κάτω, στα εξής:

- Στη σταθερή καλλιέργεια με όρους ζύμωσης και πάλης, μέσα στους εργάτες και τις εργάτριες, του «τάξη απέναντι σε τάξη», που απεγκλωβίζει τη σκέψη πρωτοπόρων εργατών και εργατριών από τη στενή πείρα του χώρου δουλειάς τους, τον ατομικό εργοδότη, συμβάλλει να κατανοείται η αναγκαιότητα της πάλης για την ανατροπή του καπιταλισμού. Οπωσδήποτε αυτό σημαίνει καλή γνώση της θεωρίας μας και στοχοπροσηλωμένη ιδεολογική δουλειά, γιατί τα παραπάνω δεν συνειδητοποιούνται από την πείρα μόνο των ταξικών αγώνων, χωρίς να σημαίνει ότι δεν συνδέονται με τον προσανατολισμό τους, ο οποίος μόνο με την παρέμβαση των κομμουνιστών είναι δυνατόν να δυναμώσει σε αντικαπιταλιστική - αντιμονοπωλιακή κατεύθυνση.

- Στην επικαιροποίηση θέσεων και εξελίξεων για την πορεία του κλάδου, τη σύνθεση των εργαζομένων, τις εργασιακές σχέσεις, την τακτική της εργοδοσίας, την παρέμβασή της για την ενσωμάτωση των εργαζομένων, την καλλιέργεια της συναίνεσης ή την ανοιχτή τρομοκρατική παρέμβαση κ.ά.

- Στη συνεχή και με κάθε αφορμή αποκάλυψη του χαρακτήρα του αστικού κράτους, των λειτουργιών του, των θεσμών του και των χαρακτηριστικών

της νέας κρατικής υπαλληλίας που διαμορφώνεται σε συνθήκες βαθιών αναδιαρθρώσεων (αξιολόγηση, άρση μονιμότητας κ.λπ.).

- Στην αξιοποίηση της πρωτοπόρας πολιτιστικής δημιουργίας, που πρέπει να είναι οργανικό στοιχείο της δράσης των Τομεακών Οργανώσεων και ΚΟΒ.

- Στην ένταξη στις καθημερινές διεκδικήσεις ζητημάτων ποιότητας ζωής της εργατικής τάξης, των λαϊκών στρωμάτων (Υγεία, Εκπαίδευση, λαϊκή στέγη, διατροφή, περιβάλλον, ποσότητα και περιεχόμενο ελεύθερου χρόνου).

- Στην οργάνωση της ιδεολογικής - πολιτικής αντεπίθεσης για την υπέρβαση της αντικειμενικής πραγματικότητας, της ουσίας του ανθρώπου, του κοινωνικού χαρακτήρα της μητρότητας, του ρόλου των γονιών κ.λπ., ζητήματα που άνοιξαν με ιδιαίτερη σφοδρότητα με αφορμή τα ζητήματα φύλου.

Αυτά παραμένουν ως στοιχείο της διαπάλης ανεξάρτητα αν βρίσκονται στην επικαιρότητα, αφού η αμφισβήτηση διαπερνά το σύνολο των κοινωνικών δραστηριοτήτων, όλο το εποικοδόμημα.

Ως ιδιαίτερο πεδίο στη διαμόρφωση κομμουνιστικής συνείδησης αναδείχθηκε η διαπάλη με παλιές αλλά και νέες αστικές και ομπορτουριστικές αντιλήψεις γύρω από την ταξικότητα της γυναικείας ανισοτιμίας και τις θεωρίες «απροσδιοριστίας, ρευστότητας του φύλου», τα σύγχρονα ρεύματα του υποκειμενικού ιδεαλισμού. Μια ορισμένη προσπάθεια, ώστε να διαπερνά τη δουλειά των καθοδηγητικών οργάνων έγινε την περίοδο συζήτησης της Απόφασης της ΚΕ για τον νόμο περί «ισότητας στον γάμο και στην από κοινού γονική μέριμνα από ομόφυλα ζευγάρια». Η συλλογική συζήτηση ανέδειξε την καθυστέρηση κυρίως στις Μαθητικές - Φοιτητικές ΟΒ όξυνσης του ιδεολογικού μας μετώπου απέναντι στον «δικαιωματισμό», ως διεκδίκηση που καταργεί τα όρια μεταξύ τάξεων, φύλου, σεξουαλικής έκφρασης κ.λπ. Χρειαζόταν πιο έγκαιρα να αναπτυχθεί η πολεμική στη λεγόμενη συμπεριληπτικότητα, δηλαδή στην ισοπεδωτική αντίληψη που ουσιαστικά αρνείται όχι μόνο την εκμετάλλευση της εργατικής τάξης, αλλά και τις εξειδικευμένες ανάγκες ανάλογα με την ηλικία, το φύλο, το είδος της εργασίας, την αναπηρία κ.ά. Τα παραπάνω είχαν αντανάκλαση στην αδυναμία πιο ενιαίας συνειδητοποίησης της διείσδυσης των «θεωριών απροσδιοριστίας φύλου» όχι μόνο στα ελληνικά πανεπιστήμια, αλλά και στις άλλες βαθμίδες της Εκπαίδευσης. Την ίδια στιγμή, η σχετική συζήτηση σε καθοδηγητικά όργανα και ΚΟΒ ευαισθητοποίησε εν μέρει γονείς και εκπαιδευτικούς, κομματικά μέλη και οπαδούς, έστω και καθυστερημένα.

Η θετική προβολή της αγωνιστικής στάσης ζωής, η καλλιέργεια του ενδιαφέροντος για όλες τις Τέχνες, τον Πολιτισμό, τη γνώση, το διάβασμα αποτελούν οργανικά στοιχεία σταθερής παρέμβασης και πεδίο δράσης των Κομματικών Οργανώσεων και όχι επετειακές, αποσπασματικές πρωτοβουλίες. Είναι στοιχεία που αναδείχνουν την αξία της οργάνωσης στις γραμμές του ΚΚΕ και της ΚΝΕ, την ιδεολογική, πολιτική και ηθική υπεροχή του ΚΚΕ. Οι θετικές πρωτοβουλίες, που έχουν αναπτυχθεί αυτά τα χρόνια, μας υποχρεώνουν να συνειδητοποιήσουμε ότι αυτά που κάνουμε είναι ακόμα πολύ λίγα μπροστά στον πλούτο που έχουμε να αξιοποιήσουμε και τη «φτώχεια» που χαρακτηρίζει ακόμα πολλές Οργανώσεις σε αυτόν τον τομέα.

Επίσης, σημαντικό στοιχείο θετικής επίδρασης και κινήτρου για ένταξη στο κομμουνιστικό κίνημα, είναι η στάση των κομμουνιστών κατά την εργασιακή διαδικασία, το ενδιαφέρον για την εκπαίδευσή τους σε νέους τομείς της παραγωγής, η εργατικότητα, η επιδίωξή τους για δουλειά σε μεγάλους - στρατηγικής σημασίας εργασιακούς χώρους, η συναδελφική αλληλεγγύη, η στάση του κομμουνιστή εκπαιδευτικού, γιατρού, συνολικότερα των νέων επιστημόνων, απέναντι στα ζητήματα που αφορούν το περιεχόμενο της δουλειάς τους, αλλά και της επαγγελματικής επιστημονικής εξέλιξης, από τη σκοπιά όχι του ατομικού οφέλους και της καριέρας αλλά της συνολικής υπηρετήσης των εργαζομένων, του λαού, του λαϊκού κινήματος. Συνολικότερα, τα ζητήματα της κομμουνιστικής ηθικής, που διακρίνουν το μέλος του ΚΚΕ, όχι μόνο από τα «μέλη» άλλων κομμάτων, αλλά που στη στάση τους, ο περίγυρός τους, βλέπει εικόνες από το μέλλον, τη νέα σοσιαλιστική - κομμουνιστική κοινωνία, τον κομμουνιστή άνθρωπο.

Οπωσδήποτε, το θέμα της κομμουνιστικής διαπαιδαγώγησης απαιτεί σύνθετη καθοδηγητική δουλειά, που συμπεριλαμβάνει τη συστηματική ιδεολογική - μορφωτική δουλειά και τη διαπαιδαγώγηση στη βάση της καλής γνώσης της ηρωικής Ιστορίας του Κόμματος, έως την καθημερινή προσπάθεια για να δυναμώνουν η μαχητικότητα, η αταλάντευτη στάση και να διαμορφώνεται πείρα από τη σύγκρουση με τον αντίπαλο. Γι' αυτό απαιτεί διαρκές μέτωπο σε στοιχεία χαλαρότητας και φιλελευθερισμού. Απαιτεί τήρηση των αρχών και κανόνων λειτουργίας του Κόμματος, καλλιέργεια της επαναστατικής ετοιμότητας και επαγρύπνησης, της αδιάλλακτης στάσης απέναντι στους μηχανισμούς της εργοδοσίας και του κράτους. Απαιτεί συνεχές μέτωπο ενάντια στον ατομισμό που καλλιεργούν, εκτός των άλλων, και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, που εξελίσσονται σήμερα σε βασικό εργαλείο αστικής επίδρασης και χειραγώγησης των εργαζομένων, κυρίως των νέων ηλικιών.

Έχει πολύ μεγάλη σημασία να συνειδητοποιείται ότι σήμερα υπάρχει μεγάλη διάσταση - αντίθεση ανάμεσα στις εξελισσόμενες σύγχρονες ανάγκες και την πραγματικότητα που βιώνουν η εργατική τάξη και οι κοινωνικοί της σύμμαχοι. Είναι, ταυτόχρονα, και παράγοντας αφύπνισης και ωρίμανσης αλλά και παράγοντας ενσωμάτωσης, κούρασης, απογοήτευσης. Είναι καθήκον μας να συμβάλουμε ώστε να αναδειχτεί και σε στοιχείο διαπαιδαγώγησης, αντιπαλεύοντας τα στρεβλά κριτήρια που καλλιεργούνται μέσα στον λαό, για το τι σημαίνει πραγματική σύγχρονη ανάγκη, κόντρα σε διάφορα καταναλωτικά κριτήρια, χωρίς υπερβολές, αλλά με μοναδικό γνώμονα το πώς κατανοούνται αυτά από τους κομμουνιστές και τις κομμουνίστριες, πώς επηρεάζουν την ατομική δράση στο πλαίσιο της συλλογικότητας.

Μαζί με όλα τα παραπάνω, είναι απαραίτητο να διατηρείται σε υψηλή ετοιμότητα ο σχεδιασμός του Κόμματος για την οργάνωση της αλληλεγγύης στις γραμμές της εργατικής τάξης και ευρύτερα, απέναντι στη μεγαλοεργοδοσία και στο αστικό κράτος.

Οφείλουμε να επισημάνουμε ότι η σημαντική επιτυχία όλου του Κόμματος να καταφέρνει σε αντεπαναστατικές συνθήκες να ανανεώνει τις γραμμές του με νέα μέλη, με την καθοριστική συμβολή της ΚΝΕ που ήταν, είναι και θα είναι

φυτώριο νέων κομμουνιστών και ως αποτέλεσμα νέων στρατολογιών, συνυπάρχει με ένα τμήμα κομματικών μελών που δεν ανταποκρίνεται, δυσκολεύει τη λειτουργία και την ποιότητα της δουλειάς των ΚΟΒ, επιδρά αρνητικά στα κομμουνιστικά χαρακτηριστικά, ενισχύει την αναποτελεσματικότητα και ρίχνει τη μαχητικότητα.

Το κομμουνιστικό ατσάλωμα των στελεχών και των μελών του Κόμματος αποτελεί ένα διαρκές καθήκον που απαιτεί φροντίδα, να τηρούνται οι κανόνες της επαναστατικής λειτουργίας και δράσης, να αναπτύσσεται και να εξελίσσεται η σύγχρονη κομμουνιστική προσωπικότητα με υψηλό μορφωτικό ιδεολογικό επίπεδο, σταθερότητα στις αρχές και αδιαλλαξία στην υπεράσπισή τους.

Όλα τα παραπάνω μπορούν να αποτελέσουν παράγοντες οργάνωσης περισσότερων εργατών και εργατριών στο Κόμμα.

Δ. Η ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ, ΤΗΣ ΚΑΘΟΔΗΓΗΤΙΚΗΣ ΔΟΥΛΕΙΑΣ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ, ΤΩΝ ΚΟΜΜΑΤΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΣΤΟ ΚΙΝΗΜΑ, ΤΩΝ ΚΟΒ, Η ΔΙΑΤΑΞΗ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΚΑΙ ΣΤΕΛΕΧΩΝ

1. Πιο αποφασιστικά βήματα να κάνουμε στη λειτουργία των Κομματικών Οργανώσεων Βάσης (ΚΟΒ)

Τα βήματα προόδου που σημειώνει το Κόμμα από το 21ο Συνέδριο μέχρι σήμερα δεν θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν χωρίς πρόοδο στη λειτουργία και δράση των Κομματικών Οργανώσεων. Οι απαιτήσεις όμως στις σημερινές συνθήκες για ένα κόμμα συνειδητών επαναστατών, όπως είναι το ΚΚΕ, είναι μεγάλες, όπως είναι και οι ευθύνες για κάθε ΚΟΒ του ΚΚΕ να κατακτιέται και να εδραιώνεται στην πράξη και μέσα από την κομματική λειτουργία ο πρωτοπόρος, επαναστατικός χαρακτήρας του Κόμματος.

Εστιάζουμε στο ζήτημα της λειτουργίας των ΚΟΒ, γιατί σε αυτό το επίπεδο εκφράζονται όλες οι καθοδηγητικές αδυναμίες, με το βλέμμα στραμμένο στις απαιτήσεις της ταξικής πάλης σύμφωνα και με τις εξελίξεις.

Το βασικό κριτήριο για τη βελτίωση της λειτουργίας της ΚΟΒ είναι το ανέβασμα της ικανότητας συλλογικά της ΚΟΒ και ατομικά όλων των μελών του Κόμματος να οργανώνουν και να υλοποιούν μαζική ιδεολογική και πολιτική παρέμβαση στον χώρο ευθύνης τους με βάση το Πρόγραμμα του Κόμματος, βασικές θέσεις και συμπεράσματα, τα κριτήρια και τις ιεραρχήσεις που προκύπτουν από αυτό. Δηλαδή, πώς συμβάλλει η λειτουργία της κάθε ΚΟΒ, ώστε στην πράξη τα κομματικά μέλη να δρουν ως πρωτοπόροι επαναστάτες μέσα στον χώρο ευθύνης τους, να προωθούν τη στρατηγική του Κόμματος, να οργανώνουν την πάλη, να διαφωτίζουν, να οικοδομούν, να επαγρυπνούν. Αυτό αφορά και το ζήτημα που έχουμε θέσει με διάφορους τρόπους, η ΚΟΒ και το κομματικό μέλος να είναι το «Κόμμα στον χώρο ευθύνης τους».

Παρά τα θετικά παραδείγματα που υπάρχουν, μπορούμε να πούμε ότι το κρίσιμο αυτό καθήκον δεν έχει προωθηθεί αποφασιστικά, ενιαία και ολοκληρωμένα. Σε αυτήν την κατεύθυνση χρειάζεται να επισημάνουμε ορισμένα βασικά ζητήματα που κυρίως πρέπει να αντιμετωπιστούν. Όπως:

- Την άνοδο της αξιοποίησης και διακίνησης του «Ριζοσπάστη» στο πλαίσιο της ΚΟΒ, ως βασικό στοιχείο του ιδεολογικοπολιτικού εξοπλισμού των κομματικών δυνάμεων. Το ξεπέρασμα της σημερινής κατάστασης, τη φροντίδα και τα μέτρα, ώστε όλα τα κομματικά μέλη να αγοράζουν καθημερινά την εφημερίδα. Με κέντρο την εφημερίδα να οργανώνουν την ιδεολογική - πολιτική και μαζική τους παρέμβαση.

- Να ξεπεράσουμε τη δυσκολία που έχει η ΚΟΒ να διαμορφώνει το δικό της σχέδιο μαζικής και ιδεολογικοπολιτικής δράσης με βάση τον χώρο ευθύνης της και να μη δραστηριοποιείται μόνο με βάση κεντρικές δράσεις που θέτουν τα παραπάνω όργανα. Η εξειδίκευση, προσαρμογή και ιεράρχηση καθηκόντων αφορά την ανάγκη να συνδέεται σωστά το ενιαίο καθήκον του Κόμματος με τη δράση της κάθε ΚΟΒ. Το πρόγραμμα της κάθε ΚΟΒ πρέπει να ανταποκρίνεται στο ενιαίο γενικό καθήκον αλλά και στο ειδικό, τοπικό ή κλαδικό. Η προσαρμογή και εξειδίκευση έχει απαιτήσεις γιατί έρχεται αντιμέτωπη με τα «στενά», περιορισμένα όρια ενός συγκεκριμένου χώρου (π.χ. εργοστάσιο, υπηρεσία, συνοικία, χωριό κ.λπ.).

- Να αντιμετωπιστεί η εντοπισμένη δυσκολία των κομματικών μελών αλλά και των στελεχών σε επίπεδο ΚΟΒ (Γραμματείς, μέλη Γραφείων ΚΟΒ) να οργανώνουν την πολιτική συζήτηση, να πρωτοστατούν στη σύσκεψη, να γίνονται δηλαδή προπαγανδιστές, διαφωτιστές και οργανωτές της πολιτικής παρέμβασης του Κόμματος χωρίς να περιμένουν «από τα πάνω», να αναπτύσσουν πρωτόβουλη δράση. Το πρόβλημα αυτό είναι ιδεολογικό - πολιτικό. Εκφράζει και έλλειψη πολιτικής αυτοπεποίθησης, που προέρχεται από τη μειωμένη αφομοίωση του Προγράμματός μας, από τη μη συστηματική, καθημερινή παρακολούθηση της πολιτικής μας, με συνέπεια να αδυνατίζει την ιδεολογική - πολιτική διαπάλη, να υπάρχει η λαθεμένη αντίληψη ότι η ιδεολογική - πολιτική διαπάλη γίνεται μόνο από τα πάνω.

- Το τελευταίο διάστημα έχει γίνει μια σημαντική προσπάθεια σε σχέση με το παρελθόν καταγραφής επαφών και γνωριμιών που έχουν οι ΚΟΒ στον χώρο ευθύνης τους. Οι καταγραφές αυτές όμως σε μεγάλο βαθμό συνεχίζουν να αντιμετωπίζονται μόνο ως «εκλογικές λίστες» ή ως «συνδικαλιστική επιρροή» ή ως κόσμος που καλούμε γενικά σε συγκεντρώσεις, εκδηλώσεις. Χρειάζεται να αναπτυχθεί εξειδικευμένη συστηματική ιδεολογικοπολιτική δουλειά με αυτές τις δυνάμεις, να δυναμώσει η προσπάθεια ένταξής τους στον σχεδιασμό δράσης στο εργατικό - λαϊκό κίνημα, ώστε να διαμορφώνονται δυνατότητες μιας πιο σταθερής συσπείρωσης με το ΚΚΕ και την πολιτική του γραμμή, το Πρόγραμμά του.

- Πολύ περισσότερο η θετική και αρνητική πείρα αναδεικνύει τις δυνατότητες αλλά και τις απαιτήσεις της δουλειάς με μια πιο στενή επιρροή με έναν κόσμο που μπορούμε πιο άμεσα και πιο σταθερά να δουλέψουμε μαζί του με

βάση το Πρόγραμμα, την ιδεολογία μας. Πρόκειται για δυναμικό που μπορεί να πολλαπλασιάσει τις δυνάμεις μας, να αξιοποιηθεί στην πολιτική και μαζική μας παρέμβαση, στη δράση μας στο εργατικό - λαϊκό κίνημα, να γεννήσει δυνατότητες για στρατολογία και οικοδόμηση.

Όλα αυτά είναι σημαντικά, ώστε η συμφωνία που υπάρχει να εκφράζεται ουσιαστικά και στην πράξη στη δράση των Κομματικών Οργανώσεων και των κομματικών μελών.

2. Η σταθερή και πλούσια εσωκομματική λειτουργία των ΚΟΒ κρίσιμος παράγοντας

Το προηγούμενο διάστημα πραγματοποιήθηκαν πολλοί κύκλοι Γενικών Συνελεύσεων (ΓΣ) των ΚΟΒ με αφορμή διάφορα θέματα, Αποφάσεις της ΚΕ, ιδεολογικά μαθήματα κ.λπ. Έχουν γίνει σημαντικά βήματα στο να σταθεροποιηθεί σε έναν μεγάλο αριθμό ΚΟΒ η καταστατική υποχρέωση για Συνέλευση της ΚΟΒ μέσα στο μήνα. Όλη αυτή η διαδικασία είναι μια σημαντική κατάκτηση και αποτελεί προϋπόθεση για τη σωστή λειτουργία.

Παρόλο που η εσωκομματική λειτουργία δεν είναι μόνο η Γενική Συνέλευση της ΚΟΒ, πρέπει να μεγαλώσει η φροντίδα για την ουσιαστική προετοιμασία και την πραγματοποίησή της. Να αντιμετωπιστούν φαινόμενα προχειρότητας, όπως η διαδικασία της Συνέλευσης να περιορίζεται στην ενημέρωση για τις εξελίξεις (η οποία θα πρέπει να λύνεται με το διάβασμα του «Ριζοσπάστη» καθημερινά) ή για τρέχοντα καθήκοντα, να μην υπάρχουν επεξεργασμένες εισηγήσεις ή να μεταφέρονται αυτούσιες οι εισηγήσεις των παραπάνω οργάνων χωρίς εξειδίκευση στο επίπεδο της ΚΟΒ κ.λπ.

Να μας απασχολήσει ακόμα το γεγονός ότι η συμμετοχή στις ΚΟΒ δεν είναι πάντα η επιδιωκόμενη. Δεν παίρνονται υπόψη τα άστατα ωράρια και οι βάρδιες, ώστε να μην απουσιάζουν μάχιμες παραγωγικές ηλικίες από τις Γενικές Συνελεύσεις ή με ευκολία και χωρίς ουσιαστικό λόγο να υπάρχουν απουσίες.

Η εσωκομματική λειτουργία πρέπει να στηρίζεται στην ανάπτυξη της ιδεολογικής και πολιτικής δουλειάς στο εσωτερικό του Κόμματος. Το ζήτημα αυτό, όπως έχουμε θέσει, δεν αφορά μόνο ή κυρίως το απαραίτητο πρόγραμμα των ιδεολογικών μαθημάτων των ΚΟΒ. Αφορά πρώτα απ' όλα το πώς αναπτύσσεται η ιδεολογικοπολιτική συζήτηση με επίκεντρο την καθημερινή δράση της ΚΟΒ, αφορά πώς μελετάει και επεξεργάζεται η ΚΟΒ τη διαπάλη στον χώρο ευθύνης, στους μαζικούς φορείς που «καθοδηγεί». Αφορά την ανάγκη να εμπλουτίζεται η ιδεολογικοπολιτική συζήτηση της ΚΟΒ με θέματα που σχετίζονται με την παρακολούθηση των εξελίξεων της επικαιρότητας μέσα από τον Κομματικό Τύπο. Αφορά την ανάγκη η ολοκλήρωση της συζήτησης στην ΚΟΒ να συνοδεύεται από συγκεκριμένα καθήκοντα με σαφήνεια για τα μέλη, με συγκεκριμένο καταμερισμό ευθύνης και αντίστοιχη καθοδηγητική φροντίδα για την υλοποίησή τους.

Ταυτόχρονα, στις Γενικές Συνελεύσεις δεν μπορούν να λυθούν τα πάντα. Χρειάζεται να δοθεί περισσότερος χρόνος και περιεχόμενο στις συνεργασίες,

σε συσκέψεις μελών να «λύνονται» ζητήματα, να εξασφαλίζεται ο σταθερός και διαρκής εξοπλισμός των δυνάμεών μας, να οργανώνεται πρακτικά η δράση της ΚΟΒ, να συγκεκριμενοποιούνται τα καθήκοντα με το ατομικό σχέδιο των κομματικών μελών.

Αποδεικνύεται ότι οι απαιτήσεις για συζήτηση, βοήθεια, στήριξη, πηγαίνοντας προς την ΚΟΒ μεγαλώνουν. Πρέπει, λοιπόν, να αντιμετωπιστεί η πρακτική που πολλές φορές οδηγεί ένα πιο πλούσιο περιεχόμενο που υπάρχει στα Όργανα, να στενεύει πηγαίνοντας προς τις ΚΟΒ, να αφυδατώνεται. Χωρίς βεβαίως αυτό να σημαίνει ότι θα μεταφέρονται στις ΚΟΒ ανεπεξέργαστα καθήκοντα, που δεν έχουν λύσει ή εξειδικεύσει τα Όργανα.

Στον βαθμό που θα αλλάζει αυτή η πρακτική θα ανεβαίνει και το επίπεδο της ατομικής ευθύνης, προσφοράς και πρωτοβουλίας των κομματικών μελών, της μαχητικής στράτευσης, της θυσίας, θα συμβάλλουν ο καθένας και η καθεμιά με το δικό τους αποτύπωμα στην κοινή προσπάθεια για την οργάνωση και κινητοποίηση των εργατικών - λαϊκών μαζών, στη διαπάλη με τον αντίπαλο. Θα καταπολεμιέται, τελικά, η αντίληψη «τόσα μπορούν τόσα προσφέρουν», που δεν συμβαδίζει με τους μεγάλους σκοπούς του Κόμματος και την ευθύνη μας απέναντι στην εργατική τάξη.

3. Σημαντικός ο ρόλος των Γραμματέων των ΚΟΒ και των Γραφείων των ΚΟΒ

Για τους παραπάνω λόγους κρίσιμος είναι ο ρόλος των Γραμματέων των ΚΟΒ και των Γραφείων. Είναι οι κρίκοι που μπορούν να δώσουν τον τόνο για μια ουσιαστική κομμουνιστική λειτουργία των ΚΟΒ.

Χρειάζεται να αντιμετωπιστούν αποφασιστικά φαινόμενα που περιορίζουν στην πράξη τον ρόλο των Γραμματέων και των Γραφείων στην ειδοποίηση και τον συντονισμό των κομματικών μελών ή στη συγγραφή εισηγήσεων. Χρειάζεται ουσιαστική στήριξη για να μπορούν να παίξουν τον καθοδηγητικό τους ρόλο στο πλαίσιο της ΚΟΒ. Δηλαδή, εξασφαλίζοντας την τακτική συνεδρίαση του Γραφείου και τις συνεργασίες, την οργανωμένη ιδεολογικοπολιτική συζήτηση και την επεξεργασία του σχεδίου δράσης, τον καταμερισμό ζητημάτων της διαπάλης, της γραμμής παρέμβασής μας σε μαζικούς φορείς που είναι στην ευθύνη της ΚΟΒ.

Το Γραφείο της ΚΟΒ να καταφέρνει να κωδικοποιεί αυτά που συναντάει στη δράση του και να προσπαθεί με τις δικές του δυνάμεις να τα απαντάει, ενώ η βοήθεια του Τομεακού Γραφείου να τροφοδοτεί τις επεξεργασίες -και προς τα πάνω και προς τα κάτω- των επιτελείων. Όλα αυτά τα προσπατούμενα δεν είναι πολυτέλεια. Είναι ανάγκη και επιταγή.

Το ζήτημα αυτό πρέπει να αναμετρηθεί με αντικειμενικές δυσκολίες που υπάρχουν στην αφιέρωση χρόνου και των προτεραιοτήτων με δεδομένο ότι ένα μεγάλο μέρος Γραμματέων και Γραφείων ΚΟΒ είναι εργατοϋπάλληλοι στον ιδιωτικό τομέα με ποικιλία ωραρίων, πολλές φορές άστατα, πολλοί από αυ-

τούς σχολάνε αργά το απόγευμα. Αυτό το γεγονός δυσκολεύει την οργάνωση της κομματικής δουλειάς και οι συγκεκριμένοι σ/φοι χρειάζονται περισσότερη βοήθεια. Οι καθοδηγητές τους από τα ΤΓ να είναι πιο κοντά, να προβλέπουν τα κενά, να δίνουν λύσεις.

Ταυτόχρονα, χρειάζεται να παίρνουμε μέτρα για το πώς τα μέλη των Γραφείων ΚΟΒ και οι Γραμματείς θα εμπλέκονται άμεσα στην πολιτική δράση με τη συμμετοχή τους σε συσκέψεις ως ομιλητές καθώς και στο εργατικό - λαϊκό κίνημα. Αυτό το ζήτημα είναι σχετικά λυμένο στις Κλαδικές, στις οποίες όμως πολλές φορές πρέπει να αντιμετωπιστεί η σύγχυση ανάμεσα στον ρόλο του συνδικαλιστή και του στελέχους του Κόμματος, όπως το να υπάρχουν εκλεγμένοι συνδικαλιστές, οι οποίοι, στο όνομα της «μη κομματικοποίησης», κρύβουν την κομματική ιδιότητα, δεν διακινούν υλικά ή «Ριζοσπάστη» ή άλλοι που ξεχνούν ότι είναι πρόεδροι ή μέλη ΔΣ ενός μαζικού φορέα που έχει απαιτήσεις και διαδικασίες ξεχωριστής λειτουργίας, ενημέρωσης, συνεδριάσεων κ.λπ.

Στις Εδαφικές όμως είναι πιο σύνθετο το ζήτημα και θα λυθεί μόνο με την εξασφάλιση τέτοιου προσανατολισμού και ανάλογων μέτρων. Ιδιαίτερα σε Εδαφικές των μεγάλων αστικών κέντρων χρειάζεται να εξασφαλίσουμε συντρόφους και συντρόφισσες που θα τους δοκιμάσουμε, δίνοντας χρόνο και βοήθεια να γνωρίσουν καλά τον χώρο ευθύνης τους. Το ίδιο ισχύει και για μεγάλες ΚΟΒ Υπαίθρου όπου ο χώρος ευθύνης τους έχει παραγωγικό πληθυσμό, νέες ηλικίες κ.ά.

4. Η διάταξη των ΚΟΒ

Η διάταξη των ΚΟΒ πρέπει να εξυπηρετεί τον καλύτερο προσανατολισμό των κομματικών δυνάμεων με βάση τις κοινωνικοταξικές ιεραρχήσεις που έχουμε στην εργατική τάξη, στις σύμμαχες δυνάμεις από τους αυτοαπασχολούμενους και τους αγρότες. Η όποια διάταξη δεν είναι πανάκεια χωρίς φυσικά να αναιρούνται οι καταστατικές προβλέψεις για τη συγκέντρωση δυνάμεων στους χώρους δουλειάς. Για να λειτουργήσει η σωστή διάταξη των οργανωμένων δυνάμεων πρέπει να συνοδεύεται με το ανάλογο περιεχόμενο που να την εξυπηρετεί και να διευκολύνει την ενιαία κομμουνιστική δουλειά με τις εργατικές - λαϊκές δυνάμεις, άρα και την ανάλογη καθοδηγητική στήριξη. Επίσης, να διεξάγεται με κύριο έναν πιο μακροπρόθεσμο σχεδιασμό, που θα περιλαμβάνει γνώση των οικονομικών εξελίξεων, της συγκέντρωσης του εργατικού δυναμικού, τη διάθεση και διάταξη στελεχών και την επιλογή κατάλληλου οργανωτικού σχήματος, για να επιτελέσουν το βασικό τους καθήκον, να στρατολογήσουν και να οικοδομήσουν στον χώρο ευθύνης τους.

Τα προηγούμενα χρόνια έγιναν βήματα σε αυτήν την κατεύθυνση χρειάζεται όμως να επιμείνουμε αντιμετωπίζοντας ορισμένα ζητήματα:

- Την ανομοιομορφία που έχουν ορισμένες Εδαφικές ΚΟΒ, που έχουν μεγάλους χώρους ευθύνης σε αστικές ή ημιαστικές περιοχές και εγκλωβίζονται σε έναν περίγυρο συνταξιούχων, χωρίς σταθερό προσανατολισμό σε εργαζόμενους σε μικρούς εργασιακούς χώρους (π.χ. εμπορουπάλληλοι, επισιτισμό,

τουρισμό), ΕΒΕ, αγρότες κ.ά., που βρίσκονται στον χώρο ευθύνης τους. Αντιμετωπίζοντας τέτοια ζητήματα, μπορεί να αφομοιώνεται καλύτερα στην πράξη ο εδαφοπαραγωγικός προσανατολισμός, η επικέντρωση στη δουλειά στην εργατική τάξη και σε δυνάμεις της κοινωνικής συμμαχίας ανεξάρτητα διάταξης. Τον καλύτερο προσανατολισμό τους στη δουλειά των φορέων που βρίσκονται στον χώρο ευθύνης τους (π.χ. Σύλλογος Γυναικών, Ένωση Γονέων, Ένωση ΕΒΕ ή Εμπορικός Σύλλογος, Αγροτικός Σύλλογος) παρόλο που συχνά η καθοδηγητική ευθύνη δεν βρίσκεται, σε όλες τις περιπτώσεις, άμεσα στην ΚΟΒ αλλά σε επίπεδο Τομέα κ.λπ. Αυτή η κατεύθυνση μπορεί να στηριχτεί και με τη λειτουργία τμημάτων των ΚΟΒ με αντίστοιχο καταμερισμό ευθύνης σε αυτές τις χρεώσεις

- Την ανάγκη Κλαδικές ΚΟΒ να ξεπεράσουν φαινόμενα λειτουργίας που τείνουν περισσότερο στην Κομματική Ομάδα κλαδικού σωματείου, δηλαδή την επικέντρωση της λειτουργίας τους γύρω από το κλαδικό συνδικάτο με επιμονή και προσπάθεια το περιεχόμενο λειτουργίας τους να ανέβει με τον εμπλουτισμό της θεματολογίας, του περιεχομένου της συζήτησης, ώστε να αφορά στο σύνολο της ιδεολογικοπολιτικής δουλειάς στον χώρο ευθύνης τους, με ενίσχυση του ελέγχου στη βάση των αντίστοιχων δεικτών, αντιμετωπίζοντας στην πράξη, δηλαδή, και φαινόμενα «συνδικαλιστικοποίησης» του περιγύρου.

- Να στηριχθεί σταθερά ο προσανατολισμός για συγκρότηση Κομματικών Οργανώσεων σε κρίσιμες στρατηγικής σημασίας επιχειρήσεις, βιομηχανικές μονάδες και ομίλους, παίρνοντας ανάλογα μέτρα διάταξης δυνάμεων. Και φυσικά να συνδυαστεί με μέτρα ενίσχυσης της ιδεολογικής - πολιτικής λειτουργίας και συζήτησης στην ΚΟΒ, καθώς δεν είναι δύσκολο να στενεύει το περιεχόμενό της, να «σπάει» η δράση της στο πολύ επιμέρους, στο όνομα της εξειδίκευσης.

- Να αξιοποιηθεί και να γενικευτεί η θετική πείρα συντονισμού Εδαφικών και Κλαδικών Οργανώσεων για τη δουλειά στην εργατική τάξη συνολικά τόσο σε κρίσιμες επιχειρήσεις και χώρους δουλειάς όσο και στον χώρο κατοικίας, ξεπερνώντας έναν τεχνητό διαχωρισμό, που πολλές φορές αναπαράγεται, γύρω από ένα σύνολο ζητημάτων, που αφορούν τη ζωή της εργατικής τάξης. Ο συντονισμός που εκφράστηκε στα μεγάλα μέτωπα της περιόδου (πολιτική προστασία, πλειστηριασμοί, Υγεία, Παιδεία κ.ά.), με τη διαμόρφωση επιτελείων καθοδήγησης αυτών των μετώπων πάλης, επεξεργασίας εισηγήσεων που συζητήθηκαν σε κλαδική και εδαφική βάση, ακόμα και σε κοινές συνεδριάσεις τομεακών οργάνων, βοήθησαν στην ενίσχυση του περιεχομένου δουλειάς Τομέων και ΚΟΒ Εδαφικών και Κλαδικών. Είναι όμως επιτακτική ανάγκη να στηριχτεί από όλα τα καθοδηγητικά όργανα ενιαία, ώστε να αντιμετωπιστούν οι μεγάλες διαβαθμίσεις που υπάρχουν μεταξύ των Κομματικών Οργανώσεων. Πολύ περισσότερο που η συνθετότητα που υπάρχει στη διακλαδική διάταξη ομίλων ή τη λειτουργία ομίλων σε περισσότερες από μία περιοχές, αποκαλύπτει πόσο αναγκαία είναι η συνεργασία και ο συντονισμός Κλαδικών και Εδαφικών Οργανώσεων, ακόμα και Οργανώσεων Περιοχής μεταξύ τους, τόσο για το δούλεμα του περιεχομένου όσο και του ενιαίου σχεδιασμού. Και ως μέθοδος δουλειάς αυτό αφορά καταρχάς την ΚΕ, τα Τμήματά της, τη Γραμματεία και τις Κομματικές Οργανώσεις Περιοχής.

5. Να δυναμώσουν η πολιτική επαγρύπνηση, η περιφρούρηση του Κόμματος, η πολιτική πληροφόρηση προς κάθε κατεύθυνση στους σημερινούς δύσκολους καιρούς

Η ανάπτυξη των στοιχείων της επαγρύπνησης, της περιφρούρησης, της πολιτικής πληροφόρησης πρέπει να αποτελέσει κρίσιμο στοιχείο της λειτουργίας των ΚΟΒ ειδικά στις σημερινές συνθήκες. Είναι στοιχεία που πρέπει να δυναμώσουν, γιατί η μακροχρόνια δουλειά σε ειρηνικές και κοινοβουλευτικές συνθήκες αστικής νομιμότητας έχουν τροφοδοτήσει μια αδράνεια, έναν ορισμένο συμβιβασμό και μια ανοχή σε μια χαλαρότητα στην κομματική λειτουργία.

Η απαρέγκλιτη εφαρμογή του Καταστατικού, των αρχών λειτουργίας του Κόμματος και ιδιαίτερα τα μέτρα διαπαιδαγώγησης των νέων, νεότερων ηλικιακά και κομματικά μελών με τέτοια χαρακτηριστικά, είναι ζητήματα που πρέπει να αναπτυχθούν στην κομματική λειτουργία με ευθύνη των καθοδηγητικών οργάνων. Περιλαμβάνουν την ανάγκη να δυναμώσει η συζήτηση για την κατανόηση των πολύμορφων μηχανισμών παρέμβασης του ταξικού αντιπάλου και της διάταξής του απέναντι στο Κόμμα, να αξιοποιηθεί η πολύτιμη ιστορική πείρα. Ταυτόχρονα παραμένει ένα μικρό δυναμικό του Κόμματος που είναι τυπικά ενταγμένο, έχει σημάδια αποστράτευσης, παρακολουθεί με μεγάλη απόσταση την πολιτική μας, δεν έχει ουσιαστικά αφομοιώσει ή ακόμα διατηρεί επιφυλάξεις ή και διαφωνίες με τη στρατηγική μας. Χρειάζεται να αντιμετωπισθούν, με βάση τις καταστατικές αρχές λειτουργίας του Κόμματός μας, ο συμβιβασμός και η υποχώρηση σε τέτοιες καταστάσεις.

6. Ειδικά για την πορεία της εξειδικευμένης δουλειάς του Κόμματος και της ΚΝΕ στις γυναίκες εργατικής - λαϊκής ένταξης και καταγωγής

Η εκτίμηση της πορείας της εξειδικευμένης δουλειάς του Κόμματος και της ΚΝΕ στις γυναίκες, που μας ενδιαφέρουν κοινωνικοταξικά, αναδεικνύει κυρίως την ανάγκη αποφασιστικής αναμέτρησης με καθυστερήσεις σε αυτό το σύνθετο καθήκον.

Βασικό ζήτημα προς κατάκτηση είναι ο σταθερός προσανατολισμός των καθοδηγητικών οργάνων, ώστε το περιεχόμενο της εξειδικευμένης δουλειάς στις γυναίκες να διαχέεται στον σχεδιασμό της μαζικής ιδεολογικής - πολιτικής παρέμβασης του Κόμματος, της οργανωτικής ισχυροποίησης, στην καθοδήγηση των κομματικών δυνάμεων στο εργατικό, συνδικαλιστικό κίνημα, στο κίνημα των αυτοαπασχολούμενων, στο αγροτικό κίνημα, στο μαθητικό και φοιτητικό κίνημα, αλλά και στην καθοδήγηση της δουλειάς των κομμουνιστριών στο ριζοσπαστικό γυναικείο κίνημα.

Ορισμένα βήματα συλλογικής συζήτησης στα καθοδηγητικά όργανα του περιεχομένου και των μορφών της εξειδικευμένης παρέμβασης του Κόμματος στις γυναίκες έγιναν την περίοδο των πολλαπλών εκλογικών μαχών. Αυτά τα βήματα είναι ανάγκη να μονιμοποιηθούν, να σταθεροποιηθεί η γενίκευση της πείρας από την πολιτική επικοινωνία με τις γυναίκες, με βάση ηλικιακά, κοινω-

νικοταξικά κριτήρια, υπολογίζοντας την επίδραση που ασκούν στη συνείδηση γυναικών των εργατικών - λαϊκών δυνάμεων οι υλικοί όροι εργασίας και ζωής, οι σύγχρονες μορφές της γυναικείας ανισοτιμίας, αλλά και η μη ικανοποίηση των σύγχρονων αναγκών τους, καθώς και η επίδραση των αστικών και ομορτουνιστικών αντιλήψεων.

Βασικό ζήτημα παραμένει ο σχεδιασμός του περιεχομένου και των μορφών της εξειδικευμένης ιδεολογικής δουλειάς για την ουσιαστική βελτίωση του μαρξιστικού ιδεολογικού υπόβαθρου και του μορφωτικού- πολιτιστικού επιπέδου κομματικών μελών και οπαδών. Αφορά στη διαμόρφωση ενός πολύμορφου σχεδίου με περιεχόμενο τις ιδεολογικές- πολιτικές επεξεργασίες του Κόμματος. Κυρίως, σχετίζεται με την επίμονη και σταθερή προβολή της στρατηγικής μας εξειδικευμένα στις γυναίκες, ενσωματώνοντας στρατηγικά συμπεράσματα από την Ιστορία του κομμουνιστικού κινήματος, της πορείας της σοσιαλιστικής οικοδόμησης τον 20ό αιώνα και φωτίζοντας πλευρές της αντίστοιχης γυναικείας συμμετοχής στην ταξική πάλη, ιδιαίτερα σε συνθήκες ιμπεριαλιστικού πολέμου. Αυτές οι πρωτοβουλίες είναι ανάγκη να καλλιεργούν την αντοχή και τη μαχητικότητα των γυναικείων κομματικών μελών και στελεχών, αλλά και γυναικών του κομματικού περιγύρου, προβάλλοντας τις αξίες που καθορίζουν τη μαχητική, κομμουνιστική στάση ζωής σε αντιπαράθεση με τον κυρίαρχο αστικό τρόπο ζωής.

Ιδιαίτερα την περίοδο που εξετάζουμε ήταν πιο έντονο το αποτύπωμα στη σκέψη και τη στάση γυναικών του κομματικού περιγύρου, ακόμα και κομματικών δυνάμεων της κυρίαρχης αστικής αντίληψης περί ατομικής - οικογενειακής ευθύνης στη διαπαιδαγώγηση των παιδιών. Ενδεχομένως επέδρασε η περίοδος της πανδημίας, κατά τη διάρκεια της οποίας ενισχύθηκε η ατομική ευθύνη ιδιαίτερα της γυναίκας στη φροντίδα των παιδιών, άλλων εξαρτώμενων μελών της οικογένειας σε συνθήκες κατά τις οποίες οι εργασίες φροντίδας ατόμων συνεχώς εμπορευματοποιούνται. Συνεπώς, καθοδηγητικά χρειάζεται ουσιαστική φροντίδα για τους κομμουνιστές και κομμουνίστριες νέους γονείς, με πολύπλευρα ιδεολογικά - πολιτικά - οργανωτικά μέτρα στήριξής τους. Κυρίως, αφορά στην προετοιμασία των νεότερων σε ηλικία κομματικών δυνάμεων, η οποία να στηρίζεται στην πιο βαθιά αφομοίωση της αντίληψής μας για την οικογένεια, την εξέλιξή της και των καθηκόντων της στις εκάστοτε ιστορικές κοινωνικές συνθήκες, για το περιεχόμενο της γονικής ευθύνης.

7. Κρίσιμο ζήτημα η βελτίωση της λειτουργίας των καθοδηγητικών οργάνων των Τομεακών Επιτροπών

Στο 21ο Συνέδριο ξεχωρίζαμε τον κρίσιμο ρόλο των Τομεακών Επιτροπών ως τα όργανα που έχουν άμεση ευθύνη της καθοδήγησης των ΚΟΒ. Αναφέρουμε χαρακτηριστικά την ανάγκη να συγκεντρωθεί όλη η προσπάθεια στη στήριξη του καθοδηγητικού ρόλου τους στις ΚΟΒ.

Προφανώς υπάρχουν βήματα βελτίωσης στη λειτουργία και τη συγκρότηση των Τομεακών Επιτροπών. Έγινε προσπάθεια να στηριχτούν οι νέες ανα-

δείξεις στελεχών, να υπάρχει καταμερισμός που να εξασφαλίζει την κάλυψη όλων των καθοδηγητικών ζητημάτων που είναι στην ευθύνη ενός Τομέα, συνδυάζοντας καθοδηγητικές χρεώσεις και τομείς δουλειάς, χωρίς όμως, σε πολλές περιπτώσεις, αυτός ο καταμερισμός να παραμένει αρκετά σταθερός, κάτω από την πίεση των αναγκών και των εξελίξεων. Σε γενικές γραμμές, οι Τομεακές Επιτροπές αποτελούνται από τα πιο πρωτοπόρα στελέχη του Τομέα, που μπαίνουν μπροστά στον σχεδιασμό και την υλοποίηση των καθηκόντων, ενώ σε σημαντικό βαθμό είναι Γραμματείς, μέλη Γραφείων των ΚΟΒ ή καθοδηγητές.

Η κατάκτηση μιας σταθερής ιδεολογικοπολιτικής συζήτησης στις ΤΕ και τα Γραφεία τους είναι ένα κρίσιμο ζήτημα. Η προσπάθεια που έχει γίνει -όπου έχει γίνει- με οργανωμένο τρόπο συζήτησης θεμάτων, αποδίδει, συμβάλλει στο ανέβασμα του ιδεολογικοπολιτικού επιπέδου του Οργάνου. Ταυτόχρονα ένας σημαντικός αριθμός μελών ΤΕ περνάει από τα συστήματα αυτομόρφωσης. Ωστόσο, το κύριο ζήτημα παραμένει, και είναι η σταθεροποίηση και άνοδος της ιδεολογικής - πολιτικής συζήτησης στα «τρέχοντα» θέματα του Οργάνου και ιδιαίτερα στα ζητήματα που αφορούν τη μεταφορά πείρας από το άνοιγμα στους εργαζόμενους, την πείρα από την πολιτική και συνδικαλιστική παρέμβαση, τη συζήτηση συμπερασμάτων. Αυτή η διαδικασία να τροφοδοτεί το ανέβασμα της ιδεολογικοπολιτικής στάθμης και κυρίως το ανέβασμα του περιεχομένου που απευθύνεται στις ΚΟΒ. Μια οργανωμένη ιδεολογικο-πολιτική συζήτηση στο ΤΓ ή στην ΤΕ δεν γίνεται μόνο ή κυρίως για την «αυτοανάπτυξη» του Οργάνου ή των στελεχών, γίνεται για να μπορεί αυτή η συζήτηση να βοηθήσει, να στηρίξει την καθοδηγητική βοήθεια στην ΚΟΒ. Αν δεν διαπερνάει αυτός ο τρόπος δουλειάς την καθημερινή λειτουργία των καθοδηγητικών οργάνων με καλή προετοιμασία και δίνοντας ταυτόχρονα τον κατάλληλο χρόνο, δεν θα καταφέρουμε να προχωρήσουμε στο παρακάτω σημαντικό βήμα που είναι να επεκταθούν οι θεματικές συζητήσεις και στις Κομματικές Οργανώσεις Βάσης σε πιο συστηματική βάση. Να κατεβαίνουν κεντρικές επεξεργασίες, αλλά και των καθοδηγητικών οργάνων σε κάθε ΚΟΒ όχι με τυπικό χαρακτήρα και απλά για εξοπλισμό, αλλά με κατεύθυνση να γίνεται ουσιαστική συζήτηση, να ανοίγει ο προβληματισμός των κομματικών μελών και να νιώθουν την ανάγκη να συμβάλλουν με τη σκέψη τους στην επεξεργασία, να δοκιμάζονται στην προσπάθεια εκλαΐκευσής της και να συμμετέχουν με μεγαλύτερη επάρκεια και μαχητικότητα στη μαζική πολιτική δράση του Κόμματος, αναλαμβάνοντας περισσότερα καθήκοντα και ανεβάζοντας την προσφορά τους.

Ταυτόχρονα, χρειάζεται να αντιμετωπιστούν φαινόμενα είτε αφ' υψηλού αντιμετώπισης των δυσκολιών που υπάρχουν στο επίπεδο της ΚΟΒ και με απόσταση ενός στελεχικού δυναμικού μελών των ΕΠ και ΤΕ από την προσπάθεια να αντιμετωπιστούν στην πράξη οι δυσκολίες ιδεολογικοπολιτικές και οργανωτικές στην υλοποίηση του σχεδιασμού των ΚΟΒ, είτε, από την άλλη, η υποκατάσταση των Γραμματέων, των Γραφείων των ΚΟΒ από ορισμένα πρωτοπόρα στελέχη και έναν πυρήνα μελών. Εντοπίζονται ζητήματα «εμπιστοσύνης» στελεχών προς τις ΚΟΒ και τα μέλη που εκφράζονται είτε κατεβάζοντας πολύ τον πήχη των απαιτήσεων και δυνατοτήτων, είτε καταφεύγοντας στην «από τα πάνω» κριτική και τον διοικητισμό. Το πρόβλημα αυτό δεν είναι «οργανωτικό», εκφράζει πολλές φορές υποχώρηση και συμβιβασμό στελεχών με τις δυσκο-

λίες, υποτίμηση των δυνατοτήτων που έχουν σήμερα οι κομματικές δυνάμεις, ιδιαίτερα οι νεότερες ηλικιακά, οδηγείται στην αναζήτηση πολλές φορές των «ιδανικών» κομματικών μελών και τις «ιδανικές» ΚΟΒ που υπάρχουν μόνο στη φαντασία, αντικειμενικοποιεί καθοδηγητικές αδυναμίες.

Με δεδομένο μάλιστα ότι ένας μεγάλος αριθμός μελών ΤΕ έχει μικρή κοινωνική και πολιτική πείρα -εξαιτίας και της μικρής σχετικά κομματικής και φυσικής ηλικίας, της μονομερούς πείρας μέσα από τη δουλειά της ΚΝΕ κ.λπ.- τέτοιου είδους προβλήματα δεν είναι δύσκολο να παγιωθούν. Γι' αυτό χρειάζεται συστηματική αντιμετώπισή τους, συνδυάζοντας μέτρα ιδεολογικοπολιτικής στήριξης με την ανάπτυξη συγκεκριμένης μεθόδου καθοδήγησης που έχει ως κριτήριο την ανάγκη με επιμονή και σταθερότητα να προετοιμάζονται συλλογικά και ατομικά ιδεολογικοπολιτικά τα μέλη του Κόμματος, να εντάσσονται στον σχεδιασμό της ΚΟΒ, να ελέγχονται και να βοηθούνται στις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν. Ξεχωρίζοντας μέσα σε αυτήν τη διαδικασία τη δουλειά των πιο πρωτοπόρων, που μπορεί να λειτουργήσει πιλοτικά αναδεικνύοντας και γενικεύοντάς την. Μόνο έτσι μπορούν να αντιμετωπίζονται δυσκολίες.

Τα Τομεακά Γραφεία που έχουν συγκροτηθεί αποτελούνται από συντρόφους, οι οποίοι στη συντριπτική τους πλειοψηφία είναι στην παραγωγή, αντιμετωπίζοντας προβλήματα με ωράρια, εργασιακές σχέσεις, υποχρεώσεις με παιδιά κ.λπ., με ελάχιστο μη εργάσιμο χρόνο μέσα στην ημέρα. Το γεγονός αυτό έχει ως αποτέλεσμα τον σχετικά μεγάλο αριθμό των μελών Τομεακών Γραφείων, προκειμένου να μπορούν να καλυφθούν όλες οι χρεώσεις, με αποτέλεσμα, σε ορισμένες περιπτώσεις, τα Όργανα αυτά να είναι δυσκίνητα και λιγότερο επιτελικά. Αυτό έχει επιπτώσεις και στην ίδια τη συνεδρίαση. Γι' αυτό και χρειάζεται να τηρούνται τα μέτρα που έχουμε με ειδικές αποφάσεις συζητήσει, για καλή προετοιμασία της συνεδρίασης, με λίγα θέματα, από τα πριν διαμορφωμένες εισηγήσεις που θα έχουν μελετηθεί και θα είναι προετοιμασμένα τα μέλη του Οργάνου, πρακτικά ζητήματα ή ζητήματα ελέγχου να αντιμετωπίζονται σε συνεργασίες, έτσι ώστε στη συνεδρίαση να επικεντρώνεται η συζήτηση στην ουσιαστική ανταλλαγή της πείρας και των συμπερασμάτων, στη σαφήνεια των καθηκόντων που προκύπτουν για τον σχεδιασμό της δράσης μας, στα καθοδηγητικά καθήκοντα που προκύπτουν. Επίσης, να αξιοποιούνται πιο συστηματικά και άλλες μορφές καθοδήγησης, όπως είναι οι συσκέψεις του καθοδηγητή με Γραμματείς και Γραφεία ΚΟΒ, π.χ. σε επίπεδο δήμου. Κάθε στέλεχος να γίνεται περισσότερο πολύπλευρο και με πείρα που εξελίσσεται από τον τομέα χρέωσης. Απαραίτητη είναι και η εναλλαγή καταμερισμού, ώστε να εμπλουτίζεται η πείρα, να παίρνει και νέα ώθηση σε έναν νέο καταμερισμό.

Παρά τα βήματα, παραμένει το ζήτημα του ελλιπούς καταμερισμού στο πλαίσιο του Τομεακού Γραφείου τομέων δουλειάς, γεγονός που πρέπει να αντιμετωπιστεί σε όλη την κλίμακα των ΤΟ. Εξακολουθεί σε μεγάλο βαθμό να αφιερώνεται ο λίγος χρόνος των στελεχών στην καθοδήγηση ΚΟΒ και να περνούν «σε δεύτερη μοίρα» η ευθύνη και η οργάνωση της δουλειάς σε έναν τομέα που μπορεί να έχουν χρεωμένο. Αυτό θα βελτιώνεται μόνο στο βαθμό που το Όργανο βλέπει κάθε τομέα δουλειάς σε πιο συστηματική βάση και αντιμετωπίζει με πιο μακροπρόθεσμο σχεδιασμό την παρέμβασή του και τις πρωτοβουλίες που

θα πάρει, ελέγχει και εξετάζει τα αποτελέσματά τους. Και βεβαίως, με ευθύνη πρώτα από όλα του Γραμματέα να γίνονται βελτιωτικές κινήσεις στον καταμερισμό, να παίρνεται υπόψη η έφεση που μπορεί να έχει κάποιος σύντροφος ή συντρόφισσα για συγκεκριμένους τομείς, οι ικανότητες, τα ενδιαφέροντα, η πείρα που έχει συγκεντρώσει, αλλά και η ανάγκη εναλλαγής χρεώσεων, που βοηθάει στην ολόπλευρη ανάπτυξη του κάθε στελέχους. Το συγκεκριμένο καθήκον αφορά την ανάγκη να δυναμώσει η ιδεολογική – πολιτική συζήτηση στα Όργανα και τις ΚΟΒ, στο βαθμό που τα καθοδηγητικά όργανα θα τροφοδοτούνται από τα βοηθητικά τους επιτελεία και θα ανεβαίνει η συλλογικότητα στην επεξεργασία, εξειδίκευση, σχεδιασμό της ιδεολογικής - πολιτικής - μαζικής παρέμβασης στον χώρο ευθύνης.

Υπάρχει μια καλύτερη προσπάθεια να κατακτιέται η αντίληψη ότι η Τομεακή Οργάνωση καθοδηγεί χώρο ευθύνης και όχι απλώς κάποιες ΚΟΒ. Να έχει αντίληψη του χώρου ευθύνης της παρέμβασής της ως το ΚΚΕ στον χώρο της. Οι προσπάθειες αυτές έχουν εκφραστεί με τις εισηγήσεις στις Συνδιασκέψεις, με την αποτύπωση του «οργανωτικού χάρτη», ωστόσο δεν αποτελούν στοιχείο της σταθερής λειτουργίας όλων των Τομέων.

8. Ο ρόλος των Επιτροπών Περιοχής και των Γραφείων Περιοχής

Υπάρχουν εμφανή βήματα βελτίωσης στη λειτουργία των Επιτροπών Περιοχής (ΕΠ) ως καθοδηγητικών επιτελείων που βρίσκονται άμεσα κάτω από την καθοδήγηση της ΚΕ. Στις ΕΠ υπάρχει ένα σημαντικό στελεχικό δυναμικό του Κόμματος με μια σχετικά σημαντική κομματική συγκρότηση και πείρα. Έχουν γίνει βήματα στην προσπάθεια η ΕΠ και τα Γραφεία Περιοχής (ΓΠ) να μελετήσουν συστηματικά τον χώρο ευθύνης τους, τις οικονομικές εξελίξεις, την παρέμβαση και δράση των άλλων δυνάμεων, γενικά της αστικής τάξης, της εργοδοσίας, των επιχειρηματικών ομίλων, των ιμπεριαλιστικών κέντρων.

Η δουλειά αυτή αποτελεί ένα σημαντικό υπόβαθρο που έχει βοηθήσει το Κόμμα να εξειδικεύσει σε αρκετές περιπτώσεις τις θέσεις του με την ανάλογη βοήθεια και στήριξη της ΚΕ και των Τμημάτων της, γεγονός που έχει αντίκτυπο στο ξεδίπλωμα της ιδεολογικοπολιτικής και μαζικής παρέμβασης του Κόμματος. Και εδώ όμως θέλει πολύ μεγαλύτερη προσπάθεια, ώστε οι επεξεργασίες αυτές να μην μπαίνουν στο ράφι, αλλά να εμπλουτίζονται, να αποτελούν σταθερό οδηγό στην προσπάθεια ανάπτυξης της παρέμβασης του Κόμματος σε κλάδους, στρατηγικούς τομείς της οικονομίας, στην αντιπαράθεση με τα αστικά σχέδια ανάπτυξης κ.λπ.

Το ιδεολογικοπολιτικό και μορφωτικό επίπεδο των μελών των ΕΠ έχει ανέβει σχετικά με το παρελθόν παρόλο που η αξιοποίηση του Κομματικού Τύπου και του βιβλίου της «Σύγχρονης Εποχής» παραμένει πίσω προφανώς και στο επίπεδο της ΕΠ. Ωστόσο, παρά αυτό το ιδεολογικό και μορφωτικό ανέβασμα, πολλές φορές στη διαμόρφωση της καθοδηγητικής αντίληψης και πρακτικής επικρατούν ο εμπειρισμός και ο πρακτικισμός, που σημαίνει ότι το ιδεολογικοπολιτικό υπόβαθρο δεν ενσωματώνεται στην τρέχουσα καθοδη-

γνητική δουλειά, δεν εξετάζεται η πείρα με τα ιδεολογικοπολιτικά κριτήρια που θέτουμε.

Στο επίπεδο των ΕΠ, όπως βέβαια και στις ΤΕ, υπάρχει απόλυτη συμφωνία με τις Αποφάσεις, το Πρόγραμμα, τη στρατηγική και τις θέσεις του Κόμματος. Υπάρχουν στελέχη που έχουν δυνατότητα με τοποθετήσεις τους να αναδεικνύουν, να φωτίζουν, να επιβεβαιώνουν την ορθότητα της πολιτικής μας μέσα από την πείρα της δράσης του Κόμματος. Ωστόσο, αυτό δεν πρέπει να εφησυχάζει. Γιατί ανάμεσα στη συμφωνία και στο πώς στην πράξη εκφράζεται αυτή η συμφωνία υπάρχει πολλές φορές σημαντική απόσταση. Το γεγονός ότι δρούμε μέσα σε συνθήκες αρνητικού συσχετισμού επιδρά σημαντικά με τον έναν ή άλλον τρόπο σε αυτό που ονομάζουμε απόσπαση της τρέχουσας καθημερινής δουλειάς από τη στρατηγική και αυτό δεν χρειάζεται καμία υποτίμηση. Αντίθετα, πρέπει να αναπτύξουμε την απαιτητικότητα από τα στελέχη να συμβάλλουν με βασανιστικό και δημιουργικό τρόπο στη μελέτη θεμάτων, στην επεξεργασία ζητημάτων, ώστε να λύνεται στην πράξη αυτό το ζήτημα, κυρίως να κυριαρχούν τέτοια κριτήρια στον σχεδιασμό, στην υλοποίηση και αποτίμηση της δουλειάς μας.

Χρειάζεται με δημιουργικό και διαπαιδαγωγικό τρόπο να ανέβουν η κριτική και αυτοκριτική πλευρά στην αξιολόγηση της δουλειάς μας. Τα στελέχη του Κόμματος σε επίπεδο ΕΠ αναμφίβολα σκώνουν ένα πολύ μεγάλο βάρος μιας σύνθετης και απαιτητικής δουλειάς με σημαντικές μάλιστα επιτυχίες στην πραγματοποίηση εκδηλώσεων, πολιτικών ή συνδικαλιστικών μαχών. Ωστόσο, πολλές φορές ένα γενικά θετικό αποτέλεσμα δεν αξιολογείται ολόπλευρα, εύκολα υποτιμώνται αδύναμες πλευρές που συνυπάρχουν και που πολλές φορές είναι κρίσιμες. Ή, από την άλλη, παρουσιάζεται το φαινόμενο να ωραιοποιούνται καταστάσεις. Η προσπάθεια να κρατάμε ένα υψηλό φρόνημα και ηθικό μέσα στις σημερινές αντεπαναστατικές συνθήκες, δεν σημαίνει ότι πρέπει να υποτιμάμε σοβαρές και μεγάλες αδυναμίες που υπάρχουν, αντίθετα πρέπει να ενισχύεται το πνεύμα της κριτικής και αυτοκριτικής στα στελέχη του Κόμματος.

Συχνά στο επίπεδο των ΕΠ γίνονται σωστές διαπιστώσεις από τα στελέχη για την κατάσταση που επικρατεί στο Κόμμα, για τις δυσκολίες και τα προβλήματα της καθοδηγητικής δουλειάς που φωτίζονται από διάφορες πλευρές. Ωστόσο, αυτές οι σωστές διαπιστώσεις δεν συνοδεύονται πάντα από τη συμβολή να αντιμετωπίζονται στην πράξη αυτά τα ζητήματα. Το πρόβλημα αυτό είναι σημαντικό, γιατί πολλές φορές μεταθέτει την ευθύνη επίλυσης προς τα κάτω, προς τις ΤΕ και τις ΚΟΒ, χωρίς να υπάρχει ανάληψη της ευθύνης από την ΕΠ και τα στελέχη της για την ανάλογη ιδεολογικοπολιτική και οργανωτική βοήθεια στην επίλυση καθοδηγητικών ζητημάτων.

Χρειάζεται μεγαλύτερη προσοχή να δώσουν οι Επιτροπές Περιοχής στην τήρηση των αρχών λειτουργίας του Κόμματος, πολλά ζητήματα ανοχής και χαλαρότητας απέναντι σε οργανωτικές παραβιάσεις αφορούν ευθύνες υποτίμησης των ΕΠ, των ΓΠ και των στελεχών τους. Ταυτόχρονα, δεν πρέπει να υποτιμήσουμε την ανάγκη τα στελέχη σε όλη την κλίμακα και τα μέλη των ΕΠ με τη στάση τους να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση φαινομένων αυταρχικού

διοικητισμού, να είναι δεκτικοί στην κριτική, να μην καλλιεργείται δυσπιστία και καχυποψία απέναντι στα καθοδηγητικά όργανα, που σίγουρα και πάντα θα αξιοποιήσει ο αντίπαλος για να ενισχύσει τον αντικαθοδηγητισμό.

Συνολικά τα στελέχη, ξεκινώντας από την ίδια την ΚΕ, να εκπαιδεύουν, ώστε η στάση υπεράσπισης της ιδεολογίας μας, του Προγράμματος του Κόμματος, των αρχών λειτουργίας να μην εμποδίζει την ανάπτυξη κριτικής από τα κάτω, παρατηρήσεων ή και προτάσεων διόρθωσης ή συμπλήρωσης επιμέρους πλευρών, ιδιαίτερα όταν συζητούνται νέα ζητήματα. Γενικότερα, η ικανότητα καθοδήγησης πρέπει να περιλαμβάνει την ευελιξία καθοδήγησης συντρόφων που μπορεί να έχουν και μεγαλύτερες, πιο εξειδικευμένες ή και γενικότερες ικανότητες, γνώσεις κ.λπ. και ανεξάρτητα από την τυπική καθοδηγητική ιεραρχία. Αντίστοιχα, απαιτείται η καλλιέργεια της κομμουνιστικής σεμνότητας, της απόρριψης της αφ' υψηλού καθοδήγησης και υποτίμησης των δυσκολιών άλλων στελεχών, ο εξοπλισμός με υπομονή και επιμονή στην εξήγηση κυρίως των νέων ζητημάτων που προκύπτουν.

9. Για τις Βοηθητικές Επιτροπές των καθοδηγητικών οργάνων

Σήμερα, υπάρχουν καλύτερα συγκροτημένες Βοηθητικές Επιτροπές σε ΕΠ και λιγότερο σε ΤΕ. Ο ρόλος των Βοηθητικών Επιτροπών είναι κρίσιμος, ώστε να μπορεί να στηρίζεται η επεξεργασία ζητημάτων στα ίδια τα καθοδηγητικά όργανα. Η συγκρότησή τους δεν αποτελεί δηλαδή πολυτέλεια αλλά μεγάλη ανάγκη. Το ότι έχουν συγκροτηθεί δεν σημαίνει ότι εξασφαλίζεται σταθερά και πάντα η λειτουργία τους. Παραμένει προς κατάκτηση η ολοκληρωμένη καθοδήγησή τους με ευθύνη των ΓΠ και των ΤΓ και των επικεφαλής, με προσδιορισμό των αναγκών της ΕΠ και της ΤΟ και χρέωση θεμάτων, ώστε να αναβαθμίσουν τον ρόλο τους ως βοηθητικά επιτελεία για τη στήριξη της δουλειάς των καθοδηγητικών οργάνων με τροφοδότηση επεξεργασιών, εξειδίκευσης θέσεων και διαμόρφωσης πλαισίων πάλης, γενίκευσης πείρας.

Κάθε Βοηθητική Επιτροπή, με ευθύνη του αντίστοιχου Οργάνου ΤΓ ή ΓΠ πρέπει να διαμορφώνει το πρόγραμμα δουλειάς της, να ελέγχεται γι' αυτό, να χρεώνεται δουλειά. Ταυτόχρονα, η στελέχωσή τους είναι ένα ζήτημα που δεν λύνεται πάντα με τον καταλληλότερο τρόπο. Πολλές φορές τις στελεχώνουν σ/φοι υπερχρεωμένοι αντί να γίνεται μια προσπάθεια να αξιοποιηθούν και στελέχη που μπορεί να έχουν αδυναμίες στη συγκρότησή τους, όμως θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν στη δουλειά στήριξης της ΒΕ, έχουν τον χρόνο και τη δυνατότητα. Το κύριο, όμως, είναι οι επικεφαλής των ΒΕ να είναι στελέχη που πληρούν τις στοιχειώδεις απαιτήσεις στελεχικού επιπέδου.

Το παραπάνω εντάσσεται στον συνολικότερο σχεδιασμό πολιτικής ανάπτυξης και ανάπτυξης στελεχών. Είναι κρίσιμο ζήτημα και αφορά την εξειδίκευση, την εκπαίδευση και παραπέρα ανάπτυξη των στελεχών, την καλλιέργεια της έφεσης και της δυνατότητας που διαθέτουν να εξειδικευτούν σε έναν τομέα δουλειάς. Τη φροντίδα να περνάνε από συστήματα εσωκομματικής μόρφωσης.

10. Για τις Κομματικές Ομάδες

Δεν έχουμε απαλλαγεί ακόμα από προβλήματα στη συγκρότηση των Κομματικών Ομάδων (ΚΟ) ιδιαίτερα σε πρωτοβάθμια σωματεία, στο περιεχόμενό τους, στη λειτουργία τους. Σε πολλές περιπτώσεις οι ΚΟ υπολειτουργούν ή δεν λειτουργούν καθόλου. Συνεχίζουν συχνά στον προγραμματισμό και στο περιεχόμενο δράσης τους να επικαλύπτουν τη δουλειά του ΔΣ του σωματείου, να αποφασίζουν για λεπτομέρειες, που θα μπορούσαν να λυθούν στο ΔΣ ή στη Συνέλευση του σωματείου. Το γεγονός αυτό ουσιαστικά υποτιμά ένα πιο ανεβασμένο ιδεολογικοπολιτικό περιεχόμενο που πρέπει να έχουν οι ΚΟ. Αυτό αφορά την επεξεργασία πλαισίων πάλης, τη δράση του συνδικάτου ή άλλου μαζικού φορέα, τη συνολική ιδεολογικοπολιτική διαπάλη στον κλάδο, τη μελέτη των εξελίξεων και της προοπτικής του κλάδου, τη δράση των άλλων δυνάμεων, την παρέμβαση της εργοδοσίας, ζητήματα κομματικής οικοδόμησης κ.ά.

Η Κομματική Ομάδα έχει ιδιαίτερη ευθύνη για τη μαζικοποίηση του σωματείου, τη διαμόρφωση σχεδίου για τη δημιουργία νέων σωματείων, τη σταθερή λειτουργία των σωματείων (των ΔΣ, διεξαγωγή ΓΣ, συσκέψεων) ως βασικό κριτήριο για την ανασύνταξη του κινήματος, τη συστηματική παρακολούθηση, έγκαιρη και ουσιαστική οργάνωση των αρχαιρεσιών, με ένταση της ιδεολογικοπολιτικής δράσης και τα κατάλληλα οργανωτικά μέτρα που θα συμβάλλουν στην αλλαγή του συσχετισμού δύναμης υπέρ των ταξικών δυνάμεων. Να επεξεργάζεται σε επίπεδο τομέα οικονομίας και ευρύτερου κλάδου κοινούς στόχους πάλης των μισθωτών εργαζομένων με τους αυταπασχολούμενους αυτών των κλάδων, τους αγρότες, ενάντια στον κοινό εχθρό, τα μονοπώλια, τους επιχειρηματικούς ομίλους. Να επεξεργάζεται εξειδικευμένους στόχους για τις γυναίκες, τη νεολαία στον κλάδο ή άλλες κατηγορίες όπως οι μετανάστες, να αναπτύσσουν πρωτοβουλίες για το άνοιγμα της δουλειάς των σωματείων σε τομείς που αφορούν το σύνολο της ζωής της εργατικής - λαϊκής οικογένειας. Όλα τα μέλη των Κομματικών Ομάδων πρέπει να είναι χρεωμένα με υποψήφιους για στρατολογία, να συμβάλλουν στο αντίστοιχο σχέδιο των ΚΟ για οικοδόμηση ΚΟΒ στα μεγάλα εργοστάσια και επιχειρήσεις. Επίσης, να δείχνουν ιδιαίτερη φροντίδα στην ανάδειξη νέων συνδικαλιστικών στελεχών.

Τα παραπάνω ζητήματα πρέπει να προωθούνται ταυτόχρονα, ενιαία και όχι αποσπασματικά. Στο σχέδιο υλοποίησής τους να μπαίνουν ιεραρχημένοι στόχοι, με ενδιάμεσους σταθμούς.

11. Η φροντίδα για την εκπαίδευση και ανάδειξη στελεχών

Συνεχίστηκε η πορεία που καταγράφεται τα τελευταία χρόνια για ανάδειξη νέων στελεχών, βασικά από την ΚΝΕ που περνάνε στο Κόμμα. Στελέχη που δίνουν ώθηση στη δουλειά του Κόμματος, στελεχώνουν καθοδηγητικά όργανα όλων των επιπέδων, Τμήματα της ΚΕ, αναλαμβάνουν δουλειά στο κίνημα. Συνεχίζεται μια σημαντική ανανέωση στελεχών στα περισσότερα καθοδηγητικά Όργανα, ειδικά των μεγάλων αστικών κέντρων. Αρκετά στελέχη έχουν αναλάβει

βει σημαντικές καθοδηγητικές ευθύνες, έχουν δείξει ικανότητες και απαιτείται ένα ικανό χρονικό διάστημα για να εξελιχθούν, να αναπτύξουν τις δυνατότητές τους.

Η ανάπτυξη των στελεχών ξεκινάει από την όσο γίνεται καλύτερη γνώση των προσωπικών τους χαρακτηριστικών και των ιδιαίτερων δυνατοτήτων τους στην αξιοποίηση και εξέλιξή τους με κομματικά κριτήρια. Σήμερα, χρειάζεται να αναπτύξουμε στελέχη πολύπλευρα, χωρίς ισοπεδωτικά κριτήρια, να παίρνουμε υπόψη και τη φυσική τους ηλικία, την πείρα κ.λπ. Η προετοιμασία, όμως, πρέπει να έχει ενιαία χαρακτηριστικά, όπως η διαμόρφωση ενός ορισμένου επιπέδου θεωρητικής μόρφωσης, γνώσης των θέσεων και επεξεργασιών του Κόμματος, που αποτελούν και παράγοντα ιδεολογικοπολιτικής ενότητας και συνειδητής συμφωνίας. Ταυτόχρονα, για την ολόπλευρη ανάπτυξη των στελεχών, έχει σημασία η εναλλαγή κατά διαστήματα του καταμερισμού καθηκόντων, όχι μονιμοποίηση σε οργανωτική δουλειά καθοδήγησης γενικών καθηκόντων, αλλά εναλλαγή και σε καθήκοντα στο μαζικό κίνημα, στον ιδεολογικό τομέα, σε άλλους τομείς δράσης.

Ταυτόχρονα με τα στοιχεία άμεσης αποτελεσματικότητας της δουλειάς με βάση τους δείκτες που μετράμε είναι αναγκαία μια πιο βαθιά και ολόπλευρη αξιολόγηση των στελεχών. Βεβαίως όλοι κρίνονται και θα κριθούν ιδιαίτερα σε πιο δύσκολες συνθήκες της ταξικής πάλης που είναι μπροστά μας. Ωστόσο δεν πρέπει να φύγουν της προσοχής ή να υποτιμηθεί η ανάγκη τα στελέχη να έχουν ανοιχτό μέτωπο σε φαινόμενα φιλελευθερισμού όπως είναι π.χ. η ατομική χρήση Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης (ΜΚΔ), η ανοχή σε φαινόμενα που δεν συνάδουν με τη στάση ζωής του κομμουνιστή (π.χ. κάθε είδους εξαρτήσεις, ναρκισσισμός κ.ά.), να μη συμβιβάζονται κάτω από τη λογική «έτσι είναι η εποχή σήμερα» κ.λπ. Τα ζητήματα της κομμουνιστικής ηθικής, της στάσης ζωής που εμπνέει, του μη διαχωρισμού της κομματικής από την προσωπική ζωή, είναι ζητήματα που πρέπει να αναπτυχθούν, τα στελέχη να τα καλλιεργούν με την ίδια την προσπάθειά τους και την κομμουνιστική συγκρότησή τους, με την καλλιέργεια των κομμουνιστικών αρετών, που εμπνέουν στην καθημερινή δράση, με την ενότητα λόγων και έργων. Τα ζητήματα αυτά διαμορφώνουν καλύτερο έδαφος για την ανάπτυξη της οικοδόμησης και στρατολογίας στο Κόμμα και την ΚΝΕ.

Δεν πρέπει να υποτιμηθεί ταυτόχρονα ότι υπάρχουν σήμερα νέα στελέχη που δείχνουν σημάδια κούρασης, αναδίπλωσης, υποχώρησης. Η απλή διαπίστωση τέτοιων φαινομένων και τάσεων δεν φτάνει. Πρέπει να σκύψουμε βαθύτερα πάνω από αυτό το ζήτημα. Έχει σημαντική επίδραση ο σημερινός αρνητικός συσχετισμός δυνάμεων, η απόσπαση της τρέχουσας δουλειάς από την προοπτική, ο φόβος και η αβεβαιότητα για τις εξελίξεις στο μέλλον. Εκφράζεται έμμεσα ή άμεσα μια ατομική επιλογή που συνδέεται με την έλλειψη πίστης στον δρόμο της επανάστασης.

Ο σχεδιασμός των καθοδηγητικών οργάνων είναι ανάγκη να στηρίζει πολύπλευρα την προσπάθεια ανάπτυξης και γυναικείων στελεχών. Με μεγαλύτερη σταθερότητα χρειάζεται να απασχολεί τα καθοδηγητικά όργανα η εκτίμηση για τη συμμετοχή γυναικών στα Όργανα του Κόμματος και του κινήματος, αλλά και

η εκπαίδευσή τους στο περιεχόμενο της εξειδικευμένης δουλειάς του Κόμματος και της ΚΝΕ στις γυναίκες, ανεξάρτητα από χρέωση. Πάσχουμε στην προσπάθεια περισσότερα γυναικεία στελέχη να στηρίζουν ουσιαστικά τη δουλειά των καθοδηγητικών οργάνων. Η συχνή εναλλαγή των γυναικείων στελεχών στον συγκεκριμένο καταμερισμό των καθοδηγητικών οργάνων δυσκολεύει τη βαθύτερη γνωριμία με αυτό το σύνθετο καθήκον, τη συνέχεια της προσπάθειας αποφασιστικής αναμέτρησης με αδυναμίες, κενά, ώστε να διασφαλίζεται με σαφήνεια ο σχεδιασμός, ο έλεγχος, να εκτιμούνται τα αποτελέσματα.

Συνολικότερα, η προσπάθεια αναβάθμισης της δουλειάς ξεκινά από τα ίδια τα μέλη του κάθε Οργάνου. Αφορά τον σταθερό προσανατολισμό να σχεδιάζουμε και να υλοποιούμε τον καθημερινό πολιτικό αγώνα με σταθερή βάση τις επεξεργασίες μας, τα ντοκουμέντα μας (Αποφάσεις Συνεδρίων, Πανελλαδικών Συνδιασκέψεων, Ειδικών Αποφάσεων της ΚΕ), τα σχετικά θεωρητικά και ιστορικά συμπεράσματα.

Αφορά τη βασανιστική, επίμονη προσπάθεια να αξιοποιούνται συνδυασμένα οι εκδόσεις, η αρθρογραφία της ΚΟΜΕΠ και του «Ριζοσπάστη», το περιεχόμενο των εσωκομματικών μαθημάτων στη διαμόρφωση και εξειδίκευση της παρέμβασης κάθε ΚΟΒ στον χώρο ευθύνης της. Να αποτελούν σταθερό στοιχείο προβληματισμού και επεξεργασίας κάθε Οργάνου τα ερωτήματα, τα κενά, οι δυσκολίες των δυνάμεών μας, που αναδεικνύονται μέσα από το σύστημα της εσωκομματικής μόρφωσης και την καθημερινή δράση. Να αναζητούνται και να αντιμετωπίζονται συγκεκριμένα οι βαθύτερες αιτίες της δυσκολίας, ακόμα και ατολμίας, μέρους των δυνάμεών μας να προβάλλουν τεκμηριωμένα και εκλαϊκευτικά το ζήτημα της στρατηγικής διεξόδου.

Βασική προϋπόθεση για την υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου ιδεολογικοπολιτικής παρέμβασης από τα Όργανα είναι η αναβάθμιση της εκπαίδευσης στελεχών, η κατάλληλη διάταξή τους και ο μακροπρόθεσμος σχεδιασμός της ανάπτυξής τους. Πρόκειται για σύνθετο καθήκον, που πρέπει να λαμβάνει υπόψη και τα προσωπικά χαρακτηριστικά και τις ιδιαίτερες δυνατότητες στελεχών στην εξέλιξή τους, με κομματικά κριτήρια.

Ε. Η ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΗ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΔΟΥΛΕΙΑ ΣΤΟ ΚΟΜΜΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΝΕ ΒΑΣΙΚΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΠΟΡΑΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ

1. Γενική εκτίμηση

Όλα τα καθοδηγητικά όργανα, ξεκινώντας από την ΚΕ, αξιοποιώντας και τη νέα πείρα που συγκεντρώσαμε, πρέπει να αναμετρηθούμε σε μεγαλύτερη έκταση και βάθος, με σταθερότητα, με σημαντικές εντοπισμένες αδυναμίες και καθυστερήσεις, για να πετύχουμε στην πράξη την άνοδο σε μια ανώτερη ποιοτικά καθοδηγητική δουλειά, σύμφωνα με τα κριτήρια που θέσαμε στο 21ο Συνέδριο, ώστε σε καμιά φάση εξέλιξης της καθημερινής ταξικής πάλης αυτή να μην αποσπάται από τη στρατηγική.

Πιο ενιαία και ουσιαστικά να συνειδητοποιήσουμε ότι οι στόχοι της ολόπλευρης και πολύπλευρης οργανωτικής ισχυροποίησης του Κόμματος παραμένουν σε μεγάλο βαθμό αποσπασμένοι από την προσπάθεια ιδεολογικοπολιτικής ισχυροποίησης, ότι το σύνολο της καθοδηγητικής δουλειάς πρέπει να καθορίζεται από τη στρατηγική μας σε όλες τις συνθήκες και να στηρίζεται σταθερά και πολύπλευρα από την κομμουνιστική ιδεολογική μορφωτική δουλειά. Σε αυτήν την κατεύθυνση, να ενισχυθεί συνολικά η ικανότητα για επεξεργασία της ιδεολογικοπολιτικής διαπάλης σε κάθε κίνημα, εργασιακό χώρο, γενικότερα χώρο ευθύνης, ώστε η διεύρυνση των δεσμών μας και η απαραίτητη και κρίσιμη αλλαγή των συσχετισμών μέσα στο κίνημα, σε τελευταία ανάλυση, να υπηρετεί τη στρατηγική μας.

Πρόκειται για ένα σύνθετο πρόβλημα που αποτυπώνεται σε καθοδηγητικές αδυναμίες ως προς τη διάταξη στελεχών, πολιτικής ανάπτυξής τους, ιεράρχησης καθηκόντων, επομένως και εξασφάλιση του απαιτούμενου χρόνου προετοιμασίας, ώστε να διαχέονται σταθερά και επαναλαμβανόμενα από πάνω προς τα κάτω οι κεντρικές επεξεργασίες και άξονες της ιδεολογικής πάλης με τα αστικά και οπορτουνιστικά ρεύματα. Να αφομοιώνεται ουσιαστικά από τις ΚΟΒ η γενίκευση της πείρας από τη διαπάλη στον ευρύτερο χώρο κάθε Τομέα και κάθε Περιφέρειας. Ακόμα, δεν έχει αφομοιωθεί στην πράξη ως βασικό κριτήριο εκτίμησης της δουλειάς στελεχών και Οργάνων η συμβολή τους στην αναβάθμιση του ιδεολογικού - πολιτικού περιεχομένου της δουλειάς, ενώ η οργάνωση - εκτίμηση καθηκόντων εξετάζεται συνήθως αποσπασμένα απ' τον παραπάνω στόχο.

2. Αξιοποιούμε και διευρύνουμε ό,τι σημαντικό πετύχαμε στην περίοδο από το 21ο στο 22ο Συνέδριο

α. Την επιβεβαίωση των προβλέψεων, εκτιμήσεων και θέσεων του Κόμματος για μεγάλα ζητήματα, όπως η εξέλιξη του ιμπεριαλιστικού πολέμου και της καπιταλιστικής οικονομίας στην ΕΕ και στη χώρα μας, ο χαρακτήρας της τροφής στην πολεμική οικονομία, σε αναδιρθρώσεις του αστικού κράτους. Η συγκεκριμένη ικανότητα του Κόμματος στηρίχτηκε στην υλοποίηση σημαντικού μέρους των μελετητικών καθηκόντων που έθεσε το 21ο Συνέδριο, όπως τη μελέτη της υλοποίησης των στρατηγικών κατευθύνσεων της ΕΕ και την αναμόρφωση του αστικού πολιτικού συστήματος και του επιτελικού - ψηφιακού κράτους στην Ελλάδα, στην περαιτέρω διερεύνηση της σοσιαλιστικής οικοδόμησης στον 20ό αιώνα, στην πάλη με τον οπορτουνισμό σε εγχώριο και διεθνές επίπεδο.

β. Την άνοδο της πολιτικής επιρροής του Κόμματος, που αποτυπώθηκε σε έναν βαθμό στις πολιτικές μάχες της περιόδου που εξετάζουμε. Τα θετικά βήματα στην οργάνωση και ανάπτυξη αγώνων, στην ωρίμανση αρκετών στελεχών και Οργάνων, στη διαμόρφωση ενός στελεχικού δυναμικού που κατανοεί καλύτερα από πριν την ανάγκη αναβάθμισης της καθοδηγητικής δουλειάς, στήριξης της ικανότητας διαφώτισης και εκλαϊκευσης.

γ. Τη θετική επίδραση των μαθημάτων που έγιναν στις ΚΟΒ με βάση τον

σχεδιασμό τους, ώστε να συμβαδίζουν, στον βαθμό του δυνατού, με την τρέχουσα κομματική παρέμβαση και δράση, να υπάρχει επαναληπτικότητα στη διδασκαλία βασικών εννοιών και θεμάτων, να βελτιώνεται η ικανότητα στρατηγικής αντιπαράθεσης και εξειδίκευσης της διαπάλης. Φυσικά, υπάρχει διαβάθμιση ανάλογα με την προετοιμασία που έγινε σε κάθε ΚΟΒ.

δ. Τη στήριξη, παρά τις καθυστερήσεις, της ΚΝΕ στη διαπάλη με το ρεύμα του ατομικού αυτοπροσδιορισμού και δικαιωματισμού, της μεταμοντέρνας άρνησης της αντικειμενικής πραγματικότητας, των πολλαπλών ταυτοτήτων κ.λπ.

ε. Τα βήματα που έγιναν στη στήριξη των δασκάλων και στην αναβάθμιση της διδασκαλίας και του περιεχομένου των μαθημάτων στο σύστημα εσωκομματικής μόρφωσης καθώς και στην επέκταση των σχολών οπαδών.

στ. Τη διεύρυνση και αναβάθμιση της θεματολογίας της ΚΟΜΕΠ και των εκδόσεων, με την αξιοποίηση αρκετών επετειακών και θεματικών αφιερωμάτων, καθώς και τις σχετικές εκδηλώσεις, βιβλιοπαρουσιάσεις, εκθέσεις κ.λπ.

Άμεσα να κάνουμε ένα αποφασιστικό βήμα στον ολοκληρωμένο σχεδιασμό και ένταξη της ιδεολογικής - μορφωτικής δουλειάς συνολικά στην καθοδηγητική δουλειά, στην πιο ουσιαστική εναρμόνισή της με το Πρόγραμμά μας. Με άλλα λόγια, να μην αποσπάται η πρακτική καθημερινή καθοδηγητική δουλειά από τη στρατηγική στο όνομα υπαρκτών αντικειμενικών δυσκολιών και παραγόντων, αλλά να εστιάζει στο βάθεμα των ιδεολογικοπολιτικών δεσμών με τον περίγυρό μας, ιδιαίτερα από την εργατική τάξη, στο χτίσιμο ερεισμάτων προοπτικής, ώστε να επεκτείνεται και να ενισχύεται αυτός ο προσανατολισμός.

Κριτήριο για τη συνεχή, σταθερή ένταξη της ιδεολογικής, κομμουνιστικής μορφωτικής δουλειάς στο πρόγραμμα της καθημερινής κομματικής λειτουργίας και δράσης των καθοδηγητικών οργάνων και των Οργανώσεων θα είναι η διαπίστωση διαμόρφωσης διαλεκτικής - υλιστικής μεθόδου ανάλυσης και αντιμετώπισης προβλημάτων από τα στελέχη και τα Όργανα. Θα αποτυπωθεί στην πιο εύστοχη ιεράρχηση των καθηκόντων, του καταμερισμού στην αντιμετώπιση της αποσπασματικότητας και στη διάταξη των δυνάμεων, με βάση τις εκάστοτε απαιτήσεις του αγώνα. Επίσης, στην ταχύτερη και στοχευμένη ανάπτυξη των κομματικών δυνάμεων, στον μεγαλύτερο βαθμό προετοιμασίας ΚΝίτικων δυνάμεων για ένταξη στο Κόμμα.

Κριτήριο είναι και η αναβάθμιση και γενίκευση της ικανότητας στην παρακολούθηση των εξελίξεων, στην επεξεργασία της γραμμής και του πλαισίου πάλης για την προώθηση της στρατηγικής μας σε κάθε εργασιακό χώρο, κλάδο, κίνημα, σε κάθε φάση του αγώνα, στην εύστοχη εξειδικευμένη ιδεολογική και πολιτική αντιπαράθεση, αυτοτελώς και μέσα στο κίνημα, με τις άλλες δυνάμεις για τον προσανατολισμό του. Η ιδεολογική - πολιτική γνώση και αφομοίωση των θέσεων είναι σημαντική προϋπόθεση για τη συμβολή κάθε κομματικού μέλους στην επεξεργασία και την υλοποίηση των αποφάσεων.

Τα μέτρα για την υλοποίηση του ολοκληρωμένου μακρόπνοου σχεδιασμού να υπηρετούν την οργανική ένταξη στην καθοδηγητική δουλειά, να ανα-

τρέψουμε την τάση να αδυνατίζει όσο πάμε «προς τα κάτω» η ουσιαστική αξιοποίηση των ιδεολογικών θέσεων και επεξεργασιών μας.

Συγκεκριμένα επικεντρώνουμε:

α) Στην ένταση της ιδεολογικοπολιτικής δουλειάς για τη βαθύτερη κατανόηση του επαναστατικού χαρακτήρα του Κόμματος.

Αφορά την κατανόηση της σημασίας της καθημερινής παρέμβασης με βάση τη στρατηγική μας καθώς και της εφαρμογής των αρχών λειτουργίας του Κόμματος.

β) Στη διάχυση του ιδεολογικού προγράμματος στο σύνολο του προγράμματος δράσης με ευθύνη των καθοδηγητικών οργάνων.

Με ευθύνη των καθοδηγητικών οργάνων, το πρόγραμμα αφομοίωσης θέσεων, συμπερασμάτων και επεξεργασιών να συνδυάζεται πιο σταθερά με την άμεση πολιτική και κινηματική δράση των δυνάμεών μας, έτσι ώστε να γενικευτεί και να σταθεροποιηθεί η προσπάθεια ουσιαστικής σύνδεσης της ιδεολογικής μορφωτικής δουλειάς με το περιεχόμενο της καθημερινής δράσης, το πρόγραμμα ιδεολογικής δουλειάς να πάψει να λειτουργεί ως «παράλληλο πρόγραμμα».

Η επίτευξη αυτού του στόχου προϋποθέτει την αναβάθμιση της συμβολής των καθοδηγητικών οργάνων στη διαμόρφωση, υλοποίηση και τον έλεγχο ενός ολοκληρωμένου σχεδίου ιδεολογικής, μορφωτικής δουλειάς, προετοιμασίας και παρέμβασης των δυνάμεών μας στον χώρο ευθύνης τους.

Ενός σχεδίου που θα περιλαμβάνει και θα εντάσσει συνδυασμένα στο πρόγραμμα της καθημερινής κομματικής δράσης το σύνολο των πλευρών της ιδεολογικής, κομμουνιστικής μορφωτικής δουλειάς, δηλαδή το σύστημα εσωκομματικής μόρφωσης, την αξιοποίηση και διάδοση της ΚΟΜΕΠ, του «Ριζοσπάστη», των εκδόσεων της «Σύγχρονης Εποχής», την προσπάθεια εξειδίκευσης της διαπάλης.

Ενός σχεδίου που θα ελέγχεται σταθερά και απαιτητικά σχετικά με την πρόοδο στην υλοποίησή του, με τη συνδυασμένη αξιοποίηση του συνόλου των σχετικών δεικτών (π.χ. πορεία διακίνησης και συνδρομητών «Ριζοσπάστη» και ΚΟΜΕΠ), ώστε να λαμβάνονται έγκαιρα πρόσθετα και διορθωτικά καθοδηγητικά μέτρα.

3. Ο «Ριζοσπάστης» πρώτο καθήκον του κάθε κομματικού μέλους

Να υλοποιηθούν μέτρα για την αποκατάσταση της σχέσης των στελεχών και μελών του ΚΚΕ με τον «Ριζοσπάστη» ως βασικός όρος για την αντιμετώπιση μιας σειράς καθοδηγητικών προβλημάτων. Το κύριο ζήτημα είναι να κατακτηθεί ενιαία αντίληψη για τον πυρήνα του προβλήματος, την αποκατάσταση, δηλαδή, της καθημερινής σχέσης των στελεχών και των μελών του ΚΚΕ με την

εφημερίδα, η αξιοποίησή της στη μαζική και ιδεολογικοπολιτική δράση. Το ζήτημα αυτό πρέπει να μπει στο επίκεντρο των συζητήσεων των Οργάνων, των συνεργασιών με τα μέλη των καθοδηγητικών οργάνων, των συζητήσεων των Γραμματέων των ΚΟΒ με τα μέλη του Γραφείου και τα μέλη των ΚΟΒ. Να επιμείνουμε στους στόχους που μπαίνουν από τις Κομματικές Οργανώσεις, ιδιαίτερα σε ορισμένους στόχους που αφορούν την εγγραφή συνδρομητών (όπου υπάρχει συνδρομητικό δίκτυο) όλων των στελεχών του Κόμματος από ΕΠ μέχρι ΤΕ και αντίστοιχα στελεχών της ΚΝΕ καθώς και τη σχεδιασμένη προμήθεια του φύλλου του καθημερινού «Ριζοσπάστη» όπου δεν υπάρχει συνδρομητικό δίκτυο. Το ζήτημα της προμήθειας και της αξιοποίησης του «Ριζοσπάστη» να αποτελέσει βασικό κριτήριο ανάδειξης στελεχών, στοιχείο της κριτικής και αυτοκριτικής.

4. Συστηματική διάδοση και αξιοποίηση της ΚΟΜΕΠ και των εκδόσεων της «Σύγχρονης Εποχής» ως στοιχείο της καθοδηγητικής δουλειάς

Είναι ζήτημα καθοδήγησης η μελέτη και η αξιοποίηση άρθρων της ΚΟΜΕΠ και εκδόσεων των κομματικών επεξεργασιών, ώστε να συνοδεύει σταθερά και συστηματικά όλες τις πλευρές της εσωκομματικής ζωής (π.χ. θεματική συζήτηση στα όργανα και στις ΚΟΒ, προετοιμασία εισηγήσεων και μαθημάτων, επεξεργασία της διαπάλης αυτοτελώς και μέσα στο κίνημα), αλλά και της κομματικής παρέμβασης στον χώρο ευθύνης (π.χ. εκδηλώσεις, βιβλιοπαρουσιάσεις, εκθέσεις).

Έχουμε διαμορφώσει πλέον τις προϋποθέσεις, ώστε μέσα από την κομματική λειτουργία και δράση να δώσουμε ώθηση στην ανάπτυξη ενός μορφωτικού ρεύματος στις γραμμές μας που θα αφορά ευρύτερα το πολιτικό και λογοτεχνικό βιβλίο, τη θεατρική παράσταση, γενικότερα την πολιτιστική δημιουργία, με αντανάκλαση στη βελτίωση της ποιότητας ζωής μελών και στελεχών με κομμουνιστικά κριτήρια.

Να κατακτηθεί ως καθημερινή ρουτίνα η διασφάλιση χρόνου για τη μελέτη του «Ριζοσπάστη», της ΚΟΜΕΠ, των επεξεργασιών. Να κατανοηθεί ουσιαστικά ότι η προσπάθεια αυτομόρφωσης δεν μπορεί να περιορίζεται στον εξοπλισμό για την τρέχουσα παρέμβαση, αλλά πρέπει να στοχεύει στη διασφάλιση στέρεου ιδεολογικοπολιτικού υπόβαθρου, που εξασφαλίζει ενότητα σκέψης και δράσης για την αποτελεσματική προώθηση της επαναστατικής πολιτικής.

5. Ουσιαστική βελτίωση της συγκρότησης, λειτουργίας και αξιοποίησης των Ιδεολογικών και άλλων Επιτροπών και της εξειδίκευσης της διαπάλης

Η διασφάλιση της έγκαιρης συγκρότησης και ουσιαστικής λειτουργίας των Ιδεολογικών Επιτροπών, όπως και κάθε άλλης αναγκαίας Βοηθητικής Επιτροπής, αποτελεί ευθύνη των Οργάνων. Αυτό σημαίνει ότι τα Όργανα μεριμνούν σταθερά για τη στελέχωση, την αξιολόγηση, τη στήριξη, την ανάθεση καθηκόντων και την ουσιαστική αξιοποίηση των επεξεργασιών και των εκθέσεων των

Ιδεολογικών Επιτροπών. Διασφαλίζουν την αναγκαία ανατροφοδότηση και αλληλεπίδραση μεταξύ Οργάνου και Ιδεολογικής Επιτροπής για την αναβάθμιση της καθοδηγητικής δουλειάς.

Η παραδοχή ότι η Ιδεολογική Επιτροπή αποτελεί σημαντική υποδομή για την υλοποίηση του ολοκληρωμένου σχεδιασμού ιδεολογικοπολιτικής δουλειάς του Οργάνου πρέπει να μεταφράζεται στην πράξη με την εξασφάλιση της αναγκαίας στελέχωσης για να φέρει σε πέρας την αποστολή της. Να λειτουργήσει με ουσιαστικό καταμερισμό και να ανταποκριθεί στα καθήκοντά της.

Αυτό σημαίνει συγκρότηση της Ιδεολογικής Επιτροπής με στελέχη χωρίς πολυχρέωση ή τουλάχιστον με χρεώσεις που είναι σε μεγάλο βαθμό συμπληρωματικές.

Σημαίνει, επίσης, τη συγκρότηση και αυτοτελή λειτουργία Ομάδων Οικονομίας και Ιστορίας, τουλάχιστον σε επίπεδο Επιτροπών Περιοχής. Η λειτουργία των Ομάδων Οικονομίας είναι αναγκαία για να διαχωριστούν στην πράξη και να υλοποιηθούν διαφορετικά καθήκοντα που αφορούν την εξειδίκευση της παρέμβασής μας και της διαπάλης, τα οποία έχουν σχετική αυτοτέλεια. Σ' αυτήν την κατεύθυνση θα βοηθήσει και η σταθερή καθοδηγητική χρέωση σε επίπεδο ΕΠ της δουλειάς στον χώρο των επιστημόνων (μηχανικών, οικονομολόγων, δικηγόρων κ.λπ.), ώστε εκτός των άλλων να διασφαλίζεται κι ένα δίκτυο συνεργατών για τη μελέτη εξελίξεων σε κάθε χώρο ευθύνης.

Η Ομάδα Οικονομίας πρέπει να εστιάζει στην ανάλυση θεμάτων και φαινομένων που αφορούν την οικονομική λειτουργία του συστήματος, τις αλλαγές στην κοινωνική - ταξική διάρθρωση ανά δήμο, πόλη, περιοχή με επιπτώσεις στα κινήματα. Επίσης την οικονομική - κοινωνική πολιτική, την επεξεργασία γραμμής παρέμβασης και πλαισίου στόχων πάλης, π.χ., επεξεργασία ενός σχεδίου ανάπτυξης και αλλαγής χρήσης γης μιας περιοχής.

Αντίστοιχα, οι Ομάδες Ιστορίας, σε συνεργασία με το Τμήμα Ιστορίας της ΚΕ, να παρακολουθούν και να επεξεργάζονται όχι μόνο την τοπική Ιστορία του εργατικού κινήματος και του Κόμματος, αλλά και τη διδασκαλία της Ιστορίας σε όλα τα επίπεδα Εκπαίδευσης, την ιδεολογική - πολιτική αστική και οπορτουνιστική παρέμβαση με αφορμή ιστορικά γεγονότα.

6. Για την αναβάθμιση του συστήματος εσωκομματικής μόρφωσης και των σχολών οπαδών

Στηριγμένοι στη θετική πείρα του κύκλου μαθημάτων στις ΚΟΒ την περασμένη τετραετία, μπορούμε πλέον να θέσουμε ως μεσοπρόθεσμο στόχο τη διαμόρφωση νέας εκπαιδευτικής βαθμίδας βασικών γνώσεων για όλα τα μέλη των ΚΟΒ. Η βαθμίδα αυτή θα είναι διακριτή από τις σχολές δόκιμων και νέων μελών και από τις ενδιάμεσες. Θα συμμετέχουν υποχρεωτικά και τμηματικά όλα τα μέλη των ΚΟΒ, ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Να ξεκινήσει πιλοτικά σε ΑΕΙ και Κλαδικές Οργανώσεις Εκπαιδευτικών, Υγείας.

Μεταβατικά για τα επόμενα δύο χρόνια, μέχρι τη διαμόρφωση των προϋποθέσεων για τη νέα βαθμίδα, θέτουμε τον στόχο να αυξηθεί η συχνότητα των μαθημάτων στις ΚΟΒ (ένα κάθε τετράμηνο), αξιοποιώντας τα θετικά στοιχεία του σχεδιασμού των τελευταίων χρόνων, δηλαδή τη διασφάλιση της επαναληπτικότητας βασικών εννοιών και θεμάτων, τη μέριμνα να συμβαδίζουν, στον βαθμό του δυνατού με την τρέχουσα κομματική παρέμβαση και διαπάλη, τη συμβολή των ΤΕ στην εξειδίκευση του περιεχομένου στον χώρο ευθύνης τους, στη στήριξη των δασκάλων με ακτίφ και βοηθητικό υλικό.

Βασικές πλευρές της ευθύνης των Οργάνων για τη μέγιστη δυνατή απόδοση των μαθημάτων:

- Η αφομοίωση των βασικών ζητημάτων κάθε μαθήματος πρώτα από τις ΤΕ και η συμβολή τους στην εξειδίκευση της σχετικής παρουσίασης.

Η σταθεροποίηση της εκτίμησης των μαθημάτων από τα ΤΓ που θα καταλήγει σε καθοδηγητικά μέτρα για την κάλυψη κενών, την αντιμετώπιση συγχύσεων και λαθεμένων απόψεων, τη διερεύνηση των αιτιών όταν επανέρχονται ερωτήματα που αναδεικνύουν πρόβλημα διαρκείας στην αφομοίωση βασικών θέσεων ή αντανakλούν καθυστέρηση στις κεντρικές μας επεξεργασίες.

- Η συμβολή στην κατάλληλη προετοιμασία των μαθημάτων (διασφάλιση συμμετοχής, συλλογή ερωτημάτων, τήρηση χρονοδιαγράμματος κ.λπ.) και στην κατάλληλη διάταξη και προετοιμασία δασκάλων, με στόχο περισσότεροι σύντροφοι μέλη των ΕΠ και των ΤΓ να εμπλέκονται σταδιακά με τα καθήκοντα της διδασκαλίας και της ευρύτερης στήριξης των μαθημάτων.

7. Για την ιδεολογική στήριξη της ΚΝΕ και την ιδεολογική δουλειά στη νεολαία

Αποτελεί προτεραιότητα να συνειδητοποιηθεί σε όλη την κλίμακα των κομματικών οργάνων η ευθύνη τους για να στηριχτεί η ιδεολογική, πολιτική και μορφωτική δουλειά στις γραμμές της ΚΝΕ, που αποτελεί τον βασικό αιμοδότη του Κόμματος.

Η ανάληψη αυτής της ευθύνης ουσιαστικά -και όχι τυπικά, διακηρυκτικά- αποτελεί αναγκαίο όρο για τη διασφάλιση της επαναστατικής συνέχειας του Κόμματος στο μέλλον. Προϋποθέτει τον ανυποχώρητο αγώνα απέναντι στις αντιλήψεις και κυρίως τις πρακτικές που οδηγούν στο «διαζύγιο» με την προσπάθεια κατάκτησης της γνώσης, απέναντι στις αντιλήψεις που υποβαθμίζουν τη σημασία της ουσιαστικής μόρφωσης ή την περιορίζουν στην απόκτηση της τρέχουσας αποσπασματικής πληροφορίας και ενημέρωσης. Απαιτεί ανυποχώρητο αγώνα για τη βαθύτερη κατανόηση ότι η ατομική χρήση των ΜΚΔ αφήνει ανοικτό ένα σημαντικό δρόμο για οργάνωση της σκέψης στη βάση της κατεύθυνσης του ταξικού αντιπάλου, ενισχύοντας τον μηχανισμό χειραγώγησης.

Το γενικότερο παραπάνω καθήκον μεταφράζεται στην πράξη στη διαμόρφωση και επιμονή στην υλοποίηση ενιαίου σχεδίου των Οργάνων του Κόμματος και της ΚΝΕ, που αγκαλιάζει όλες τις επιμέρους πλευρές που ήδη

αναπτύχθηκαν (π.χ. αξιοποίηση και διακίνηση βιβλίου, ΚΟΜΕΠ, λειτουργία Ιδεολογικών Επιτροπών) και εξειδικεύεται στις βαθμίδες Εκπαίδευσης, Μαθητείας, στους χώρους της εργαζόμενης νεολαίας, επιστημονικής έρευνας, Πολιτισμού, Αθλητισμού.

Βασικός άξονας διαμόρφωσης και ελέγχου του περιεχομένου του ενιαίου σχεδίου είναι επίσης η ουσιαστική βελτίωση της αφομοίωσης και της ικανότητας προβολής του Προγράμματος του Κόμματος, των βασικών σύγχρονων επεξεργασιών μας, των ιστορικών συμπερασμάτων, της γενικότερης αντίληψής μας για τον σοσιαλισμό - κομμουνισμό (των νομοτελειών της σοσιαλιστικής επανάστασης και της οικοδόμησης του σοσιαλισμού - κομμουνισμού).

8. Κωδικοποιούμε ορισμένα βασικά μέτωπα του ιδεολογικού αγώνα για τα οποία πρέπει να ανέβει η σχετική ικανότητα παρέμβασης των ΚΟΒ συλλογικά και ατομικά των μελών του Κόμματος

Σ' αυτό το συγκεκριμένο πεδίο θα δοκιμαστεί στην πράξη η καθοδηγητική αξιοποίηση όλων των μορφών εξοπλισμού, με αφετηρία τον «Ριζοσπάστη», ΚΟΜΕΠ, βιβλίο κ.λπ. Εντείνουμε την προσπάθεια για:

- Βαθύτερη κατανόηση και αποκάλυψη της εκμεταλλευτικής σχέσης, των σύγχρονων μορφών που παίρνει η καπιταλιστική εκμετάλλευση εξαιτίας και της εφαρμογής νέων τεχνολογιών, της αξιοποίησης της Τεχνητής Νοημοσύνης αλλά και αλλαγών στις μεθόδους οργάνωσης της εργασίας. Το ζήτημα αυτό συνδέεται άμεσα με την ικανότητα διεξαγωγής συνδυασμένα του οικονομικού και πολιτικού αγώνα της εργατικής τάξης, της αποκάλυψης ότι πίσω από κάθε κυβερνητικό αντεργατικό μέτρο, από κάθε κατεύθυνση της ΕΕ, πίσω από κάθε απόφαση του κεφαλαίου -της εργοδοσίας- βρίσκεται ο στόχος υπεράσπισης και έντασης της καπιταλιστικής εκμετάλλευσης, οι ίδιες οι νομοτέλειες του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής.

- Αφομοίωση της αντίληψής μας και ανάδειξη της πορείας της καπιταλιστικής οικονομίας. Την ερμηνεία οικονομικών αλλαγών αλλά και πολιτικών διαχείρισης με κριτήριο τον κύκλο της οικονομικής κρίσης στον καπιταλισμό, την εναλλαγή φάσεων ύφεσης και ανάκαμψης. Τη διαχείριση σε βάρος της εργατικής τάξης και των άλλων λαϊκών δυνάμεων σε κάθε φάση. Σε αυτήν τη βάση να ανέβει η ικανότητα για διεξαγωγή διαπάλης με τις στρατηγικές επιδιώξεις του κεφαλαίου, της ΕΕ, των κυβερνήσεων για την προώθηση των επιχειρηματικών σχεδίων, των επενδυτικών προγραμμάτων των προτεραιοτήτων και των εναλλαγών τους («πράσινη ανάπτυξη», ενεργειακό μείγμα, υποδομές, αξιοποίηση υδρογονανθράκων, ψηφιακή οικονομία, πολεμική οικονομία κ.λπ.) και τον σταθερό στρατηγικό στόχο η Ελλάδα να αποτελέσει ενεργειακό και μεταφορικό κόμβο.

- Αποκάλυψη της ταξικής φύσης του αστικού κράτους ως κράτους του κεφαλαίου, των επιχειρηματικών ομίλων, που λειτουργεί στο σύνολό του σε κάθε κρίκο του με κριτήριο τα ταξικά συμφέροντά τους και γι' αυτόν τον λόγο

παίρνει αντεργατικά μέτρα, ενισχύει τις κατασταλτικές λειτουργίες του, έχει ταξικές προτεραιότητες, υπερασπίζεται και θωρακίζει μέσω όλων των θεσμών του την καπιταλιστική εκμετάλλευση και την αδικία σε βάρος της εργατικής - λαϊκής πλειοψηφίας. Η πείρα και δυσσάρεσκεια, που συσσωρεύονται από τον αντιλαϊκό ρόλο του κράτους, την εκθρική στάση του απέναντι στις εργατικές - λαϊκές ανάγκες όλα τα προηγούμενα χρόνια μπορεί και πρέπει να αξιοποιηθούν για να δυναμώσει η συνολική αμφισβήτησή του και έτσι να ανοίγει και η συζήτηση για το ποιο κράτος σε ποια κοινωνία έχουν ανάγκη η εργατική τάξη και οι λαϊκές δυνάμεις, ποια πρέπει να είναι η δικιά τους εξουσία.

- Αποκάλυψη του χαρακτήρα του ιμπεριαλιστικού πολέμου ως πολέμου για το μοίρασμα αγορών, εδαφών και σφαιρών επιρροής, ως εμπόλεμης συνέχειας του «ειρηνικού» καπιταλιστικού ανταγωνισμού ανάμεσα σε μονοπώλια, καπιταλιστικά κράτη, ιμπεριαλιστικές συμμαχίες. Σε αυτήν τη βάση να αντιμετωπίζονται η προπαγάνδα και τα προσχήματα των αστικών τάξεων, των αντιμαχόμενων ιμπεριαλιστικών στρατοπέδων, να αναπτύσσεται η ικανότητα διεξαγωγής της διαπάλης με διαφορετικές εκδοχές της αστικής και οπορτουνιστικής θέσης για τον πόλεμο (φιλοπόλεμες θέσεις, ταύτιση με το ένα ή το άλλο ιμπεριαλιστικό στρατόπεδο, εθνικισμός, πασιφισμός κ.λπ.) και μέσα στο εργατικό - λαϊκό κίνημα. Την πλήρη αντίθεση των συμφερόντων της αστικής και της εργατικής τάξης στις συνθήκες του πολέμου, την απόρριψη των αφηγημάτων περί «εθνικής ενότητας» και «κοινωνικής ειρήνης». Την ανάδειξη του πολέμου ως στιγμή που εκδηλώνονται οι αντιφάσεις του συστήματος και οι δυνατότητες των εργατικών - λαϊκών μαζών να παρέμβουν, να έχουν την πρωτοβουλία των κινήσεων, να πάρουν τις τύχες τους στα χέρια όπως έχει αποδείξει και η Ιστορία. Από αυτήν την άποψη μπορεί καλύτερα να αναδεικνύεται η σχέση του πολέμου με το ίδιο το καπιταλιστικό σύστημα και κατά συνέπεια η σύνδεση της διεξόδου από αυτόν με την αναγκαιότητα της ανατροπής του συστήματος και του σοσιαλισμού - κομμουνισμού.

- Καλύτερη κατανόηση της αντίληψής μας για τη σοσιαλιστική οικοδόμηση κατά τον 20ό αιώνα και την ανάδειξη του σοσιαλισμού - κομμουνισμού ως της μόνης ρεαλιστικής και ώριμης διεξόδου που προκύπτει από την ανωτερότητά του ως κοινωνικοοικονομικού συστήματος και αποτελεί πραγματική και ουσιαστική διέξοδο για όσα βασανίζουν την εργατική τάξη και τις άλλες λαϊκές δυνάμεις στο σήμερα. Αυτό προϋποθέτει την ικανότητα αφομοίωσης των νομοτελειών του σοσιαλισμού - κομμουνισμού, του ρόλου της εργατικής εξουσίας, του ΚΚ, της κοινωνικής ιδιοκτησίας, του επιστημονικού κεντρικού σχεδιασμού, του χαρακτήρα της σοσιαλιστικής κοινωνίας ως ανώριμου κομμουνισμού. Σε αυτήν τη βάση αναπτύσσουμε την ικανότητα να υπερασπιζόμαστε το πρώτο ιστορικό εγχείρημα της σοσιαλιστικής οικοδόμησης στην ΕΣΣΔ και τις άλλες χώρες στον 20ό αιώνα χωρίς όμως να εξωραϊζουμε, να ωραιοποιούμε, αντίθετα αναδεικνύοντας τις αιτίες που οδήγησαν στην αντεπανάσταση και την ανατροπή του σοσιαλιστικού συστήματος και έτσι να αντιμετωπίζουμε την αστική και οπορτουνιστική διαστρέβλωση και τον αντικομμουνισμό. Από αυτήν την άποψη μπορούμε καλύτερα να αναδεικνύουμε σήμερα το πόσο ώριμο είναι μια κοινωνία και οικονομία που λειτουργούν με κριτήριο τις εργατικές - λαϊκές ανάγκες και όχι τα καπιταλιστικά κέρδη. Από αυτήν τη σκοπιά να φωτίζονται

στο σήμερα και να προβάλλονται οι θέσεις μας για μια σειρά από κρίσιμα ζητήματα όπως η Υγεία, η Παιδεία κ.λπ.

- Αυτοτελή ζύμωση και ανάδειξη του «δρόμου της ανατροπής», την προβολή δηλαδή της επαναστατικής προοπτικής, την αναγκαιότητα ανατροπής της αστικής εξουσίας και των καπιταλιστικών σχέσεων παραγωγής ως προϋπόθεσης, για να μπορέσει να φύγει από τη μέση η διαδικασία παραγωγής καπιταλιστικού κέρδους, να ανοίξει ο δρόμος για μια ανώτερη οικονομική κοινωνική οργάνωση, για να μπορέσει να δοθεί διέξοδος για τις εργατικές - λαϊκές δυνάμεις από τα αδιέξοδα του συστήματος. Αφορά την ικανότητα αντιπαράθεσής μας με τις αυταπάτες και ψευδαισθήσεις για «λύσεις υπέρ του λαού», που μπορούν να έρθουν μέσα από αλλαγές των κοινοβουλευτικών συσχετισμών, για τον ρόλο του αστικού κράτους, για δήθεν φιλολαϊκές κυβερνήσεις στο έδαφος του καπιταλισμού μέσα από μια πιο «δίκαιη διαχείριση». Ταυτόχρονα, είναι απαραίτητο να αναδεικνύεται ότι σήμερα διαμορφώνονται αυτές οι προϋποθέσεις για την ανατροπή που θα είναι έργο της μαζικής οργανωμένης εργατικής - λαϊκής δράσης με τον πρωτοπόρο ρόλο του ΚΚ. Από αυτήν την άποψη είναι αναγκαίο να φωτίζεται από σήμερα η προοπτική που πρέπει να έχει ο εργατικός - λαϊκός αγώνας, η αναγκαιότητα ενίσχυσης του αντικαπιταλιστικού αντιμονοπωλιακού προσανατολισμού της πάλης, της συνένωσης των επιμέρους μετώπων πάλης σε ένα ενιαίο πανελλαδικό κίνημα διεκδίκησης και αντεπίθεσης, των βημάτων στη συγκρότηση της κοινωνικής συμμαχίας ανάμεσα σε εργατική τάξη, αγρότες, αυτοαπασχολούμενους, με λίγα λόγια απαιτείται συσπείρωση ευρύτερων εργατικών - λαϊκών δυνάμεων με το Πρόγραμμα του ΚΚΕ, καθήκον που προϋποθέτει:

- Την εύστοχη εξειδικευμένη ιδεολογική - πολιτική αντιπαράθεση μέσα στο κίνημα με τις άλλες δυνάμεις για την κατεύθυνσή του, τον προσανατολισμό του, τους στόχους πάλης που υιοθετεί.

- Την μελέτη σε σταθερή βάση των αγωνιστικών διεργασιών, τη σωστή εκτίμηση διαθέσεων, την εξαγωγή νέας πείρας και γνώσης, τη συλλογική αφομοίωσή τους σε όλα τα επίπεδα.

- Την αντιμετώπιση αντιδραστικών θεωριών του μεταμοντερνισμού που αποτελεί σημαντικό κομμάτι του ιδεολογικού - πολιτικού μετώπου. Πρόκειται για τις ανορθολογικές, ιδεαλιστικές απόψεις του αυτοπροσδιορισμού και του «ατομικού δικαιωματος», που οδηγούν στις θέσεις για άρνηση του βιολογικού φύλου, αποδοχή μόνο του «κοινωνικού φύλου», τη «ρευστότητα της ταυτότητας φύλου», θέσεις που επηρεάζουν λαϊκές δυνάμεις ιδιαίτερα νεότερων ηλικιών. Οι απόψεις αυτές δεν έχουν καμιά σχέση με την αγωνιστική συλλογική υπεράσπιση όλων των ατομικών και κοινωνικών ελευθεριών και κατακτήσεων για την εργατική τάξη, τις λαϊκές δυνάμεις, τη νεολαία και τις γυναίκες εργατικής ή λαϊκής ένταξης και καταγωγής. Η ανάδειξη της κοινωνικής - ταξικής διάστασης των παραπάνω ζητημάτων απαιτεί μελέτη των επιστημονικών κατακτήσεων στη Βιολογία, στις νευροεπιστήμες, στην Ανθρωπολογία, μαρξιστική κριτική και δημιουργική αξιοποίηση των πορισμάτων των κοινωνικών επιστημών κ.λπ, στη διαχείρισή τους από την αστική εξουσία, αλλά και στον αντίποδα, στην ανάπτυξη του μαρξιστικού φιλοσοφικού υπόβαθρου, στον εμπλουτισμό των θέσεών μας από τη σκοπιά της σοσιαλιστικής οικονομίας και εργατικής εξουσίας.

- Τη διεθνιστική στάση του Κόμματος, που αφορά σε ζητήματα αλληλεγγύης, ιμπεριαλιστικού πολέμου, αλλά και γνώσης ζητημάτων που αφορούν τα εργατικά - λαϊκά κινήματα σε άλλες χώρες του καπιταλισμού, την αξιοποίηση της διεθνούς πείρας, τι συμβαίνει στην ΕΕ και σε άλλες ηπείρους, ώστε και σε αυτήν τη βάση να κατανοείται η στρατηγική του σύγχρονου καπιταλισμού και η σημασία της διεθνιστικής δράσης των μαζικών κινήσεων, των ΚΚ κ.λπ.

ΣΤ. ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΟΔΟ ΤΗΣ ΔΟΥΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΠΑΙΔΑΓΩΓΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΝΕ

Η ΚΝΕ συνέβαλε στη συνολική δράση του Κόμματος, στην ανανέωση των γραμμών του με νέα μέλη. Στο 13ο Συνέδριό της επεξεργάστηκε παραπέρα την παρέμβασή της στους νέους των εργατικών - λαϊκών οικογενειών, την ενίσχυση της ικανότητας να ανταποκριθεί σε όλες τις συνθήκες στους επαναστατικούς μας σκοπούς, στο πλευρό του Κόμματος. Η ΚΝΕ έκανε σημαντική προσπάθεια να ανανεώσει τις γραμμές της σε όλους τους χώρους, αναδείχθηκαν νέα στελέχη, τροφοδότησε με νέα μέλη και στελέχη τις γραμμές του Κόμματος. Αυτό είναι φυσιολογικό και θετικό, αρκεί να γίνεται σχεδιασμένα και εξασφαλίζοντας να μη δημιουργούνται κενά στα όργανα της ΚΝΕ.

Πρωταρχικό ζήτημα είναι συνολικά η βοήθεια για την επαναστατική διαπαιδαγώγηση των μελών και στελεχών της ΚΝΕ, η ανάδειξη της νέας γενιάς κομμουνιστών στελεχών σε όλους τους τομείς. Εκτιμάμε ότι παραμένει ως δικό μας πρόβλημα, των καθοδηγητικών οργάνων του Κόμματος να αναλάβουμε την ευθύνη μας στην πράξη να αντιμετωπιστούν σε μια σειρά από περιοχές οι αργοί ρυθμοί στρατολογίας και οι δυσκολίες στην αφομοίωση ενός αριθμού νέων μελών της ΚΝΕ. Αφορά ιδιαίτερα στους μαθητές, όπου εμφανίζεται μια δυσκολία στην ανανέωση και στους φοιτητές όπου υπάρχουν χαμηλοί ρυθμοί στρατολογίας, ζήτημα κρίσιμο για την ανάπτυξη της ΚΝΕ συνολικά.

Ενώ έχει μεγαλώσει η επιρροή της ΚΝΕ όπως και η ικανότητά της να επικοινωνεί με πλατύτερες μάζες νέων, να συμβάλλει στην ανάπτυξη και τον προσανατολισμό των αγώνων τους, ταυτόχρονα έχουν ανέβει πολύ ψηλά οι απαιτήσεις στον ιδεολογικό - πολιτικό αγώνα για τον απεγκλωβισμό νεανικών συνειδητήσεων από την αστική ιδεολογία και για το κέρδισμα νέων με τη σοσιαλιστική προοπτική και την οργανωμένη δράση στις σημερινές συνθήκες.

Η αστική ιδεολογική επίθεση στις νεανικές συνειδησεις ξεκινά από πολύ νωρίς, από την παιδική ακόμα ηλικία, είναι πιο επεξεργασμένη και πολύμορφη, αφορά όλες τις πλευρές της ζωής των νέων, την ενσωμάτωση των αγώνων τους, την αποδοχή της ευρωατλαντικής προπαγάνδας και των αστικών επιδιώξεων, τη συνολική ενσωμάτωση της νεανικής ανησυχίας και αμφισβήτησης, της δημιουργικής αναζήτησης του νέου, του καινοτόμου, του ίδιου του μέλλοντός τους, εγκλωβισμένης στα αστικά πρότυπα και καλούπια. Ξεχωρίζει η επίδραση του υποκειμενικού ιδεαλισμού στη νεολαία, του λεγόμενου ατομικού αυτοπροσδιορισμού και «δικαιωματισμού». Αξιοποιεί το αστικό εκπαιδευτικό σύστημα, τις νέες τεχνολογίες που ελέγχονται από μεγάλους μονοπωλιακούς

ομίλους και επιδρούν στον τρόπο σκέψης, επικοινωνίας, ενημέρωσης και κοινωνικοποίησης των νέων, μέσω της προβολής ατομικών προτύπων και αξιών και της ανάλογης ηθικής τους. Καλλιεργεί την ανοχή και την εξάρτηση από τα ναρκωτικά, τον τζόγο, το διαδίκτυο και ειδικότερα τα ΜΚΔ, τον αλκοολισμό, όλα δηλαδή αυτά τα φαινόμενα που είναι σύμφυτα με τα αδιέξοδα που γεννά και ενισχύει το σάπιο καπιταλιστικό σύστημα.

Είναι ευθύνη του Κόμματος να ενισχυθεί η καθοδηγητική βοήθεια προς την ΚΝΕ, που έχει στο επίκεντρο την αφομοίωση του Προγράμματος του Κόμματος και την κομμουνιστική διαπαιδαγώγηση των γραμμών της. Όστε να καλλιεργούνται η συνειδητή στράτευση, η αντοχή και η σταθερότητα στις καμπές της ταξικής πάλης, που εδράζεται στις θεωρητικά αποδεδειγμένες και πρακτικά επιβεβαιωμένες θέσεις μας για την ταξική διαίρεση της κοινωνίας, τον ρόλο της ταξικής πάλης στην κοινωνική εξέλιξη, την επανάσταση, τον σοσιαλισμό και την οικοδόμησή του, τον ρόλο του Κόμματος ως οργανωμένης πρωτοπορίας της εργατικής τάξης. Με μεθοδικό και συστηματικό τρόπο να στηρίζονται τα μέλη και στελέχη της ΚΝΕ, ώστε να αναπτύσσουν ταξικό πολιτικό κριτήριο για την κατανόηση της αντικειμενικής πραγματικότητας, την ερμηνεία των οικονομικών, επιστημονικών και τεχνολογικών εξελίξεων, των κοινωνικών σχέσεων που καθορίζονται από τη βασική αντίθεση κεφαλαίου - εργασίας, την κυριαρχία των εκμεταλλευτικών σχέσεων παραγωγής.

Αποτελεί προτεραιότητα να συνειδητοποιηθεί η ευθύνη των καθοδηγητικών οργάνων του Κόμματος, για να δυναμώσει το ιδεολογικό, πολιτικό, μορφωτικό ρεύμα στις γραμμές της ΚΝΕ, μέσα από τη βελτίωση της εσωοργανωτικής λειτουργίας κυρίως των Τομεακών Οργάνων και των ΟΒ, την ενίσχυση των ιδεολογικών μαθημάτων και των συστημάτων εσωκομματικής μόρφωσης, την άνοδο στη μελέτη του «Ριζοσπάστη», του «Οδηγητή», της ΚΟΜΕΠ, του πολιτικού βιβλίου, τη βελτίωση του μαρξιστικού ιδεολογικού υπόβαθρου και ευρύτερα του μορφωτικού - πολιτιστικού επιπέδου στην ΚΝΕ.

Κριτήριο επιτυχίας αυτής της δουλειάς είναι η άνοδος της προετοιμασίας μελών της ΚΝΕ για να στρατολογηθούν στο Κόμμα, η βελτίωση της αφομοίωσης και της ικανότητας προβολής του Προγράμματος του ΚΚΕ, η απόκτηση μεθοδολογίας στον τρόπο οργάνωσης και παρέμβασης στη νεολαία. Σε αυτό το πλαίσιο, η ΚΝΕ μπορεί να κατακτά και να καλλιεργεί όλο και περισσότερο τα επαναστατικά της χαρακτηριστικά, την πίστη στην ανωτερότητα του σοσιαλισμού, την εμπιστοσύνη στη δύναμη και τον πρωτοπόρο ρόλο της εργατικής τάξης, τη μαχητική ανυπότακτη στάση ζωής, την πρωτοπόρα στάση στην απόκτηση της γνώσης, την αντοχή στις δυσκολίες της πάλης και της ζωής, ιδιαίτερα στις μεταβατικές φάσεις.

Η ανάπτυξη αυτών των χαρακτηριστικών θα συμβάλει ώστε η ΚΝΕ να καταφέρνει -κόντρα στο ρεύμα- να επιδρά και να προσελκύει τη νεολαία στον επαναστατικό αγώνα με τη δύναμη του προσωπικού παραδείγματος των μελών της, που κατακτιέται και εμπνέεται από την πρωτοπόρα κομμουνιστική στάση των στελεχών του Κόμματος στην καθημερινή τους δράση και στην καθοδήγηση της ΚΝΕ.

Ταυτόχρονα, απαιτείται να εξετάσουμε ζητήματα καλύτερης διάταξης με βάση τις ιεραρχήσεις μας, καλύτερου συντονισμού ΚΚΕ και ΚΝΕ, ανάδειξης και ανάπτυξης κατάλληλων στελεχών για τη δουλειά του Κόμματος στη νεολαία, εξειδίκευσης της δουλειάς μας στις μικρότερες ηλικίες, προετοιμασίας των ΚΝίτικων δυνάμεων για να εργαστούν σε κρίσιμους χώρους και κλάδους στρατηγικής σημασίας. Να ενταχθεί ο σχεδιασμός της ΚΝίτικης οικοδόμησης στον αντίστοιχο κομματικό σχεδιασμό και έλεγχο για στήριξη.

Με ορίζοντα την επέτειο των 60 χρόνων από την ίδρυση της ΚΝΕ που θα γιορτάσουμε το 2028, να τεθούν στόχοι ορμητικής ανάπτυξης των δυνάμεών της, έντασης της ιδεολογικής δουλειάς και θωράκισης των μελών της, ενώ το Κόμμα να προχωρήσει είτε σε Πανελλαδική Συνδιάσκεψη για τη Νεολαία, είτε σε διοργάνωση Ευρείας Συνόδου της ΚΕ, προκειμένου να εξετάσει τα νέα ζητήματα που προκύπτουν για την πιο αποτελεσματική παρέμβασή του μέσα στην ελληνική νεολαία και το κίνημά της συνολικά και πιο ειδικά την πιο αποτελεσματική βοήθεια προς την ΚΝΕ.

Για την παρέμβαση του Κόμματος στις μικρότερες ηλικίες της νεολαίας

Το ΚΚΕ διαχρονικά δίνει προτεραιότητα στη νέα γενιά. Αυτά τα χρόνια, από το προηγούμενο Συνέδριο, ανέπτυξε πληθώρα πρωτοβουλιών σχετικές με το παιδί. Πρωτοστάτησε στην οργάνωση αγώνων για τη βελτίωση των όρων ζωής. Έγινε προσπάθεια να μελετηθούν φαινόμενα και σύγχρονες συνθήκες (όπως η συγκρότηση ομάδας εργασίας για τη νεανική παραβατικότητα). Συνεχίστηκε με πιο αποφασιστικούς ρυθμούς η προσπάθεια διαπαιδαγώγησης παιδιών από οικογένειες μελών, φίλων και οπαδών του Κόμματος. Προσπάθεια διαπαιδαγώγησης που δένεται άρρηκτα με τη συλλογική δράση και έρχεται σε αντίθεση με τα κυρίαρχα πρότυπα, καλλιεργώντας τις αξίες της εργατικής τάξης, τον κομμουνιστικό τρόπο σκέψης, ζωής και δράσης.

Συνεχίστηκε και αναβαθμίστηκε η έκδοση του «κόκκινου Αερόστατου», του διμηνιαίου περιοδικού ποικίλης ύλης για παιδιά Δημοτικού και Γυμνασίου από τη «Σύγχρονη Εποχή». Παράλληλα, προετοιμάστηκαν κι άλλες εκδόσεις με έμφαση στις εξελίξεις της περιόδου (κυκλοφόρησαν ξεχωριστά βιβλία σχετικά με τα 80 χρόνια από τη λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου και τη Μικρασιατική Εκστρατεία και Καταστροφή του 1922, όπως και πολυσέλιδα ένθετα αφιερώματα του περιοδικού για τον πόλεμο στην Ουκρανία και αντίστοιχη ανθολογία διηγημάτων, την ιμπεριαλιστική επέμβαση στη Γιουγκοσλαβία το 1999, το περιβάλλον, γνωριμία με τον Μίκη Θεοδωράκη. Ιδιαίτερο βάρος δόθηκε στην παραγωγή πρωτότυπου εκπαιδευτικού υλικού και στη δημιουργία σχεδίων μαθήματος για διάφορα θέματα (ιστορικές επετείους, επικαιρότητα, παγκόσμιες μέρες κ.ά). Πρόκειται για έναν όγκο υλικών που ήδη αξιοποιούνται από εκπαιδευτικούς στην τάξη και γονείς στο σπίτι, παρέμβαση που μπορεί να διευρυνθεί σημαντικά.

Στο διάστημα που μεσολάβησε από το προηγούμενο Συνέδριο έγινε περισσότερο ξεκάθαρο πως βασικός πυρήνας της παρέμβασής μας στις μικρότερες ηλικίες χρειάζεται να είναι η συγκρότηση και λειτουργία ομάδων - φίλων του «κόκκινου Αερόστατου», στη γειτονιά (ανά δήμο ή πόλη), η στήριξη και καθοδήγηση της σταθερής συστηματικής συνάντησης συνομήλικων παιδιών με έναν ενήλικα ομαδάρχη και βασικό τους περιεχόμενο τα θέματα και τις δραστηριότητες που προτείνονται από τις σελίδες του περιοδικού. Οι ομάδες αυτές συναντιούνται και ανά περιοχή σε φεστιβάλ, εκδρομές, επισκέψεις και πανελλαδικά στην πολυήμερη Αντιιμπεριαλιστική Κατασκήνωση της ΚΝΕ.

Στην προσπάθεια να καθοδηγηθεί στην πράξη ο στόχος για ύπαρξη και λειτουργία ομάδας φίλων του «κόκκινου Αερόστατου» σε κάθε δήμο/πόλη, φάνηκαν δυνατότητες και απαιτήσεις.

Από τη μία, τα περιθώρια να αγγίξει πολύ περισσότερα παιδιά αυτή η δραστηριότητα είναι πραγματικά μεγάλα. Εξάλλου, ένας περίγυρος οικογενειών με μικρά παιδιά (που είμαστε σε επαφή μέσα από σωματεία / Συλλόγους Γονέων και Γυναικών) αναγνωρίζουν την ανωτερότητα των θέσεών μας για το παιδί, μας προσεγγίζουν και μας ακολουθούν και από αυτήν την αφετηρία. Από την άλλη, για να πολλαπλασιαστεί αυτή η δουλειά, χρειάζεται να εμπλακούν περισσότερο ενεργά οι Κομματικές Ομάδες Παιδείας, να αναμειχθούν περισσότεροι σύντροφοι και οπαδοί, να ανεβάσουμε την ικανότητα όσων εμπλέκονται. Να εμπνεύσουμε και να καλλιεργήσουμε αντίστοιχη διάθεση σε ανθρώπους που ασχολούνται με τα παιδιά (επαγγελματικά ή από μεράκι), να γνωρίσουμε και να συναντηθούμε σε αυτήν την προσπάθεια και με άλλους (εκπαιδευτικούς, καλλιτέχνες, γυμναστές, φοιτητές αντίστοιχων σχολών). Να στηριχτούν και να πολλαπλασιαστούν αντίστοιχες πρωτοβουλίες στο επίπεδο του κινήματος (από εργατικά σωματεία, Συλλόγους Γυναικών, την ΕΕΔΥΕ κ.ά.).

Το σύνολο αυτής της προσπάθειας αξιοποιείται για την ποιοτική αναβάθμιση στη λειτουργία και το περιεχόμενο ζωής και δράσης των Μαθητικών ΟΒ της ΚΝΕ ειδικά στα Γυμνάσια και μπορεί περισσότερο αποφασιστικά να αφήσει αποτύπωμα στην οργανωτική ανάπτυξη της ΚΝΕ.

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Η ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΤΑΞΗ, ΣΤΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ, ΣΤΙΣ ΣΥΜΜΑΧΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΙΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΤΙΜΟΝΟΠΩΛΙΑΚΗΣ ΣΥΜΜΑΧΙΑΣ

Το ΚΚΕ, ως ιδεολογική, πολιτική, οργανωμένη πρωτοπορία της εργατικής τάξης, αποτελεί την καθοδηγήτρια δύναμη, τόσο της επαναστατικής διαδικασίας για την ανατροπή του καπιταλισμού, όσο και της ίδιας της επαναστατικής εργατικής εξουσίας στη σοσιαλιστική οικοδόμηση. Δικαιώνει τον επαναστατικό του ρόλο, εφόσον έμπρακτα εκφράζει τα γενικά συμφέροντα της εργατικής τά-

ξης, ηγείται της αντικαπιταλιστικής - αντιμονοπωλιακής συμμαχίας και πάλης για την ανατροπή του καπιταλισμού, εκφράζει τις νομοτέλειες της σοσιαλιστικής οικοδόμησης στη συνέχεια.

Η βελτίωση της αυτοτελούς ιδεολογικοπολιτικής παρέμβασης του Κόμματος στην εργατική τάξη τα χρόνια που πέρασαν εκφράστηκε και με τη βελτίωση των στόχων οικοδόμησης, τη διαμόρφωση νέων βαθύτερων δεσμών με τμήματα εργαζομένων σε κρίσιμους κλάδους ή σε τόπους κατοικίας, το αδιαμφισβήτητο γεγονός της ανόδου της εκλογικής επιρροής, ιδιαίτερα σε περιοχές όπου συγκεντρώνονται μεγάλα τμήματα της εργατικής τάξης. Ωστόσο, αυτή η προσπάθεια απέχει ακόμα από τις μεγάλες απαιτήσεις που έχει έτσι ώστε να επιτυγχάνεται σταθερή και διευρυνόμενη συσπείρωση πρωτοπόρων εργαζομένων ιδιαίτερα νεότερων ηλικιακά και σε κρίσιμους στρατηγικούς κλάδους με το Κόμμα και το Πρόγραμμά του.

Απαιτείται πολύπλευρη προσπάθεια, ώστε να οξύνεται το ταξικό κριτήριο σε ευρύτερες δυνάμεις εργαζομένων σε σχέση με τις πολιτικές εξελίξεις, την πολιτική του αστικού κράτους, τη στάση του κεφαλαίου, των διάφορων ιμπεριαλιστικών οργανισμών όπου συμμετέχει το αστικό κράτος. Η δουλειά του Κόμματος στην εργατική τάξη πρέπει να συμβάλλει ώστε να αναδεικνύεται ο αντικειμενικά πρωτοπόρος ρόλος της στην κοινωνία, ως φορέας των νέων σοσιαλιστικών - κομμουνιστικών σχέσεων παραγωγής, ως φορέας δηλαδή της νέας οικονομικής, πολιτικής και κοινωνικής οργάνωσης.

Αυτή η προσπάθεια πρέπει να παίρνει υπόψη της και αλλαγές στη σύνθεση της εργατικής τάξης, ότι ένα μεγαλύτερο τμήμα της, σχετικά με το παρελθόν, είναι πιο μορφωμένο, έχει ακόμα και πανεπιστημιακές σπουδές, που μαζί με τις δυνατότητες που διαμορφώνει για μια πιο ανεβασμένη ιδεολογική δουλειά είναι ταυτόχρονα πιο ευάλωτο σε αστικές και μικροαστικές αντιλήψεις και επιδράσεις. Είναι ζήτημα που απαιτεί συγκεκριμένη δουλειά από το ίδιο το Κόμμα στη νεολαία και ειδικά στην ΚΝΕ, τη στιγμή μάλιστα που πλέον έχει στενή σχέση ο ΣΕΒ, μέσω ειδικών συμφωνιών, με τα ΑΕΙ.

Άλλο ζήτημα που πρέπει να μας απασχολήσει είναι η μεγάλη κινητικότητα που υπάρχει και ότι ένα μεγάλο τμήμα ιδιαίτερα νέων εργαζομένων κινείται από κλάδο σε κλάδο, από επάγγελμα σε επάγγελμα και αυτό εμφανίζεται πολλές φορές και ως επιλογή. Το ζήτημα αυτό δεν επιδρά μόνο στη συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων, αλλά και στο πώς διαμορφώνεται συνείδηση της ταξικής θέσης. Ιδιαίτερα, χρειάζεται ενίσχυση το τμήμα της ιδεολογικής κομματικής δουλειάς που αφορά στον ιστορικό υλισμό για τις τάξεις και την ταξική πάλη, την κίνηση της Ιστορίας, των κοινωνιών κ.λπ.

Ταυτόχρονα, χρειάζεται να παίρνουμε υπόψη ότι ένα σημαντικό τμήμα της είναι πρώτης ή δεύτερης γενιάς μεταναστών ειδικά σε ορισμένους κλάδους της οικονομίας. Γεγονός που διαμορφώνει ακόμα πιο μεγάλες απαιτήσεις με δεδομένο ότι, εκτός όλων των άλλων, η ιδεολογικοπολιτική παρέμβαση του Κόμματος αναμετρείται και με άλλες δυσκολίες που αφορούν πολιτιστικές, θρησκευτικές αντιλήψεις, παγιωμένες προκαταλήψεις κ.λπ., αφού πολλές φορές προέρχονται από χώρες με πιο αδύναμο εργατικό κίνημα, με ανυπαρξία

κομμουνιστικών κομμάτων ή έχουν διαστρεβλωμένη αντίληψη για τον σοσιαλισμό - κομμουνισμό.

Χρειάζεται να πυκνώσουν οι πρωτοβουλίες και οι παρεμβάσεις του Κόμματος αυτοτελώς απευθυνόμενες στην εργατική τάξη, παίρνοντας υπόψη αυτές τις σχετικά νεότερες συνθήκες, αν και αρκετά από αυτά τα ζητήματα τα εντοπίζουμε εδώ και χρόνια τώρα. Καλύτερα πρέπει να αφομοιωθεί στις κομματικές δυνάμεις το ζήτημα που έχουμε θέσει και σε προηγούμενα Συνέδρια, ότι δηλαδή η δουλειά του Κόμματος στην εργατική τάξη δεν αφορά αποκλειστικά την παρέμβαση των κομμουνιστών μέσα στο εργατικό - συνδικαλιστικό κίνημα, που αναμφισβήτητα αποτελεί σχολείο εκπαίδευσης για την οργάνωση, τον αγώνα, τη σύγκρουση με τον αντίπαλο με προοπτική το μέλλον του κινήματος. Αφορά την αυτοτελή δουλειά και ιεράρχηση στην εργατική τάξη με το σύνολο των ζητημάτων, των όρων ζωής μέσα στον καπιταλισμό, την προσπάθεια να μην αποσπάται το σύνολο των προβλημάτων που βιώνουν από το ζήτημα της καπιταλιστικής εκμετάλλευσης και οργάνωσης της παραγωγής και της κοινωνίας συνολικά.

Α. ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΚΑΙ ΤΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΑΠΑΛΗΣ

Το 21ο Συνέδριο έθετε με σαφήνεια τις προτεραιότητες της δουλειάς μας στην κατεύθυνση της ανασύνταξης του εργατικού - συνδικαλιστικού κινήματος και το περιεχόμενο της δουλειάς μας σε αυτό «...ως την προετοιμασία και ανάπτυξη της ικανότητας δράσης του να αντιπαρατεθεί με αποφασιστικότητα και αποτελεσματικότητα, σε συμμαχία με τα λαϊκά τμήματα των αυτοαπασχολούμενων της πόλης και της υπαίθρου που παλεύουν για την επιβίωσή τους, ενάντια στην επεξεργασμένη στρατηγική του κεφαλαίου και της καπιταλιστικής εξουσίας».

1. Πού βρισκόμαστε σήμερα

Έχει δυναμώσει η εκτίμηση, η εμπιστοσύνη προς το Κόμμα από ευρύτερο τμήμα εργαζομένων και μέσα στις γραμμές του συνδικαλιστικού κινήματος.

Υπήρξε σημαντική η συμβολή του Κόμματος στην εργατική τάξη και στο συνδικαλιστικό κίνημα, για τη διαμόρφωση του ρεύματος αμφισβήτησης της κυρίαρχης πολιτικής. Αυτό το ρεύμα άρχισε να ενισχύεται μέσα στις συνθήκες της πανδημίας με τη συνολική στάση του Κόμματος και τη δράση μας στο κίνημα και διευρύνθηκε όλη την επόμενη περίοδο μέχρι σήμερα.

Βέβαια, συνεχίζει να κυριαρχεί, ιδιαίτερα στα ηγετικά συνδικαλιστικά όργανα (ΓΣΕΕ, ΑΔΕΔΥ), στην πλειοψηφία των δευτεροβάθμιων οργάνων, σε Ομοσπονδίες και Εργατικά Κέντρα, η γραμμή της ενσωμάτωσης στο σύστημα, της ταξικής συνεργασίας. Όλη αυτήν την τετραετία στήριξαν την κυβέρνηση της ΝΔ ώστε να περάσει μεγάλης σημασίας για το κεφάλαιο αντεργατικά μέτρα.

Η στάση τους αυτή έχει αναγνωριστεί από την κυβέρνηση της ΝΔ, την εργοδοσία, την ίδια την ΕΕ που εξαίρει τη συμβολή τους στην κατάργηση του θωρου και του 5ημέρου στην Ελλάδα και τη γιγάντωση της ευελιξίας.

Σε ορισμένες περιπτώσεις στις ηγεσίες αυτές εμφανίζονται κρισιμικά φαινόμενα όξυνσης των αντιθέσεων μεταξύ των παρατάξεων και των ομάδων που συνθέτουν τις πλειοψηφίες στις διοικήσεις, φαινόμενα σήψης, συναλλαγής με το κράτος και την εργοδοσία. Αυτά τα φαινόμενα έχουν μεγαλώσει την απαξίωση και αποστροφή σε ορισμένα τμήματα εργαζομένων.

Όμως σε συνθήκες όξυνσης της επίθεσης του κεφαλαίου στην εργατική τάξη, εμπλοκής της χώρας μας στους ιμπεριαλιστικούς πολέμους και έντονων διεργασιών ειδικά στον χώρο της σοσιαλδημοκρατίας, η αντιπαράθεσή μας με τις δυνάμεις τους στη ΓΣΕΕ και την ΑΔΕΔΥ έχει μεγαλύτερες απαιτήσεις.

Η συνθετότητα σχετίζεται και με το γεγονός ότι σε αυτήν τη φάση επιδιώκουν να αντιπαρεταθούν με τις δυνάμεις μας, στα μεγάλα αστικά κέντρα και ειδικά στην Αττική, διαβλέποντας ότι ισχυροποιείται ένα ρεύμα κοινής δράσης συνδικάτων και μαζικών φορέων που συσπειρώνονται στις πρωτοβουλίες και στα μέτωπα πάλης που ανοίγει το ΠΑΜΕ, ότι συνεχώς ενισχύονται οι δυνάμεις μας στις αρχαιρεσίες. Βασικά θέλουν, ως μηχανισμός του συστήματος, να ανακόψουν ένα ρεύμα συμπόρευσης με το ΚΚΕ, που με ορισμένες δυνάμεις παίρνει πιο συνειδητά χαρακτηριστικά. Διαβλέπουν τον κίνδυνο, αυτό το ρεύμα να μεγαλώσει και να βαθύνει.

Για να το καταφέρουν αυτό πρέπει να παίρνουν υπόψη και ορισμένες διεκδικήσεις των εργαζομένων, δεν μπορούν να ξεκοπούν τελείως από τα πραγματικά προβλήματα, όπως το να επανέλθουν κάποιες Συλλογικές Συμβάσεις ή να επιστραφούν τα δώρα στους δημοσίους υπαλλήλους. Άλλωστε, προϋπόθεση για να εκτελούν την αποστολή της ενσωμάτωσης είναι και να υιοθετούν κάποια από τα αιτήματα των εργαζομένων, για να τα αξιοποιούν στην προώθηση του κοινωνικού εταιρισμού, της ταξικής συνεργασίας και της κυβερνητικής εναλλαγής. Αυτό που δεν αλλάζει είναι συνεχώς να στηρίζουν την πολιτική που διευρύνει το χάσμα ανάμεσα σε νέες κοινωνικές ανάγκες και στην ικανοποίησή τους παρά τις υλικές δυνατότητες.

Η αντιπαράθεση με αυτές τις δυνάμεις γίνεται εφ' όλης της ύλης, στρατηγικά και όχι πάνω σε ορισμένα αιτήματα που κάτω από την όξυνση των προβλημάτων των εργαζομένων και την απήκηση του ταξικού κινήματος μπορεί να ψελλίζουν. Ωστόσο, ακόμα και σε αυτά τα οικονομικά αιτήματα πρέπει να αποκαλύπτεται η πολιτική ενσωμάτωσης και η στρατηγική συμφωνία που έχουν στις αστικές επιδιώξεις, η «αλλεργία» στις συλλογικές, μαζικές διαδικασίες, η υπονόμηση της ταξικής διεκδίκησης, η προώθηση του κοινωνικού εταιρισμού, η συνεπής αντιπαράθεσή τους με την ταξική πάλη και η παρεμπόδισή της.

Εκτιμάμε ότι έχουμε θετικά αποτελέσματα σε βασικούς δείκτες της ανασύνταξης (πρωτοπόρα δράση, μαζικοποίηση συνδικάτων, αλλαγή συσχετισμού δυνάμεων, αντικαπιταλιστική - αντιμονοπωλιακή γραμμή πάλης) και στην πρακτική δράση σε μεγάλα μέτωπα για την κοινωνική συμμαχία. Υπάρχει βελτίωση στον συσχετισμό στο τμήμα των εργαζομένων που είναι οργανωμένο

στα συνδικάτα. Όμως ο βαθμός οργάνωσης συνολικά της εργατικής τάξης στις γραμμές των συνδικάτων παραμένει μικρός, η δημιουργία νέων συνδικάτων συνεχίζει να είναι αργή και βασανιστική. Από την πανδημία και μετά, για πρώτη φορά μετά από πολλά χρόνια, περιορίστηκε η γενική πτώση της συμμετοχής των εργαζομένων στα σωματεία και είχαμε μικρή άνοδο στις αρχαιρεσίες των σωματείων, περίπου στο 4%, θα εκφραστεί στα επόμενα συνέδρια της ΓΣΕΕ και της ΑΔΕΔΥ. Εκφράζει τις διαθέσεις ορισμένων τμημάτων εργαζομένων, μέσα στη γενική επίθεση να στηριχτούν στη συλλογική οργάνωση.

Ψηφοδέλτια που συγκροτούν οι δυνάμεις μας σε δεκάδες πρωτοβάθμια σωματεία κατέκτησαν την αυτοδυναμία ή την πρώτη θέση, όπως και σε μεγάλα δευτεροβάθμια συνδικάτα, Εργατικά Κέντρα (π.χ. Πειραιάς, Τρίκαλα, Εύβοια, Κέρκυρα, Λιβαδειά) και Ομοσπονδίες (π.χ. Ιδιωτικοί Υπάλληλοι, Δάσκαλοι, νοσοκομειακοί γιατροί). Οι θέσεις που κατακτάμε στο συνδικαλιστικό κίνημα μάς δίνουν τη δυνατότητα με καλύτερους όρους να σχεδιάζουμε τη δουλειά μας για την ανασύνταξη του εργατικού συνδικαλιστικού κινήματος, να τις αξιοποιούμε για να οξύνουμε την ταξική πάλη, να έχουμε την πρωτοβουλία για την οργάνωση του αγώνα με το ταξικό αγωνιστικό πλαίσιο διεκδικήσεων.

Η βελτίωση που σημειώνεται στον συσχετισμό εκφράζει διεργασίες στις εργατικές - λαϊκές συνειδήσεις και είναι αποτέλεσμα σκληρής, πολύχρονης δουλειάς των κομμουνιστών. Δεν πρέπει να δημιουργούν εφησυχασμό και να θολώνουν τα κριτήριά μας για τον συσχετισμό. Για εμάς κριτήριο του συσχετισμού είναι η ριζική αλλαγή της κατάστασης στα πρωτοβάθμια, πρώτα απ' όλα, σωματεία με τη συσπείρωση των εργαζομένων στη λειτουργία και τη δράση τους, την άνοδο στην οργάνωση των εργαζομένων, την ίδρυση νέων σωματείων, την ενίσχυση του αντικαπιταλιστικού προσανατολισμού της πάλης, τη γενικότερη επίδραση της πολιτικής του ΚΚΕ, της αντίληψής του για τον ρόλο της εργατικής τάξης ως επαναστατικής δύναμης για τον σοσιαλισμό.

Σε κρίσιμους στρατηγικής σημασίας κλάδους της οικονομίας που ιεραρχούμε, όπως η Ενέργεια και οι Μεταφορές, δεν έχει αντιστραφεί η κατάσταση. Στα αποτελέσματα των αρχαιρεσιών σε αυτούς τους κλάδους έχουμε στασιμότητα και υποχώρηση κάτω και από το βάρος υποκειμενικών αδυναμιών.

Στον Δημόσιο Τομέα και στις μεγάλες Ομοσπονδίες της ΑΔΕΔΥ έχουμε μια μεγάλη άνοδο της συνδικαλιστικής μας επιρροής, η οποία προήλθε από τη μεγάλη δυσарέσκεια που διαμορφώθηκε από το χτύπημα πολλών δικαιωμάτων των δημοσίων υπαλλήλων, από όλες τις κυβερνήσεις. Απέναντι σε όλα αυτά, οι δυνάμεις μας μπήκαν μπροστά, οργάνωσαν τον αγώνα με σωστό πλαίσιο διεκδικήσεων, αναγνωρίστηκαν ως η μόνη δύναμη που προειδοποιούσε για τις αντιδραστικές αλλαγές και αγωνίζεται απέναντι σε αυτές. Όμως αυτή η πορεία δεν χωρά επανάπαυση. Ο κρατικός μηχανισμός έχει μεγάλη δύναμη να ενσωματώνει. Τα αποτελέσματα που κατακτάμε στις αρχαιρεσίες δεν μπορούν να θεωρούνται δεδομένα αν δεν δυναμώσει αποφασιστικά η ιδεολογική και πολιτική παρέμβαση του Κόμματος. Αν δεν δυναμώσουν αποφασιστικά οι οργανωμένες δυνάμεις του Κόμματος μέσα στον κρατικό μηχανισμό, υπάρχει πάντα ο κίνδυνος πιασγυρίσματος και του συνδικαλιστικού συσχετισμού, ιδιαίτερα στον βαθμό που ανασυγκροτείται η σοσιαλδημοκρατία. Ταυτόχρονα,

παίρνουμε υπόψη τις ανησυχίες της κυβέρνησης, της εργοδοσίας, των στελεχών του εργοδοτικού και κυβερνητικού συνδικαλισμού για τα θετικά βήματα που καταγράφει το ΠΑΜΕ. Είναι σίγουρο ότι θα πάρουν πρόσθετα μέτρα, με στόχο να περιχαρακώσουν και να αποκόψουν δυνάμεις που προσεγγίζουν το ΚΚΕ και τα ταξικά σωματεία.

2. Δυναμώνουν οι αγωνιστικές κινητοποιήσεις

Δυνάμωσε ο προσανατολισμός για «δουλειά από τα κάτω», η προσπάθεια να τραβάμε δυνάμεις στην οργάνωση της πάλης, αλλά και στην κατεύθυνση του αγώνα, όπως μέσα από τις Γενικές Συνελεύσεις και τις μαζικές διαδικασίες, τον συντονισμό της δράσης των συνδικάτων μέσα από συσκέψεις, όπως η σύσκεψη της 5ης Οκτώβρη του 2021 και η Πανελλαδική Σύσκεψη του ΠΑΜΕ τον Ιούλη του 2022.

Η Πανελλαδική Σύσκεψη του ΠΑΜΕ τον Νοέμβρη του 2024 αποτελεί πραγματικό σταθμό, με συμμετοχή 663 συνδικάτων και Επιτροπών Αγώνα καθώς και 80 Συνταξιοδικών Σωματείων, συνολικά, τα περισσότερα από την ίδρυσή του το 1999. Μεγάλωσε η στεφάνη σωματείων και γύρω από το ΠΑΜΕ που δραστηριοποιούνται σε όλες αυτές τις κινητοποιήσεις.

Στην Πανελλαδική Σύσκεψη του ΠΑΜΕ το 2024 συμμετείχαν για πρώτη φορά 151 σωματεία που δεν συσπειρώνονται στο ΠΑΜΕ, το 2016 είχαν πάρει μέρος 66 τέτοια σωματεία. Με πάνω από 230 σωματεία που δεν συσπειρώνονται στο ΠΑΜΕ έχουμε συντονιστεί σε διάφορες κινητοποιήσεις τα τελευταία 3 χρόνια.

Η παρέμβαση του Κόμματος, του ΠΑΜΕ, ήταν σημαντική στην ανάπτυξη των αγωνιστικών πρωτοβουλιών και των κινητοποιήσεων που έγιναν κόντρα στην εργοδοσία, στο κράτος, στην κυβέρνηση της ΝΔ και τα άλλα κόμματα του κεφαλαίου, στις ηγεσίες της ΓΣΣΕ και της ΑΔΕΔΥ. Έγιναν σε έναν σημαντικό βαθμό πιο διακριτά το πλαίσιο και ο προσανατολισμός της πάλης που προωθήσαμε μέσα στο κίνημα, γεγονός που επιδρά σε ευρύτερα τμήματα εργαζομένων.

Από το προηγούμενο Συνέδριο του Κόμματος, έγιναν 3 μαζικές πανελλαδικές - πανεργατικές απεργίες χωρίς απόφαση της ΓΣΕΕ. Μάλιστα, στην απεργία στις 28 Φλεβάρη του 2024 πετύχαμε και τον μεγαλύτερο αριθμό δευτεροβάθμιων συνδικάτων που αποφάσισαν τη συμμετοχή τους σε απεργία χωρίς τη ΓΣΕΕ (22 Ομοσπονδίες του ιδιωτικού τομέα και 37 Εργατικά Κέντρα).

Όλες οι πανελλαδικές απεργίες που έγιναν αυτά τα τέσσερα χρόνια, είτε έπαιρναν απόφαση η ΓΣΕΕ και η ΑΔΕΔΥ είτε όχι, έγιναν κάτω από την αγωνιστική πίεση των πρωτοβουλιών του ΠΑΜΕ και τη συσπείρωση που διαμορφωνόταν με Ομοσπονδίες, Εργατικά Κέντρα και Συνδικάτα με επεξεργασμένο συλλογικά περιεχόμενο και πλαίσιο πάλης για καλύτερους μισθούς και συντάξεις, για την επαναφορά των Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας, για μέτρα ενάντια στην ακρίβεια, ενάντια στον νόμο Γεωργιάδη που επέβαλε τις 13 ώρες δουλειάς σε πάνω από έναν εργοδότη και τώρα τον νόμο Κεραμέως για 13ωρη δουλειά σε

έναν εργοδότη κ.ά., αλλά και για το έγκλημα των Τεμπών, κόντρα στη γραμμή υπεράσπισης της στρατηγικής και του κέρδους των επιχειρηματικών ομίλων.

Το έγκλημα στα Τέμπη έδωσε μια μεγάλη ώθηση στην απότομη άνοδο της διαμαρτυρίας μαζών απέναντι στην κυβέρνηση. Το εργατικό - λαϊκό και νεολαιίστικο ξέσπασμα για το έγκλημα των Τεμπών βρέθηκε στην «κορυφή» μιας ευρύτερης εργατικής - λαϊκής αγανάκτησης και δυσαρέσκειας, ανησυχίας και προβληματισμού για το μέλλον, που τροφοδοτείται συνολικά από τα αδιέξοδα σε όλη τη ζωή των εργαζομένων και του λαού. Αφορά στην ένταση της εκμετάλλευσης, στην επίθεση στο εργατικό - λαϊκό εισόδημα, με την ακρίβεια, τους χαμηλούς μισθούς και υψηλούς φόρους, την άθλια κατάσταση στην οποία βρίσκονται κρίσιμες κοινωνικές υπηρεσίες και υποδομές, όπως η Παιδεία, η Υγεία, η προστασία από φυσικά φαινόμενα και καταστροφές, αλλά τροφοδοτείται και από την αμνηχανία και το φόβο από τις διεθνείς εξελίξεις και την εμπλοκή της χώρας μας στα πολεμικά μέτωπα. Η αστική τάξη παρεμβαίνει στις διεργασίες που συντελούνται στην ταξική και πολιτική συνειδητοποίηση των λαϊκών δυνάμεων, με στόχο να ελέγχει τη δυσαρέσκεια και την αγανάκτηση, για να μην πάρει αυτή, κάτω από την οργανωμένη παρέμβαση του ΚΚΕ, πιο μαζικά, αγωνιστικά, αντικαπιταλιστικά χαρακτηριστικά.

Όλη αυτήν την περίοδο, οργανώθηκαν μεγάλες κλαδικές και τοπικές κινητοποιήσεις για την υπεράσπιση των εργασιακών δικαιωμάτων. Ξεχωρίζουν οι πολλές κλαδικές απεργίες των οικοδόμων, που κατάφεραν αυτήν την περίοδο να υπογράψουν δύο κλαδικές Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας (ΣΣΕ) και ορισμένες εργοταξιακές. Οι απεργίες των μεταλλεργατών στη Ναυπηγοεπισκευαστική Ζώνη για την υπογραφή ΣΣΕ και η συντονισμένη απεργία μεταλλεργατών - ναυτεργατών - λιμενεργατών στο λιμάνι του Πειραιά με επίκεντρο τα μέτρα υγείας και ασφάλειας. Κινητοποιήσεις για το ίδιο περιεχόμενο σε μία περίοδο με εκτίναξη των εργατικών ατυχημάτων πραγματοποιήθηκαν σε σειρά από εργασιακούς χώρους έπειτα από θανάτους και τραυματισμούς εργαζομένων. Σημαντικές ήταν οι Επιχειρησιακές Συλλογικές Συμβάσεις που υπογράφηκαν μέσα από την πάλη των σωματείων σε μια σειρά από κλάδους (Τρόφιμα - Ποτά, Μέταλλο, Χημική Βιομηχανία, Χρηματοπιστωτικό κ.α.), η αγωνιστική δράση που αναπτύχθηκε ενάντια σε απολύσεις, στην αλλαγή εργασιακών σχέσεων και ωραρίων με μικρές αλλά σημαντικές νίκες των εργαζομένων.

Με πρωτοβουλία των δυνάμεών μας στο εργατικό - συνδικαλιστικό κίνημα οργανώθηκαν και μεγάλα συλλαλητήρια συνταξιούχων που διεύρυναν τη συσπείρωση σωματείων με τη Συντονιστική Επιτροπή Αγώνα που έχει επιτευχθεί με πρωτοβουλία της Ομοσπονδίας Συνταξιούχων ΙΚΑ.

Οι αγώνες στη ΛΑΡΚΟ, στην COSCO, στην «Ε- FOOD», στα «Μεταλλεία Χαλκιδικής», στα «Πετρέλαια», στα «Λιπάσματα Καβάλας», στη «Μαλαματίνα» ανέδειξαν τη δύναμη της οργάνωσης των εργατών, γνώρισαν μεγάλη αλληλεγγύη, έγιναν σημείο αναφοράς για ευρύτερες λαϊκές δυνάμεις.

Αναγνωρίζεται πλατιά η πρωτοπόρα δράση των μελών και φίλων του ΚΚΕ και της ΚΝΕ στο θέμα της υπεράσπισης της δημόσιας και δωρεάν Υγείας

όπως και συνολικά στον χώρο της Εκπαίδευσης ενάντια σε όλη τη γραμμή της εμπορευματοποίησης και της ιδιωτικοποίησης. Εκφράστηκε θετική αλλαγή του συσχετισμού στο συνδικαλιστικό κίνημα των υγειονομικών στα δημόσια νοσοκομεία, των εκπαιδευτικών στη Δημόσια Εκπαίδευση και στους Φοιτητικούς Συλλόγους, στην ένταση και το περιεχόμενο των αγώνων της περιόδου.

3. Καθοριστικός ο ρόλος του Κόμματος στη διαπάλη για το τι κίνημα, τι ταξικός αγώνας απαιτείται σήμερα

Όλα τα παραπάνω επιβεβαιώνουν τον καθοριστικό ρόλο του Κόμματός μας, της οργανωμένης ιδεολογικοπολιτικής πρωτοπορίας μέσα σε έναν χώρο δουλειάς και κατ' επέκταση την καθοριστική σημασία της οργάνωσης. Δυνάμωσε η ικανότητά μας σε ορισμένους χώρους, όπου είμαστε μειοψηφία στα ΔΣ, να δουλεύουμε με επεξεργασμένο πλαίσιο διεκδικήσεων και γραμμή αντιπαράθεσης, στοιχείο όμως που έχει πολλά περιθώρια, αφού στην πλειοψηφία των κλάδων υστερούμε να δουλεύουμε με τέτοιον προσανατολισμό. Αντίστοιχα, μετά από χρόνια έγιναν δυο κλαδικές απεργίες στα Τρόφιμα - Ποτά για την υπογραφή Κλαδικής ΣΣΕ, επιβεβαιώνοντας την ανάγκη να δουλέψουμε ακόμα πιο αποφασιστικά για την ανάπτυξη κομματικών και συνδικαλιστικών υποδομών με επίκεντρο τους χώρους δουλειάς. Στις σημερινές συνθήκες, η κυβέρνηση και η εργοδοσία δεν πρόκειται να κάνουν την παραμικρή υποχώρηση. Ακόμα και για τις πιο στοιχειώδεις κατακτήσεις, όπως το να ακυρωθεί μια απόλυση, απαιτείται συσπείρωση και αποφασιστική δράση των εργαζομένων. Ο ρόλος των κομμουνιστών μέσα στους χώρους δουλειάς είναι καθοριστικός. Αν δεν υπήρχε αυτή η δράση, αν δεν υπήρχε η καθοριστική συμβολή του ΠΑΜΕ και των ταξικών συνδικάτων, η υποχώρηση θα ήταν ακόμα μεγαλύτερη.

Για να μπορέσει κι ένας αγώνας να έχει ευρύτερη επίδραση, να συμβάλλει στην αλλαγή του συσχετισμού δυνάμεων, να διαμορφώνει προϋποθέσεις για ανατροπές, πρέπει να «ανοίγει» ο ορίζοντάς του, να κάνει βήματα στην κατεύθυνση της αντεπίθεσης, να δυναμώνει ο αντικαπιταλιστικός προσανατολισμός του, να συμβάλλει δηλαδή στη συνειδητοποίηση των όρων και των προϋποθέσεων για τη σύγκρουση με την καπιταλιστική εξουσία, για την προετοιμασία της επαναστατικής στρατιάς, καθήκον που προωθείται και στις σημερινές μη επαναστατικές συνθήκες.

Αυτός ο στόχος δεν προωθείται αυθόρμητα από τις ίδιες τις αγανακτισμένες εργατικές δυνάμεις, ακόμα κι όταν εμφανίζουν ανεβασμένες διαθέσεις κινητοποίησης με μαζικότητα ή και σε μορφές πάλης. Προϋποθέτει συνεχή ιδεολογικοπολιτική παρέμβαση του Κόμματος με γερές Οργανώσεις σε όλους τους μαζικούς χώρους δουλειάς, σε όλους τους στρατηγικής σημασίας κλάδους. Απαιτείται συνεχής και σκληρή ιδεολογικοπολιτική πάλη, ώστε μια επιμέρους ή και γενικότερη κινητοποίηση να γίνει κρίκος στον αγώνα για τη συνειδητοποίηση και τη συγκέντρωση δυνάμεων για την επαναστατική ανατροπή κι όχι κρίκος στην αλυσίδα των ψευδαισθήσεων και αυταπατών που οδηγούν ουσιαστικά στην ενσωμάτωση στο σύστημα.

Η προώθηση αυτής της γραμμής στο συνδικαλιστικό κίνημα απαιτεί από τους κομμουνιστές την ικανότητα ανάλογης επεξεργασίας με κατάλληλες μορφές και τρόπους σε όλη τη διαδικασία, την προετοιμασία ενός αγώνα, τη διεξαγωγή του αλλά πολύ περισσότερο στη συζήτηση των συμπερασμάτων. Απαιτείται να ανέβουν η ικανότητα, η ευθύνη, η συλλογικότητα των καθοδηγητικών Οργάνων και των Κομματικών Ομάδων σε όλη την κλίμακα στην επεξεργασία των πλαισίων πάλης και της τακτικής μας στο εργατικό - συνδικαλιστικό κίνημα. Κυρίως να εκφραστεί στην ικανότητα διαμόρφωσης ενός ολοκληρωμένου σχεδίου για την ανάπτυξη κρίσιμων μετώπων πάλης για τη συσπείρωση, κινητοποίηση, αλλά και τον προσανατολισμό των εργαζομένων.

Παρεμβαίνουμε και διαμορφώνουμε πλαίσιο πάλης σε όλα τα ζητήματα που προκύπτουν από τις ίδιες τις εξελίξεις και αφορούν τη ζωή των εργαζομένων. Ανοίγουμε τα ζητήματα με όρους αντεπίθεσης και όχι απλώς άμυνας, αναδεικνύοντας τον πραγματικό αντίπαλο, το ίδιο το σύστημα της καπιταλιστικής εκμετάλλευσης, που εκφράζεται σε όλες τις πλευρές της ζωής των εργαζομένων.

Οι συνέπειες από την πολύχρονη εφαρμογή των ιδιωτικοποιήσεων, των περικοπών κρατικών δαπανών για κοινωνικές υπηρεσίες, αλλά και οι συνέπειες από τη στήριξη του ελληνικού κράτους στους ιμπεριαλιστικούς πολέμους, σε συνδυασμό με τη σχετικά πολύχρονη θητεία της ΝΔ στην κυβέρνηση, σε συνδυασμό με τις συνέπειες της αντεπανάστασης και το συνολικό πισωγύρισμα, δημιουργούν έδαφος, για να δυναμώσει ένα «ρεύμα» ρεφορμισμού που καλλιεργείται από τις δυνάμεις της σοσιαλδημοκρατίας και του οπορτουνισμού, που ουσιαστικά επιδιώκουν το εργατικό – συνδικαλιστικό κίνημα να γίνει όχημα στην αναμόρφωση του αστικού πολιτικού συστήματος, βάζοντας πλάτη στην ανάδειξή τους στην αστική κυβέρνηση που θα αντικαταστήσει τη ΝΔ. Τα συνθήματα της «επανακρατικοποίησης», «των μέτρων αντιμετώπισης της ακρίβειας, ενάντια στην αισχροκέρδεια», της πίεσης για «εξανθρωπισμό του ΝΑΤΟ», κ.ά. προβάλλονται ως εναλλακτική «προοδευτική», «αριστερή» κυβερνητική πολιτική, ακόμα και με ρόλο μεταβατικό για την ήττα του καπιταλισμού. Ενώ πρόκειται για καθαρά αποπροσανατολιστικά πολιτικά αιτήματα που ταυτόχρονα συνοδεύονται από επίθεση στο Κόμμα για «κηδεμόνευση» του κινήματος ή για «πολιτικοποίησή» του.

Ορισμένες δυνάμεις της σοσιαλδημοκρατίας και του οπορτουνισμού προβάλλουν τη γραμμή στήριξης της Ρωσίας και της Κίνας απέναντι στις ΗΠΑ και την ΕΕ, ως μέσο για την «ήττα του ΝΑΤΟ», «ήττα της ΟΝΕ» ή και «έξοδο από την ΕΕ», καλλιεργώντας αυταπάτες σχετικά με τον χαρακτήρα αυτών ή άλλων ιμπεριαλιστικών ενώσεων. Το ίδιο όσον αφορά τον ιμπεριαλιστικό πόλεμο, αφού καλούν το εργατικό κίνημα σε συμμαχία με μέρος αστικών δυνάμεων στην κατεύθυνση αναβίωσης της γραμμής των «αντιφασιστικών μετώπων». Οι θέσεις αυτές μάλιστα εμφανίζονται ως «συγκρουσιακές», σε αντίθεση με τη γραμμή του ΚΚΕ που διαστρεβλώνεται ως «συμβιβασμένη με το σύστημα», που δήθεν «τα παραπέμπει όλα στην επανάσταση και τον σοσιαλισμό».

Η επίδραση και πίεση αυτών των θέσεων σε ριζοσπαστικές δυνάμεις στο εργατικό κίνημα σημαίνει ουσιαστικά την αναβίωση με νέα μορφή της λογικής των σταδίων και της στρατηγικής πρότασης που επικαλείται την «ενότητα στο

πρόβλημα» ως γραμμή συσπείρωσης. Μια γραμμή που έχει καταδικαστεί και ξεπεραστεί από την ίδια τη ζωή, από την πείρα της ταξικής πάλης, για αυτό έχει απορριφθεί από το Κόμμα μας στην προγραμματική του επεξεργασία, με τις αποφάσεις των Συνεδρίων του, στην καθημερινή δράση μας στη βάση της στρατηγικής μας. Θέτουμε στο επίκεντρο της συζήτησης ότι στο πιεστικό ερώτημα «τι να γίνει άμεσα», η απάντηση είναι ότι πρέπει να δυναμώσουν η συζήτηση και η δράση για τη συγκέντρωση δυνάμεων, η πάλη για τα μέτωπα που βγάζουν οι ίδιες οι εξελίξεις, με πολιτική ταξικής σύγκρουσης που ωριμάζει τις εργατικές συνειδήσεις, ώστε να δώσουν αποφασιστικά τη μάχη για ριζικές ανατροπές στην οικονομία και την πολιτική εξουσία. Σε αυτήν την κατεύθυνση, το κύριο είναι να συστηματοποιηθεί, να πυκνώσει η ιδεολογική - πολιτική μας παρέμβαση προς τους συνδικαλισμένους και μη εργαζόμενους, ειδικότερα σε όσους και όσες συσπειρώνονται στο κίνημα, να ενταθεί η διαπάλη μέσα σε αυτούς, αλλά κυρίως η αυτοτελής δράση του Κόμματος. Στα ψηφοδέλτιά μας συσπειρώνονται χιλιάδες αγωνιστές. Προτεραιότητα αποκτά το κέρδισμα του μεγαλύτερου μέρους τους με τη στρατηγική του Κόμματος, η ωρίμανση των πρωτοπόρων ως κομμουνιστών και η σχεδιασμένη ένταξή τους στο Κόμμα.

Προϋπόθεση είναι να αφομοιώνεται καλύτερα και πιο έμπρακτα στη δουλειά μεγαλύτερου τμήματος στελεχών και μελών του Κόμματος η Απόφαση της ΚΕ για ανέβασμα του ιδεολογικοπολιτικού υποβάθρου, με συστηματική προσπάθεια αυτομόρφωσης, με αφομοίωση των συλλογικά επεξεργασμένων θέσεών μας, η ανάπτυξη της ετοιμότητας, της ικανότητας δράσης σε όλες τις συνθήκες, μέσα στις οποίες οφείλουμε να έχουμε μαχητική και κλιμακούμενη παρέμβαση, συστηματική προβολή της στρατηγικής και των θέσεών μας για όλα τα μεγάλα ζητήματα της ζωής των μισθωτών, των παιδιών τους, την οργάνωση της πάλης και τη συσπείρωση περισσότερων δυνάμεων.

Κρίσιμο ζήτημα για την καθοδηγητική δουλειά είναι η εκτίμηση των διαθέσεων των μαζών. Η ικανότητα όμως να εκτιμάμε σωστά τις διαθέσεις, πώς σκέφτονται πλαισιωμένα η εργατική τάξη και τα λαϊκά στρώματα δεν αρκεί και για την ουσιαστική παρέμβαση, την εξασφάλιση κάθε δυνατότητας για τον ταξικό προσανατολισμό στη διάθεση κινητοποίησης. Τα κομματικά όργανα και τα στελέχη δεν είναι παρατηρητές και αξιολογητές «διαθέσεων», αλλά απαιτείται να βλέπουν πώς επιδρά η δική μας παρέμβαση και στη διαμόρφωσή τους αλλά και πώς τις παίρνουν υπόψη τους, όχι για να υποταχθούν σε αυτές αλλά για να τις ανεβάσουν - όσο αυτό είναι δυνατόν - σε συγκεκριμένη ριζοσπαστική αντικαπιταλιστική - αντιμονοπωλιακή κατεύθυνση.

Μια νέα εκδήλωση οικονομικής κρίσης, και μάλιστα σε συνθήκες στροφής στην πολεμική οικονομία, θα συνοδευτεί από νέες ανακατατάξεις στην κλαδική διάρθρωση, νέες επιπτώσεις στους εργαζόμενους, από νέα αντιλαϊκά μέτρα στα εργασιακά, ασφαλιστικά και συνδικαλιστικά δικαιώματά τους, ένταση της φοροληστείας και αρπαγή των αποθεματικών των ασφαλιστικών ταμείων, άνοδο των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης και περαιτέρω περικοπές των δαπανών για Υγεία, Παιδεία, κοινωνικές παροχές, νέα επίθεση σε μισθολογικά δικαιώματα και στις Συλλογικές Συμβάσεις, παραπέρα ιδιωτικοποιήσεις σε κρίσιμες υποδομές, στο νερό, στην Ενέργεια, στις Μεταφορές. Θα δυσκολέψει συνολικά την όποια μικρή έστω σήμερα ικανοποίηση αναγκών, ρίχνοντας κι άλλο την

τιμή της εργατικής δύναμης σε σχέση πάντα με τις τεράστιες αυξήσεις σε τιμές εμπορευμάτων και υπηρεσιών. Θα δημιουργήσει και θα αυξήσει κατακόρυφα τις μόνιμες βλάβες υγείας, με την ένταση της εκμετάλλευσης, με την αύξηση του απλήρωτου εργάσιμου χρόνου.

Ταυτόχρονα, η στροφή στην πολεμική οικονομία θα συνοδευτεί από αυταρχισμό, ως κρατική καταστολή και εργοδοτική τρομοκρατία, περιορισμό και απαγόρευση της πολιτικής και συνδικαλιστικής δράσης, διώξεις πρωτοπόρων εργαζόμενων καθώς επίσης και προσπάθεια ενσωμάτωσης, με υλικούς όρους, εργαζομένων στους στόχους της πολεμικής βιομηχανίας. Κρίσιμο θέμα είναι το Κόμμα να είναι σε ετοιμότητα και επαγρύπνηση, με την πρωτοπόρα δράση του, με τη δράση των κομμουνιστών στο εργατικό - λαϊκό κίνημα να καλλιεργεί την αλληλεγγύη, τη μαζική λαϊκή πάλη, τη μαχητική αντιμετώπιση των απαγορεύσεων, δυναμώνοντας το κύρος του παραδείγματος που εμπνέει, διώχνει τον φόβο, παρακινεί για δράση.

Το κύριο για τη δουλειά του Κόμματος στο εργατικό - συνδικαλιστικό κίνημα είναι να γίνουν πιο αποφασιστικά και μεγάλα βήματα στην πορεία ανασύνταξης του εργατικού - συνδικαλιστικού κινήματος, στην ισχυροποίηση της αντικαπιταλιστικής - αντιμονοπωλιακής γραμμής πάλης. Για ένα κίνημα που δεν θα υποτάσσεται στη στρατηγική του κεφαλαίου, των αστικών κυβερνήσεων, της ΕΕ και του ΝΑΤΟ. Δεν θα υποτάσσεται στη γραμμή «τα κεφάλια μέσα» και στη στήριξη των «εθνικών» στόχων του κεφαλαίου. Δεν θα συνταχθεί με τους εκμεταλλευτές του για να γίνουν αυτοί ισχυρότεροι. Κίνημα, το οποίο θα συμβάλλει με τη διεθνιστική δράση και αλληλεγγύη να μη διαχωριστούν οι εργάτες όλου του κόσμου, παίρνοντας το μέρος του ενός ή του άλλου ληστή του πλούτου που παράγουν. Αυτό χρειάζεται να εκφραστεί και με την ενίσχυση της σχεδιασμένης παρέμβασής μας στους μετανάστες, για την άνοδο του βαθμού οργάνωσης των μεταναστών στα συνδικάτα, την ενεργή συμμετοχή τους, την ανάδειξη και εκλογή τους στα Διοικητικά Συμβούλια των συνδικάτων όλων των βαθμίδων.

Τα βήματα που έχουν πραγματοποιηθεί σε μια σειρά κλάδους πρέπει να επιταχυνθούν. Να αναδεικνύεται ο πραγματικός, άδικος, ταξικός χαρακτήρας του αστικού κράτους, ενός κράτους, ικανού μόνο για να προστατεύει τα κέρδη και την εκμετάλλευση από τους καπιταλιστές. Από αυτήν την επιδίωξη πηγάζει ο βάρβαρος και αντιλαϊκός, δολοφονικός χαρακτήρας του είτε σε καιρό πολέμου είτε σε καιρό ειρήνης, που δεν αλλάζει και δεν εξανθρωπίζεται, μόνο ανατρέπεται. Ένα κίνημα που θα έχει σταθερό μέτωπο με τον εργοδοτικό και κυβερνητικό συνδικαλισμό σε ΓΣΕΕ, ΑΔΕΔΥ και σε άλλες συνδικαλιστικές οργανώσεις, με τη γραμμή της ταξικής συνεργασίας και της «κοινωνικής ειρήνης» που ενισχύουν τη χειραγώγηση και την εκμετάλλευση των εργαζομένων.

Συνολικά, το ΚΚΕ, με τα στελέχη και τα μέλη του παλεύουν δραστήρια για την ανασύνταξη του εργατικού - συνδικαλιστικού κινήματος, για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων των εργαζομένων, για αυξήσεις στους μισθούς και Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας, για σύγχρονες κοινωνικές υπηρεσίες, Παιδεία και Υγεία - Πρόνοια, με βάση τις δυνατότητες που διαμορφώνει η ανάπτυξη της επιστήμης, ασφαλείς και αναβαθμισμένες, αποκλειστικά κρατικές μαζικές μετα-

φορές με γνώμονα τις λαϊκές ανάγκες και όχι το καπιταλιστικό κέρδος, νερό κοινωνικό αγαθό και όχι εμπόρευμα, λαϊκή στέγη και όχι πλειστηριασμοί πρώτης κατοικίας και επαγγελματικής στέγης, για ζωή ολόκληρη και όχι με δόσεις, με ελεύθερο χρόνο, για φυσική αγωγή και αθλητισμό, για πολιτισμό και ψυχαγωγία, για διακοπές για όλους τους εργαζόμενους, για την απεμπλοκή της χώρας μας από τον ιμπεριαλιστικό πόλεμο. Ένα κίνημα που θα καλλιεργεί την οργανωμένη απειθαρχία και την αγωνιστική αναμέτρηση τόσο με την πολιτική του κεφαλαίου όσο και με την προσπάθεια το κίνημα να γίνεται σκαλοπάτι της αστικής κυβερνητικής εναλλαγής, να συμβάλλει στην ωρίμανση του υποκειμενικού παράγοντα για την αποφασιστική σύγκρουση και ρήξη με την εκμεταλλευτική εξουσία. Σε αυτήν την κατεύθυνση, η ενίσχυση και διεύρυνση του ΠΑΜΕ, ως ταξικού πόλου στο συνδικαλιστικό κίνημα, είναι σημαντική για να συγκροτηθεί ένα πανελλαδικά συντονισμένο, ενιαίο κίνημα, με κοινές θέσεις και στόχους διεκδίκησης, για την ικανοποίηση των σύγχρονων αναγκών των εργαζομένων.

Κεντρικό καθοδηγητικό πρόβλημα και καθήκον παραμένει η ιδεολογικο-πολιτική βοήθεια προς τα στελέχη και μέλη που δρουν στις γραμμές του συνδικαλιστικού κινήματος, η βοήθεια προς τις Κομματικές Ομάδες. Η λειτουργία πολλών Κομματικών Ομάδων είναι τυπική, συνεδριάζουν λίγο πριν από το ΔΣ των σωματείων και πολλές φορές με το ίδιο περιεχόμενο. Η δουλειά ορισμένων Κομματικών Ομάδων, ο τρόπος που δουλεύουμε με πολλούς πρωτοπόρους αγωνιστές, που είναι στα συνδικαλιστικά μας ψηφοδέλτια, δεν βαθαίνει στον προσανατολισμό και στο περιεχόμενο με το Πρόγραμμα του Κόμματος, δυσκολεύονται στην εξειδίκευση της δουλειάς και στην επεξεργασία της στρατηγικής μας σε κάθε κλάδο.

Η καθοδήγηση των Κομματικών ομάδων εργατικών σωματείων, Εργατικών Κέντρων χρειάζεται να προσανατολίζει στην εκτίμηση της συμμετοχής των γυναικών στο εργατικό - συνδικαλιστικό κίνημα, με αντίστοιχα μέτρα για την άνοδό της. Η συμμετοχή των γυναικών στο εργατικό - συνδικαλιστικό κίνημα παραμένει πολύ πίσω από το ποσοστό των μισθωτών γυναικών στο σύνολο των μισθωτών, παρά ορισμένα βήματα βελτίωσης σε αρχαιρεσίες πρωτοβάθμιων σωματείων ορισμένων κλάδων. Με βάση τον σταθερό έλεγχο, οι Κομματικές Ομάδες των Εργατικών Κέντρων, Ομοσπονδιών, εργατικών σωματείων, χρειάζεται να προσανατολίζονται σε μέτρα που αφορούν στη βελτίωση του περιεχομένου λειτουργίας των σωματείων, προσανατολισμένα σε κάθε πλευρά της ζωής της εργαζόμενης γυναίκας και της οικογένειάς της (π.χ. Υγεία, Παιδεία, Προσχολική και Ειδική Αγωγή, φροντίδα ηλικιωμένων, δημιουργική αξιοποίηση του μη εργάσιμου χρόνου, Πολιτισμός). Να διαπερνούν το πλαίσιο πάλης για τις Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας.

Έχει δυναμώσει η απαίτηση των καθοδηγητικών Οργάνων να έχουν πιο συστηματική και σε βάθος ενασχόληση με τη δουλειά του Κόμματος στο εργατικό - συνδικαλιστικό κίνημα και τη στήριξη των κομματικών στελεχών που είναι χρεωμένα σε αυτά, να διευρυνθούν και να βαθύνουν οι δεσμοί μας με νέες δυνάμεις, που έχουμε αποσπάσει τα τελευταία χρόνια από την πολιτική και συνδικαλιστική επιρροή των άλλων δυνάμεων. Αυτό οπωσδήποτε αφορά όλα τα Όργανα και τις ΚΟΒ, όχι μόνο τις Κλαδικές, Επιχειρησιακές αλλά και τις

Εδαφικές, κάτι που δυστυχώς δεν το έχουμε μέχρι στιγμής πετύχει. Οι χιλιάδες εργαζόμενοι που συμμετέχουν στα ψηφοδέλτια, τα νέα εκλεγμένα στελέχη σε όλες τις βαθμίδες του συνδικαλιστικού κινήματος χρειάζονται καθοδηγητική βοήθεια, για να αποκτήσουν ισχυρή ιδεολογική, πολιτική υποδομή. Αυξημένα είναι τα κριτήρια ανάδειξης στελεχών σε θέσεις ευθύνης και ιδιαίτερα στις κεντρικές Κομματικές Ομάδες. Κρίσιμο στοιχείο είναι η ουσιαστική λειτουργία των Κομματικών Ομάδων και η συνεργασία τους με τα Γραφεία των Επιτροπών Περιοχής.

4. Η παρέμβαση του Κόμματος και η ευθύνη του εργατικού κινήματος για την κοινωνική συμμαχία σε αντικαπιταλιστική - αντιμονοπωλιακή κατεύθυνση

Έχουν γίνει βήματα στο να συνειδητοποιείται το γεγονός ότι η κοινωνική συμμαχία δεν αποτελεί απλά έναν συντονισμό διαφόρων σχημάτων που φτιάχνονται για να διευκολύνουν την άνοδο του κινήματος, αλλά συμμαχία κοινωνικών δυνάμεων στην κατεύθυνση της ανατροπής του καπιταλισμού και της οικοδόμησης του σοσιαλισμού - κομμουνισμού.

Πρόκειται για μια προοπτική που αντικειμενικά συμφέρει την πλειοψηφία των αυτοαπασχολούμενων τόσο της πόλης όσο και της υπαίθρου, τα λαϊκά στρώματα, που υποφέρουν από τον ανταγωνισμό με τα μονοπώλια, συνθλίβονται από το καπιταλιστικό κράτος που τα υπηρετεί.

Είναι ευθύνη πρώτα και κύρια της πρωτοπόρας τάξης, της εργατικής τάξης, να προετοιμάσει το έδαφος σε αυτήν την κατεύθυνση. Σήμερα αυτή η προσπάθεια παίρνει τη μορφή της έκφρασης αλληλεγγύης, της κοινής δράσης, του συντονισμού για οξυμένα λαϊκά προβλήματα ανάμεσα στους φορείς των διαφόρων κινημάτων.

Από αυτήν τη σκοπιά, πρέπει να σχεδιάζεται η συγκεκριμένη δουλειά των κομμουνιστών μέσα στα σωματεία, να δυναμώνει ο προσανατολισμός των συνδικάτων που συσπειρώνονται στο ΠΑΜΕ σε αυτήν την κατεύθυνση. Με πρωτοβουλία των Εργατικών Κέντρων, των Ομοσπονδιών και των σωματείων να αναπτύσσεται η επαφή με τους φορείς των αυτοαπασχολούμενων (αγροτών, ΕΒΕ κ.λπ.) με την κατάλληλη κάθε φορά μορφή και τρόπο απεύθυνσης. Η πείρα έχει δείξει ότι για να διαμορφώνονται προϋποθέσεις συσπείρωσης χρειάζεται συστηματική δουλειά διαφώτισης από πριν, επεξεργασμένα πλαίσια που να φωτίζουν τις αιτίες και την προοπτική.

Σημείο αναφοράς είναι τα κοινά συλλαλητήρια Εργατικών Κέντρων - αγροτικών φορέων με κορύφωση το μεγάλο συλλαλητήριο στο κέντρο της Αθήνας τον Φλεβάρη του 2024. Παρ' όλα αυτά, όλες οι δράσεις που έχουν αναπτυχθεί έχουν παροδικό χαρακτήρα, γεννιούνται και εξελίσσονται στη βάση αγώνων που ξεσπούν από την οξύτητα των προβλημάτων που εκδηλώνονται σε διάφορες συνθήκες, κύρια σε τοπικό επίπεδο καθώς και στην αλληλεγγύη του εργατικού με το αγροτικό και φοιτητικό κίνημα. Δεν έχει πάρει πιο στέρεα και μόνιμα χαρακτηριστικά στη βάση ενός κοινού πλαισίου διεκδικήσεων σε αντικαπιταλιστική - αντιμονοπωλιακή κατεύθυνση.

Ξεχωρίζει το παράδειγμα του συντονισμού κοινής δράσης εργατικών σωματείων και φορέων του λαϊκού κινήματος που αναπτύχθηκε στη Λάρισα, που έχει έναν πιο μόνιμο και διευρυμένο χαρακτήρα με το πλαίσιο πάλης που επεξεργάζεται και προβάλλει σε κάθε φάση το Εργατικό Κέντρο Λάρισας. Χωρίς προχειρότητες και εκτιμώντας εκεί που ωριμάζει, οι Κομματικές Οργανώσεις μπορούν να δουν αντίστοιχες πρωτοβουλίες μόνιμου συντονισμού φορέων και σε άλλες περιοχές όπου υπάρχουν προϋποθέσεις. Σε αυτήν τη φάση, ό,τι έχει επιτευχθεί αφορά κοινή δράση στο επίπεδο των συνεπειών από την κυρίαρχη πολιτική, στη βάση της αντίθεσης στην κυβερνητική πολιτική. Παρότι σε αυτήν τη διαδικασία ανοίγονται αιχμές για τον ρόλο του αστικού κράτους, την πολιτική στήριξης των μονοπωλίων, τον ρόλο της ΕΕ, εντούτοις απέχει πολύ ακόμα από αυτό που χαρακτηρίζεται αντιμονοπωλιακός - αντικαπιταλιστικός προσανατολισμός.

Ο συγκριτικά πιο αρνητικός συσχετισμός π.χ. στο κίνημα των ΕΒΕ σε σχέση με το αγροτικό κίνημα, το γεγονός ότι δεν έχει διαχωριστεί το κίνημα των αυτοαπασχολούμενων από την κυριαρχία των καπιταλιστών, κάνει πιο απαιτητική την ιδεολογικοπολιτική πάλη μέσα στο κίνημα, την προώθηση πλαισίων πάλης σε αντιμονοπωλιακή - αντικαπιταλιστική κατεύθυνση και όχι στενά συντεχνιακή. Το ίδιο απαιτείται και στους αγρότες που έχουν γίνει ορισμένα βήματα, ώστε να συνειδητοποιείται και να γίνεται ολοένα και περισσότερο αποδεκτή η ανάγκη κοινής δράσης με τους υπόλοιπους εργαζόμενους στο κίνημα. Σε αυτήν την κατεύθυνση βοήθησε, κατά τους πρόσφατους κύκλους αγροτικών κινητοποιήσεων, η επεξεργασμένη παρέμβαση για το θέμα της μεγάλης διαφοράς στην τιμή «από το χωράφι στο ράφι», που αναδείκνυε τα μονοπώλια και το κράτος που τα υπηρετεί ως τον κοινό αντίπαλο των αγροτών, των εργατών και των υπόλοιπων λαϊκών στρωμάτων. Αυτό το ζήτημα αποτέλεσε βασική αιχμή παρέμβασης τόσο των εργατικών συνδικάτων που συμπαρατάχτηκαν στις αγροτικές κινητοποιήσεις όσο και των αγροτικών - συνδικαλιστικών δυνάμεων που συσπειρώνονται στην Πανελλαδική Επιτροπή των Μπλόκων (ΠΕΜ). Η επιμονή στη στοχοποίηση του κοινού αντιπάλου αποτελεί ένα καθοδηγητικό νήμα, που μπορεί να συμβάλει στο να συνειδητοποιείται βαθύτερα η ανάγκη δράσης με χαρακτηριστικά μονιμότερου συντονισμού.

Σίγουρα ξεχωρίζει, ως καθοδηγητικό ζητούμενο, το πώς σε όλα τα κινήματα κατακτιέται, να διαπερνά την καθημερινότητα της συλλογικής δράσης, η πάλη για τα μεγάλα γενικά κοινωνικά προβλήματα, σε κατεύθυνση διεκδίκησης του συνόλου των σύγχρονων αναγκών, που αντικειμενικά μπορούν να αποτελέσουν και το έδαφος της κοινής δράσης των εν δυνάμει συμμάχων κοινωνικών δυνάμεων.

Στο κίνημα των αυτοαπασχολούμενων ΕΒΕ απαιτείται επίμονη προσπάθεια για να διευρυνθεί το πλαίσιο πάλης, πέραν των άμεσων ζητημάτων φορολογίας, χρεών κ.λπ., κυρίως όμως για να καμφθούν συντεχνιακές διεκδικήσεις, που κυριαρχούν όπου δεν είμαστε πλειοψηφία. Η πανδημία έδωσε ορισμένη θετική πείρα. Θετική προσπάθεια έγινε επίσης με αφορμή τα «Τέμνη», τις πλημμύρες στη Λάρισα, την Υγεία, τους πλειστηριασμούς.

Στο αγροτικό κίνημα έχει βοηθήσει η προσπάθεια ενιαιοποίησης του πλαισίου πάλης, το οποίο εμπλουτίζεται και επικαιροποιείται με βάση τα τρέχοντα οξυμένα προβλήματα και ανοίγει μια σειρά από ζητήματα που αφορούν γενικότερα τη ζωή στην ύπαιθρο.

Β. ΤΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΣΤΟΥΣ ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΥΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΙΝΗΜΑ ΤΟΥΣ

1. Τα λαϊκά μεσαία στρώματα στην πορεία από το 21ο Συνέδριο μέχρι σήμερα. Ιδιαίτερες οι απαιτήσεις της ιδεολογικοπολιτικής διαπάλης στους αυτοαπασχολούμενους

Στην περίοδο από το 21ο Συνέδριο δεν σημειώθηκαν ριζικές αλλαγές στην εξέλιξη των λαϊκών μεσαίων στρωμάτων, ώστε σήμερα να εντοπίζουμε νέες τάσεις. Η επιστροφή της οικονομίας σε ρυθμούς ανάπτυξης, έστω και χαμηλούς μετά την πανδημία, ευνόησε ιδιαίτερα την αυτοαπασχόληση στους κλάδους επισιτισμού – τουρισμού, κατασκευών, λογιστικών - φοροτεχνικών υπηρεσιών, συνοδευμένη όμως από συνθήκες υπερεργασίας. Αντίθετα, ο περιορισμός της αυτοαπασχόλησης στο λιανικό εμπόριο συνεχίστηκε, παρά την ανάπτυξη συνολικά του κλάδου. Η τάση συγκεντροποίησης ενισχύθηκε και από το ηλεκτρονικό εμπόριο και τις ψηφιακές πλατφόρμες.

Οι μηχανισμοί ενσωμάτωσης και εξαγοράς, που αφορούν τους αυτοαπασχολούμενους, διαπερνούν το σύνολο του αστικού κρατικού μηχανισμού (κεντρικού και τοπικού), με την εμπλοκή όλων των αστικών κομμάτων, στοιχείο που αντικειμενικά εξασφαλίζει την πρόσδεση των μικροαστικών στρωμάτων στην εξουσία της αστικής τάξης.

Ο αυτοτελής ιδεολογικοπολιτικός αγώνας του Κόμματος στους αυτοαπασχολούμενους και στη διαπάλη που διεξάγεται μέσα στο κίνημά τους έχει ιδιαίτερη απαιτητικότητα, αφού απευθύνεται σε ατομικούς ιδιοκτήτες, που συχνά χρησιμοποιούν μισθωτή εργασία κι αισθάνονται να θίγονται από κατακτήσεις της εργατικής τάξης (υποχρεωτική ασφάλιση, αυξήσεις μισθών, ωράριο εργασίας κ.λπ.). Την ίδια στιγμή, η αντικειμενική τάση επιδείνωσης των λαϊκών τμημάτων των αυτοαπασχολούμενων είναι το έδαφος για τη συσπείρωσή τους με το ΚΚΕ.

Η άνοδος της πολιτικής επιρροής του Κόμματος που καταγράφηκε στις εκλογές της περιόδου (βουλευτικές, δημοτικές, περιφερειακές, ευρωεκλογές) εκφράστηκε και στους αυτοαπασχολούμενους. Ωστόσο, καθυστερεί σημαντικά η εξειδικευμένη αυτοτελής ιδεολογική - πολιτική μας παρέμβαση, όχι τόσο ως προς τρέχουσες ανάγκες τους, την αντικειμενική τάση συρρίκνωσής τους στον καπιταλισμό, αλλά ως προς τη δημιουργική τους ένταξη στην πάλη για τον σοσιαλισμό - κομμουνισμό, μέσα και από την κατανόηση της θέσης που θα έχουν στο πλαίσιο της σοσιαλιστικής παραγωγής.

Επιβεβαιώνεται ότι απαιτείται ένας πιο ισχυρός πυρήνας κομματικών μελών και οπαδών αυτοαπασχολούμενων σε όλα τα μεγάλα αστικά κέντρα και κλάδους. Τα σταθερά βήματα που σημειώνονται σε ορισμένες πόλεις, αναδεικνύουν ότι όπου εξασφαλίζεται σχετική βελτίωση στην ικανότητα καθοδήγησης της παρέμβασής μας σε αυτές τις κοινωνικές δυνάμεις, οδηγεί και σε σταθεροποίηση της κομματικής παρέμβασης και των αποτελεσμάτων.

Η παρέμβαση του Κόμματος για την ενίσχυση της αντικαπιταλιστικής - αντιμονοπωλιακής γραμμής πάλης στο συνδικαλιστικό κίνημα των αυτοαπασχολούμενων έγινε πιο σύνθετη λόγω της μεγάλης αντιφατικότητας που χαρακτηρίζει την πορεία της αυτοαπασχόλησης, ειδικότερα των πιο λαϊκών τμημάτων.

Τα βασικά μέτωπα που ξεχώρισαν αυτήν την 4ετία ήταν η πάλη για την απόκρουση των συνεπειών από την περίοδο της πανδημίας και στη συνέχεια ενάντια στον νέο φορολογικό νόμο και τον ψηφιακό στραγγαλισμό των μικροεπιχειρήσεων (βλ. Mydata), στα οποία οι δυνάμεις μας πρωτοστάτησαν. Επίσης, συμμετείχαν στις κινητοποιήσεις για τις συνέπειες από φυσικές καταστροφές, για την εκτίναξη των τιμών στην Ενέργεια, ενάντια στους πλειστηριασμούς, αλλά και σε ορισμένες μαζικές κλαδικές κινητοποιήσεις π.χ. ταξί, λογιστές. Θετικές ήταν πρωτοβουλίες π.χ. για την προστασία από επαγγελματικές ασθένειες και ατυχήματα, με αποτέλεσμα μια ευρύτερη συσπείρωση σωματείων.

Ωστόσο, η αγωνιστική δραστηριότητα των αυτοαπασχολούμενων - πλην των επιστημόνων αυτοαπασχολούμενων - σε σχέση με άλλες κοινωνικές δυνάμεις, παραμένει γενικά χαμηλή, παρά τη συσσωρευμένη ανασφάλεια.

Ο συσχετισμός στο συνδικαλιστικό κίνημα παραμένει αρνητικός, παρά τις αυξομειώσεις της επιρροής μας από κλάδο σε κλάδο. Καταγράφουμε διακριτή άνοδο στην ΕΣΕΕ και τους εμπορικούς συλλόγους, έχει σταθεροποιηθεί το κύρος της ΟΒΣΑ, που εξακολουθεί να λειτουργεί ως αγωνιστική προμετωπίδα στην Αττική, βελτιώνεται η κατάσταση στη Λάρισα, δευτερευόντως στη Θεσσαλονίκη ή και σε ορισμένους κλάδους όπως οι φοροτέχνες/λογιστές. Ταυτόχρονα όμως παραμένουν καθυστερήσεις σε μαζικούς κλάδους όπως οι Κατασκευές, οι Μεταφορές, οι λαϊκές αγορές, που αντανakλώνται και στη συνδικαλιστική μας επιρροή στη ΓΣΕΒΕΕ.

Η υπόθεση συγκρότησης αγωνιστικού Πανελλαδικού Πόλου Ομοσπονδιών - σωματείων ΕΒΕ παραμένει ουσιαστικά στάσιμη όσο δεν μετράμε βήματα στην αλλαγή συσχετισμού στα πρωτοβάθμια σωματεία και τις δευτεροβάθμιες Ομοσπονδίες, τοπικές και κλαδικές.

Δύο παράγοντες επιδρούν συνδυαστικά: Ο μικρός αριθμός των δικών μας δυνάμεων ώστε να επιδρούμε πιο αποφασιστικά και η κυριαρχία των εκπροσώπων των καπιταλιστών στα συνδικαλιστικά όργανα του κινήματός τους, που πολιτικά εκφράζεται με κυριαρχία των ΝΔ - ΠΑΣΟΚ και με συστηματική παρέμβαση μηχανισμών (δήμων, Περιφερειών, συνδικαλιστικών και επιμελητηριακών μηχανισμών) που διαμορφώνουν σχέσεις υλικής ενσωμάτωσης, εξαγοράς.

2. Το κύριο πρόβλημα της κομματικής δουλειάς

Το κύριο πρόβλημα εντοπίζεται στη δυσκολία συνδυασμένης καθοδήγησης σε όλη τη δομή του συνδικαλιστικού κινήματος, ή έστω στους μαζικότερους φορείς του, στο περιεχόμενο, στην επεξεργασία και προώθηση της γραμμής μας, αλλά στα αναγκαία οργανωτικά μέτρα που απαιτούνται ανά πόλη, κλάδο, με σχέδιο διάταξης δυνάμεων, συγκρότησης Βοηθητικών Επιτροπών και Κομματικών Ομάδων, σταθερό έλεγχο. Πρόκειται για παρέμβαση απαραίτητη ώστε να αντιμετωπίζουμε τα εμπόδια που ορθώνουν οι άλλες δυνάμεις, εκεί όπου δρούμε ως μειοψηφία αλλά και να εξασφαλίζουμε σταθερά αναβαθμισμένη λειτουργία του Οργάνου ώστε να επιδρά στη μαζικοποίηση και μαχητικοποίηση ευρύτερων δυνάμεων εκεί όπου πλειοψηφούμε.

Προς αυτή την κατεύθυνση απαιτείται:

- Ένταξη όλων των κομματικών μελών αυτοαπασχολούμενων στα σωματεία τους ανεξάρτητα από την κομματική οργανωτική ένταξή τους (αν εντάσσονται δηλαδή σε ΚΟΒ ΕΒΕ ή Εδαφική).
- Καταγραφή και αξιολόγηση του κομματικού περιγύρου. Εξασφάλιση αντίστοιχης ένταξής του στο μαζικό κίνημα, στο αντίστοιχο σωματείο και στις αγωνιστικές δραστηριότητές του.
- Επιβεβαιώνουμε ως βασικούς κλάδους στην παρέμβασή μας το Εμπόριο και τους εμπορικούς συλλόγους, τα κλαδικά σωματεία στις Κατασκευές (ηλεκτρολόγοι, υδραυλικοί, ψυκτικοί), τη Μεταποίηση (κύρια μέταλλο, ξύλο), την Εστίαση, την επισκευή αυτοκινήτων, στους φοροτέχνες/λογιστές, στις λαϊκές αγορές καθώς και σε άλλα σωματεία που κρίνουμε κατά περιοχή ότι μπορούμε να έχουμε θετικά αποτελέσματα.

Επικεντρώνουμε στα εξής κύρια ζητήματα καθοδήγησης των αυτοαπασχολούμενων της πόλης:

- Συνέχεια του ιδεολογικοπολιτικού εξοπλισμού με τις Αποφάσεις της Συνδιάσκεψης, ώστε να κατανοούνται οι ιεραρχήσεις σε ποιους επαγγελματίες απευθυνόμαστε, να κατανοούνται οι εγγενείς αντιφάσεις στη ριζοσπαστικοποίηση των μικροαστικών στρωμάτων, από το στελεχικό δυναμικό ιδίως. Η υποτίμηση της δουλειάς από την πλευρά οργάνων και στελεχών, η μη έγκαιρη αντιμετώπιση σχηματισμών και υποκειμενισμών έχει ως αποτέλεσμα τέτοιες κοινωνικές δυνάμεις -πολυπληθείς στα αστικά κέντρα- να διαμορφώνουν ανασταλτικές συνθήκες και για τη στάση της εργατικής τάξης.
- Οργάνωση πιο συστηματικής ιδεολογικοπολιτικής συζήτησης με τον περίγυρο του Κόμματος με άξονα την προγραμματική θέση μας για το πώς στον σοσιαλισμό το μεγαλύτερο μέρος των αυτοαπασχολούμενων εντάσσεται άμεσα στην κοινωνική παραγωγή και στον κεντρικό σχεδιασμό ως εργαζόμενοι, ενώ παραμένουν ελάχιστες μορφές αυτοαπασχόλησης, θέση που πρέπει να συνδυάζεται και με τη διαφώτιση για την αντικειμενική πορεία τους στον καπιταλισμό, παρά τις αντιφάσεις με τις οποίες εξελίσσεται. Χρειάζεται υπομονή,

γιατί το στοιχείο της ατομικής ιδιοκτησίας δεν ξεριζώνεται εύκολα, έχει υπαρκτή υλική βάση. Αλλά, κι από την άλλη, οι συνέπειες της υπερεργασίας στην υγεία, στην ποιότητα ζωής, οι συνέπειες της ατομικής ευθύνης της επιχειρηματικότητας διαμορφώνουν όρους κατανόησης του πλεονεκτήματος της άμεσα κοινωνικής παραγωγής, κρατικού εμπορίου και των κοινωνικών υπηρεσιών. Μόνο σε αυτήν την κατεύθυνση είναι δυνατή η διαμόρφωση μιας πρωτοπορίας, πολύ περισσότερο η στρατολογία των πιο πρωτοπόρων στοιχείων από αυτό το κοινωνικό στρώμα στο Κόμμα της εργατικής τάξης.

- Καλύτερη παρακολούθηση εξελίξεων και τάσεων. Κατανόηση της αντιφατικής πορείας των αυτοαπασχολούμενων και της μεγάλης ανομοιογένειας από κλάδο σε κλάδο, περιοχή σε περιοχή, ανάλογα με τις αστικές προτεραιότητες, τον ρυθμό συγκεντροποίησης του κεφαλαίου, τις ανάγκες των μονοπωλίων για «στεφάνη» μικρών επιχειρήσεων κ.λπ.

Συνέχεια στη θετική προσπάθεια μελέτης των μεταβολών των αυτοαπασχολούμενων χωρίς προσωπικό στους βασικούς κλάδους, αλλά και σχετικά νέων φαινομένων, όπως η επέκταση του ηλεκτρονικού εμπορίου και η κυριαρχία των ψηφιακών πλατφορμών στο Εμπόριο, με παραπέρα εμβάθυνση. Πιο συστηματική μελέτη για την παρέμβαση της Τοπικής και Περιφερειακής Διοίκησης, για την εκτίμηση της πορείας σχετικών προγραμμάτων (π.χ. open malls) σε συνεργασία με την αντίστοιχη Διατμηματική Επιτροπή και τις Κομματικές Οργανώσεις.

- Κατάκτηση τακτικής συζήτησης στα Όργανα. Συγκεκριμένη εξέταση της προόδου που σημειώνεται, των δυσκολιών που καλούμαστε σε κάθε φάση να ξεπεράσουμε, της επεξεργασίας της διαπάλης. Επιλογή κατάλληλων υπευθύνων χωρίς συνεχείς αλλαγές στις χρεώσεις, ουσιαστική κατανόηση της καθοδηγητικής τους ευθύνης στο πλαίσιο του καταμερισμού του Οργάνου. Συγκρότηση και συστηματική καθοδήγηση Κομματικών Ομάδων και Βοηθητικών Επιτελείων δίπλα στα όργανα.

- Σχέδιο οικοδόμησης κατά κλάδο. Ειδική δουλειά διαμόρφωσης κομματικών πυρήνων, παρέμβαση στα αντίστοιχα σωματεία, αξιοποιώντας το σύνολο των κομματικών δυνάμεων ΕΒΕ. Επεξεργασμένη γραμμή, για να πρωτοστατήσουμε στις εξελίξεις που συχνά έχουν διαφορετική ένταση και απαιτήσεις ανά κλάδο.

- Συγκεκριμένη μελέτη σε ζητήματα διάταξης που αντικειμενικά προκύπτουν από τα παραπάνω: Η διάταξη με Κλαδικές ΚΟΒ στις Τομεακές Οργανώσεις σε ΚΟ Αττικής και Κεντρική Μακεδονία δίνει θετική πείρα, ενώ παραμένει η ανάγκη ενίσχυσης της καθοδηγητικής δουλειάς στις Εδαφικές Τομεακές Οργανώσεις. Να εξεταστεί το ενδεχόμενο συγκρότησης Τομεακής Επιτροπής σε μεγάλα αστικά κέντρα καθώς και στα υπόλοιπα μικρότερα αστικά κέντρα, η συγκρότηση νέων ΚΟΒ ΕΒΕ και στην πορεία, ανάλογα με την πρόοδο, η συγκρότηση Κλαδικών ΚΟΒ κατασκευών/μεταποίησης, υπηρεσιών, εμπορίου, εστίασης.

- Ιδιαίτερο καθοδηγητικό ζήτημα συνιστά η καλλιέργεια διάθεσης για προσφορά στη βάση της στρατηγικής του Κόμματος, με τον απαραίτητο ιδε-

ολογικοπολιτικό εξοπλισμό, η αναβαθμισμένη ατομική στήριξη, ώστε να μαχητικοποιούνται δυνάμεις, να αναδεικνύονται οργανωτικά και συνδικαλιστικά στελέχη σε συνθήκες επιμήκυνσης του χρόνου εργασίας που αφορά και τα μέλη του Κόμματος.

Γ. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΙΝΗΜΑ ΤΩΝ ΒΙΟΠΑΛΑΙΣΤΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗ ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΩΝ ΣΕ ΑΥΤΟ

1. Η κατάσταση στους βιοπαλαιστές αγρότες, η ανασυγκρότηση του κινήματος και η ενίσχυση της αντιμονοπωλιακής κατεύθυνσης

Οι συνθήκες βιοπορισμού των αγροτών αντικειμενικά έχουν δυσκολέψει. Παράγοντες που επιδρούν σε αυτήν την εξέλιξη είναι η πολιτική και ο σχεδιασμός της ΚΑΠ της ΕΕ, που εξειδικεύεται με τις κυβερνητικές αποφάσεις, η καταστροφή μεγάλου μέρους της παραγωγής από φυσικά φαινόμενα, οι χαμηλές τιμές που σε αρκετά προϊόντα δεν καλύπτουν το υψηλότερο κόστος παραγωγής κ.ά. δηλαδή ουσιαστικά το ίδιο το καπιταλιστικό σύστημα, οι οικονομικοί νόμοι που το διέπουν. Η όξυνση των προβλημάτων έχει αντιφατική επίδραση στη συνείδηση των αγροτών. Αρκετοί είναι οι αγρότες που κατανοούν την κατάσταση, αγωνιούν για την προοπτική τους ως αγροτοπαραγωγοί, για τη δυνατότητα να έχουν ικανοποιητικό εισόδημα και δείχνουν διάθεση να αγωνιστούν. Από την άλλη, η δυσκολία επιβίωσης φέρνει απογοήτευση που μπορεί, σε ορισμένες περιπτώσεις, να εκφράζεται και με χαμηλή συμμετοχή στις κινητοποιήσεις.

Η κυβέρνηση της ΝΔ παρεμβαίνει επεξεργασμένα, με σχέδιο, ώστε να ενσωματώσει κάθε αγροτικό φορέα που εκδηλώνει ακόμα και την παραμικρή αγωνιστική πρόθεση: Με συνεχείς συναντήσεις στο υπουργείο, με μοίρασμα και ορισμένων χρημάτων τις παραμονές των κινητοποιήσεων και πολύ περισσότερων υποσχέσεων και «ταξιμάτων» για επιπλέον κονδύλια που θα διεκδικηθούν από την ΕΕ, με ρουσφέτια, ακόμα και με εκβιασμό ή και εκφοβισμό. Τα υπόλοιπα αστικά κόμματα στα λόγια υποστηρίζουν τον δίκαιο αγώνα των αγροτών, στην πράξη παίζουν αποτρεπτικό ρόλο στη συμμετοχή στα μπλόκα, πολύ περισσότερο με την Πανελλαδική Επιτροπή των Μπλόκων (ΠΕΜ). Υπονομευτικός είναι ο ρόλος της Τοπικής - Περιφερειακής Διοίκησης, των συνεταιρισμών, των Ομάδων Παραγωγών, των διεπαγγελματικών οργανώσεων, που πραγματοποιούν και στηρίζουν διάφορες συσκέψεις στον αντίποδα των συσκέψεων με πρωτοβουλία της Πανελλαδικής Επιτροπής Μπλόκων (ΠΕΜ). Επιδιώκουν να συζητιούνται τα αγροτικά προβλήματα χωρίς να προσανατολίζονται στην ανάπτυξη αγώνων. Αυτήν την τάση διαβούλευσης με την κυβέρνηση αντιπροσωπεύουν και ορισμένοι αγροτικοί φορείς. Προσπαθούν να σπείρουν την απογοήτευση και τη μοιρολατρία προκειμένου να υπονομεύσουν τις αγροτικές κινητοποιήσεις και ιδιαίτερα αυτές με τη μορφή μπλόκου. Καταφεύγουν σταθερά στον αντικομμουνισμό και τη στοχοποίηση της ΠΕΜ, με στόχο να απομακρύνουν δυνάμεις που την προσεγγίζουν και σε ορισμένες περιπτώσεις το καταφέρνουν.

Οι αγροτικές κινητοποιήσεις με τη μορφή μπλόκου της περιόδου 2022-2025 ήταν αποτέλεσμα επίμονου κομματικού σχεδιασμού για επεξεργασία αιτημάτων, για διεργασίες από τα κάτω με συντονισμό φορέων, που δεν ήταν μόνο αγροτικοί, όπως για παράδειγμα στη Θεσσαλία και αλλού για τις πλημμύρες και τις μεγάλες καταστροφές. Ήταν αποτέλεσμα της δουλειάς του οργανωμένου κινήματος στο οποίο δρουν τα μέλη και στελέχη του Κόμματος, με καλύτερο προσανατολισμό ανοίγματος στους αγρότες και κύρια σε αυτούς που εξαρτούν την επιβίωσή τους από την αγροτική δραστηριότητα, με βάση τα συνδυασμένα κριτήρια που έχουμε προσδιορίσει. Στην αποκορύφωση των κινητοποιήσεων της περιόδου Δεκέμβρη 2023 - Φλεβάρη 2024, που έβαζαν στο στόχαστρο και την ΚΑΠ, συνέβαλαν και οι αγροτικές κινητοποιήσεις σε μεγάλες χώρες της ΕΕ. Η μαζικότητα αλλά και οι μορφές των ευρωπαϊκών αγροτικών κινητοποιήσεων άσκησαν επίδραση στη συνείδηση των αγροτών στην Ελλάδα και συνέβαλαν στη μαζική κινητοποίηση και αγροτών που δεν είχαν ξαναβγεί μέχρι τότε σε μπλόκα. Αναπτύχθηκαν μπλόκα και πολύμορφες κινητοποιήσεις σε όλη την Ελλάδα από τον Έβρο μέχρι την Κρήτη και από την Ήπειρο μέχρι και τη Ρόδο, με τη Θεσσαλία να παίζει κεντρικό ρόλο στην εξέλιξή τους, παρά το γεγονός ότι δεν έγινε κατορθωτό το στήσιμο ενιαίου μπλόκου στη Νίκαια.

Έγιναν ορισμένα βήματα στη δουλειά με το ενοποιητικό διεκδικητικό πλαίσιο της ΠΕΜ το οποίο είχε ευρύτερη επίδραση σε αγρότες και ήταν το βασικό εργαλείο της παρέμβασής μας σε όλες τις κινητοποιήσεις της περιόδου. Στη διαπάλη αντιμετωπίστηκαν σε έναν βαθμό, κυρίως μέσω του πλαισίου πάλης, ζητήματα που έχουν να κάνουν με τη διάσπαση ανά περιοχή ή ανά προϊόν, τα οποία υποδαυλίζονται από τον αντίπαλο στο έδαφος υπαρκτών διαφοροποιήσεων ως προς το αγροτικό εισόδημα και τη σχέση του με τις επιδοτήσεις. Το κύριο είναι η διείσδυση σε πολιτικά αποπροσανατολισμένες και χειραγωγούμενες λαϊκές δυνάμεις, αξιοποιώντας τις νέες δυνατότητες που ανοίχτηκαν, να δυναμώσει η επαφή και η ιδεολογική - πολιτική συζήτηση με ευρύτερες αγροτικές δυνάμεις.

Κατανοείται πλέον καλύτερα ότι η ΠΕΜ είναι μορφή πανελλαδικού συντονισμού των Αγροτικών Συλλόγων (ΑΣ) και των Ομοσπονδιών Αγροτικών Συλλόγων (ΟΑΣ) με ένα ενιαίο συνεκτικό πλαίσιο πάλης που κατά καιρούς επικαιροποιείται. Η ΠΕΜ έχει ως άτυπο όργανο τη Γραμματεία της όπου σήμερα συμμετέχουν εκπρόσωποι ΟΑΣ και ΑΣ. Είναι αγροτοσυνδικαλιστές κομμουνιστές και από άλλους πολιτικούς χώρους. Οι οικονομικές και πολιτικές εξελίξεις, η διαπάλη μέσα στην ΠΕΜ δείχνει ότι η πορεία αγροτοσυνδικαλιστών ως προς την πολιτική συνειδητοποίησή τους είναι αντιφατική, με αποτέλεσμα να υπάρχουν και πιο σταθερή και πιο συνειδητή συμπίεση κάποιων, αλλά και ταλαντεύσεις και πισωγυρίσματα κάποιων άλλων. Αυτό επιδρά όχι μόνο θετικά αλλά και αρνητικά στη λειτουργία της ΠΕΜ.

Σε κάθε περίπτωση, ανασυγκρότηση του κινήματος σημαίνει μαζικοποίηση των ΑΣ, των ΟΑΣ, συγκρότηση νέων ΑΣ ανά χωριό ή ομάδα χωριών και ΟΑΣ σε επίπεδο νομού, ριζοσπαστικοποίηση του πλαισίου πάλης, ζωντανή λειτουργία και παρέμβαση που συμβάλλει στο να ξεπερνιούνται δυσκολίες επίδρασης σε ευρύτερο κόσμο. Να αντιμετωπιστεί το σοβαρό πρόβλημα στη λει-

τουργία των δομών του κινήματος που διαπιστώνεται σε αρκετές περιπτώσεις, που εκφράζεται και ως σημαντική και επικίνδυνη καθυστέρηση ή αλλεπάλληλη αναβολή εκλογών σε Αγροτικούς Συλλόγους (ΑΣ), στα συνέδρια σε Ομοσπονδίες Αγροτικών Συλλόγων (ΟΑΣ). Χρειάζεται μεγαλύτερη επιμονή, ευθύνη να μην κατακερματίζεται μια πανελλαδική δράση στην οποία καλεί η ΠΕΜ. Είναι όρος για την αναζωογόνηση των Συλλόγων η προσέλευση σε αυτούς των πολλών νέων ανθρώπων που συμμετέχουν στα μπλόκα που είναι νέοι αγρότες, παιδιά αγροτών κ.λπ. Πολλοί από αυτούς δεν κατοικούν στα χωριά αλλά στις πόλεις - κωμοπόλεις εξαιτίας των ελλείψεων σε υποδομές κ.λπ. των χωριών. Γι' αυτό έχει σημασία η συζήτηση και η δράση των ΑΣ να επεκτείνεται και σε γενικότερα ζητήματα με επίκεντρο τις σύγχρονες ανάγκες. Έχει πλέον αποκρυσταλλωθεί η εμπειρία σε ό,τι αφορά τις μορφές πάλης, να εναλλάσσονται σε μια διαδικασία κλιμάκωσης ή και αποκλιμάκωσης του αγώνα, να εμφανίζονται και νέες. Έχει σημασία αυτή η πείρα να μεταδοθεί, να γίνει αντιληπτή από το σύνολο του κομματικού δυναμικού, ώστε να μεταδίδεται και σε πιο άπειρες αγροτικές δυνάμεις, να γίνεται ικανότητα διαπάλης μέσα στο κίνημα.

Παραμένει η ανάγκη διεύρυνσης της συζήτησης για τις αιτίες των προβλημάτων, ώστε αυτά να συσχετίζονται με το κοινωνικοοικονομικό και κατά συνέπεια το πολιτικό σύστημα, τον καπιταλισμό και να αναδεικνύεται η ανάγκη μονιμότητας και κατεύθυνσης της πάλης κ.λπ. Μας ανοίγει δρόμους η επιμονή στη διαπάλη στο θέμα της ΚΑΠ, τον ρόλο και τον προσανατολισμό που έχει, ότι μόνο χειρότερη γίνεται καθώς εξυπηρετεί τα συμφέροντα των αντιπάλων των αγροτών που είναι ίδιοι με τους αντιπάλους των εργατών. Ιδιαίτερα τώρα που ο σκεπτικισμός των αγροτών έχει μεγαλώσει και συνειδητοποιείται καλύτερα κι από άλλες λαϊκές δυνάμεις ότι πράγματι η ΚΑΠ είναι εργαλείο συγκέντρωσης της παραγωγής και της γης σε λιγότερα χέρια, έχει αυξηθεί η αμφισβήτηση της ΕΕ ή ακόμα και η αποδοχή ότι στέκεται εχθρικά απέναντι στους αγρότες. Ταυτόχρονα, απαιτείται συνεχής επεξεργασμένη και προσανατολισμένη παρέμβαση για αποδυνάμωση της απατηλής πολιτικής θέσης για μεταρρύθμιση της ΚΑΠ προς όφελος των βιοπαλαιστών αγροτών σε όλη την ΕΕ. Δυνατότητες για πιο μαζικό άνοιγμα της συζήτησης αυτής δημιουργήθηκαν μετά την πρόσφατη αποκάλυψη του μεγάλου σκανδάλου του ΟΠΕΚΕΠΕ, το οποίο δεσπόζει ακόμα στην πολιτική επικαιρότητα και αποδεικνύει με τραγικό τρόπο όλα όσα προειδοποιούσε το ΚΚΕ και το ίδιο το αγροτικό κίνημα μέσα από τις κινητοποιήσεις του ενάντια στην ΚΑΠ και τον τρόπο της χορήγησης των επιδοτήσεων. Ιδιαίτερα, κρίκο συσπείρωσης και κοινής δράσης μπορεί να αποτελέσει το επόμενο διάστημα, με ακόμα μεγαλύτερη ένταση, το αίτημα εγχώριας παραγωγής φθηνών και ποιοτικών τροφίμων καθώς ακόμα και τα ίδια τα ευρωενωσιακά επιτελεία εκτιμούν ότι το πρόβλημα των τιμών των τροφίμων πρόκειται να οξυνθεί, ομολογούν ότι η υλοποίηση των στόχων της ΚΑΠ και της «εξωστρέφειας» οδηγεί σε περαιτέρω αυξήσεις των τιμών των τροφίμων.

Το επόμενο διάστημα να ανοίξει καλύτερα στο αγροτικό κίνημα το ζήτημα της πάλης ενάντια στην εμπλοκή της χώρας στους ιμπεριαλιστικούς πολέμους με την αποκάλυψη των συνεπειών από τη συμμετοχή στο ΝΑΤΟ και τους ιμπεριαλιστικούς σχεδιασμούς στην περιοχή, έχοντας ως αφετηρία τις συνέπειες των ιμπεριαλιστικών αντιθέσεων (π.χ. εμπάργκο σε Ρωσία) στο αγροτικό εισόδημα,

την εκτίναξη του κόστους παραγωγής (λιπάσματα, άρδευση, Ενέργεια κ.λπ.) κ.ά. Σε αυτήν την πείρα να επενδυθεί η αποδυνάμωση ανοχής, αναμονής όχι μόνο στο σημερινό κυβερνητικό κόμμα αλλά σε κάθε αστικό κόμμα και όλους μαζί τους συμμάχους τους. Η πολεμική προετοιμασία της ΕΕ απαιτεί επιπλέον κονδύλια από τον προϋπολογισμό της, ενώ στο πλαίσιο των συζητήσεων για την ΚΑΠ μετά το 2027 ήδη έχει βρεθεί στο τραπέζι το ενδεχόμενο ανακατεύθυνσης προς τα εκεί μέρους των κονδυλίων της.

Στη διαπάλη βρίσκεται σταθερά το «νέο μοντέλο» της αγροτικής παραγωγής, αυτό που βάζει πιο ωμά η κυβέρνηση αλλά και τα αστικά κόμματα συνολικά, ακολουθώντας και τη γραμμή της ΕΕ για αγρότες - επιχειρηματίες κ.λπ. Προσπαθούν να εγκλωβίσουν στη «διέξοδο» των διαφόρων προγραμμάτων - μέτρων της ΚΑΠ, κομμένων και ραμμένων στα μέτρα της κερδοφορίας εμπορών - βιομηχανών - τραπεζών, να τους φέρουν σε σύγκρουση με το πλαίσιο αιτημάτων της ΠΕΜ, όπως αυτά για τις εγγυημένες τιμές στον παραγωγό, τη μείωση του κόστους παραγωγής, έργα υποδομής και πρόληψης των καταστροφών, που βρίσκονται στον αντίποδα του σχεδιασμού με κριτήριο τον καπιταλιστικό ανταγωνισμό. Υπάρχει μεγάλη πείρα στον αγροτόκοσμο που με τη δική μας παρέμβαση μπορεί να κατασταλάξει σε γνώση: Αυτό το «νέο μοντέλο» είναι το παλιό, αυτό που βιώνει χρόνια, το μοντέλο της ΚΑΠ και του καπιταλισμού, που κατά διαστήματα αλλάζει την προτίμησή του σε κάποιο προϊόν, καλλιέργεια κ.λπ.

Η ΠΕΜ και το οργανωμένο κίνημα είναι σταθερά στο στόχαστρο όλων των αστικών πολιτικών δυνάμεων, είτε το ομολογούν φανερά είτε συγκαλυμμένα. Επιδιώκουν να στηρίξουν ένα κίνημα που θα λειτουργεί ως συνομιλητής και σύμβουλος της εκάστοτε κυβέρνησης και του υπουργείου. Προβάλλουν πιο έντονα ως στόχο ένα «νέο σύγχρονο» αγροτικό κίνημα, στηριγμένο σε «νέα πρόσωπα», αιτήματα και μορφές δράσης, τεχνοκρατικό και «ακηδεμόνευτο», που θα κάνει προτάσεις προς την κυβέρνηση μέσα στα όρια της ΚΑΠ και του συστήματος. Με αυτό επιδιώκουν να πολεμήσουν το διεκδικητικό, αντιμονοπωλιακό αγροτικό κίνημα. Στοχεύουν επίσης σε αγροτόκοσμο που κατορθώνει ακόμα να επιβιώνει και αξιοποιούν ως πολιορκητικό κριό την Περιφερειακή - Τοπική Διοίκηση, τους Συνεταιρισμούς, τις Διεπαγγελματικές Οργανώσεις κ.λπ. Χρειάζεται καλύτερη προετοιμασία των δυνάμεών μας για την αποδόμηση της γραμμής «ακηδεμόνευτο - ακομμάτιστο κίνημα». Να μη διστάσουμε να ανοίγουμε την αναγκαία διαπάλη συνολικά στο κίνημα (ΑΣ, ΟΑΣ, Επιτροπές Μπλόκων) αλλά και στη Γραμματεία της ΠΕΜ. Δίνουμε μάχη να συμμετέχουν και να οργανώνονται σε Αγροτικούς Συλλόγους όλοι οι αγρότες που δείχνουν και την παραμικρή διάθεση να αγωνιστούν, χωρίς να εξετάζουμε την πολιτική τους τοποθέτηση. Δεν παραιτούμαστε από την προσπάθεια αυτό το κίνημα να αποκτή περιεχόμενο που να στοχεύει τον πραγματικό αντίπαλο των βιοπαλαιστών αγροτών, δηλαδή αντιμονοπωλιακό - αντιΚΑΠ περιεχόμενο, με αιτήματα - πλαίσιο πάλης με αιχμή την επιβίωση των βιοπαλαιστών αγροτών, με πανελλαδικό συντονισμό μέσω της ΠΕΜ κ.λπ. Αυτό δεν μπορεί να γίνει χωρίς την πρωτοπόρα παρέμβαση των κομμουνιστών αγροτών που συμμετέχουν στους Αγροτικούς Συλλόγους, στις Ομοσπονδίες, στην ΠΕΜ. Χωρίς τη συγκεκριμένη παρέμβαση το κίνημα δεν θα είναι τίποτε άλλο παρά δεκανίκι είτε της εκάστοτε

κυβέρνησης και της ΕΕ, είτε της επιδίωξης μιας αστικής κυβερνητικής εναλλαγής, δεκανίκι επόμενης κυβέρνησης, ευάλωτο στη δημαγωγία των αστικών κομμάτων κ.λπ. Το «ακηδεμόνευτο» - «ακομμάτιστο» που προβάλλουν οι άλλες αστικές και οπορτουνιστικές δυνάμεις είναι πλήρης κηδεμονία, χειραγώγηση από τις καπιταλιστικές επιχειρήσεις, τα μονοπώλια, τα αστικά κόμματα, τις κυβερνήσεις και τις διακρατικές συμμαχίες τους.

2. Για την καθοδηγητική ικανότητά μας

Ζήτημα διαπάλης είναι και η προσπάθεια που γίνεται να καλλιεργηθεί στους αγρότες κλίμα απογοήτευσης, ότι «με τους αγώνες δεν βγαίνει τίποτα» κ.λπ. Απαιτείται καλή προετοιμασία, πιο στοχευμένη δουλειά, που να περιλαμβάνει εκτός από απτά παραδείγματα για την ανάδειξη της πείρας από το τι έχει κερδίσει ο αγρότης από τον αγώνα του, από τον προσανατολισμό του κινήματος και των αιτημάτων του με μέτωπο στις κυβερνήσεις, στους εμποροβιομήχανους και την ΕΕ και μια δουλειά που να πηγαίνει σε μεγαλύτερο βάθος, να σχετίζεται με την προοπτική του αγρότη στον καπιταλισμό και τη θέση του στον σοσιαλισμό.

Χρειάζεται να επιμείνουμε, ώστε να συνειδητοποιείται από τον βιοπαλαιστή αγρότη το γεγονός ότι η αγροτική παραγωγή είναι υποταγμένη στη βιομηχανία, η οποία ελέγχει τόσο τις απαραίτητες εισροές της όσο και τις πρώτες ύλες που αυτή παράγει. Στον καπιταλισμό αυτή η πραγματικότητα συνθλίβει τον αγρότη, που είναι αναγκασμένος να αγοράζει ακριβά τα βιομηχανικά προϊόντα μιας χούφτας μονοπωλίων και να πουλάει φθηνά τα δικά του στα μονοπώλια της εμπορίας και της μεταποίησης, καθώς υπάρχει τεράστιο χάσμα ανάμεσα στην παραγωγικότητα της δικής του εργασίας και αυτής στη βιομηχανία. Η εργατική εξουσία είναι αυτή που θα εξασφαλίσει την απαλλαγή του βιοπαλαιστή αγρότη από τα δεσμά του κεφαλαίου.

Ο γεωργός, ο κτηνοτρόφος, ο μελισσοκόμος, ο ψαράς δεν πρέπει να φοβηθεί τον στόχο της ανατροπής του σημερινού συστήματος της εκμετάλλευσης, το πέρασμα στην εργατική εξουσία της κοινωνικής ιδιοκτησίας και του κεντρικού σχεδιασμού της παραγωγής, με κρατικό εμπόριο και με κίνητρο της παραγωγής την ικανοποίηση των διευρυνόμενων κοινωνικών αναγκών.

Απαιτείται συνεχής, σχεδιασμένη και ελεγχόμενη στην υλοποίησή της καθοδηγητική ευθύνη, όλων των Οργάνων από την ΚΕ και τις ΕΠ έως τις ΤΕ και τα Γραφεία των ΚΟΒ. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η ουσιαστική και όχι κατ' όνομα χρέωση υπευθύνων με εξασφάλιση γνωστικών και χρονικών προϋποθέσεων για την ενασχόλησή τους, η καθοδηγητική έγνοια από τους Γραμματείς των οργάνων, η εξασφάλιση συνθηκών συλλογικότητας, όπως συνεδριάσεις, συσκέψεις, συγκρότηση Βοηθητικών Επιτροπών σε επίπεδο ΕΠ και ΤΕ, Κομματικών Ομάδων και η ουσιαστική λειτουργία τους, με επιμονή στον σχεδιασμό, εξειδίκευση, ιεραρχήσεις βημάτων, προσαρμογές με βάση την επικαιρότητα. Ειδικότερη πλευρά του σχεδιασμού αφορά την ανάδειξη νέων αγροτοσυνδικαλιστών, τη στοχευμένη στρατολόγηση αγροτών και αγροτισσών, την εξειδίκευση της ιδεολογικής δουλειάς στους αγρότες. Η στάθμη της παρέμβασης των κομμουνιστών, σε συνδυασμό φυσικά με τα αντίστοιχα μέτρα για να βελτιώνεται η διοχέτευση και

η εμβέλεια των θέσεών μας στο στρώμα των αγροτών, είναι διαδικασία σύνθετη με επιτυχίες αλλά και με οπισθοχωρήσεις.

Δ. ΓΙΑ ΤΗ ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΡΙΩΝ ΣΤΟ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΟ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΚΙΝΗΜΑ (ΟΓΕ)

Τα βήματα που μετράμε από το 21ο Συνέδριο

Οι κατευθύνσεις του 21ου Συνεδρίου για τη δράση των κομμουνιστριών στο ριζοσπαστικό γυναικείο κίνημα, μέσω των Συλλόγων και Ομάδων της Ομοσπονδίας Γυναικών Ελλάδας (ΟΓΕ), είχαν συμβολή στον προσανατολισμό των καθοδηγητικών οργάνων για την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών κομματικών μελών, κυρίως λόγω της πιο βαθιάς κατανόησης από τις κομμουνίστριες του χαρακτήρα της ΟΓΕ. Ως μαζική οργάνωση συσπειρώνει γυναίκες με κοινωνικοταξικά κριτήρια, ανεξάρτητα από την πολιτική τους τοποθέτηση, αναπτύσσοντας αγωνιστική διεκδικητική δράση για κάθε πλευρά της οικονομικής - κοινωνικής ζωής της γυναίκας και αναδεικνύοντας ταυτόχρονα την ταξικότητα της γυναικείας ανισοτιμίας, τον ρόλο των αστικών κυβερνήσεων και των κομμάτων, που ακολουθούν τις κατευθύνσεις της ΕΕ και του ΝΑΤΟ στην ένταση των σύγχρονων μορφών της γυναικείας ανισοτιμίας.

Το προηγούμενο διάστημα, υπήρξαν ορισμένα βήματα στην άνοδο της συσπείρωσης γυναικών εργατικής - λαϊκής ένταξης και καταγωγής στους Συλλόγους και τις Ομάδες της, στη συγκρότηση νέων Ομάδων της ΟΓΕ. Ταυτόχρονα, αναβαθμίζονται οι απαιτήσεις ώστε να ανέβει η ικανότητα των γυναικείων κομματικών μελών να δουλεύουν με πλατύτερες μάζες γυναικών των εργατικών - λαϊκών δυνάμεων, που δεν συμμετέχουν στα σωματεία και στους Συλλόγους τους. Η ουσιαστική συμμετοχή των κομμουνιστριών σε όλη τη δραστηριότητα των Γυναικείων Συλλόγων και Ομάδων της ΟΓΕ - και όχι η τυπική στις εκλογές για ΔΣ - είναι προϋπόθεση για την προσέλευση στο κίνημα νέων δυνάμεων γυναικών.

Για την περίοδο που εξετάζουμε, επιβεβαιώθηκε ότι κεντρικές πρωτοβουλίες της ΟΓΕ για κρίσιμα μέτωπα πάλης βοηθούν στην καλύτερη αφομοίωση της γραμμής συσπείρωσης στο ριζοσπαστικό γυναικείο κίνημα, τροφοδοτώντας αντίστοιχες παρεμβάσεις των Συλλόγων και Ομάδων (Σ/Ο) της ΟΓΕ, όπως στο θέμα της πολύμορφης βίας κατά των γυναικών. Η κεντρική ημερίδα της ΟΓΕ, με τη συμμετοχή δεκάδων εργατικών σωματείων και άλλων φορέων του λαϊκού κινήματος, η έκδοση των υλικών της μαζί με την αρθρογραφία του «Δελτίου», τις κεντρικές αγωνιστικές πρωτοβουλίες, που έχουν τροφοδοτήσει ουσιαστικά το περιεχόμενο και τις μορφές παρέμβασης των Σ/Ο. Αντίστοιχη θετική πείρα υπάρχει και από τη συζήτηση σε Σ/Ο της ανακοίνωσης της ΟΓΕ για τον νόμο σχετικά με την επέκταση του γάμου και της κοινής γονικής μέριμνας σε ομόφυλα ζευγάρια, εκλαϊκεύοντας τις κομματικές θέσεις και προσαρμόζοντας την αντιπαράθεση με την κυρίαρχη αντίληψη.

Παραμένει, όμως, η ανάγκη μιας πιο ουσιαστικής συζήτησης στα ΔΣ των Σ/Ο των θέσεων για τη γυναικεία ισοτιμία και χειραφέτηση, ώστε να γίνονται

δύναμη διεκδικητικής δράσης για τα προβλήματα των γυναικών, που να απευθύνεται και να συσπειρώνει, να μαχητικοποιεί νέες δυνάμεις. Βέβαια, η αφομοίωση των θέσεων του Κόμματος και της επεξεργασμένης προώθησής τους σε θέσεις και διεκδικητικό πλαίσιο της ΟΓΕ απαιτεί χρόνο συλλογικής μελέτης, συζήτησης και σχεδιασμού δράσης.

Την περίοδο αυτή εκφράστηκε μεγαλύτερη δυσκολία από τα γυναικεία κομματικά μέλη να δουλέψουν στους Συλλόγους και Ομάδες της ΟΓΕ με το ζήτημα του ιμπεριαλιστικού πολέμου και της στάσης του εργατικού - λαϊκού κινήματος, που διαπερνά σταθερά ως κατεύθυνση τα υλικά, τις αγωνιστικές δράσεις της ΟΓΕ. Η αδυναμία στην αφομοίωση των θέσεών μας έχει ως αποτέλεσμα είτε να κυριαρχούν πασιφιστικές αντιλήψεις, είτε να υπάρχει δυσκολία ενασχόλησης, είτε να μην μπορούν να αντιστοιχηθούν οι μορφές δράσης με το περιεχόμενο. Έτσι ανακαίθεται η κατεύθυνση ώστε τα ΔΣ των Σ/Ο να ξεδιπλώσουν πρωτοβουλίες που θα ευαισθητοποιούν και θα κινητοποιούν ευρύτερα γυναίκες των εργατικών - λαϊκών δυνάμεων, όχι μόνο ως έκφραση αλληλεγγύης στους λαούς που βρίσκονται στο στόχαστρο της ιμπεριαλιστικής επιθετικότητας, όπως ο Παλαιστινιακός λαός.

Παρά τα βήματα που έχουν γίνει στην αφομοίωση της γραμμής συσπείρωσης σε όλα τα μέτωπα πάλης, δεν αναιρούνται κενά ακόμα και σε θέματα που βρίσκονται διαχρονικά στο επίκεντρο των αγωνιστικών πρωτοβουλιών των Σ/Ο, όπως της Υγείας που μπορεί να αποτελέσει κρίσιμο μέτωπο πάλης στην κοινή δράση της ΟΓΕ με τα σωματεία των υγειονομικών, με άλλα εργατικά σωματεία, ενώσεις αυτοαπασχολούμενων, Αγροτικούς Συλλόγους, Φοιτητικούς Συλλόγους. Αντίστοιχα, στο μέτωπο της Παιδείας υπάρχουν μεγάλα περιθώρια εμπλουτισμού της δράσης των Γυναικείων Συλλόγων της ΟΓΕ με ζητήματα του περιεχομένου της Εκπαίδευσης. Εξάλλου, η παρέμβαση της ΟΓΕ σε μαθητές/τριες στις σχολικές τάξεις και σε εκπαιδευτικούς με περιεχόμενο πλευρές της γυναικείας ανισοτιμίας, που συζητιούνται στα σχολεία, συνεχίζει να ανοίγει δρόμους επικοινωνίας, επαφής και αγωνιστικής δράσης.

Τα παραπάνω αφορούν στη στήριξη από τα καθοδηγητικά όργανα των Κομματικών Ομάδων των Συλλόγων Γυναικών της ΟΓΕ, ώστε να ανταποκριθούν σε συνθήκες αντιφατικής εξέλιξης της συμμετοχής των γυναικών στην κοινωνική εργασία, της άρσης κάποιων ανισοτιμιών και ταυτόχρονα της διαμόρφωσης νέων ανισοτιμιών ή και ιδιαίτερων αναγκών. Σε αυτό το έδαφος αναζωογονήθηκε η αστική και οπορτουνιστική παρέμβαση στο φεμινιστικό κίνημα, γεγονός που επιβάλλει πιο απαιτητική αντιπαράθεση από το ριζοσπαστικό γυναικείο κίνημα.

Ζήτημα προς κατάκτηση συνιστά η τακτική και ουσιαστική λειτουργία των ΔΣ των Σ/Ο της ΟΓΕ, η σταθερότητα, η συνέχεια στον σχεδιασμό δράσης τους, με ανάθεση ευθύνης και σε άλλες γυναίκες του Σ/Ο. Συνεπώς, χρειάζονται συχνές Γενικές Συνελεύσεις, θεματικές συσκέψεις για την εξασφάλιση της συμμετοχής όλο και περισσότερων γυναικών που συσπειρώνονται στο ριζοσπαστικό γυναικείο κίνημα. Απαιτείται δημιουργικό πνεύμα από τις κομμουνίστριες για να ξεπερνιούνται δυσκολίες που συναντούν στις συνεδριάσεις των ΔΣ, ως απόρροια και των σύγχρονων όρων εργασίας και ζωής των γυναικών

με τα ελαστικά και ακατάστατα ωράρια και με την ευθύνη των παιδιών στις πλάτες των νέων μητέρων. Απαιτείται εμπιστοσύνη στις προτάσεις - πρωτοβουλίες και ανάθεση ευθύνης σε όλα τα μέλη των ΔΣ και των Σ/Ο.

Η στάση των κομμουνιστριών στα ΔΣ και στις ΓΣ των Σ/Ο χρειάζεται να ενθαρρύνει τις γυναίκες που συσπειρώνονται να εκφράζουν απορίες, σκέψεις, προβληματισμούς, προτάσεις, για να αναπτύσσεται η διαπάλη με τις σύγχρονες αστικές και μικροαστικές αντιλήψεις για το γυναικείο ζήτημα και το φεμινιστικό κίνημα, να συνειδητοποιούνται οι ριζοσπαστικές διεκδικήσεις και τα αιτήματα, να αποφασίζονται οι αγωνιστικές πρωτοβουλίες και πολύμορφες παρεμβάσεις που θα διευρύνουν τους δεσμούς με τις γυναίκες των λαϊκών δυνάμεων. Σε αυτήν τη βάση, οι συνεδριάσεις δεν θα καταλήγουν σε ένα στεγνό καθηκοντολόγιο - ημερολόγιο εξορμήσεων για ένα ζήτημα που αναδεικνύει η ΟΓΕ ή αφορά ευρύτερα το εργατικό - λαϊκό κίνημα (π.χ. εξορμήσεις για απεργίες, κινητοποιήσεις ΠΑΜΕ, πλειστηριασμοί κ.λπ.) Η διακίνηση του «Δελτίου» της ΟΓΕ και των ανακοινώσεων της δεν θα γίνεται τυπικά, αλλά θα αξιοποιούνται ως όπλο ενημέρωσης και διαφώτισης. Η πολιτιστική δημιουργία μπορεί να αποτελέσει πηγή έμπνευσης, κοινωνικής ευαισθητοποίησης και συνειδητοποίησης καθώς και οι ερασιτεχνικές καλλιτεχνικές ομάδες με ευθύνη των ΔΣ των Σ/Ο. Έτσι, μπορεί να ξεπεραστεί η επετειακή δράση αρκετών Σ/Ο με αφορμή την 8η Μάρτη και την Παγκόσμια Μέρα εξάλειψης της βίας κατά των γυναικών.

Η δράση των κομμουνιστριών στο ριζοσπαστικό γυναικείο κίνημα δεν έρχεται σε αντίθεση, δεν υποκαθιστά τη συμμετοχή των γυναικών στο κλαδικό ή επιχειρησιακό εργατικό Σωματείο, στην Ένωση Αυτοαπασχολούμενων ή στον Εμπορικό Σύλλογο, στον Αγροτικό Σύλλογο. Αντίθετα, διαμορφώνει κίνητρα για τέτοια συμμετοχή, προϋποθέσεις για τον σχεδιασμό εξειδικευμένης παρέμβασης αυτών των σωματείων στις γυναίκες με αναφορά σε διεκδικήσεις για τις ιδιαίτερες ανάγκες τους. Σε αυτήν τη βάση, η ΟΓΕ συμβάλλει στην προώθηση της κοινωνικής συμμαχίας χωρίς να αντιπροσωπεύει μια ξεχωριστή κοινωνική συνιστώσα της.

Η κοινή δράση της ΟΓΕ με φορείς της κοινωνικής συμμαχίας του εργατικού - συνδικαλιστικού κινήματος, του αγροτικού, των αυτοαπασχολούμενων, του φοιτητικού, άλλων επιμέρους κινημάτων χρειάζεται να γίνει πιο ουσιαστική, ώστε να συμβάλλει στην ανάπτυξη της μαζικότητας των εκδηλώσεων και των μορφών πάλης, όπως και στην καλύτερη γνώση των κοινών προβλημάτων και των αιτιών τους. Να ξεπεράσει έναν τυπικό χαρακτήρα με πρωτοβουλία είτε των καθοδηγητικών οργάνων, είτε των προέδρων των φορέων. Να κατακτήσουμε την ουσιαστική συνεργασία, με συζήτηση του στόχου - του σχεδίου - του περιεχομένου κάθε δράσης, των ενεργειών κλιμάκωσης, με διατύπωση κοινών αιτημάτων, του πλαισίου πάλης, της προετοιμασίας για υλοποίηση των αγωνιστικών κινητοποιήσεων ή εκδηλώσεων με ουσιαστική συμμετοχή των ΔΣ και των μελών των αντίστοιχων φορέων.

Χρειάζεται πιο αποφασιστικά να προχωρήσει ο σχεδιασμός παρέμβασης της ΟΓΕ -κυρίως στο επίπεδο των Σ/Ο- στα Πανεπιστήμια για τη γνωριμία των φοιτητριών με το ριζοσπαστικό γυναικείο κίνημα. Σε αυτήν την κατεύ-

θунση μπορούν να συμβάλουν οι φοιτήτριες μέλη της ΚΝΕ, εκλεγμένες σε ΔΣ Φοιτητικών Συλλόγων.

Η πείρα δείχνει ότι η σχεδιασμένη και οργανωμένη κοινή δράση των Σ/Ο της ΟΓΕ με Συλλόγους Γονέων μπορεί να ανοίξει δρόμους μιας ευρύτερης παρέμβασης στις γειτονιές (σε θέματα του εκπαιδευτικού συστήματος π.χ. ενάντια στις συγχωνεύσεις τμημάτων- σχολείων, ενάντια στις εξαρτήσεις και τη ναρκω-κουλτούρα, για το περιεχόμενο της σεξουαλικής αγωγής κ.ά.). Ταυτόχρονα, ανοίγει τον δρόμο αξιοποίησης στο ριζοσπαστικό γυναικείο κίνημα γυναικών που δραστηριοποιούνται στους Συλλόγους Γονέων.

Απαραίτητη προϋπόθεση για όλα τα παραπάνω είναι αποφασιστικά να βελτιωθεί ο σχεδιασμός διάταξης στελεχών και κομματικών δυνάμεων από τα καθοδηγητικά όργανα, ώστε να εξασφαλίζεται ένας απαιτούμενος χρόνος στην απόκτηση γνώσης και πείρας. Αυτό αφορά τις εκλεγμένες στα ΔΣ των Σ/Ο, τη συγκρότηση Κομματικών Ομάδων, την καθοδήγησή τους και πάνω απ' όλα τη χρέωση υπευθύνων στα καθοδηγητικά όργανα.

Αντίστοιχη στήριξη χρειάζεται στην ΚΝΕ, όπου το ποσοστό των εκλεγμένων γυναικείων μελών της ΚΝΕ στα όργανα του κινήματος είναι πολύ χαμηλότερο από το ποσοστό των γυναικών μελών της ΚΝΕ.

Ε. Ο ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ, ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΜΜΑΧΙΑΣ ΣΕ ΟΞΥΜΕΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΟΥ ΛΑΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

1. Η αστική στρατηγική στον τομέα της Παιδείας και η παρέμβαση του Κόμματος στο κίνημα

Από την περίοδο του 21ου Συνεδρίου η αστική στρατηγική στην Εκπαίδευση βαδίζει στους εξής βασικούς άξονες:

α) Προώθηση νέων ικανοτήτων και δεξιοτήτων, που απαιτούνται για την εργασιακή ένταξη στην καπιταλιστική οικονομία στο έδαφος της ανάπτυξης νέων μέσων παραγωγής, αλλά και για τη διαιώνιση της αστικής ιδεολογικής κυριαρχίας.

β) Πιο στενή σύνδεση των εκπαιδευτικών δομών με τις ανάγκες του κεφαλαίου, η οποία εξυπηρετείται και από την επίκληση της «αυτόνομης» και διαφοροποιημένης και σε μια πορεία κατηγοριοποιημένης λειτουργίας τους.

γ) Επιτάχυνση των διαδικασιών «αξιολόγησης» και πιστοποίησης του συνόλου του εκπαιδευτικού έργου υπό το πρίσμα της πιο αποδοτικής λειτουργίας τους για την αναπαραγωγή της καπιταλιστικής κοινωνίας στο σύνολό της.

Πιο συγκεκριμένα, αυτήν την περίοδο το κυβερνητικό έργο της ΝΔ επιταχύνθηκε με ψήφιση νέων αντιδραστικών νόμων (νόμος πλαίσιο για Πανεπι-

στήμια, ίδρυση ιδιωτικών Πανεπιστημίων, Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση, ιδιωτική εκπαίδευση) και με εφαρμογή συνολικά του αντιδραστικού νομοθετικού πλαισίου που ήδη υφίσταται. Ξεχωρίζουν οι τομές στα προγράμματα σπουδών στα Πανεπιστήμια, οι συγχωνεύσεις - αναδιατάξεις εκπαιδευτικών μονάδων και με την επίκληση της «αριστείας» (σχολείων, ΣΑΕΚ, πανεπιστημιακών τμημάτων) στο φόντο και της συνολικότερης περιστολής δαπανών που αναδεικνύει -και από αυτήν την οπτική- τις προτεραιότητες και ιεραρχήσεις κατεύθυνσης των κρατικών δαπανών για την Εκπαίδευση για την ικανοποίηση των σχεδιασμών του κεφαλαίου σε βάρος των κοινωνικών, μορφωτικών αναγκών της πλειοψηφίας.

Εντείνεται, επίσης, η πολιτική - ιδεολογική παρέμβαση της αστικής τάξης και των μηχανισμών της, πέρα από το καθαυτό σχολικό πρόγραμμα σπουδών. Στις συνθήκες γενίκευσης των ιμπεριαλιστικών πολέμων και της στοίχισης της Ελλάδας με την πλευρά του ΝΑΤΟ, γίνονται πιο συχνές οι παρεμβάσεις του ΝΑΤΟ, του κράτους-δολοφόνου του Ισραήλ, της ΕΕ και άλλων ιμπεριαλιστικών μηχανισμών στην Εκπαίδευση. Στο έδαφος αυτό ενισχύονται τα κατασταλτικά - πειθαρχικά μέτρα απέναντι στο εκπαιδευτικό κίνημα σε κάθε χώρο με διώξεις, νέο πλαίσιο λειτουργίας των Πανεπιστημίων, κ.ά.

Οι δυνάμεις του Κόμματος και της ΚΝΕ παρεμβαίνουν στους χώρους της Εκπαίδευσης με σύνθετη και πρωτοπόρα δράση. Αναδεικνύουν με επιχειρήματα τις ταξικές αιτίες των προβλημάτων, τις σύγχρονες ανάγκες και δυνατότητες που προκύπτουν από την ανάπτυξη της επιστήμης, ασκούν διαπάλη με παλιά και σύγχρονα αστικά φιλοσοφικά ρεύματα και ιδεολογήματα, οργανώνουν και συσπειρώνουν ευρύτερες λαϊκές και νεανικές δυνάμεις σε κατεύθυνση ρήξης με τις εκάστοτε κυβερνητικές επιλογές, για να μπαίνουν εμπόδια και να αποσπώνται κατακτήσεις που μπορούν να δώσουν αυτοπεποίθηση για τη δύναμη της λαϊκής - νεανικής πάλης.

Από την περίοδο μετά το 21ο Συνέδριο, σε μια σειρά από εκλογικές μάχες προβάλλει ένας νέος, θετικός συσχετισμός στους φορείς του κινήματος στους χώρους της Εκπαίδευσης. Διαμορφώνεται μάλιστα η δυνατότητα αυτός ο συσχετισμός να εδραιωθεί ως τέτοιος και να επεκταθεί.

Πιο συγκεκριμένα: Από το 2022 αναδεικνύεται πρώτη δύναμη το ψηφοδέλτιο της «Πανσπουδαστικής» στις φοιτητικές εκλογές. Στις εκλογές στη ΔΟΕ και στην ΟΛΜΕ, το 2024, το ψηφοδέλτιο της «Αγωνιστικής Συσπείρωσης Εκπαιδευτικών» αναδείχτηκε για πρώτη φορά, πρώτη και δεύτερη δύναμη, αντίστοιχα. Θετικοί είναι και οι συσχετισμοί στην ΑΣΓΜΕ, όπου το ψηφοδέλτιο της «Δημοκρατικής Ενότητας Γονέων» έλαβε -για άλλη μια φορά- την απόλυτη πλειοψηφία των αντιπροσώπων, με περίπου 70%. Αντίστοιχα, ξεχωρίζει η προσπάθεια των μαθητικών δυνάμεων της ΚΝΕ που μαζί με άλλους αγωνιστές μαθητές παίζουν ουσιαστικά πρωτοπόρο ρόλο στην οργάνωση των αγώνων, ενώ η Συντονιστική Επιτροπή Μαθητών Αθήνας είναι πλατιά κατοχυρωμένη στη συνείδηση των μαθητών σε πανελλαδικό επίπεδο. Σημαντικά είναι τα βήματα στη συγκρότηση και στην εδραίωση θετικών συσχετισμών στους Συλλόγους Σπουδαστών στους χώρους Κατάρτισης (δημόσια και ιδιωτικά ΙΕΚ, ΑΕΝ κ.ά.) με χιλιάδες νέους να συμμετέχουν στις εκλογές για την ανάδειξη ΔΣ, στα οποία

πρωτοστατούν μέλη της ΚΝΕ και άλλοι αγωνιστές σπουδαστές. Θετική πορεία επίσης καταγράφεται στην ΠΟΣΔΕΠ αλλά και στους εργαζόμενους στα Πανεπιστήμια.

Στην περίοδο από τη διεξαγωγή του 21ου Συνεδρίου, διαμορφώθηκαν σοβαρά μέτωπα αντιπαράθεσης με την κυβερνητική πολιτική στην Παιδεία, που «σφραγίστηκαν» από την προσπάθεια των δυνάμεων του Κόμματος και της ΚΝΕ να αναδεικνύονται οι ταξικές παράμετροι και η πολιτική διέξοδος από τα προβλήματα.

Η εφαρμογή της αντιδραστικής «αξιολόγησης» συνεχίζει να ασθμαίνει, σημειώθηκαν μαζικότερες κινητοποιήσεις εκπαιδευτικών. Σημειώθηκαν μεγάλες μαθητικές κινητοποιήσεις ενάντια στην Ελάχιστη Βάση Εισαγωγής, αγώνες που στηρίχτηκαν από την Ανώτατη Συνομοσπονδία Γονέων Μαθητών Ελλάδας (ΑΣΓ-ΜΕ), με σημαντική έκφραση της αλληλεγγύης σε επίπεδο σχολείου, που έσπαγε στην πράξη τις προσπάθειες «κοινωνικού αυτοματισμού» κ.ά. Αναπτύχθηκαν μεγάλες κινητοποιήσεις ενάντια στον νόμο για τα ιδιωτικά Πανεπιστήμια που -σε συνδυασμό με τη σταθερή πολιτική παρέμβαση του Κόμματος και της ΚΝΕ- έπληξαν το κυβερνητικό αφήγημα περί προόδου και σε μια πορεία αντέστρεψαν και την επιδιωκόμενη κοινωνική συναίνεση, δημιούργησαν όρους αμφισβήτησης των κατευθύνσεων της ΕΕ και ανέδειξαν την κοινωνική ανάγκη για αποκλειστικά δημόσιες δωρεάν και αναβαθμισμένες σπουδές.

Στην ηγεσία όλων αυτών των αγώνων βρέθηκαν κομμουνιστές. Ξετυλίγοντας μια βασανιστική ιδεολογική - πολιτική προσπάθεια που δεν ήταν παράλληλος δρόμος με τη δουλειά στις μάζες, αλλά μέσα στις μάζες, με όπλο την πρόταση του ΚΚΕ για την Προσχολική Αγωγή, για το 12χρονο σχολείο, για τα Πανεπιστήμια και την Επαγγελματική Εκπαίδευση. Με πολύ καλύτερους όρους κατανόησης ότι οι στρατηγικές μας θέσεις και προτάσεις αφορούν το σήμερα, είναι ρεαλιστικές και αναγκαίες και είναι όπλο για την κατανόηση των αλλαγών, θεμελιώνουν ένα επεξεργασμένο πλαίσιο πάλης που δίνει διέξοδο στις σύγχρονες ανάγκες.

Στο επίκεντρο των προσπαθειών μας θέτουμε τη βελτίωση της λειτουργίας και της δράσης των φορέων του κινήματος, την άνοδο της συμμετοχής στις διαδικασίες τους, τη δημιουργία δομών -όπου δεν υπάρχουν- που θα διευκολύνουν και θα υπηρετούν τις διεκδικήσεις για το σύνολο των σύγχρονων αναγκών τους.

Η αναβάθμιση της ζωής των φορέων του κινήματος με ευθύνη των κομμουνιστών αποτελεί και από αυτήν τη σκοπιά απάντηση στα σχέδια απαξίωσης και εκφυλισμού τους, κυρίως του φοιτητικού κινήματος αλλά όχι μόνο, στο έδαφος και της χαμηλής συμμετοχής σε διαδικασίες αλλά και αξιοποιώντας τη δράση άλλων δυνάμεων που εκ των πραγμάτων διευκολύνουν τα κυβερνητικά σχέδια.

Αυτά τα στοιχεία, τόσο της ανάγκης να δυναμώνουν η οργάνωση, η συλλογική συζήτηση και δράση, οι υποδομές στο κίνημα, είναι δεμένα και αλληλοτροφοδοτούμενα με το περιεχόμενο, με την προβολή των πραγματικών σημερινών δυνατοτήτων και αναγκών. Μέσα στις δομές του κινήματος μπορεί να ανοίξει μια πιο ουσιαστική συζήτηση και προβληματισμός για ζητήματα επιστημονικών αντικείμενων, διδακτικής και παιδαγωγικής, και άλλα όπως Ιστορίας, κ.λπ.

Δηλαδή στους χώρους της εκπαίδευσης που έχουν εκ λειτουργίας και φύσης του επαγγέλματος μια δεδομένη «διανοητική», ιδεολογική λειτουργία, δεν μπορούμε να συζητήσουμε για την καθημερινότητα της εργασίας ή των σπουδών χωρίς να συζητήσουμε για το περιεχόμενό τους.

Βασικό καθήκον του Κόμματος στους χώρους της Εκπαίδευσης

Το σύνολο των εξελίξεων στην Εκπαίδευση δίνει τη δυνατότητα να κατανοηθεί ότι οι εκσυγχρονισμοί που επιχειρούν οι αστικές κυβερνήσεις δεν μπορούν ούτε θέλουν να απαντήσουν στις νέες προκλήσεις της γνώσης, της ανάπτυξης των παραγωγικών δυνάμεων, που απαιτούν υψηλό γενικό μορφωτικό επίπεδο καθώς και δεξιότητες στη χρησιμοποίηση υπερσύγχρονων τεχνολογικών μέσων. Επιδιώκουν να προσαρμόσουν τη Γενική Εκπαίδευση στις σύγχρονες ανάγκες του καπιταλισμού, σε βάρος της γενικής μόρφωσης. Στους αστικούς προβληματισμούς και για την Ελλάδα εντοπίζεται το πρόβλημα του συνολικότερου μορφωτικού επιπέδου ως προϋπόθεσης και για την αφομοίωση του πνευματικού πλούτου που δημιουργεί η ανθρωπότητα.

Πρόβλημα όμως που δεν μπορεί να επιλυθεί καθολικά με ολόπλευρη μόρφωση, με απόκτηση διαλεκτικής υλιστικής γνώσης και μεθοδολογίας, καθώς ο καπιταλισμός αδυνατεί να δώσει διέξοδο σε αυτήν την ανάγκη και δυνατότητα. Αντίστοιχα, μια σειρά φαινόμενα συμπεριφοράς εντός σχολείου (bullying, κ.ά) αναδεικνύουν ανάγλυφα την «κρίση νομιμοποίησής» του, την «αποτυχία» να δημιουργηθούν όροι «σχολικής κοινότητας», πρόβλημα που εκφράζει γενικότερες αλλαγές στην κοινωνική συνείδηση.

Απ' αυτήν την άποψη, η δουλειά με τη στρατηγική του Κόμματος, με τις προγραμματικές εξειδικεύσεις σε κάθε χώρο και εκπαιδευτική βαθμίδα συμβάλλει αποφασιστικά στην ικανότητα επεξεργασίας στόχων πάλης μέσα στη ζωντανή δράση στο κίνημα. Δίνει τη δυνατότητα να αντιμετωπίζεται ταξικά και επιχειρηματολογημένα η εκάστοτε κυβερνητική πολιτική στον χώρο της Παιδείας. Λειτουργεί προωθητικά και στην ενασχόληση με μια σειρά από νέα ζητήματα που εμφανίζονται ή και προβλήματα που με οξύτητα ανακύπτουν στην Εκπαίδευση, αν κι εκφράζουν τα προβλήματα της εξέλιξης της αστικής κοινωνίας (π.χ. γλωσσική φτώχεια, bullying, επίδραση στις νεανικές συνειδήσεις από την καπιταλιστική αξιοποίηση του διαδικτύου κ.ά.).

Η πείρα επιβεβαιώνει ότι στον βαθμό που μέσα στο κίνημα ή και αυτοτελώς ως Κόμμα θέτουμε στο επίκεντρο ζητήματα που «καίνε», αφορούν στο περιεχόμενο της σχολικής γνώσης, της ανάπτυξης της επιστήμης σε κάθε χώρο, οι πρωτοβουλίες αγκαλιάζουν νέες δυνάμεις. Αυτό επιβεβαιώνεται περίτρανα από τη συμμετοχή γονιών σε συζητήσεις για θέματα εξαρτήσεων, bullying, από τη συμμετοχή κυρίως εκπαιδευτικών σε εκδηλώσεις και ημερίδες, τη μαζική διακίνηση του «κόκκινου Αερόστατου» με τις ξεχωριστά ενδιαφέρουσες και χρήσιμες θεματικές του εκδόσεις, από τη συμμετοχή επίσης φοιτητών σε εκδηλώσεις γύρω από το επιστημονικό αντικείμενο και την εργασιακή προοπτική.

Υπ' αυτήν την έννοια, τα αποτελέσματα αυτά στη δράση μας είναι θετικά, γιατί είναι καρπός μιας δουλειάς που υλοποιεί και γονιμοποιεί συμπεράσματα που βγάλαμε συλλογικά στο 21ο Συνέδριο του Κόμματος.

Έχουν γίνει βήματα στην κατανόηση, πρώτα απ' όλα «από τα πάνω», δηλαδή καθοδηγητικά, ότι το εκπαιδευτικό πρόβλημα πρέπει να αντιμετωπιστεί ως κοινωνικό - πολιτικό πρόβλημα, και από την άποψη της γενικής θεωρητικής τοποθέτησης, αλλά και από την άποψη διατύπωσης επιχειρημάτων και επεξεργασίας στόχων πάλης που ενοποιούν τα επιμέρους κινήματα και φορείς στο μέτωπο της Παιδείας.

Οι θέσεις μας δημιουργούν όρους απεγκλωβισμού απέναντι στις υπαρκτές διαφορετικές συνταγές διαχείρισης στην Εκπαίδευση, που προωθούν όμως την ίδια στρατηγική, όπως αυτή εκφράζεται στη συνέχεια που υπάρχει ανάμεσα στις κυβερνήσεις στα κρίσιμα ζητήματα: Στην εμβάθυνση της επιχειρηματικής δράσης στα Πανεπιστήμια, στην κατηγοριοποίηση των εκπαιδευτικών δομών (σχολείων, ΑΕΙ, κ.λπ.), στην άμεση παρέμβαση του κεφαλαίου στους προσανατολισμούς όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων, στην επέλαση μιας αγοράς προσόντων που υπονομεύει το πτυχίο.

Το επόμενο διάστημα, βασικό καθήκον του Κόμματος και της ΚΝΕ στους χώρους της Εκπαίδευσης είναι η ενίσχυση της ιδεολογικής - μορφωτικής προσπάθειας με επίκεντρο την εκλαΐκευση της πρότασης του Κόμματος για την Παιδεία, την εργασία, την Υγεία, το σύνολο των κοινωνικών αναγκών στον σοσιαλισμό - κομμουνισμό, την αποκάλυψη του αστικού επιχειρήματος περί της «ουδετερότητας» της επιστήμης, τη διαπάλη με τον σύγχρονο ιδεαλισμό και τον «ατομικό δικαιωματισμό», τον ιστορικό αναθεωρητισμό και αντικομμουνισμό, με την ανάδειξη των σύγχρονων δυνατοτήτων των παραγωγικών δυνάμεων, πρώτα απ' όλα του ανθρώπου, που ο καπιταλισμός περιορίζει.

Να ανοίξει σε όλες τις βαθμίδες συζήτηση και δράση στη βάση της ενότητας παιδεία - οικονομία - κοινωνία - ιδεολογία, δηλαδή με τη στρατηγική του Κόμματος.

Οι επεξεργασίες προγραμματικής εξειδίκευσης του Κόμματος για την Προσχολική Αγωγή, για το σχολείο και για το Πανεπιστήμιο, καθώς και μια σειρά άλλες εκδόσεις της «Σύγχρονης Εποχής», το περιοδικό «Θέματα Παιδείας» αποτελούν όπλα στη σύνθετη πολιτική και ιδεολογική διαπάλη που μπορούν να λειτουργήσουν ενισχυτικά στην οργάνωση και στη δυναμική του εκπαιδευτικού κινήματος. Ως εκ τούτου, απαιτείται, παίρνοντας μέτρα, να ενθαρρυνθεί και να οργανωθεί η συζήτηση με βάση τις παραπάνω εκδόσεις.

Συνεχίζουμε, οργανώνουμε και σταθεροποιούμε την πλούσια πολυθεματική και πολύμορφη παρέμβαση με επίκεντρο το σχολείο, το μάθημα και τις άλλες δραστηριότητες που διεξάγονται σε αυτό. Αναβαθμίζουμε την ολόπλευρη καθοδηγητική στήριξη και τη διατμηματική συνεργασία, επικεντρώνοντας στους εκπαιδευτικούς και στις μαθητικές δυνάμεις της ΚΝΕ.

Συμβάλλουμε πιο αποφασιστικά, ώστε στο σύνολο των ΚΟΒ και των ΟΒ στα Πανεπιστήμια να χτίζεται η υπεροχή, στηριγμένη στη μαρξιστική

μόρφωση, στην ικανότητα παρακολούθησης του αντικειμένου σπουδών και ανάπτυξης κριτικής σκέψης. Ο ολοκληρωμένος σχεδιασμός μας πρέπει να περιλαμβάνει το πρόγραμμα σπουδών, την παρέμβαση στο επιστημονικό αντικείμενο, τη διαμόρφωση ενός βασικού υπόβαθρου γνώσης για να αναπτυχθεί η κριτική στάση, τη σύνδεση της δράσης για τα εργασιακά - επαγγελματικά δικαιώματα, την καλλιέργεια κριτηρίων για τον ρόλο του επιστήμονα.

Παράλληλα, έως το 23ο Συνέδριο, με ευθύνη της νέας ΚΕ και των αντίστοιχων Τμημάτων της, χρειάζεται να γίνει αντίστοιχη επεξεργασία για την Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση, μελετώντας και την πλούσια σοσιαλιστική πείρα. Επίσης, απαιτείται να δημιουργηθεί θεωρητική υποδομή για την απάντηση σε νέα ζητήματα που προκύπτουν μέσα από την ανάπτυξη της αστικής εκπαίδευσης, όπως εφαρμογή της Τεχνητής Νοημοσύνης κ.ά.

2. Για τη δράση μας στον τομέα της Υγείας

Όλα τα τελευταία χρόνια, τα ζητήματα της υγείας του λαού, στις συνθήκες πανδημίας και στη συνέχεια, βρέθηκαν στο επίκεντρο της παρέμβασης του Κόμματος.

Η πανδημία COVID-19 ανέδειξε με δραματικό τρόπο τα όρια και τα αδιέξοδα ενός εμπορευματοποιημένου συστήματος Υγείας, προσαρμοσμένου στις ανάγκες της κερδοφορίας και όχι της πρόληψης και της φροντίδας του λαού. Το ΚΚΕ, από την αρχή, βρέθηκε στην πρώτη γραμμή του αγώνα για την ενίσχυση του δημόσιου συστήματος Υγείας, διαμορφώνοντας αιτήματα ζωτικής σημασίας για τη σωτηρία του λαού, όπως μαζικές προσλήψεις μόνιμου προσωπικού, μονιμοποίηση των συμβασιούχων, επίταξη του ιδιωτικού τομέα Υγείας χωρίς αποζημίωση, αναβάθμιση των Πρωτοβάθμιων Δομών Υγείας.

Με συνεχείς παρεμβάσεις μέσα και έξω από τη Βουλή και στους μαζικούς φορείς, στήριξε τους αγώνες των υγειονομικών, των σωματείων, των μαζικών φορέων για τη λήψη ουσιαστικών μέτρων προστασίας της υγείας και της ζωής. Έσπασε το σιωπητήριο που προσπάθησαν να επιβάλουν η κυβέρνηση και τα αστικά κόμματα. Από τότε μέχρι σήμερα, όταν και επιχειρήθηκε το «ξέπλυμα» των εγκληματικών ευθυνών του κράτους και των κυβερνήσεων, το ΚΚΕ στάθηκε απέναντι, αποκαλύπτοντας τη συνέχιση της εμπορευματοποίησης και την περαιτέρω ιδιωτικοποίηση της Υγείας.

Η στρατηγική του κεφαλαίου για την Υγεία διαμορφώνεται με βάση τις κατευθύνσεις της ΕΕ, του ΟΟΣΑ και άλλων ιμπεριαλιστικών οργανισμών και εξειδικεύεται από την κυβέρνηση της ΝΔ με στόχο την παραπέρα εμπορευματοποίηση του δημόσιου συστήματος Υγείας (επέκταση των ΣΔΙΤ, λειτουργία των δημόσιων μονάδων Υγείας ΑΕ με «ασθενείς - πελάτες»), την ενίσχυση του επιχειρηματικού - ιδιωτικού τομέα, την περαιτέρω εκμετάλλευση κρίσιμων τομέων (φάρμακο, πρόληψη, διαγνωστικές εξετάσεις, ψηφιακή Υγεία) από τους επιχειρηματικούς ομίλους.

Τα τελευταία χρόνια, η αστική πολιτική ενισχύει τα μέτρα υπέρ της ανάπτυξης της ασφαλιστικής και ιδιωτικής φροντίδας Υγείας. Η ίδια η κρατική πολιτική

ενθαρρύνει την ιδιωτική ασφάλιση. Από την πανδημία και έπειτα καλλιεργείται με εντυπωσιακούς ρυθμούς το αφήγημα της «ατομικής ευθύνης». Το αστικό κράτος επιδιώκει να μεταφέρει την ευθύνη πρόληψης και φροντίδας στο άτομο που καλείται να αναζητήσει μόνο του υπηρεσίες, να πληρώνει, να διαχειρίζεται το ρίσκο της υγείας του «κατά περίπτωση», απαλλάσσοντας το κράτος από την υποχρέωση καθολικής φροντίδας.

Η στρατηγική του κεφαλαίου και οι αναδιαρθρώσεις οδηγούν σε νέα βάρη για τον λαό, εντείνουν τις ταξικές ανισότητες στην Υγεία και καθιστούν την πρόσβαση σε αυτές προνόμιο για λίγους. Για τους πολλούς θα ισχύει η παροχή ελάχιστων υπηρεσιών και αυτές με ημερομηνία λήξης.

Το ΚΚΕ πρωτοστάτησε στην οργάνωση κινητοποιήσεων υγειονομικών, εργαζομένων σε νοσοκομεία και μονάδες Υγείας, με τη συγκρότηση Επιτροπών Αγώνα, με την ενίσχυση των σωματείων, με κοινή δράση με σωματεία άλλων κλάδων. Η δράση αυτή ανέδειξε ότι η πάλη για το μεγάλο μέτωπο της Υγείας δεν είναι υπόθεση μόνο των υγειονομικών, αλλά συνολικά του εργατικού - λαϊκού κινήματος.

Από τις πολυήμερες απεργίες και κινητοποιήσεις της ΟΕΝΓΕ και σωματείων υγειονομικών, τις δράσεις στα νοσοκομεία, τις παρεμβάσεις στα Κέντρα Υγείας, μέχρι την αγωνιστική παρέμβαση σε κάθε γειτονιά, δημιουργήθηκαν εστίες αντίστασης και διεκδίκησης. Η πείρα επιβεβαιώνει ότι η αλλαγή συσχετισμών στο κίνημα περνά μέσα από τον αγώνα για κάθε μικρό ή μεγάλο πρόβλημα, μαζί με τη διεκδίκηση ριζικών αλλαγών μακριά από την «κινούμενη άμμο» της καπιταλιστικής ανάπτυξης, που στην Υγεία περνάει μέσα από νέες κερδοφόρες επενδύσεις των μονοπωλίων του κλάδου.

Την περίοδο αυτή ενισχύθηκαν κι άλλο τα ψηφοδέλτια όπου συμμετέχουν οι κομμουνιστές στα νοσοκομεία, στους γιατρούς, σε σωματεία της ιδιωτικής Υγείας και των ιδρυμάτων Πρόνοιας. Ενισχύθηκαν οι δυνάμεις μας στην ΟΕΝΓΕ, κατακτήθηκε η πρώτη θέση στην ΕΙΝΑΠ, σε διάφορες Ενώσεις Γιατρών και σε αρκετά μεγάλα νοσοκομεία της χώρας. Τη μάχη για τη βελτίωση του συσχετισμού κόντρα στις δυνάμεις του συμβιβασμού, της ενσωμάτωσης και του οπορτουνισμού τη δίνουμε μαζί με εκατοντάδες συναγωνιστές, φίλους του Κόμματος που αντιστέκονται, εκτός των άλλων, στη βαθιά υλική και ιδεολογική ενσωμάτωση που επιχειρείται στους χώρους της Υγείας.

Το ΚΚΕ θέτει στο επίκεντρο της δράσης του τα ζητήματα της υγείας του λαού ως μέτωπο πάλης που ενισχύει τα χαρακτηριστικά της κοινωνικής συμμαχίας ανάμεσα στους υγειονομικούς, στους εργαζόμενους σε κρίσιμους τομείς του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα, τους αυτοαπασχολούμενους, τη νεολαία, τις γυναίκες των λαϊκών στρωμάτων.

Αιχμές στη δράση μας αποτελούν:

- Η αποκάλυψη του χαρακτήρα των μεταρρυθμίσεων στην Υγεία και η δημιουργία εστίων αντίστασης στα αντιλαϊκά σχέδια.
- Η πάλη για ανθρώπινες συνθήκες δουλειάς, αξιοπρεπείς μισθούς, μαζικές προσλήψεις μόνιμων υγειονομικών.

- Η στήριξη της πρόληψης, της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας, της δωρεάν φαρμακευτικής περίθαλψης.

- Η διεκδίκηση ενός αποκλειστικά δημόσιου, καθολικού, σύγχρονου και δωρεάν συστήματος Υγείας - Πρόνοιας, απαλλαγμένου από την επιχειρηματική δράση.

- Η πανελλαδική δράση οφείλει να συνδυάζεται με τοπικές παρεμβάσεις, με σύνδεση των ζητημάτων υγείας με την ακρίβεια, τον πόλεμο, την εργασία, τη ζωή συνολικά.

Η απάντηση, για να αξιοποιηθούν οι σύγχρονες δυνατότητες της επιστήμης, για να ζει ο λαός περισσότερο και καλύτερα, βρίσκεται στην ανατροπή του καπιταλισμού, στην πάλη για τη νέα σοσιαλιστική οργάνωση της κοινωνίας και της οικονομίας, όπου οι άμεσοι παραγωγοί του κοινωνικού πλούτου θα απολαμβάνουν τα αποτελέσματα της εξέλιξης στην ιατρική επιστήμη και έρευνα.

Η επιστήμη και η τεχνολογία μπορούν σήμερα να προσφέρουν πολλά στον άνθρωπο: Πρόληψη νοσημάτων, μακροζωία, καλύτερη ποιότητα ζωής. Τα όποια επιστημονικά επιτεύγματα δεν αξιοποιούνται προς όφελος της πρόληψης και της δωρεάν περίθαλψης και αποκατάστασης, αλλά προς όφελος της κερδοφορίας των λίγων για να βαθαίνει η εκμετάλλευση της εργατικής δύναμης, επιδιώκοντας να ξεπεραστούν τα βιολογικά όρια του ανθρώπινου οργανισμού. Το ΚΚΕ παλεύει για τη σοσιαλιστική οργάνωση του συστήματος Υγείας όπου:

- Η Υγεία αποτελεί κοινωνικό δικαίωμα και όχι εμπόρευμα.
- Η επιστημονική γνώση αξιοποιείται κεντρικά, με σχεδιασμό, για την κάλυψη των λαϊκών αναγκών.
- Το φάρμακο, η έρευνα, οι δομές πρωτοβάθμιας - δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας περίθαλψης, η πρόληψη εντάσσονται σε ένα ενιαίο, κρατικό, αποκλειστικά δημόσιο σύστημα Υγείας - Πρόνοιας και κοινωνικής ιδιοκτησίας στα μέσα παραγωγής - δηλαδή στο πλαίσιο της εργατικής εξουσίας.
- Ο εργαζόμενος δεν αντιμετωπίζεται ως κόστος, αλλά ως δημιουργός του πλούτου, δικαιούται και απολαμβάνει τη ζωή και την υγεία του.

Γι' αυτό η πάλη του Κόμματος σήμερα για τα ζητήματα της Υγείας δεν περιορίζεται σε αιτήματα ανακούφισης, αλλά συνδέεται με την αναγκαιότητα του Σοσιαλισμού, της κοινωνίας που βάζει στο επίκεντρο τις σύγχρονες ανάγκες του ανθρώπου και όχι το κέρδος.

Πιο ειδικά για την παρέμβασή μας στους χώρους της Πρόνοιας

Σταθερό μέτωπο πάλης του Κόμματος αποτελεί η παρέμβασή μας σε ζητήματα αναπηρίας και χρόνιας πάθησης. Ζητήματα που αποτελούν ένα επιπλέον «βαρίδι» στη ζωή της εργατικής - λαϊκής οικογένειας συνολικά και όχι μόνο του ίδιου του ανάπηρου. Ξεκινούν από την Προσχολική Αγωγή και Εκπαίδευση

του παιδιού με αναπηρία και το ακολουθούν σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής του, στο επίπεδο της θεραπείας, της αποκατάστασης, της εργασιακής και κοινωνικής του ένταξης ή της κοινωνικής του προστασίας. Η στρατηγική της κυβέρνησης στον χώρο της αναπηρίας κινήθηκε στη γραμμή υλοποίησης των κατευθύνσεων της ΕΕ και του κεφαλαίου, δηλαδή στη λογική περικοπών - περιορισμών κοινωνικών παροχών, δραματικής συρρίκνωσης ή κλεισίματος των αντίστοιχων κρατικών δομών στο όνομα της «αποϊδρυματοποίησης» και της «αποασυλοποίησης». Την ίδια στρατηγική, από άλλη σκοπιά, υπηρετεί και η εμπορευματοποίηση των πρόσθετων αναγκών των αναπήρων και των χρονίως πασχόντων σε όλα τα επίπεδα, Υγεία, Εκπαίδευση, Αθλητισμός, Πολιτισμός, αναψυχή.

Με την έννοια αυτή, τα ζητήματα της αναπηρίας, της χρόνιας πάθησης, της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης άπτονται συνολικότερα των αναγκών της εργατικής - λαϊκής οικογένειας και αφορούν σε μεγάλο τμήμα της εργατικής τάξης. Γι' αυτό και δεν αποτελούν στενά και μόνο αντικείμενο της πολιτικής και μαζικής παρέμβασης των ΚΟ στην Υγεία και την Πρόνοια όπου υπάρχουν, αλλά ευρύτερα του κομματικού μας δυναμικού, σε πανελλαδικό επίπεδο.

Το διάστημα από το 21ο Συνέδριο και μετά συνεχίστηκε και εντάθηκε η προσπάθεια να παρέμβουμε στο αναπηρικό κίνημα με τις συσπειρώσεις που έχουμε διαμορφώσει (κύρια μέσω της Συντονιστικής Επιτροπής Αγώνα Αναπήρων - ΣΕΑΑΝ - και του Ενιαίου Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων ΑμεΑ Αττικής) για τα οξυμένα ζητήματα των αναπήρων και χρονίως πασχόντων όπως οι υποθεραπείες και οι υπομεταγγίσεις, η κακή κατάσταση στις υποδομές των δημόσιων Ειδικών Σχολείων, η ακραία υποβάθμιση των δημόσιων κλινών αποκατάστασης, οι αυξήσεις στη συμμετοχή των ασφαλισμένων σε φάρμακα και θεραπείες.

Η διαμόρφωση αιτημάτων και πλαισίων πάλης, που αφορούν στην αναπηρία, πρέπει να γίνει υπόθεση κάθε ταξικού Σωματείου, Ομοσπονδίας και Εργατικού Κέντρου, συνολικά του εργατικού κινήματος με κεντρικό άξονα: «Πρόνοια κοινωνικό αγαθό και όχι εμπόρευμα», «Απαγόρευση κάθε επιχειρηματικής δράσης φανεράς ή συγκαλυμμένης στους ευαίσθητους τομείς της αναπηρίας και της χρόνιας πάθησης». Με αυτό το περιεχόμενο, οι δυνάμεις μας στο αναπηρικό κίνημα διεξάγουν τη διαπάλη με τον κυβερνητικό συνδικαλισμό και τον ρεφορμισμό που επικρατεί στις ηγεσίες των συνδικαλιστικών οργάνων των αναπήρων (ΕΣΑμεΑ, ΠΟΣΓΚΑμεΑ).

Νέο στοιχείο και αιχμή στην πάλη μας αποτέλεσε το μέτωπο των κατασχέσεων και πλειστηριασμών της πρώτης κατοικίας οικογενειών με ανάπηρο μέλος. Το πλήθος τέτοιων οικογενειών αποδεικνύει με δραματικό τρόπο ότι η αναπηρία στον καπιταλισμό μπορεί να γίνει αιτία φτωχοποίησης. Στο μέτωπο αυτό, έγινε προσπάθεια συμπόρευσης των αναπήρων με Εργατικά Κέντρα, σωματεία και την επιτροπή του ΠΑΜΕ για τους πλειστηριασμούς. Αποκτήθηκε επαφή με δεκάδες Συλλόγους χρονίων πασχόντων, έγιναν κοινοβουλευτικές συναντήσεις και παρεμβάσεις, προχωρήσαμε σε μαχητικές και επαναλαμβανόμενες κινητοποιήσεις για να μην ξεσπιτωθούν οι ανάπηροι και οι οικογένειές τους. Πρόκειται για μια πολύτιμη πείρα εργατικής - λαϊκής αλληλεγγύης, απέναντι στις λογικές της ατομικής ευθύνης και της μοιρολατρίας που καλλιεργούν οι μηχανισμοί του συστήματος.

3. Για την εξασφάλιση της λαϊκής στέγης και η πάλη κατά των πλειστηριασμών

Ένα ζήτημα στο οποίο ξεχώρισε η παρέμβαση του Κόμματος ήταν η πάλη ενάντια στους πλειστηριασμούς και η προβολή του μεγάλου θέματος της λαϊκής στέγης.

Έγινε προσπάθεια να αναδειχθεί πως το βασικό κοινωνικό δικαίωμα για ασφαλή στέγη έρχεται σε αντίθεση με την εμπορευματοποίηση της γης, την καπιταλιστική αγορά στην κατοικία, τον ρόλο των κατασκευαστικών ομίλων και των τραπεζών, τη στρατηγική της ΕΕ και την πολιτική της σημερινής κυβέρνησης, όπως και των προηγούμενων.

Με τις επεξεργασίες, τις εκδηλώσεις και τις παρεμβάσεις του Κόμματος φωτίστηκαν μια σειρά από παράγοντες που οξύνουν το στεγαστικό πρόβλημα, όπως:

- Η υπονόμευση και τελική κατάργηση της προστασίας της πρώτης κατοικίας των υπερχρεωμένων νοικοκυριών.
- Η ένταση της εμπορευματοποίησης με την απεριόριστη εξάπλωση των βραχυχρόνιων μισθώσεων (τύπου Airbnb) και του καθεστώτος της golden visa.
- Η επιδείνωση της αναλογίας πραγματικών μισθών και κόστους στέγασσης (που αφορά τόσο τη μεγάλη αύξηση των τιμών των ενοικίων όσο και την αποπληρωμή των ληστρικών στεγαστικών δανείων), η συγκέντρωση της γης στους ομίλους, η επιβολή του ΕΝΦΙΑ, η ενεργειακή ακρίβεια και η αύξηση της ενεργειακής φτώχειας.

Φωτίστηκαν, δηλαδή, οι παράγοντες που οδηγούν στη μείωση του ποσοστού ιδιοκατοίκησης και στην αύξηση των δαπανών στέγασσης, οι οποίες φτάνουν να εξαφανίζουν ακόμα και το 40% του διαθέσιμου εισοδήματος για ένα στα τέσσερα νοικοκυριά. Πρόκειται για οξυμένο πρόβλημα που αγκαλιάζει συνολικά την ΕΕ, όπου καταγράφεται την τελευταία δεκαετία πολύ μεγαλύτερη αύξηση των τιμών των κατοικιών και των ενοικίων, σε σχέση με την αύξηση των πραγματικών μισθών.

Αναδείχθηκε, επίσης, η έλλειψη ουσιαστικών προσεισμικών ελέγχων και γενικότερα αντισεισμικής θωράκισης καθώς και χωροταξικού - πολεοδομικού σχεδιασμού, με γνώμονα το σύνολο των λαϊκών αναγκών.

Έγινε προσπάθεια να αποκαλυφθεί ο ψευδεπίγραφος χαρακτήρας των προτάσεων της κυβέρνησης και των σοσιαλδημοκρατικών κομμάτων που κινούνται στο πλαίσιο εμπορευματοποίησης της κατοικίας, αποδοχής ως τετελεσμένων των χιλιάδων πλειστηριασμών, διασφάλισης νέων επενδυτικών ευκαιριών εκμετάλλευσης των κρατικών κτιρίων και της γης από τους ομίλους. Να προβληθεί γιατί η ολοκληρωμένη απάντηση στο πρόβλημα της στέγης προϋποθέτει την οικοδόμηση του σοσιαλισμού, τον κεντρικό σχεδιασμό και τη μετατροπή των κατοικιών και της γης σε κοινωνική περιουσία.

Απέναντι στο «τσουνάμι» των πλειστηριασμών έγινε συστηματική προσπάθεια παρέμβασης, αρχικά από την Επιτροπή του ΠΑΜΕ ενάντια στους πλειστηριασμούς, που απλώθηκε σε πολλές πόλεις της χώρας και γειτονιές της Αττικής, παρεμβαίνοντας και σώζοντας στην κυριολεξία εκατοντάδες πρώτες κατοικίες εργατικών και λαϊκών νοικοκυριών, απειθαρχώντας στους κατασταλτικούς νόμους και στο άδικο νομοθετικό πλαίσιο, που ξεριζώνει τις φτωχές οικογένειες από τα σπίτια τους και ενισχύει τη συγκέντρωση των ακινήτων στα «κοράκια» και στα διάφορα επιχειρηματικά funds. Ορισμένες κινητοποιήσεις, όπως στην Ελευσίνα, στα Πετράλωνα, στου Ζωγράφου, στη Θήβα, στη Χαλκίδα κ.α., έγιναν σημείο αγωνιστικής αναφοράς για ολόκληρες πόλεις στη σύγκρουση με την αντιλαϊκή πολιτική της κυβέρνησης.

Αυτή η παρέμβαση εκφράστηκε με το δυνάμωμα του κύρους του Κόμματος και του ΠΑΜΕ, που αναγνωρίζονται από ευρύτερα λαϊκά τμήματα ως οι δυνάμεις που με σταθερότητα και συνέπεια ασχολούνται με το συγκεκριμένο θέμα. Από πολλά στόματα ακούστηκε να λένε «πήγαινε στο ΠΑΜΕ να σώσεις το σπίτι σου». Είναι αγωνιστική πρωτοβουλία που ανοίγει τον δρόμο, συμβάλλει στον συντονισμό των αγώνων με τα μικρομεσαία στρώματα της πόλης και της υπαίθρου, για να γίνουν βήματα στην υπόθεση της κοινωνικής συμμαχίας στο μεγάλο θέμα της λαϊκής στέγης.

Στο μέτωπο αυτό έχουμε συγκεντρώσει σημαντική αγωνιστική πείρα από τη δράση ενάντια στους πλειστηριασμούς, η οποία αποτελεί παρακαταθήκη για να κλιμακωθεί ο αγώνας για το δικαίωμα του λαού στη στέγη:

- Για να υπάρξει σχεδιασμός με ευθύνη του κράτους, επαναλειτουργία του ΟΕΚ, αξιοποίηση του αποθέματος των κρατικών κτιρίων.
- Προστασία της πρώτης κατοικίας απ' τους πλειστηριασμούς και τα «κοράκια» των τραπεζών και των funds με κατάργηση της αντιδραστικής νομοθεσίας.
- Κατάργηση του ΕΝΦΙΑ για τη λαϊκή κατοικία, περιορισμούς στη βραχυχρόνια μίσθωση και κατάργηση της golden visa.
- Αναβάθμιση και επέκταση των φοιτητικών εστίων.
- Φθινό ρεύμα για τον λαό, ουσιαστικές αυξήσεις μισθών και κρατική στήριξη του κόστους στέγασης των λαϊκών οικογενειών.

4. Για τη δράση μας στον Πολιτισμό

Την τετραετία που μεσολάβησε από το προηγούμενο Συνέδριο συνεχίστηκε με πλατύτερη διεύρυνση η πολύμορφη πολιτιστική παρέμβαση του Κόμματος.

Μέσα από την πλούσια και υψηλής στάθμης δραστηριότητα που αναπτύχθηκε με μεγάλες συναυλίες, τα Φεστιβάλ ΚΝΕ - «Οδηγητή», το όο, κατά σειρά, Επιστημονικό Συνέδριο, τη λειτουργία του χώρου Πολιτισμού «Γιώργης Βαρλάμος», τα αφιερώματα σε καλλιτέχνες, τις εκθέσεις, τις πρωτοβουλίες του Στεκιού

του ΚΣ της ΚΝΕ, δυνάμωσε η προσπάθεια να αναδειχτεί και να διαδοθεί το χρήσιμο κοινωνικά έργο κορυφαίων Ελλήνων και ξένων δημιουργών, αλλά και να δοθεί μια δυνατότητα σε νεότερους ελπιδοφόρους καλλιτέχνες να παρουσιάσουν το έργο τους. Σημαντικές εκδηλώσεις με σοβαρή απήχηση πραγματοποιήσαν και αρκετές Οργανώσεις Περιοχής, αξιοποιώντας την κεντρική πείρα.

Επιβεβαιώνεται μέσα και από τον Πολιτισμό ο ανατρεπτικός και ριζικά διαφορετικός χαρακτήρας του Κόμματός μας από αυτόν των αστικών κομμάτων, που δεν αναπτύσσουν ούτε στοιχειώδη πολιτιστική δραστηριότητα, καθώς καλύπτονται από την κυρίαρχη αστική ιδεολογία και αισθητική.

Διευρυμένο ήταν και το δυναμικό των καλλιτεχνών, διανοουμένων και άλλων εξειδικευμένων σε θέματα Τέχνης εργαζομένων που συμμετείχαν ή συνέβαλαν ενεργητικά στην κομματική πολιτιστική δραστηριότητα, ως αποτέλεσμα του πολιτικού ενδιαφέροντος του Κόμματος για την Τέχνη και τους καλλιτέχνες, σε συνδυασμό με τη δράση των κομματικών δυνάμεων στο μαζικό κίνημα των καλλιτεχνών και εργαζομένων στον Πολιτισμό. Ωστόσο, αυτή η συμβολή καλλιτεχνών στην πολιτιστική δράση του Κόμματος ούτε επαρκεί, ούτε θα πρέπει να θεωρείται δεδομένη. Η σταθερή ανάπτυξη διαπροσωπικής επαφής και συζήτησης είναι αναντικατάστατη προϋπόθεση για να δημιουργούνται στέρεοι πολιτικοί και ιδεολογικοί δεσμοί ιδιαίτερα με τους νεότερους καλλιτέχνες, με τους οποίους οι σχέσεις μας χρειάζεται να ενισχυθούν και να διευρυνθούν.

Φαίνεται πως σταδιακά υποχωρεί η αντίληψη -που είχε διαπιστωθεί στο 20ό Συνέδριο- ότι ο πολιτισμός αποτελεί διακοσμητικό στοιχείο της πολιτικής μας. Ωστόσο, δεν κατανοείται ακόμη ενιαία το πώς ο πολιτισμός μπορεί να συμβάλει στην προώθηση της στρατηγικής μας πρότασης για επαναστατική αλλαγή της κοινωνικής πραγματικότητας. Φυσικά, κανείς δεν έχει την αυταπάτη ότι η Τέχνη μπορεί να αλλάξει την πραγματικότητα, υποκαθιστώντας την ταξική πάλη. Η Τέχνη μπορεί όμως να επηρεάσει εκείνους που θα την αλλάξουν, να επιδράσει στη συνείδηση της εργατικής τάξης και των άλλων λαϊκών στρωμάτων, ιδιαίτερα των νέων ανθρώπων. Για να μπορέσει, ωστόσο, να ξεδιπλώσει τη μεταμορφωτική της δύναμη χρειάζεται σταθερή, οργανική σύνδεσή της με το εργατικό κίνημα και την κομματική πολιτική δράση.

Σε ό,τι αφορά το κίνημα, η σύνδεση αυτή προϋποθέτει πρώτα - πρώτα όλες οι μεγάλες συνδικαλιστικές οργανώσεις που επηρεάζουμε (Εργατικά Κέντρα και Ομοσπονδίες, Σωματεία) να εντάξουν στον προγραμματισμό τους σε σταθερή βάση την πολιτιστική δραστηριότητα, φροντίζοντας το περιεχόμενό της να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της σύγχρονης ταξικής πάλης. Αυτό, με τη σειρά του, θα επιφέρει πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα προς τα κάτω, στα σωματεία και τους συλλόγους.

Η αξιοποίηση του πολιτισμού στη δράση των Κομματικών Οργανώσεων επιβάλλει πρώτα απ' όλα τη συγκρότηση σταθερών Επιτροπών Πολιτισμού σε κάθε Οργάνωση Περιοχής και όχι μόνο υπεύθυνου, που ούτε κι αυτός υπάρχει σε κάποιες Οργανώσεις, ενώ σε άλλες βρισκόταν όλο αυτό το διάστημα σε διαρκή αντικατάσταση. Η σταθερότητα είναι περισσότερο από αναγκαία, για να μπορέσουν κάποια στελέχη να εξειδικευτούν σε έναν τομέα με ειδικές απαι-

τήσεις, όπως αυτός του Πολιτισμού, που προϋποθέτει ενδιαφέρον, παρακολούθηση των εξελίξεων στον χώρο, αλλά και κάποια εξοικείωση με το αντικείμενο της Τέχνης.

Στο μελετητικό πεδίο, συνεχίστηκε η επεξεργασία παλιών και νεότερων θεμάτων Λογοτεχνίας, Τέχνης και Αισθητικής. Πιο συγκεκριμένα:

Ολοκληρώθηκε το Επιστημονικό Συνέδριο για την ΕΑΜική και αστική λογοτεχνία της δεκαετίας 1940 - 1950. Εκδόθηκε επιστημονική έρευνα για την πολιτική δραστηριότητα των λογοτεχνών τη δεκαετία 1930 - 1940. Πραγματοποιήθηκε έκδοση για τη λογοτεχνία και την Τέχνη της Κομμούνας, με αφορμή τα 150 χρόνια από την Κομμούνα του Παρισιού, στην οποία περιέχονται και πρωτότυπες μεταφράσεις ποιημάτων και τραγουδιών από τους αντιπροσωπευτικότερους λογοτέχνες, που συμμετείχαν ή παρακολούθησαν στενά τα γεγονότα (Ποτιέ, Κλεμέν, Ρεμπώ, Βερλαίν, Ουγκώ κ.ά.). Διευρύνθηκε η μελέτη σε θέματα μαρξιστικής αισθητικής με την εξέταση της εξέλιξής της στην ΕΣΣΔ, ιδιαίτερα κατά την περίοδο που ακολούθησε την οπορτουνιστική στροφή του 20ού Συνεδρίου του ΚΚΣΕ έως τη δεκαετία του 1970. Έγινε μια πρώτη διερεύνηση στη σχέση Τεχνητής Νοημοσύνης και Τέχνης κάτω από το πρίσμα της μαρξιστικής φιλοσοφίας και ειδικότερα της μαρξιστικής θεωρίας για την ανθρώπινη ψυχολογία. Επεκτάθηκε προηγούμενη επεξεργασία για το ιδεολογικό περιεχόμενο στην πολιτιστική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μελετήθηκε η ευρωενωσιακή και κυβερνητική πολιτική ειδικότερα στον οπτικοακουστικό τομέα και υπήρξε μια πρόοδος στην επεξεργασία θεμάτων της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Παρά τα όποια επιτεύγματα στην πολιτιστική δουλειά του Κόμματος, υπάρχει ακόμη μεγάλη απόσταση από το να κατακτηθούν η γνώση και η ικανότητα αντιπαράθεσης με τις αστικές θεωρίες που διδάσκονται στα Πανεπιστήμια για το περιεχόμενο της Τέχνης (Σχολή της Φραγκφούρτης, μεταμοντερνισμός κ.ά.).

Ακόμη μεγαλύτερο πρόβλημα αποτελεί η σοβαρή καθυστέρηση που παρουσιάζεται στη μελέτη, αφομοίωση και διάδοση των επεξεργασιών που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί, τόσο των πρόσφατων, όσο και των προηγούμενων για τον ρόλο της Τέχνης, τον σοσιαλιστικό ρεαλισμό, τη ρώσικη πρωτοπορία, τον μεταμοντερνισμό, παρότι αποτελούν αντικείμενα έντονης διαπάλης μέσα στο πλέγμα Πανεπιστημίων, Ιδρυμάτων, Κρατικών Οργανισμών και Επιχειρηματικών Ομίλων, μιας διαπάλης που επιδρά σοβαρά στις νεότερες γενιές καλλιτεχνών.

Αποτελεί ανάγκη οι άμεσα σχετικές με τον Πολιτισμό Οργανώσεις των ΑΕΙ (Φιλολογικό, Θεατρικών Σπουδών, Μουσικών Σπουδών, ΑΣΚΤ, Αρχιτεκτονική) να μεταφέρουν το περιεχόμενο αυτών των επεξεργασιών στους χώρους των Πανεπιστημίων, οργανώνοντας εκδηλώσεις με θέματα προσαρμοσμένα στις ανάγκες κάθε Τμήματος (π.χ. βιβλιοπαρουσιάσεις συνεδρίων για τη λογοτεχνία, εκδηλώσεις για λογοτέχνες, μεταμοντερνισμός κ.ά.).

Σημαντική παράμετρος, για να εδραιωθεί και να εξελιχθεί η παρέμβαση του Κόμματος στον Πολιτισμό είναι η ανάδειξη μιας νέας γενιάς καλλιτεχνών - δημιουργών και επιστημόνων στον χώρο της Τέχνης και της Λογοτεχνίας, που

θα διαθέτουν υψηλή ειδίκευση και μαρξιστική μόρφωση. Χρειάζεται, επομένως, να αντιμετωπιστεί η απροθυμία που παρατηρείται στη συνέχιση των σπουδών σε επίπεδο διδακτορικού στα θεωρητικά αντικείμενα της Λογοτεχνίας και των Τεχνών, μια κατάσταση που στις σημερινές συνθήκες οξύτατης αντικομμουνιστικής επίθεσης οδηγεί σε μια -χωρίς ισχυρό αντίλογο- οπισθοδρόμηση αυτές τις επιστήμες. Να σχεδιαστεί με τις αντίστοιχες Οργανώσεις στα Πανεπιστήμια αυτή η προσπάθεια ανάδειξης.

Η κυβερνητική πολιτική της τετραετίας χαρακτηρίστηκε από τη διεύρυνση της επιχειρηματικής λειτουργίας και της εμπορευματοποίησης του Πολιτισμού, με ακραίες εκδηλώσεις στον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς (π.χ. επιδείξεις μόδας και διαφημίσεις σε εμβληματικούς αρχαιολογικούς χώρους). Παράλληλα, προωθήθηκε η στενότερη υπαγωγή της πολιτιστικής παραγωγής στην πολιτική της εξωστρέφειας, με βαθύτερη πρόσδεση του Πολιτισμού στον Τουρισμό και εκμετάλλευσή του, για να προβληθεί και να ενισχυθεί η παρουσία της χώρας στο διεθνές πεδίο. Η πολεμική εμπλοκή της χώρας και η πολεμική προετοιμασία έφεραν πιο ενεργά στο προσκήνιο την πολιτιστική διπλωματία, με πρόσφατο παράδειγμα την προσπάθεια να ξεπλυθεί μέσω του πολιτισμού το κράτος-δολοφόνος του Ισραήλ. Η διασφάλιση της «κοινωνικής συνοχής» -δηλαδή η συμφιλίωση της εργατικής τάξης με το κεφάλαιο- εξακολουθεί να αποτελεί πάγιο ιδεολογικό στόχο της αστικής τάξης για τον Πολιτισμό, με βασικό όχημα τις ανορθολογικές θεωρίες του μεταμοντερνισμού, όπως αυτές περί κοινωνικής κατασκευής της γλώσσας, του φύλου κ.λπ. αλλά και ο αντικομμουνισμός.

Στο έδαφος αυτό, όλο το προηγούμενο διάστημα, προβλήθηκαν αντιστάσεις από την πλευρά των καλλιτεχνών, τόσο με το καλλιτεχνικό έργο, όσο και με τη μαζική τους δράση. Από το ξέσπασμα της πανδημίας και ύστερα αναπτύχθηκαν μεγάλοι αγώνες στον χώρο των καλλιτεχνών και θεαματική αύξηση της συμμετοχής τους στα σωματεία του κλάδου. Σήμερα, παρά την κάμψη των αγωνιστικών διαθέσεων, παραμένει αυξημένος ο βαθμός της συνδικαλιστικής τους οργάνωσης και συμμετοχής στις αρχαιρεσίες, ενώ αυξημένα είναι και η συμμετοχή των σπουδαστών δραματικών σχολών στον Σύλλογό τους. Επίσης, με έγκαιρη πρωτοβουλία των κομματικών δυνάμεων ιδρύθηκαν δύο νέοι φορείς στον νευραλγικό και ραγδαία αναπτυσσόμενο Οπτικοακουστικό Τομέα (Ο/Α), το Σωματείο Εργαζομένων Ο/Α Τομέα και η Ένωση Σκηνοθετών Δημιουργών.

Όλο αυτό το διάστημα, οι δυνάμεις μας δοκιμάστηκαν στη σκληρή αντιπαράθεση με τις θεωρίες του δικαιωτισμού, βρισκόμενες ταυτόχρονα αντιμέτωπες με το ρεφορμιστικό ρεύμα, όπως εκφράζεται μέσα από ένα συνονθύλευμα δυνάμεων της σοσιαλδημοκρατίας, του οπορτουνισμού, αλλά και του αντιεξουσιαστικού χώρου. Οι δυνάμεις αυτές εξακολουθούν να ηγούνται στην ΠΟΘΑ, παρά τη βελτίωση του συσχετισμού στο Σωματείο των Ηθοποιών, όπου οι δυνάμεις μας κατάκτησαν ξανά την 1η θέση. Η κατάκτηση της υπεροχής μας στη διαπάλη με αυτές τις δυνάμεις έχει ως θεμελιακή προϋπόθεση να καταργηθεί η απόσπαση των οικονομικών διεκδικήσεων των καλλιτεχνών από την προβολή και ζύμωση της καλλιτεχνικής και αισθητικής μας αντίληψης, που

εμφανίζεται στη δράση μας. Το επόμενο διάστημα, θα πρέπει να φροντίσουμε οι θέσεις και οι επεξεργασίες μας για την Τέχνη και τον Πολιτισμό να αφομοιωθούν από τις κομματικές δυνάμεις και να διαπεράσουν όλο το περιεχόμενο της μαζικής δουλειάς μας. Ως γραμμή συσπείρωσης στο κίνημα να αναδειχτεί η αντίληψή μας ότι ο Πολιτισμός δεν μπορεί να είναι εμπόρευμα και σε ημερήσια διάταξη να τεθεί το ερώτημα «πώς, τι, για ποιον και για ποιον σκοπό δημιουργεί ο καλλιτέχνης». Η θεωρητική γνώση στο αντικείμενο της Τέχνης, σε συνδυασμό με το πρωτοπόρο καλλιτεχνικό έργο και την πρωτοπόρα στάση στο κίνημα, είναι οι αναγκαίες συνθήκες για να ενισχυθούν το κύρος και η ικανότητα των δυνάμεών μας να συσπειρώνουν καλλιτέχνες και σωματεία στον αγώνα ενάντια στη βαρβαρότητα και τον απανθρωπισμό του ανθρώπου που φέρνει ο καπιταλισμός. Αυτές οι προϋποθέσεις αποκτούν σήμερα ακόμη μεγαλύτερη σημασία, με δεδομένη την επίδραση που μπορούν να ασκήσουν η Τέχνη και οι καλλιτέχνες σε ευρύτερα λαϊκά στρώματα.

5. Για την προστασία του περιβάλλοντος

Στο διάστημα που μεσολάβησε απ' το 21ο Συνέδριο, επιβεβαιώθηκε η ικανότητα επεξεργασίας θέσεων και άμεσης παρέμβασης του Κόμματος ιδιαίτερα σε ζητήματα πολιτικής προστασίας (φωτιές, πλημμύρες κ.ά.) και γενικότερα της προστασίας του περιβάλλοντος.

Αυτήν την περίοδο, η υλοποίηση των κατευθύνσεων της ΕΕ για την «πράσινη μετάβαση» από την κυβέρνηση κινήθηκε στους ακόλουθους άξονες:

α) Στη διασφάλιση της κερδοφορίας των νέων «πράσινων επενδύσεων» καθώς και της παραπέρα εμπορευματοποίησης σε σημαντικούς τομείς, από το νερό μέχρι τα απόβλητα και τα δάση.

β) Στην αξιολόγηση και διαχείριση των κινδύνων, με βάση την αρχή του κόστους - οφέλους για το κεφάλαιο και το κράτος του και ιδιαίτερα για τη διασφάλιση των «ματωμένων» πλεονασμάτων που απαιτεί η ΕΕ. Σ' αυτό το πλαίσιο, συνεχίστηκε η αποσύνδεση και υποβάθμιση της πρόληψης σε σχέση με την αντιμετώπιση των φυσικών καταστροφών, οι τεράστιες ελλείψεις αναγκαίων υποδομών (π.χ. αντιπλημμυρικά έργα) και ελέγχων (π.χ. προσεισμικός έλεγχος) καθώς και της αναγκαίας στελέχωσης και διασφάλισης του ρόλου και των μέσων των κρατικών υπηρεσιών (π.χ. Πυροσβεστική, Δασική Υπηρεσία, Πολεοδομία).

γ) Στην υπαγωγή της Πολιτικής Προστασίας στο πλαίσιο της πολεμικής οικονομίας και προετοιμασίας μέσα απ' τον σχεδιασμό διασφάλισης της ανθεκτικότητας του συστήματος και ιδιαίτερα των κρίσιμων υποδομών από «εξωτερικές και εσωτερικές απειλές».

Με μια σειρά από ημερίδες, εκδόσεις, παρεμβάσεις στη Βουλή και στην Ευρωβουλή αναδείξαμε τις πραγματικές αιτίες δημιουργίας και όξυνσης των περιβαλλοντικών προβλημάτων και τις εγκληματικές ευθύνες της κυβερνητικής πολιτικής.

Αποκαλύψαμε τον εχθρικό, για τον λαό, χαρακτήρα του αστικού κράτους, το οποίο διαχρονικά ούτε θέλει ούτε μπορεί να διασφαλίσει την ικανοποίηση των λαϊκών αναγκών και επιχειρεί να συγκαλύψει τον ρόλο του με την επίκληση της «κλιματικής κρίσης». Φωτίσαμε τις αρνητικές συνέπειες, για τον λαό, των σχεδίων παραπέρα εμπορευματοποίησης του νερού με πρόσχημα την αντιμετώπιση της λειψυδρίας, των επικίνδυνων σχεδίων προώθησης της καύσης αποβλήτων και της παράδοσης των δασών σε ιδιώτες διαχειριστές.

Αποδείξαμε ότι ο μηχανισμός της Πολιτικής Προστασίας αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της στρατηγικής της λεγόμενης «Εσωτερικής και εξωτερικής ασφάλειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης» και του ΝΑΤΟ.

Η πολιτική μας παρέμβαση εστίασε στην προβολή της υπεροχής του σοσιαλισμού για τη διασφάλιση της ισόρροπης σχέσης της παραγωγής και της κοινωνικής ζωής με το περιβάλλον, στον αντίποδα του καπιταλιστικού συστήματος και της στρατηγικής του κεφαλαίου και της ΕΕ, που το εμπορεύεται και το υποβαθμίζει.

Οι δυνάμεις του ΚΚΕ έπαιξαν ρόλο στην προστασία της ζωής και της λαϊκής περιουσίας από καταστροφές σε κατοικημένες περιοχές, όπως η φωτιά στη Β. Εύβοια, η πλημμύρα στη Θεσσαλία, οι φωτιές στην Ηλεία, στον Έβρο, στην Αττική, στην Αχαΐα, που έφτασαν σε βιομηχανικές περιοχές.

Σε όλες τις περιπτώσεις, αποδείχθηκε ότι απαιτούνται παρεμβάσεις αποφασιστικές, μαχητικές, δυναμικές, άμεσες ενέργειες για την προστασία του λαού.

Καθοριστικό ρόλο, για να νηγηθούμε στην πάλη, έπαιξε το γεγονός ότι οι δυνάμεις μας, με αυτοθυσία και ηρωισμό, μπήκαν πρωτοπόρα στη μάχη καθώς και οι υποδομές που έχουμε στο κίνημα, ακόμα και αδύναμες, που προσανατολίστηκαν στην ανάληψη πρωτοβουλίας για την οργάνωση της αλληλεγγύης και της διεκδίκησης. Βγαίνει πείρα ότι σε τέτοιες καταστάσεις χρειάζεται άμεσα να δοθεί το στίγμα της συλλογικής διεκδίκησης και κινητοποίησης, μαζί με την αλληλεγγύη, χωρίς αναμονή για την καταγραφή της καταστροφής.

Αποδείχθηκαν, επίσης, σωστές οι διεκδικητικές πρωτοβουλίες που πάρθηκαν με διάφορες μορφές (συλλαλητήρια, παραστάσεις διαμαρτυρίας, Στέκια Αλληλεγγύης κ.λπ.). Η κατεύθυνση αυτή έδωσε τη δυνατότητα γρήγορα να αξιοποιηθούν πλατιές μάζες ανθρώπων, δίνοντας περιεχόμενο δράσης και κίνητρο κινητοποίησης, που σε διαφορετική περίπτωση μπορεί να έμεναν αδρανείς, να επιδρούσε η συστηματική προσπάθεια του αντιπάλου σε τέτοιες καταστάσεις να μην εκφραστεί η οργή με λαϊκή κινητοποίηση, να αναπαραχθεί κλίμα αναμονής για τα όποια μέτρα-ψίκουλα αποκατάστασης, σε συνδυασμό με την προώθηση επενδυτικών σχεδίων πάνω στις καταστροφές, μετατρέποντάς τες σε «ευκαιρία» κερδοφορίας.

Σε κάθε περίπτωση, όμως, υπάρχει ένα γενικό, υποχρεωτικό, ενιαίο στοιχείο: Η ετοιμότητα, η ικανότητα, η θέληση και η γεμάτη αυταπάρνηση δουλειά του κομμουνιστή και της κομμουνίστριας, όπου κι αν βρίσκεται, κάτω απ' όλες τις συνθήκες.

Είναι κρίσιμο να κατακτάμε βήματα στη διαπάλη για τα ζητήματα του περιβάλλοντος, στην προβολή του ταξικού χαρακτήρα της ανάπτυξης, στην πρόταξη διεκδικήσεων, που ικανοποιούν τις ανάγκες του λαού φωτίζοντας το Πρόγραμμα του ΚΚΕ. Όλα αυτά αποτελούν κριτήριο αποτελεσματικότητας της καθοδηγητικής δουλειάς, της λειτουργίας και της δράσης των ΚΟΒ.

6. Για την αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου, για τη Φυσική Αγωγή και τον Αθλητισμό

Όλο το προηγούμενο διάστημα και ιδιαίτερα μετά το 21ο Συνέδριο αναπτύχθηκε μια πλατιά και πολύμορφη παρέμβαση στον χώρο της Φυσικής Αγωγής και του Αθλητισμού, που έρχεται σε αντιπαράθεση με τις συνέπειες της κυριαρχίας της εμπορευματοποίησης, που έχουν μετατρέψει την ανάγκη για άθληση και άσκηση σε πανάκριβη πολυτέλεια ή χόμπι για όσους προλαβαίνουν. Επιδιώξαμε η δραστηριότητα αυτή να έρχεται σε κόντρα με την αξιοποίηση του Αθλητισμού για την προβολή των αξιών και των προτύπων του καπιταλισμού, του ανταγωνισμού, της αστικής ιδεολογίας.

Παράλληλα, έγινε προσπάθεια να συγκροτηθεί ένα ανθρώπινο δυναμικό στον τομέα της Φυσικής Αγωγής (ΦΑ) και του Αθλητισμού στις Οργανώσεις Περιοχής, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η παρακολούθηση των εξελίξεων και η παρέμβασή μας τόσο στον Αθλητισμό και τις δομές του (Ομοσπονδίες - Ενώσεις - Σωματεία), όσο και στην Εκπαίδευση σε όλες τις βαθμίδες. Η κυρία δυσκολία παραμένει: Δεν κατανοείται ολόπλευρα η σημασία της παρέμβασης του Κόμματος στο μέτωπο του Αθλητισμού και η αντιστοίχιση οργανωτικών μέτρων και πρωτοβουλιών.

Η συνολική μας προσπάθεια γίνεται περισσότερο επιτακτική σήμερα, αν πάρει κανείς υπόψη ότι αναφερόμαστε σε έναν χώρο που, πέρα από την Εκπαίδευση, που αφορά τους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων, τους μαθητές και τους γονείς, στο αγωνιστικό κομμάτι, ο αριθμός των σωματείων είναι περίπου 6.000. Συνοπτικά μιλάμε για έναν δομημένο χώρο και ένα σύνολο 500.000 περίπου ατόμων που από διαφορετική θέση (αθλητές, προπονητές, μέλη ΔΣ, γονείς), έχουν συστηματική, αν όχι καθημερινή, επαφή και ενασχόληση με τον Αθλητισμό. Συνολικά, έχουμε να κάνουμε με παραγωγικές ηλικίες που κοινωνικοταξικά μάς ενδιαφέρουν. Νέα ζευγάρια και νεολαία όπου ξεκινάει η ενασχόληση από μικρές ηλικίες. Όλα αυτά είναι στοιχεία που δείχνουν ότι η λαϊκή οικογένεια κάνει αγώνα για να κρατήσει τα παιδιά της σε επαφή με ένα άθλημα, παρ' όλες τις περικοπές που έχουν γίνει από πλευράς κρατικής στήριξης, εκτιμώντας και την πλήρη υποβάθμιση της Φυσικής Αγωγής και της σωματικής δραστηριότητας στο σχολείο.

Όλα τα παραπάνω επιβεβαιώνονται και από τον θετικό αντίκτυπο που έχουν όλες οι πρωτοβουλίες που παίρνουμε μαζί με την ΚΝΕ, οι οποίες δεν περιορίζονται πλέον στα χρονικά όρια του Φεστιβάλ, αλλά απλώνονται όλο τον χρόνο, συνδυάζοντας την αθλητική δράση με τη διεκδίκηση. Είναι σημαντικό η συζήτηση για τα προβλήματα, τις ελλείψεις, τα αιτήματα, να εξειδικεύεται και να μετατρέπεται σε διεκδίκηση και σε επίπεδο δήμου - Περιφέρειας.

Στόχος μας είναι να διαμορφωθούν οι προϋποθέσεις μιας πλατιάς συσπείρωσης στον χώρο του Σωματειακού Αθλητισμού, που να εκφράζει ανθρώπους σε επίπεδο Ομοσπονδιών, Ενώσεων και σωματείων από όλα τα αθλήματα, επιδιώκοντας να δυναμώσει το στίγμα της διεκδίκησης απέναντι στην εμπορευματοποίηση του Αθλητισμού.

Σημαντική, επίσης, πλευρά είναι να μεγαλώσει η συμμετοχή του κόσμου που παίρνει μέρος στα τουρνουά που οργανώνουν το ΠΑΜΕ και το ΜΑΣ. Αυτό θα γίνει όσο αυτά θα πυκνώνουν και σε συχνότητα αλλά και σε έκταση, αγγίζοντας και άλλες πόλεις, βάζοντας τα 15μελή και τα Συντονιστικά των μαθητών σε ανάλογη δράση. Χρειάζεται να ενταχθεί η άθληση ως δικαίωμα και διεκδίκηση ευρύτερα στο οργανωμένο λαϊκό κίνημα, στους μαζικούς φορείς της νεολαίας.

7. Πάλη ενάντια σε όλα τα ναρκωτικά και όλες τις πολύμορφες εξαρτήσεις

Τα ναρκωτικά και οι εξαρτήσεις είναι αποτέλεσμα του καπιταλιστικού τρόπου οργάνωσης της οικονομίας και της κοινωνίας. Εκεί εδράζονται και σ' αυτήν τη βάση βρίσκουν έδαφος να διαδοθούν. Από αυτήν την άποψη, η τοξικομανία και οι εξαρτήσεις θα αντιμετωπίζονται στο βαθμό που η πάλη εναντί τους θα συνδέεται με την πάλη ενάντια στην εκμετάλλευση, με την προοπτική της κατάργησής της.

Αντιπαλεύουμε την πολιτική της αστικής τάξης και της ΕΕ που πιστά έχουν υπηρετήσει μέχρι σήμερα όλες οι κυβερνήσεις στη χώρα μας, με αποτέλεσμα να έχουν κλείσει όλα τα θεραπευτικά προγράμματα, να αλλοιώνεται και να υποβαθμίζεται διαρκώς η ολοκληρωμένη θεραπεία των «στεγνών θεραπευτικών προγραμμάτων», να ενισχύεται η πολιτική της «μείωσης της βλάβης» (υποκατάστατα, Χώροι Εποπτευόμενης Χρήσης). Αντιπαλεύουμε την υποβάθμιση της Πρόληψης κατά των εξαρτήσεων με αλλοίωση του περιεχομένου της, προωθώντας η αστική τάξη την «υγιή χρήση», τον «λειτουργικό χρήστη», οδηγώντας παράλληλα τα 75 Κέντρα Πρόληψης της χώρας μας σε κλείσιμο.

Σήμερα απαιτείται ένα διευρυμένο κίνημα, με αιτήματα που θα αντιπαλεύουν τις αιτίες που γεννούν και αναπαράγουν το κοινωνικό φαινόμενο των εξαρτήσεων. Τα μέλη του ΚΚΕ και της ΚΝΕ πρέπει να πρωτοστατήσουν σ' αυτό το κίνημα, να μαζικοποιήσουν και να διευρύνουν τη δράση του Εθνικού Συμβουλίου Κατά των Ναρκωτικών (ΕΣΥΝ). Να ενταθεί η δράση μας για το μέτωπο ενάντια στις εξαρτήσεις στους Συλλόγους Γονέων, στους Συλλόγους των Εκπαιδευτικών, στα εργατικά σωματεία, στους Αθλητικούς και Πολιτιστικούς Συλλόγους.

Ως Κόμμα έχουμε κάνει βήματα στην ενίσχυση του ιδεολογικού - πολιτικού και κοινωνικού μετώπου απέναντι στη διάδοση των ναρκωτικών και στον τρόπο ζωής που αυτά συμβολίζουν, ενισχύοντας και την προγραμματική μας αντίληψη. Αντίστοιχα βήματα μετράμε και στην «προβληματική σχέση» με το αλκοόλ που διαρκώς διευρύνεται στις νεότερες ηλικίες.

Χρειάζεται να ενισχυθεί η μελέτη μας, ως Κόμμα, και η διαμόρφωση πλαισίου πάλης και αιτημάτων, στις συνέπειες και των συμπεριφορικών εξαρτήσεων (διδάκτο, Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης, τζόγος) στη διαμόρφωση συνείδησης και δράσης στους νέους ανθρώπους, αλλά και πώς διαμορφώνεται αντίληψη ανοχής από ανθρώπους που κάνουν περιστασιακή ή και καθόλου χρήση, γεγονός που επιδρά πολλαπλασιαστικά και βαραίνει αρνητικά στην εξοικείωση με αυτές.

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΝΕΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Ο Απολογισμός της ΚΕ αφορά την πορεία από το 21ο Συνέδριο έως το 22ο Συνέδριο. Επειδή όμως, έχουν περάσει πάνω από 12 χρόνια από τη διεξαγωγή του Προγραμματικού και Καταστατικού 19ου Συνεδρίου μας το 2013, αντικειμενικά θα επεκτείνουμε την εκτίμησή μας σε μεγαλύτερο βάθος χρόνου.

Όλα αυτά τα χρόνια, υπάρχει πρόοδος στην πορεία του Κόμματος και της δουλειάς της Κεντρικής του Επιτροπής. Η πρόοδος αυτή εδράζεται στα εξής:

- Έχουμε πρόοδο στην παρέμβαση και ικανότητα καθοδήγησης κινήσεων.
- Υπάρχει βελτίωση της ικανότητας συσπείρωσης, με βάση τη γραμμή συσπείρωσης που έχουμε επεξεργαστεί στα μαζικά κινήματα.
- Υπάρχει βελτίωση της ικανότητας άμεσης κομματικής και μαζικής παρέμβασης σε μεγάλα γεγονότα που έχουν συμβεί όλη αυτήν την περίοδο.
- Έχουμε θετικά βήματα στην επεξεργασία της ιδεολογικής - πολιτικής διαπάλης και γενικά και σε επιμέρους μέτωπα και ζητήματα.
- Υπάρχει σημαντική αντανάκλαση αυτής της θετικής πορείας στην άνοδο της πολιτικής, εκλογικής και συνδικαλιστικής μας επιρροής αυτά τα χρόνια.
- Κρίνεται θετική η δράση και παρέμβασή μας στο Διεθνές Κομμουνιστικό Κίνημα, παρά τις μεγάλες δυσκολίες που αυτό αντιμετωπίζει.

Αν και δεν υποτιμάμε τα θετικά βήματα, οφείλουμε ταυτόχρονα να εκτιμήσουμε αδυναμίες και ελλείψεις, με δημιουργική ανησυχία για την πορεία, στη βάση των καθηκόντων που θέσαμε με τις Αποφάσεις του 21ου Συνεδρίου. Αυτές οι ελλείψεις και αδυναμίες εντοπίζονται:

- Στη θεωρητική, ιδεολογική υποδομή και συνολική στάθμη του Κόμματος που φθάνει έως τις ΚΟΒ και την ΚΝΕ και εκφράζεται φυσικά και στη μαζική διαπάλη στο κίνημα.
- Στην εσωκομματική μας λειτουργία και την καθοδηγητική δουλειά, που δεν αντιστοιχεί στο στρατηγικό καθήκον του Κόμματος, στον χαρακτήρα και τον σκοπό για τον οποίο ιδρύθηκε.

- Το επίπεδο της καθοδήγησης αντανakλάται στην ΚΟΒ, στο εύρος και την ποιότητα των δεσμών της στον χώρο δράσης της, στον ρόλο της στο μαζικό κίνημα, στην ταξική πάλη, σε όλες τις μορφές της, στην ικανότητα προσαρμογής σε απότομες εξελίξεις.

- Στο πώς προετοιμάζεται η κομματική οικοδόμηση με βάση τα κριτήρια και τους στόχους που έχουμε βάλει, δεδομένου ότι παρουσιάζεται μεγάλη αναντιστοιχία με την ίδια τη βελτίωση του ρόλου του Κόμματος στο εργατικό, ευρύτερα στο λαϊκό κίνημα.

- Στο πώς ασκείται ο καθοδηγητικός ρόλος και η βοήθεια στην ΚΝΕ.

- Χρειάζεται να μας απασχολήσει και να αναπτυχθεί προβληματισμός ως προς την εκτίμηση των «πολυχρεώσεων» σε επίπεδο Γραφείων Περιοχής και Τομεακών Γραφείων, κυρίως όσον αφορά την ταυτόχρονη χρέωση καθοδήγησης Οργανώσεων και τομέων δουλειάς. Μπορεί η πείρα σε επίπεδο ΠΓ να είναι θετική, όμως, παρακάτω, στις ΕΠ και ΤΕ, συμβαίνει το αντίθετο, αφού εκφράζεται η έλλειψη συγκρότησης ουσιαστικών Βοηθητικών Επιτροπών, ώστε να προωθείται σωστά το περιεχόμενο της δουλειάς τομέων δράσης.

- Παρουσιάζονται πολλά κενά και προβλήματα, έτσι ώστε να κάνουν δυσδιάκριτο το βήμα για το ατσάλωμα και την επαναστατική διαπαιδαγώγηση, παίρνοντας υπόψη φυσικά, την πορεία ωρίμανσης του Κόμματος και την κατακτημένη πείρα και εμπειρία του.

Συμπερασματικά, η εκτίμηση της συνολικής πορείας του Κόμματος και της συμβολής σε αυτήν την πορεία του ανώτερου καθοδηγητικού του Οργάνου, της Κεντρικής Επιτροπής, ξεκινά από το αν η καθοδηγητική δουλειά μας αντιστοιχεί στον κατακτημένο από το Κόμμα - προγραμματικά και καταστατικά - επαναστατικό του χαρακτήρα, ζήτημα που πρέπει να επιβεβαιώνεται συνεχώς, σε κάθε Συνέδριο, εμπλουτιζόμενο οπωσδήποτε με τις ίδιες τις εξελίξεις και τη γενίκευση της πείρας της ταξικής πάλης.

Ως έναν βαθμό, ακόμα παρουσιάζεται πρόβλημα στην κατανόηση και περισσότερο στη δημιουργική αφομοίωση αυτού του προσανατολισμού, αυτού του κριτηρίου. Δεν έχει καλά χωνευτεί από κομματικά στελέχη και μέλη. Κατά βάση, δεν οφείλεται σε συνολικές ιδεολογικές παρεκκλίσεις και διαφωνίες, κυρίως έχει να κάνει με την καθοδηγητική ικανότητα, την επιμονή, την απαραίτητη και αυξημένη απαιτητικότητα, ξεκινώντας από την ίδια την ΚΕ και κλιμακούμενη αναλογικά στα παρακάτω όργανα.

Πολλές φορές, η καθημερινότητα περιορίζεται σε ένα άθροισμα ενεργειών, με κύριο βάρος τα οργανωτικά καθήκοντα, χωρίς να υπάρχει η ανάλογη έγνοια για το ανέβασμα της συνολικής ικανότητας του Κόμματος, από την ΚΕ έως την ΚΟΒ, ακόμα και του ίδιου του περιγυρου, για την εξασφάλιση της ετοιμότητας να ανταποκριθούμε, ευρισκόμενοι μπροστά σε μεγάλες απαιτήσεις, δυνατότητες αλλά και δυσκολίες. Την καθημερινή δουλειά μας πρέπει να διαπερνά η ιδέα ότι και η πιο «άχαρη», μικρή δουλειά μυρμηγκιού αποτελεί επαναστατική δουλειά, γίνεται κρίσιμο λιθαράκι στον συνολικό αγώνα για την ανατροπή της καπιταλιστικής βαρβαρότητας.

Οι καθημερινοί αγώνες για την απόσπαση κάποιων αποτελεσμάτων, κάποιων κατακτήσεων σε όφελος της εργατικής τάξης και των λαϊκών στρωμάτων, πιο αποτελεσματικά πρέπει να συνδέονται με την ταξική αντιπαράθεση, τη ρήξη, την ανατροπή.

Η ΚΕ συνέβαλε στο καθήκον της ανόδου του ιδεολογικού επιπέδου των στελεχών και μελών, ως βασικής προϋπόθεσης για την άνοδο της ικανότητας του Κόμματος στην ταξική πάλη, στη διάδοση της πολιτικής και ιδεολογίας του. Όμως, ιδιαίτερα, το διάστημα από τον Μάρτιο του 2023 έως τον Ιούνιο του 2024 πήγαμε πίσω στο καθήκον της υλοποίησης των συστημάτων εσωκομματικής μόρφωσης, κάτω από την πίεση των αλληπάλληλων εκλογικών αναμετρήσεων (διπλές βουλευτικές εκλογές τον Μάιο και Ιούνιο 2023, δύο γύροι δημοτικών και περιφερειακών εκλογών τον Οκτώβριο 2023 και ευρωεκλογές τον Ιούνιο 2024).

Η ΚΕ ανταποκρίθηκε στα κρίσιμα ζητήματα που προέκυψαν αυτήν την τετραετία, όπως οι 2 μεγάλοι ιμπεριαλιστικοί πόλεμοι στην περιοχή, στην πολύπλευρη ιδεολογική και πολιτική διαπάλη εντός της Ελλάδας, αλλά και στο πλαίσιο της Ευρώπης και του Διεθνούς Κομμουνιστικού Κινήματος. Με αλληπάλληλες συνεδριάσεις της ΚΕ και τη συζήτησή τους μέσα σε όλο το Κόμμα και την ΚΝΕ.

Αντίστοιχη ήταν και η ενασχόλησή της και η καθοδήγηση όλου του Κόμματος στην ανάπτυξη του εργατικού - συνδικαλιστικού κινήματος, στην αλλαγή συσχετισμών στα πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια όργανα του κινήματος, τόσο στους μισθωτούς του ιδιωτικού όσο και του δημόσιου τομέα. Επίσης, στους μεγάλους αγώνες για το έγκλημα στα Τέμπη, για την «πράσινη μετάβαση», την Ενέργεια, τον πληθωρισμό και την ακρίβεια, τους πλειστηριασμούς λαϊκών κατοικιών, τις φυσικές και άλλες καταστροφές.

Η ΚΕ διαχειρίστηκε με επάρκεια και ικανότητα τα οικονομικά του Κόμματος, έβγαλε το Κόμμα από τη δίνη λαθεμένων επιλογών και μεγάλων οικονομικών προβλημάτων και χρεών, που είχαν συσσωρευτεί από την κομματική κρίση του 1989 - 1991 και μας ακολουθούσαν σαν βαρίδια μέχρι το 19ο Συνέδριο, οπότε άρχισε και η δύσκολη και πολύχρονη φάση ανασυγκρότησης και εξυγίανσης.

Η ΚΕ με πολιτική επάρκεια αντιμετώπισε τις διεργασίες στο αστικό πολιτικό σύστημα, στο αστικό κράτος, την εμφάνιση και δημιουργία νέων πολιτικών σχηματισμών. Ανταποκρίθηκε στα πολύπλευρα και απαιτητικά καθήκοντα της κοινοβουλευτικής δουλειάς στο Ελληνικό και Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με παρεμβάσεις που έβαλαν τη σφραγίδα τους, άφησαν αποτύπωμα, εξόπλισαν χιλιάδες εργαζόμενους με επιχειρήματα, δημιουργώντας αντισώματα, στο μέτρο των δυνατοτήτων και των συσχετισμών φυσικά, απέναντι στον αποπροσανατολισμό, τη λαϊκίστικη δημαγωγία και τα επικοινωνιακά «σόου», αναδεικνύοντας το Κόμμα σε σταθερή αναφορά καθαρού και έντιμου επιχειρηματολογημένου λόγου, για την υπεράσπιση των εργατικών - λαϊκών συμφερόντων.

Η ΚΕ με μέτρο και σωστά αξιοποίησε όλες τις παραδοσιακές και σύγχρονες μορφές γραπτής και προφορικής προπαγάνδας, μαζικής πολιτικής διαφώτι-

σης, εκλαΐκευσης της πολιτικής μας, δίνοντας τη δυνατότητα να την κάνουν κτήμα τους ευρύτερα λαϊκοί άνθρωποι.

Έκανε νέα υποδειγματικά βήματα στην ανάδειξη του Πολιτισμού, της Αισθητικής, της Τέχνης, όχι μόνο αναβαθμίζοντας τους θεσμούς των Φεστιβάλ της ΚΝΕ - «Οδηγητή», αλλά και κάνοντας παραπέρα σημαντικά βήματα με τη συμμετοχή όλων των ΚΟ Περιφέρειας και των ΚΟΒ, ενώ η ΚΕ μπήκε μπροστά στη διεύρυνση του κύκλου συνεργασίας με σπουδαίους καλλιτέχνες, ανθρώπους του Πολιτισμού, με εμβληματικές μεγάλες εκδηλώσεις που συζητιούνται στην ελληνική κοινωνία και σφραγίζουν την παρέμβαση του Κόμματος στα πολιτιστικά δρώμενα του τόπου.

Η ΚΕ συνεδριάζει τακτικά, με μέσο όρο συχνότητας συνεδριάσεων μία φορά κάθε 40 μέρες, ενώ το ΠΓ και η Γραμματεία ανελλιπώς συνεδριάζαν εβδομαδιαίως και ορισμένες φορές εκτάκτως, εξετάζοντας σε πολλές κοινές συνεδριάσεις ζητήματα που προέκυπταν. Αν και είναι διασφαλισμένη η συλλογική λειτουργία, εντούτοις, θα πρέπει αυτή να αποκτήσει ανώτερα χαρακτηριστικά, άμεσης συλλογικής ανταλλαγής απόψεων, όταν προκύπτουν έκτακτα θέματα με ευθύνη του ΓΓ και του ΠΓ. Αντίστοιχα, η ΚΕ και η καθημερινή ενεργή συμμετοχή των μελών της, και με προσωπική ευθύνη τους, στον συλλογικό προβληματισμό του ΠΓ, της Γραμματείας, συνολικά του Κόμματος, με βάση την πορεία των εξελίξεων αλλά και τον καταμερισμένο ρόλο του καθενός και της καθεμιάς στον τομέα δράσης του/της και ευρύτερα.

Σε όλη αυτήν την προσπάθεια, σημαντική ήταν η συμβολή των Τμημάτων της ΚΕ, για τη στήριξη της δουλειάς και των επεξεργασιών του ΠΓ, της ΚΕ, της δουλειάς της Κοινοβουλευτικής Ομάδας, της Ευρωκοινοβουλευτικής Ομάδας, των Κομματικών Ομάδων στην Τοπική και Περιφερειακή Διοίκηση, στις δημόσιες παρεμβάσεις του Κόμματος, στη βοήθεια που πρόσφεραν στις Κομματικές Οργανώσεις με συμμετοχή σε εκδηλώσεις, ημερίδες, παρέμβαση σε εκλογικές διαδικασίες κ.ο.κ.

Στο διάστημα από το 21ο Συνέδριο ολοκληρώθηκε η επεξεργασία και εκδόθηκε ο Γ2 τόμος του Δοκιμίου Ιστορίας του ΚΚΕ, που μελετά την περίοδο της στρατιωτικής δικτατορίας 1967 - 1974, ενώ τέθηκαν οι βάσεις για την επεξεργασία του Δοκιμίου για την περίοδο 1974 - 1991.

Με αφορμή ιστορικές επετείους, προβλήθηκαν πλατιά τα συμπεράσματα των συλλογικών επεξεργασιών, που αφορούν την Ιστορία και τη στρατηγική του Κόμματος και του Διεθνούς Κομμουνιστικού Κινήματος (ειδικές εκδόσεις για τη Μικρασιατική Εκστρατεία και Καταστροφή, τον ξεσηκωμό του Πολυτεχνείου, έκθεση για το Επαναστατικό - Απελευθερωτικό 1944, έκδοση αρχειακών υλικών των συμμαχικών διασκέψεων, ντοκιμαντέρ για τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο).

Από αυτήν την πολύμορφη δραστηριότητα αναδεικνύεται ότι η επαφή με την Ιστορία του Κόμματος και του Διεθνούς Κομμουνιστικού Κινήματος προσφέρει σημαντικά εφόδια για τη θωράκιση της πρωτοπόρας δράσης σε έναν αρνητικό συσχετισμό δυνάμεων και την κατανόηση της σύγχρονης επαναστατικής στρατηγικής του Κόμματος. Ο συγκεκριμένος προσανατολισμός διευκολύνεται από τη διατμηματική συνεργασία και τη συνεργασία Τμημάτων της ΚΕ και Κομματικών Οργανώσεων.

Προκύπτει, επίσης, η ανάγκη συνέχισης της συστηματικής δουλειάς λειτουργίας και εμπλουτισμού του Ιστορικού Αρχείου, της συμβολής των Κομματικών Οργανώσεων σε αυτήν την κατεύθυνση καθώς και των σχεδιασμένων αναζητήσεων σε άλλα Αρχεία. Αυτή η δουλειά τροφοδότησε και συνεχίζει να τροφοδοτεί συλλογικές επεξεργασίες, εκθέσεις και επιστημονικές μονογραφίες, που ασχολούνται με βασικούς σταθμούς στην Ιστορία της εγχώριας και διεθνούς ταξικής πάλης.

Από το 21ο Συνέδριο μέχρι σήμερα πραγματοποιήθηκαν επίσης κύκλοι σεμιναρίων σε εκπαιδευτικούς που διδάσκουν Ιστορία στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Διοργανώθηκε επιστημονική διημερίδα, που άνοιξε μέτωπο με τις αντιεπιστημονικές μεθόδους μελέτης της Ιστορίας και το αστικό ρεύμα του ιστορικού αναθεωρητισμού, το οποίο εντάσσεται στις αιχμές της αντικομμουνιστικής επίθεσης, στιγματίζοντας περιόδους αγωνιστικής - επαναστατικής ανάτασης των εργατικών - λαϊκών δυνάμεων, διαστρεβλώνοντας την Ιστορία του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, προωθώντας τον αντισοβιετισμό και το αντιδραστικό ιδεολόγημα ταύτισης φασισμού - κομμουνισμού, ταυτίζοντας την επαναστατική βία με την τρομοκρατία.

Εξειδικευμένη παρέμβαση για τους μαθητές έγινε με την επεξεργασία ιστορικών εκδόσεων που απευθύνονται σε παιδιά (Επανάσταση 1821, Μικρασιατική Εκστρατεία και Καταστροφή, Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος, διαμελισμός της Γιουγκοσλαβίας).

Αν και έχουν σημειωθεί ορισμένα βήματα, ιδιαίτερα στο επίπεδο των καθοδηγητικών οργάνων, παραμένει ως πρόβλημα το γεγονός ότι βασικές επεξεργασίες του Κόμματος, όπως οι τόμοι του Δοκιμίου Ιστορίας δεν έχουν μελετηθεί και αφομοιωθεί ούτε από το σύνολο των ΚΝίτικων και κομματικών δυνάμεων, ούτε από το στελεχικό δυναμικό, ακόμα και σε Οργανώσεις, όπως της Σπουδάζουσας, των Εκπαιδευτικών και των Καλλιτεχνών, που εκ των πραγμάτων και από τη θέση τους βρίσκονται κάτω από τον συνεχή βομβαρδισμό της αστικής ιδεολογίας.

Σε ορισμένο βαθμό αντιμετωπίστηκε η έλλειψη υπευθύνων τμημάτων ή ομάδων δουλειάς, που ασχολούνται με θέματα Ιστορίας, σε περιοχές και σε μεγάλες πόλεις με αντίστοιχα πανεπιστημιακά ιδρύματα, που είχε επισημανθεί στο 21ο Συνέδριο. Ταυτόχρονα, παραμένει ο στόχος τακτικής και σχεδιασμένης λειτουργίας των υπάρχοντων τμημάτων και ομάδων δουλειάς, η ελάφρυνση των υπευθύνων από την πολυχρέωση και η συμπλήρωση των κενών που εξακολουθούν να υπάρχουν.

Στην προσέγγιση και γνώση της ιστορικής αλήθειας και των συμπερασμάτων, όπως και στη διαπαιδαγώγηση των μελών του Κόμματος και της ΚΝΕ καθώς και φίλων και οπαδών του Κόμματος συνέβαλαν σημαντικά οι επισκέψεις σε τόπους μαρτυρίου, στα μνημεία, μουσεία, εκθέσεις που έχουν στηθεί σε διάφορες περιοχές της χώρας, με την αποφασιστική και ουσιαστική συμβολή της Επιτροπής Μνημείων και Μουσείων της ΚΕ του ΚΚΕ.

Στο διάστημα από το 21ο στο 22ο Συνέδριο, διατρέχοντας όλο το Κόμμα από πάνω έως κάτω, στην ιδεολογική πάλη κυριάρχησαν ο ιμπεριαλιστικός

πόλεμος στην Ουκρανία και στη Μέση Ανατολή, ζητήματα αστικής διαχείρισης, με βασικές αιχμές την έλλειψη υποδομών πολιτικής προστασίας από φυσικά φαινόμενα, ασφάλειας μαζικών μεταφορών, φροντίδας υγείας, εκπαίδευσης, καθώς και υπεράσπισης του εργατικού και λαϊκού (αγροτικού, επαγγελματιών πόλεων, συνταξιούχων) εισοδήματος και των συνθηκών εργασίας, αναδεικνύοντας ταυτόχρονα ζητήματα όπως ανάπτυξη για ποιον, καπιταλιστική οικονομική κρίση και ανάπτυξη, «πράσινη και ψηφιακή μετάβαση» και άλλα, διαπλεκόμενα με τα επίκαιρα ζητήματα της αναμόρφωσης του αστικού πολιτικού συστήματος, τη στρατηγική αντίληψή μας για τη μη συμμετοχή σε κυβερνήσεις στο πλαίσιο του καπιταλισμού κ.λπ. Αυτά αποτέλεσαν βασικούς άξονες της τρέχουσας πολιτικής πάλης που αφορούσε και τις 5 εκλογικές μάχες (2 βουλευτικές, 2 γύρους τοπικών - περιφερειακών, ευρωβουλευτικών).

Σε αυτήν τη βάση διαμορφώθηκε ιδιαίτερα ο άξονας της ιδεολογικοπολιτικής πάλης σχετικά με την αναμόρφωση του αστικού πολιτικού συστήματος και τη σοσιαλδημοκρατία (ΣΥΡΙΖΑ, ΠΑΣΟΚ κυρίως), το οπορτουνιστικό ρεύμα, αλλά και τα εκσυγχρονιστικά κυβερνητικά προγράμματα (ΝΔ) για την «πράσινη ψηφιακή ανάπτυξη», για το σύγχρονο αστικό επιτελικό κράτος.

Διευρύνθηκε ο προσανατολισμός των ιδεολογικοπολιτικών παρεμβάσεών μας σε νέα μέτωπα, όπως για την κοινωνική επίδραση της Τεχνητής Νοημοσύνης, των ιστορικών συμπερασμάτων ως προς καίρια στρατηγικά ζητήματα της πάλης, για την κατάκτηση της εργατικής εξουσίας, με αιχμή το «επαναστατικό 1944».

Συνεχίστηκε η ερευνητική προσπάθεια για τη μελέτη της σοσιαλιστικής οικοδόμησης στον 20ό αιώνα, με εκδόσεις και ημερίδες για το σοσιαλιστικό κράτος και τα Σοβιετικά Συντάγματα.

Αναπτύχθηκαν και ειδικότερα μέτωπα ιδεολογικοπολιτικής πάλης, αν και με σημαντική καθυστέρηση με ευθύνη του ΠΓ και της ΚΕ, όπως για τον ατομικό δικαιωτισμό σε σχέση με τις αστικές θεωρίες φύλου, πατριαρχίας, κινημάτων και πολιτικών «συμπερίληψης» (π.χ., με κριτήριο τη σεξουαλική συμπεριφορά), που η πάλη γενικεύτηκε με αφορμή το γνωστό νομοσχέδιο της κυβέρνησης της ΝΔ.

Ωστόσο, όσο πάμε προς τα κάτω, οι σημαντικές επεξεργασίες μας και η γενίκευση της πλούσιας πρακτικής πείρας περιορίζεται, γιατί κατακερματίζονται σε αποσπασματική, ευκαιριακή κατά θέμα δράση.

Όσον αφορά το δίκτυο εσωκομματικής μόρφωσης, αυτό στηρίχτηκε στον μηχανισμό της ιδεολογικής δουλειάς (ΙΕ ΕΠ και ΤΕ κυρίως), που στήριξε Σχολές ΕΠ, Ενδιάμεσες Σχολές και Σχολές Δόκιμων Μελών. Για την τετραετία αθροιστικά παρουσιάζεται ένας σημαντικός όγκος μαθημάτων σε Συνελεύσεις ΚΟΒ, ακόμα και συζητήσεων σε ΤΕ.

Χωρίς να υποτιμάμε την αξία τους, δεν πρέπει να μας κρύψουν σημαντικές αδυναμίες, που αποτελούν «βαρίδια» σε μεγάλο βάθος χρόνου, που εμποδίζουν τη σφυρηλάτηση των απαιτούμενων κομμουνιστικών χαρακτηριστικών στις σημερινές πολύ πιο απαιτητικές συνθήκες.

Πού εντοπίζουμε ορισμένα κύρια προβλήματα με πρωταρχική ευθύνη της Κεντρικής Επιτροπής:

Ο σχεδιασμός, η οργάνωση, ο έλεγχος της καθημερινής ιδεολογικής, πολιτικής και μαζικής παρέμβασης δεν πραγματοποιείται με αποφασιστική συνέπεια και συνέχεια στη βάση της διαλεκτικής σχέσης επαναστατικής θεωρίας - επαναστατικής πράξης.

Αυτό το πρόβλημα εκδηλώνεται:

α) Μέσω της στασιμότητας, ακόμα και πτώσης στην αγορά - μελέτη - αξιοποίηση του «Ριζοσπάστη», της ΚΟΜΕΠ, του ιδεολογικού - πολιτικού - ιστορικού κ.λπ. βιβλίου, του «Οδηγητή».

β) Με χρονικά διαστήματα αναβολών - αναστολών στη γενική ή την ειδική συζήτηση ιδεολογικών και θεωρητικών θεμάτων (περίοδος των 5 αλληπάλληλων εκλογικών μαχών).

γ) Στην αδυναμία ιδεολογικής προετοιμασίας αρκετών νέων δυνάμεων, που αφορά και την ανάγκη ενίσχυσης της κομμουνιστικής αφομοιωτικής ικανότητας της ΚΝΕ, αλλά και την ιδεολογική προετοιμασία αγωνιστών από το εργατικό και το λαϊκό κίνημα.

δ) Στην αδυναμία πολύπλευρης ανάπτυξης στελεχών, με αποτέλεσμα την υπερχρέωση κάποιων στελεχών, προβλήματα στη διάταξη στελεχών, στη στελέχωση Βοηθητικών Επιτροπών.

ε) Στη σχετική αδυναμία μεγάλου μέρους των μελών μας και των ΚΟΒ για σταθερή δουλειά στον χώρο ευθύνης τους με την ουσία του Προγράμματος του Κόμματος.

Σήμερα η αναβάθμιση της ιδεολογικοπολιτικής αστικής παρέμβασης δεν αφορά μόνο την αναμόρφωση του αστικού πολιτικού συστήματος και του αστικού κράτους (επιτελικό ψηφιακό κράτος), την προσπάθεια ανασύλωσης της σοσιαλδημοκρατίας και στοίχισης του λαού πίσω απ' τους στόχους του κεφαλαίου για την «αύξηση της ανταγωνιστικότητας και τη γεωπολιτική αναβάθμιση της χώρας», τον εγκλωβισμό στο αστικό δίπολο εθνικισμού - κοσμοπολιτισμού, ως δύο όψεις της αστικής ιδεολογίας. Αφορά τη βαθύτερη αστική επίθεση διάβρωσης και υπονόμευσης της διαμόρφωσης ταξικής συνείδησης στην εργατική τάξη, ιδιαίτερα στις νεότερες παραγωγικές ηλικίες, γενικότερα στη νεολαία, που εκφράζεται και με τη σχεδιασμένη προώθηση των αντιλήψεων του σύγχρονου υποκειμενικού ιδεαλισμού.

Κωδικοποίηση συγκεκριμένων καθηκόντων σχετικά με τις επόμενες επεξεργασίες μας έως το 23ο Συνέδριο

1. Στο πλαίσιο της ερευνητικής προσπάθειας για τη μελέτη της σοσιαλιστικής οικοδόμησης κατά τον 20ό αιώνα, με βάση τη δουλειά που προηγήθηκε (εκδόσεις, ημερίδα της ΚΕ κ.λπ.), ιδιαίτερα σχετικά με το εποικοδόμημα και το σοσιαλιστικό κράτος:

- Να ολοκληρωθεί και να εκδοθεί το δεύτερο μέρος της μελέτης για τις αλλαγές στο Σοβιετικό Σύνταγμα, που περιλαμβάνει και τα συμπεράσματα. Να προχωρήσει και να εμπλουτιστεί η έρευνα με την αντίστοιχη πείρα της Γερμανικής Λαοκρατικής Δημοκρατίας.
- Να προχωρήσει η μετάφραση - έκδοση βασικών έργων και η προσπάθεια κριτικής παρουσίασης της συζήτησης για το Δίκαιο και γενικότερα για τη σοσιαλιστική οικοδόμηση στη Σοβιετική Ένωση.
- Να προχωρήσει το ζήτημα της μελέτης Λαϊκών Δημοκρατιών που δημιουργήθηκαν μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο καθώς και η πορεία της Κομμουνιστικής Διεθνούς (ΚΔ).
- Να σχεδιαστεί η μελέτη της πορείας καπιταλιστικοποίησης της Κίνας. Επίσης οι εξελίξεις στην Κούβα.

2. Με βάση τις επιμέρους επεξεργασίες των προηγούμενων χρόνων για βασικές πλευρές του σύγχρονου διεθνούς ιμπεριαλιστικού συστήματος (ανάπτυξη παραγωγικών δυνάμεων - Τεχνητή Νοημοσύνη, πολεμική οικονομία και καπιταλιστική κρίση, ενδοϊμπεριαλιστικές αντιθέσεις και επέκταση του ιμπεριαλιστικού πολέμου, σύγχρονο αστικό επιτελικό κράτος κ.λπ.), να προχωρήσει μια συνθετική μελέτη για τον ιμπεριαλισμό στον 21ο αιώνα, μια μελέτη που θα εξετάσει συνθετικά τις σύγχρονες μεταβολές στους υλικούς όρους και τις συνθήκες ζωής - εργασίας της εργατικής τάξης και την επίδρασή τους στη διαμόρφωση της ταξικής συνείδησης.

3. Αξιοποιώντας και την προηγούμενη, αποσπασματική, όμως θετική πείρα, να αναβαθμιστεί και να σταθεροποιηθεί η διατμηματική συνεργασία σε βασικά ζητήματα όπως:

- Η πρόβλεψη και μελέτη των νέων προβλημάτων και συνεπειών από την ένταξη της Τεχνητής Νοημοσύνης στην οικονομική και κοινωνική ζωή. Η προσπάθεια φιλοσοφικής γενίκευσης των επιστημονικών επιτευγμάτων και επεξεργασίας της γραμμής μας και της αναγκαίας προσαρμογής για τη διαπάλη στα ΑΕΙ - Ερευνητικά Κέντρα, αλλά και στο κίνημα. Μπορούμε στο διάστημα που απομένει πριν από το 22ο Συνέδριο να δρομολογήσουμε συνεδρίαση της ΚΕ για τα θέματα της Τεχνητής Νοημοσύνης.
- Η στήριξη της ΚΝΕ στη διαπάλη με τον υποκειμενικό ιδεαλισμό, ατομικό δικαιωματισμό και αυτοπροσδιορισμό φύλου, ταυτότητας με την ατζέντα του ευρωατλαντισμού περί συμπερίληψης και πολλαπλών ταυτοτήτων. Επίσης, στη μελέτη του τρόπου ζωής της σημερινής νεολαίας, που αφορά υπερβολική

χρήση διαδικτύου, Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης, αντιδραστικών ή ψευδεπίγραφων «αντιεξουσιαστικών» θέσεων, που διοχετεύονται μέσω των Τεχνών. Η ανάδειξη των κομμουνιστικών αρχών και αξιών και της σημασίας της κομμουνιστικής διαπαιδαγώγησης σε αντιπαράθεση με τα αστικά πρότυπα για τη ζωή της νεολαίας.

- Η μελέτη για το ΚΚ στις σύγχρονες συνθήκες, σε συνδυασμό με τη βαθύτερη διερεύνηση των αιτιών της μακρόχρονης υποχώρησης του επαναστατικού εργατικού κινήματος σε σχέση με τις αναβαθμισμένες δυνατότητες ενσωμάτωσης της εργατικής τάξης. Η συνθετική προσπάθεια για την αναβάθμιση της διαπάλης στα ζητήματα που αφορούν το αστικό εποικοδόμημα, στις σύγχρονες συνθήκες.

- Η κριτική της αστικής πολιτικής για τη νεανική παραβατικότητα.

- Η αναβάθμιση της διατμηματικής επεξεργασίας για την παρέμβασή μας στις Περιφέρειες και τους δήμους.

- Η παρέμβασή μας στο ζήτημα του δημογραφικού και η διαπάλη με την αστική πολιτική.

- Οι μέθοδοι διδασκαλίας στην Α΄βάθμια και Β΄βάθμια Εκπαίδευση συνολικά και κατά επιστημονικό πεδίο.

4. Με βάση το πλούσιο θεωρητικό, ιστορικό και εκλαϊκευτικό υλικό που διαμορφώσαμε τα προηγούμενα χρόνια, να επικαιροποιηθεί το σχέδιο αφομοίωσης και αυτοτελούς προβολής βασικών θέσεων του Προγράμματος (αναγκαιότητα σοσιαλιστικής επανάστασης, σημασία συγκέντρωσης δυνάμεων γι' αυτήν, νομοτέλειες σοσιαλιστικής οικοδόμησης), ως κατεύθυνση ιδεολογικής δουλειάς στα Όργανα και στις ΚΟΒ. Να δοθεί έμφαση στην αναβάθμιση της ικανότητας διαπάλης με την αντίληψη για «εξανθρωπισμό του συστήματος» - δυνατότητα φιλολαϊκής διαχείρισης του καπιταλισμού. Επίσης, σχετικά με το τι κίνημα χρειάζεται για να νικήσει πραγματικά η εργατική τάξη, για τις προϋποθέσεις αντοχής στον σημερινό αρνητικό συσχετισμό, όταν δεν υπάρχουν άμεσα ορατά θετικά αποτελέσματα.

5. Ολοκλήρωση του τελευταίου μέρους της μελέτης για την ταξική διαστρωμάτωση, που περιλαμβάνει την εξειδίκευση ανά Περιφέρεια, τα επίκαιρα ζητήματα της διαπάλης και τα βαθύτερα συμπεράσματα για τον σχεδιασμό της ταξικής πάλης.

6. Διακριτό μελετητικό καθήκον με τη συμβολή αρμόδιων Τμημάτων και Οργανώσεων αποτελεί η συνεχής παρακολούθηση, επεξεργασία, γενίκευση και πρόβλεψη του συνόλου των πλευρών που αφορούν το ζήτημα της εξέλιξης του ιμπεριαλιστικού πολέμου και της διαρκούς στροφής στην πολεμική οικονομία. Αποτελεί πρώτη προτεραιότητα για τη στήριξη της εύστοχης κομματικής ετοιμότητας, την παρέμβαση και τη συμβολή στην προσπάθεια ανασύνταξης του Διεθνούς Κομμουνιστικού Κινήματος.

7. Η αναβάθμιση της διαπάλης με την πολύπλευρη παρέμβαση σε θέματα Ιστορίας, ιδεολογίας και πολιτισμού των αστικών Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης,

με την αξιοποίηση και συμπορευόμενων με το Κόμμα ακαδημαϊκών και επιστημόνων.

8. Να προχωρήσει με πιο γρήγορους ρυθμούς η μελέτη και συγγραφή του Δοκιμίου Ιστορίας του ΚΚΕ για την περίοδο 1974 - 1991.

9. Να προχωρήσουν τα Επιστημονικά Συνέδρια της ΚΕ για τη λογοτεχνία.

10. Διοργάνωση Πανελλαδικής Συνδιάσκεψης ή Ευρείας Συνόδου της ΚΕ για τη δουλειά του Κόμματος στη νεολαία, το κίνημά της και την ολόπλευρη βοήθεια στην ΚΝΕ.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Με βάση την πλούσια πείρα που έχουμε αποκομίσει όλα αυτά τα χρόνια, η ΚΕ οφείλει στο επόμενο διάστημα καλύτερα να εντάξει το επαναστατικό μας Πρόγραμμα στα τρέχοντα καθήκοντα στην πορεία προς το επόμενο 23ο Συνέδριό μας.

Να το μελετάμε συνεχώς και να το προωθούμε, να ελέγχουμε τα διάφορα καθήκοντα, με κριτήριο ότι ο καθημερινός αγώνας από τη δική μας σκοπιά εντάσσεται στην πάλη για την ανατροπή του καπιταλισμού, για την εργατική εξουσία, τη σοσιαλιστική οικοδόμηση στην πορεία προς τον κομμουνισμό, την ολόπλευρη προετοιμασία του Κόμματος για την επιτέλεση όλων των καθηκόντων του όταν η επανάσταση μπει στην ημερήσια διάταξη.

Ο καθημερινός αγώνας, έτσι κι αλλιώς, σε τελευταία ανάλυση, κρίνεται και από τη γραμμή συσπείρωσης, και την ιδεολογική στήριξη, και τις μορφές πάλης, κατά πόσο διαπαιδαγωγούν στη λογική της συνολικής ταξικής αναμέτρησης, της σύγκρουσης, της ανατροπής.

Αξιοποιώντας την πλούσια συσσωρευμένη πείρα, την επεξεργασμένη επαναστατική στρατηγική και δημιουργική, συλλογική ανάπτυξη της κοσμοθεωρίας μας, με βάση τις νέες και συνεχείς εξελίξεις, την εμπιστοσύνη στις αρχές λειτουργίας του επαναστατικού Κόμματος της εργατικής τάξης της χώρας μας, σταθερά στις ράγες του Προλεταριακού Διεθνισμού, οργανώνουμε το Κομμουνιστικό Κόμμα «παντός καιρού», έτοιμο για όλα, να ανταποκριθεί επάξια στις σύνθετες εξελίξεις, βγάζοντας στο προσκήνιο την εργατική τάξη, τον λαό, για την οριστική, αυτήν τη φορά, νίκη του σοσιαλισμού - κομμουνισμού απέναντι στην καπιταλιστική βαρβαρότητα.

**Η ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΚΚΕ
9 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2025**

